

ÉRTESÍTŐ

MAGYAR ÁLLAMVASUTAK ZÁRTKÖRŰEN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

TARTALOM

Utasítások

1/2022. (II.18. MÁV Ért. 1.) EVIG sz. D.12/H. utasítás a hézagnélküli felépítmény építése, karbantartása, dokumentálása és felügyelete **1.**

2/2022. (II.18. MÁV Ért. 1.) EVIG sz. utasítás a MÁV-csoport SAP-t alkalmazó társaságainak tulajdonában és vagyonkezelésében álló tárgyi eszközök és immateriális javak számviteli kezeléséről **63.**

3/2022. (II.18. MÁV Ért. 1.) EVIG sz. utasítás műszaki útmutató, környezeti rend (gallyazás, fakivágás, kaszálás, parlagfű mentesítés) **98.**

4/2022. (II.18. MÁV Ért. 1.) EVIG sz. utasítás a Pályavasúti szakmai szervezeteknél végzett tevékenységek ellenőrzéséről szóló 4/2021. (II. 05. MÁV Ért.2.) EVIG sz. utasítás 1. sz. módosítása **119.**

5/2022. (II.18. MÁV Ért. 1.) EVIG sz. utasítás a pandémiás helyzetek csoportszintű kezelésére kiadott 53/2020. (III. 13. MÁV Ért. 10.) EVIG sz. utasítás 2. sz. módosításáról **138.**

6/2022. (II.18. MÁV Ért. 1.) PMVIGH sz. utasítás a pályavasúti területi igazgatóságok pályafenntartási készenléti szolgálatának és zavar elhárítási tevékenységének ellátásáról **140.**

7/2022. (II. 18. MÁV Ért. 1.) EVIG számú utasítás az üzemirányítási és az operatív irányítási szolgálat ellátására vonatkozó előírásokat tartalmazó F.3. sz. Utasítás hatályba léptetéséről **159.**

Közlemények **160.**

Utasítások módosult mellékletei
Elveszett szolgálati megbízólevél
Elveszett belépési igazolvány

1/2021. (II.18. MÁV ÉRT. 1.) EVIG SZ. D. 12/H. UTASÍTÁS HÉZAGNÉLKÜLI FELÉPÍTMÉNY ÉPÍTÉSE, KARBANTARTÁSA, DOKUMENTÁLÁSA ÉS FELÜGYELETE

1.0 AZ UTASÍTÁS CÉLJA

A D.12/H. Utasítás a hézagnélküli felépít-

mény építése, karbantartása és felügyelete (továbbiakban: Utasítás) célja, hogy egységes szerkezetben tartalmazza a hézagnélküli vasúti pályákkal kapcsolatos, szabványokkal harmonizált tervezési, műszaki követelményeket és vasút-üzemeltetési igényeket, valamint az építés, karbantartás és felújítás során betartandó előírásokat (beleértve a vágányok bővítésével vagy átalakításával kapcsolatos tevékenységet valamint azt az esetet

is, amikor a hézagnélküli felépítmény vasúti hidakon, átereszekon vagy egyéb műtárgyakon kerül átvezetésre). Az Utasítás további célja, hogy kellő iránymutatást és segítséget nyújtson e szerkezetek tervezésében és megvalósításában részt vevő valamennyi szereplő (beruházók, tervezők, hatóság, kivitelezők, mérnöki szervezetek, üzemeltetők) számára.

Az Utasításban szereplő előírásokat és a hozzájuk tartozó, függelékekben szereplő előírásokat – a tervezés során kötelező jelleggel kell alkalmazni (a szabványok alkalmazásának önkéntes jellegével szemben), melytől eltérni kizárólag a MÁV Zrt. előzetes hozzájárulásával, a hozzájárulásban megfogalmazott szempontok alapján lehet

2.0 HATÁLY- ÉS FELELŐSSÉG MEGHATÁROZÁSA

2.1 Felelősség meghatározása

Az Utasítás kidolgozásáért és karbantartásáért a Központi pályalétesítési irányító szervezet a felelős. A módosításoknak folyamatos sorszámot kell adni, és azt az Utasítás „PÓTLÉKOK ÉS MÓDOSÍTÁSOK ELŐJEGYZÉSE” táblázatában kell előjegyezni. Az Utasítás módosításainak megtörténtét az arra kötelezett munkavállalóknak ellenőrizni kell.

2.2 Az Utasítás oktatása, vizsgáztatás

Az Utasítással el kell látni valamennyi a vasúti felépítményszerkezetek építési, karbantartási és pályafelügyeleti tevékenységét ellenőrző, irányító és szabályozó munkavállalót.

Az Utasítás teljes tartalmát ismernie kell a hézagnélküli vasúti pályán pályafelügyeletet ellátó, ellenőrző, irányító és szabályozó munkavállalónak. Az Utasításban leírtakból a MÁV Zrt. illetékes szakvizsgabizottsága előtt sikeres vizsgát kell tenniük mindazon idegen feles kivitelezők műszaki szakembereinek is, akik hézagnélküli pálya építésében, karbantartásában irányítói feladatokat ellátva közreműködnek. Ezeknek a személyeknek a sikeres vizsgáról írásos igazolással kell rendelkezniük. A hézagnélküli vasúti pályák létesítési, karbantartási, felügyeleti tevékenység ellátásával és ellenőrzésével kapcsolatos oktatási, vizsgáztatási feladatokat, valamint a munkakörökkel és feladatkörökkel kapcsolatos végzettségi, képzettségi, szakmai gyakorlati előírásokat jogszabály és külön utasítás tartalmazza.

2.3 Az Utasítás hatálya

2.3.1 Területi hatály

Az Utasítás területi hatálya Magyarország vasúti hálózatát képező, a Magyar Állam tulajdonában és a MÁV Zrt. vagyonkezelésében, vagy a MÁV Zrt. tulajdonában lévő mindazon normál, és széles nyomtávolságú vasúti pályákra terjed ki, amelyek üzemeltetési jogosultságát a vasúti közlekedési hatóság – a vasútbiztonsági engedélyen keresztül – a MÁV Zrt.-re vonatkoztatva állapítja vagy állapította meg.

Az Utasítás területi hatálya nem terjed ki a helyi vasutakra (HÉV), valamint a vasút-villamos (tram-train) városi infrastruktúrájára.

2.3.2 Tárgyi hatály

Az Utasítás előírásai vonatkoznak a hézagnélküli vágány, az összehegesztett kitérők és a 36 méternél hosszabb hosszúsínból készült vágányrészek, továbbá a hézagnélküli vágány végéhez csatlakozó védőmező létesítésére, karbantartására, felügyeletére és a velük kapcsolatos mérésekre és intézkedésekre (abban az esetben is, ha ezen felépítményi szerkezetek a vasúti hidakon, áttereseken és egyéb műtárgyakon kerülnek átvezetésre). Munkavégzési, beavatkozási korlátozások érvényesek a magas sínhőmérséklet esetén záródó hézagú hagyományos vágányok esetében is.

2.3.3 Személyi hatály

Az Utasítás személyi hatálya kiterjed mindazon személyre, akik a vasúti felépítményszerkezetek építési, karbantartási és pályafelügyeleti tevékenységet szabályozzák, irányítják, ellenőrzik és végzik vagy abban – akár nem MÁV Zrt. munkavállalóként, azaz külső félként – közreműködnek.

Az Utasítás személyi hatálya alá tartozó munkavállalók kötelesek a számukra kimutathatóan átadott Utasítást (vagy annak kivonatát) megőrizni, a módosításokat átvezetni és áthelyezésükkor magukkal vinni. Amennyiben az új munkakörükben nincs szükségük az Utasításra, akkor azt le kell adniuk az előző szolgálati helyükön.

2.4 Az Utasítás felépítése

Az Utasítás három fő részből áll:

- Az utasítás leírása:
- Függelékek: A kiegészítő részletszabályozást tartalmazza.
- Mellékletek: tartalmazza a használandó nyom-

tatványokat és nyilvántartási mintákat, hivatkozott törvényeket, szabványokat, utasításokat.

3.0 FOGALMAK MEGHATÁROZÁSA

Alapos geotechnikai vizsgálat: a geotechnikai vizsgálati szabványokban rögzített vizsgálatorozat, amelynek fajtája és tartalma attól függ, hogy a vizsgálatot milyen céllal kell elvégezni.

Aluminotermikus (AT) sínhegesztés, termithegesztés: vegyi öntőhegesztés, amelynél a meggyújtott termitadag (alumíniumpor, vasoxid és ötvöző anyagok keveréke) kémiai reakciója által létrejött magas hőmérsékletű folyékony termitacél a sínvégek közé ömlik és a megolvadt sínvégek anyagával együtt dermed meg és azokat összeolvasztja.

Ágyazat hosszirányú ellenállása: a vágányszakasz keresztaljának az ágyazatban történő, vágánytengely irányú elmozdulásával szemben fellépő erő, a vágány hosszegységére vonatkoztatva. Jelentősen befolyásolja a lélegző szakaszon kialakuló sínvégmozgás, illetve a sintöréskor/varratszakadáskor kialakuló hézag nagyságát. Hatásának érvényesüléséhez megfelelő szorítóhatású leerősítések kellenek.

Egy sínszálla vonatkoztatott értéke tiszta állapotú, nem tömörített zúzottkő ágyazatban, betonaltas vágány esetén 5 kN/m, faaltas vágányban 4 kN/m. Ezt az értéket a dinamikus vágánystabilizátor alkalmazása 30-50%-kal növeli. A forgalom tömörítő hatása akár 80-100%-os is lehet. Megfelelő minőségű ágyazat és körülmények esetén, átlagos értéként (egy sínszálla) 8 kN/m vehető figyelembe. (Fagyott ágyazat esetén a hosszirányú sínkitolási ellenállás a mértékadó.) A vágányellenállás teljes értéke az egy sínszálla megadott érték kétszerese.

Ágyazat keresztirányú ellenállása: a vágányszakasz oldalirányú elmozdulásával szemben fellépő erő, a vágány hosszegységére vonatkoztatva. Jelentősen befolyásolja, elsősorban íves szakaszon, a vágány oldalirányú stabilitását, azaz a kinyomódással, kivetődéssel szembeni ellenállását. Értéke változik az ágyazatváll mérete, az aljközökben lévő anyag mennyisége, az ágyazat anyaga, szemmegoszlása, tömörsége, állapota (pl. elsárosodott vagy megfagyott) függvényében. Nagyságát befolyásolja a vágány kialakítása (alj fajtája, tömege, mérete, az aljak távolsága). Az ellenállás értéke

kiegészítő megoldásokkal (ágyazatszél felpúpozással, pályaszintig feltöltött nyomópadkával, biztonsági sapkák beépítésével, ágyazatragasztással) növelhető.

Közelítő gyakorlati értékei (betonaljas vágányban):

- alávért és irányszabályozott vágányban 8-10 kN/m,
- dinamikus stabilizátorral átdogozott vágányban 13-15 kN/m,
- konszolidálódott ágyazatban 15-18 kN/m.

Átmeneti hegesztés: különböző rendszerű sínek összekapcsolására szolgáló, egyedi technológiával készülő hegesztés.

Dilatáció, dilatációs mozgás: a sínszál hőmérsékletváltozás hatására bekövetkező hosszváltozása.

Dilatációs erő (feszültség): akkor lép fel a sínben, ha a sínszál hőmérsékletváltozás hatására bekövetkezni akaró hosszváltozásának kialakulását részben vagy egészben megakadályozzuk.

Fenntartási beavatkozások: a felügyeleti és ellenőrzési tevékenység, a karbantartási munkák, a rendkívüli beavatkozások (pl. sebességcsökkentés) egyik, a tárgyalás szempontjából nevesíteni nem szükséges eleme.

Feszültségcsúcs: a sínszállban/vágányban fellépő, a normálisnál nagyobb lokális feszültség, amelynek oka a túl alacsony vagy túl magas tényleges semleges hőmérséklet, a nem behegesztett kitérő váltórészére a csatlakozó vágány rátorlódása vagy a fékező erő hatása lehet.

Feszültségelosztás: a hézagnélküli vágány közbelső (mozdulatlan) részén a sínszállban lévő feszültségeknek a sínszál megemelt vagy görgőkre helyezett állapotában átlagos értékre történő kiegyenlítése a sín elvágása nélkül.

Feszültségmentesítés: a sínszállban lévő feszültségek oly módon történő megszüntetése, hogy a sín levegőbe emelve lehetővé tesszük, - annak szabad vége felé lejátszódó - gátolatlan dilatációját. A szabad megnyúlás eredményeképpen a sínszál felveszi az adott hőmérsékletnek megfelelő hosszat és feszültségmentes lesz.

Gátolatlan dilatáció: elméleti eset, amikor a sín hőmérsékletváltozásából adódó hosszváltozása-

nak kialakulását semmilyen ellenállás nem akadályozza. Gyakorlatilag a közvetlen leerősítésű, laza hevederkötésekkel bíró, rövidsínes vágányok gátolatlanul dilatálóknak tekinthetők.

Gátolt dilatáció: amikor a sín hőmérsékletváltozás hatására létrejövő hosszváltozását a hevederellenállás, az ágyazat hosszirányú ellenállása, vagy ha az kisebb, akkor a sín hosszirányú eltolási ellenállása külön-külön vagy együttesen akadályozzák. A vágányszakasz végétől annak közepe felé távolodva az akadályozó erők összege növekszik. Teljesen gátolt dilatáció a hézag nélküli vágányok mozdulatlan szakaszán valósul meg.

Hatékony ágyazatvastagság: a keresztalj alsó síkja és a védő-/erősítő réteg vagy annak híján az alépítményi korona, illetve az ágyazatot alátámasztó sík (pl. híd esetében a pályalemezen, vagy a híd felszerkezetén lévő szigetelés felső síkja) között, a sín függőlegesében értelmezett ágyazatvastagsági érték. Egy keresztalj két sínszála függőlegesében a védő-/erősítő réteg felső síkja illetve az alépítményi korona esése miatt eltérő vastagsági értékek adódnak. A méret alatt mindig a kisebbik értéket értjük.

Hegesztés hőhatás övezete: a beolvadási zóna (varrat) mindkét oldalán - általában szabad szemmel is - látható, a varrat és a sín közötti hőmérséklet különbségből keletkező átmeneti zóna, amelyben a sínacél mikroszerkezete átalakul. Szélessége ellenállás hegesztés esetén 30-30 mm, alumínótermikus hegesztésnél 150 – 150 mm.

Hegesztő műszaki szakember: olyan szakember, aki felsőfokú szakmai végzettséggel (vasúti pályaeépítési és fenntartási szakismeretekkel) vagy középfokú szakmai végzettséggel (technikusi oklevél vagy technikus minősítő vizsga) és alumínótermikus hegesztő tanfolyami vizsgával rendelkezik.

Hevederellenállás: a hevederek közötti sínvégek hosszirányú elmozdulását akadályozó súrlódó erő. Nagysága a hevederek fajtájától, a hevedercsavarok meghúzottóságától, a hevederes kapcsolat alkatrészeinek állapotától függ. Gyakorlati értékei 50...200 kN közöttiek.

Hézag nélküli sínszál semleges hőmérséklete: az a sínhőmérséklet, amelynél a sínszálban nincs hőmérsékleti feszültség, azaz

- a beágyazott aljakra hőmérsékleti feszültségtől mentes állapotban a sínszálát leeresztették, a szabad végét rögzítették és a sín hőmérsékletét a szabad végénél mérték,
- vagy az a mesterségesen kialakított semleges hőmérséklet, amely húzófeszültséggel terhelt (semleges hőmérséklet alatti) sínszálban akkor alakul ki, ha (sínfeszítővel) arra a hosszra nyújtják meg, amelyet ezen a hőmérsékleten szabadon (gátolatlanul) dilatáló állapotban a sínszál felvenne.

Névleges értéke +23 °C. Hézag nélküli vágányok létesítésekor, feszültségmentesítésekor a semleges hőmérsékleti zónán belül törekedni kell a névleges érték megközelítésére.

Hézag nélküli vágány: elméletileg tetszőleges hosszúságban összehegesztett sínszálakkal kialakított olyan vágány, amelynek a szélső sínhőmérsékleti értékek elérése esetén is van közbenső mozdulatlan (nem dilatáló) szakasza.

Hézag nélküli vágány semleges hőmérséklete: a vágány két sínszála semleges hőmérsékletének számtani átlaga. A két sínszál semleges hőmérsékletének megengedett legnagyobb különbsége 8 °C.

Hézag nélküli vágány tényleges semleges hőmérséklete (TSH): létesítéskor, feszültségmentesítéskor a kialakított semleges hőmérséklet, üzemben lévő hézag nélküli vágányokban a méréssel meghatározott semleges hőmérséklet. Üzem alatt a TSH eltérő lehet a létesítéskor vagy feszültségmentesítéskor kialakított értéktől.

Hideg idő: az október 15 – április 15. közötti időszakban előforduló olyan, az éves átlaghőmérsékletnél alacsonyabb hőmérsékleti értékekkel jellemezhető időjárás, amely egyes munkák végzését technológiai és/vagy biztonsági okból akadályozza, illetve indokolja a fokozott pályafelügyeleti tevékenység ellátását.

Hosszirányú síneltolási ellenállás: a sínszálak a sínlekötésből történő kitolásához (azaz a sínszálak az aljhoz képest történő elmozdulásához) szükséges erő. Jó szorítóhatás esetén gyakorlati értéke 11 .. 30 kN közötti.

Hosszúsínes vágány: olyan vágány, amelyben

kellően nagy hőmérsékletváltozás bekövetkezése esetén már gátolt a dilatációs mozgás. Az illesztési hézag teljes záródása után, a hőmérséklet további emelkedésével, illetve az illesztési hézag teljes nyitása után, a hőmérséklet további csökkenésével belső erő (nyomó- illetve húzóerő) keletkezik.

Ideiglenes jellegű vágánymegszakítás: a hézag nélküli vágány folyamatosságának átmenetileg történő megszakítása, 12 órát meghaladó időtartamra.

Ideiglenes semleges hőmérséklet: objektív kényszerből kialakított semleges hőmérséklet, amelynek értéke a semleges hőmérsékleti zóna alsó határa alá esik. Az ilyen vágányt a lehető legrövidebb időn belül semleges hőmérsékleti zónán belüli értékre kell feszültségmentesítéssel visszaállítani.

Igényes szerkezet: műszaki megoldása, anyagai és gyártási technológiája alapján a jó vagy a kiváló minőségi kategóriába sorolható szerkezet.

Jó szorítóhatású leerősítés: az MSZ EN 13481-1...8 szabványsorozat követelményeit maradéktalanul kielégítő leerősítés.

Kezdeti stabilizálódási időszak: a vágány megemelésével, oldalirányú mozgatásával, a keresztaljak aláverésével járó nagygépes munkálatást követő időszak, amikor a vasúti forgalom hatására (a kezdeti süllyedések lejárásának után) a keresztaljak stabil felfekvése és a szükséges mértékű oldalirányú ágyazatellenállás ismét kialakul. A stabilizálódási időszak hossza általában 0,5 – 2,0 millió elegytonna forgalom átgördülési idejére tehető.

Közbenső hegesztés: a semleges hőmérsékleti zónában vagy azon kívüli sínhőmérsékleten elvégzett olyan hegesztés, amellyel nem jön létre hézag nélküli vágány.

Központi pályalétesítményi irányító szervezet: Az Utasítás hatálybalépésekor a MÁV Zrt. Pálya és mérnöki létesítmények főigazgatóság Pályalétesítményi igazgatósága.

Léghőmérséklet: a levegő egyik fontos állapotjelzője, amelyet a földfelszín felett 2 m magasan, szélcsendes helyen, árnyékban mérnek, és Celsius-fokban adnak meg.

Lehető legrövidebb idő: valamely intézkedéssel elrendelt vagy rendkívüli esemény miatt szükséges művelet végrehajtásához alkalmazandó olyan minimális hosszúságú, időmértékegységgel meg nem határozható időintervallum, amelynél a vasúti üzem biztonságára, az elvárható gondosságra, a körülményekre (technológiai vagy anyagi korlátokra) figyelemmel kell eljárni.

Lehorgonyzó szakasz: a sínfeszítő berendezéssel megnyújtandó sinszál leerősített végének az a része, amely az ágyazatellenállás révén felveszi a sínfeszítővel kifejtett erőt. Hossza a sínfeszítővel kifejtett erőtől és az ágyazatellenállás nagyságától függ.

Lélegző szakasz: a hézag nélküli vágány két végén lévő dilatáló rész, melynek hossza a kialakuló hőmérsékletváltozás, illetve az ellenállások nagyságának függvénye.

Meleg idő: az április 15 – október 15. közötti időszakban előforduló olyan, az éves átlaghőmérsékletnél magasabb hőmérsékleti értékekkel jellemezhető időjárás, amely egyes munkák végzését technológiai és/vagy biztonsági okból akadályozza, illetve indokolja a fokozott pályafelügyeleti tevékenység ellátását.

Mozdulatlan szakasz: a hézag nélküli vágány lélegző szakaszai közötti középső rész, amelynek hosszában dilatációs mozgások nem keletkezhetnek.

Mozgó ellenállás hegesztő gép (MER): vágányon közlekedő, önjáró munkagép, amellyel a síneket villamos ellenálláshesztéssel a pályában (a vágánytengelyben vagy az aljakon (alátétlemezen) lehet összehesztetni.

Munkahőmérséklet: a semleges hőmérsékleti zónánál magasabb, általában az április 15. és november 15. közötti időszakban ideiglenes jelleggel kialakított „semleges” hőmérséklet, valamely munka magasabb sínhőmérsékleten, biztonsággal történő végrehajtása érdekében. Ajánlott értéke +34 °C.

Munkahőmérsékleti zóna: a pálya egy szakaszán az ajánlott munkahőmérsékleti értéktől a megengedett eltérésekkel kialakított semleges hő-

mérsékleti tartomány, amelyen belül a munkavégzés megengedett. Alsó határértéke +29 °C, felső határértéke +39 °C.

Rövidsínes vágány: olyan vágány, amelyben a legnagyobb mértékű hőmérsékletváltozás mellett, az illesztési hézag esetleges záródása esetén sem ébred a sínszalakban számottevő hőmérsékleti erő. Szabályos karbantartás esetén a sínvég hőmérsékletváltozás hatására bekövetkező mozgása többnyire kisebb, mint az illesztési hézag által megengedett érték.

Semleges hőmérsékleti zóna: az előírt semleges hőmérséklet a megengedett eltérésekkel. Az a hőmérsékleti tartomány, amelynek határai közötti semleges hőmérsékleten a hézagnélküli vágány a legkedvezőbb feszültségviszonyokkal létesíthető, üzemeltethető. Alsó határértéke +15 °C, felső határértéke +28 °C.

Síndilatációs szerkezet: olyan sínszalakból és megfelelő szerkezeti elemekből álló szerkezet, amely úgy tesz lehetővé nagy hosszirányú sínvéglomozdulásokat, hogy közben biztosítja a járműkerek folyamatos alátámasztását és vezetését.

Sínek kötőhegesztése: sínvégek bonthatatlan kötéssel történő egyesítése, ami által a folyó sín szilárdságával közel egyenértékű fémes kapcsolat jön létre.

Sínfeszítés: a sínszalaknak a sínszakasz végeire szerelt hidraulikus berendezéssel történő megnyújtása oly módon, hogy közben a sínszal folytatása a vágány beágyazott aljaihoz előírászerűen rögzítve van.

Sínhőmérséklet: a sínek hitelesített vagy kalibrált sínhőmérővel, a sín árnyékos oldalán vagy a sínfejen mért hőmérséklete.

Sínkötés elforgásellenállása: a sínszal és az aljak tengelye által egyenes vágányban bezárt derékszögű helyzet megváltoztatásához szükséges, a sínre adott karon működtetett erő által meghatározott nyomaték értéke. A vágány keretmerekét befolyásoló érték.

Szabályozás: az arra jogosult szervezet által rendelt, utasítás formájában megjelenő, végrehajtható intézkedés megfogalmazása.

Területi pályalétesítmenyi irányító szervezet:

Az utasítás hatálybalépésekor a MÁV Zrt. Pályavasúti területi igazgatóság Területi pályalétesítmenyi osztálya.

Területi pályalétesítmenyi végrehajtó szervezet:

Az utasítás hatálybalépésekor a MÁV Zrt Területi pályalétesítmenyi osztály irányítása alatt álló területileg illetékes Pályafenntartási főnökség.

Utólagos feszültségmentesítés, utófeszítelenítés:

ha a feszültségmentesítés elvégzése bármilyen ok miatt (pl. kedvezőtlen időjárás) elmarad, annak későbbiekben, utólag történő végrehajtása.

Varratszugorodási feszültség:

a hegesztési varrat és környezete a lehülés következtében összehúzódik (zsugorodik). Záróhegesztés esetén a zsugorodás akadályozva van, a keletkező húzófeszültséget nevezzük zsugorodási feszültségnek.

Vágánykivetődés:

a vágányban keletkező, hirtelen bekövetkező, kigyózó alakú, tekintélyes amplitúdójú, oldalirányú és esetenként vele együtt járó függőleges geometriai torzulás, amelyen vonatközlekedés nem engedhető meg. Létrejöttének okai: a vágányban keletkező helyi feszültségcsúcs, a lecsökkent oldalirányú ágyazati ellenállás, illetve a lecsökkent keretmerekesség. A klasszikus vágánykivetődés nyáron, magas sínhőmérsékleten, az áthaladó szerelvény okozta emelőhullám szakaszán lép fel. Hullámhossza jellemzően 8...20 méter amplitúdója meghaladja a 80 mm-t, akár az 1 métert is elérheti. Az ilyen pályaszakaszon való közlekedés kisiklást okoz.

Vágánykinyomódás:

a vágánykivetődéssel azonos okból, ahhoz hasonló, de annál kisebb mértékű oldalirányú vágány-alakváltozás. A vágánykivetődés kiinduló állapota is lehet. Hullámhossza jellemzően 4...8 m, amplitúdója 20...80 mm, a következtében kialakult vágánygeometria jellemzőinek értéke eléri a „C3” azonnali intézkedési határt. Akadályozza az érintett vágányszakaszon a menetrend szerinti sebességgel közlekedő vonatok biztonságos áthaladását.

Sínfeszítés:

a sínszalaknak a sínszakasz végeire szerelt hidraulikus berendezéssel történő megnyújtása oly módon, hogy közben a sínszal folytatása a vágány beágyazott aljaihoz előírászerűen rögzítve van.

Vágányszabályozás: a vasúti vágány geometriai jellemzőinek (pl. nyomtáv, irány, fekszint, síktorzulás) kézi vagy gépi munkavégzéssel történő javítása.

Villamos ellenállás hegesztés (ET), leolvasztó tompahegesztés: villamos árammal átjárt sínvégek érintkezésekor bekövetkező, átmeneti ellenállás hatására felhevült sínvégek összepréselésével létrejövő fémes kapcsolat.

Zárhohegesztés: az a sínhegesztés, amellyel közbelső sínt (sínket) hegesztenek össze, illetve vágányszakaszokat, kitérőket kapcsolnak össze, és ezáltal létesítenek hézagnélküli vágányt.

Zsugorodási feszültség elosztatása: a zárhohegesztés kézmelegre (40 °C) hűlése után közvetlenül (de legfeljebb 48 órán belül) a varrat zsugorodásából adódó feszültségnek a semlegesnél alacsonyabb hőmérsékleten, 30-30 m hosszúságban történő elosztatása. Széles hegesztés (max. 70 mm) esetén a feszültség elosztatási hosszat a két irányban 10-10 méterrel meg kell növelni.

4.0 AZ UTASÍTÁS LEÍRÁSA

4.1 A hézagnélküli felépítmény létesítési előírásai

(1) Hézag nélküli vágányt létesíteni csak engedély alapján szabad. Hézag nélküli vágány kivitelezési munkáinak megkezdése előtt a kivitelezőnek engedéllyel és jóváhagyott tervekkel kell rendelkeznie. A MÁV Zrt. jóváhagyását igénylő tervek ismertetése a 4.7.1. fejezetben található.

(2) Új vágány építésénél, vágányfelújításnál hézagnélküli vágányt kell létesíteni. Ettől eltérni a központi pályalétesítményi irányító szervezet engedélyével lehet.

(3) Országos vasúti mellékvonalak [1] nyíltvonalai és állomási átmenő vágányaiban is létesíthető hézagnélküli vágány, a vonatkozó feltételek (pl. leerősítések, ágyazatvastagság) teljesülése, és a központi pályalétesítményi irányító szervezet által jóváhagyott terv alapján.

(4) Saját célú vágányok is összehegeszthetők, ha a hézagnélküli vágányra előírt feltételek teljesíthetők és biztosítható a vágány megfelelő szintű karbantartása.

(5) Hézag nélküli vágányt elvileg korlátlan hosszban szabad létesíteni.

(6) Hézag nélküli vágányt létesíteni csak minősített és beépítésre alkalmas felépítményi anyagokból szabad.

(7) Meglévő vágányok összehegesztési engedélyének kérésénél minősíteni kell a vágány szerkezeti elemeinek állapotát és meg kell határozni a végrehajtandó munkákat, hogy a hézagnélküli vágány létesítési feltételeinek teljesülése megállapítható legyen.

(8) Új hosszúsínes vágányt létesíteni nem szabad. Kivételt képez

- az acélhídon történő átvezetés,
- a kitérők közötti szakasz, ha a kitérő nem hegeszthető be, vagy ha az összehegesztett sínszál a kitérőben hevederes illesztéssel végződik.

(9) A hézagnélküli vágányokba eső vagy azokhoz csatlakozó új kitérőket össze kell hegeszteni és a csatlakozó vágányokhoz hozzá kell hegeszteni. Meglévő kitérők csak akkor hegeszthetők össze, ha kielégítik az összehegesztett kitérőkre előírt feltételeket.

Meglévő 48-as rendszerű kitérők csak a kampózáras zárszerkezet cseréje esetén, a központi pályalétesítményi irányító szervezet külön engedélyével hegeszthetők össze.

4.1.1 Meglévő vágányok összehegesztésének előírásai

(1) A meglévő hevederes vágányok összehegesztésével hézagnélküli vágány csak a központi pályalétesítményi irányító szervezet külön engedélyével alakítható ki. Az engedélykérelemnek tartalmaznia kell a hézagnélküli vágány létesítési feltételeire való megfelelés igazolását. A dokumentumnak magába kell foglalnia a pálya geometriai jellemzőit, az alépítmény vizsgálati eredményét, a felépítmény (sín, alj, kapcsolószer, ágyazat) minősített állapotának leírását, a hegesztési eljárást, valamint a hézagnélkülisítéssel kapcsolatos munkák technológiai leírását.

(2) Talpfás valamint betonljas síncsavaros vágányokat csak kivételes esetben és alárendelt helyeken szabad összehegeszteni (pl. állomási mellékvágányokban-, saját célú vágányokban).

- (3) Előírt követelmények:
- Az alépítmény megfelelő méretű, ép padkakkal és rézsúkkal rendelkező, jó víztelenítésű, kellően teherbíró, vízszáktól mentes legyen. Az elsárosodásokat, lokális alépítményi hibákat meg kell szüntetni, a vízelvezető árkokat ki kell tisztítani.
 - Az ágyazat tiszta, előírt keresztmetszetű és vastagságú, tömör legyen. A szennyezett ágyazatot ki kell rostálni és az anyaghiányt pótolni kell. Szükség esetén gondoskodni kell az ágyazat oldalirányú ellenállásának növeléséről.
 - A beépítendő anyagok feleljenek meg a használt anyagok beépítésére kiadott utasításnak.
 - Nyíltvonalon és állomási átmenő fővágányban $V > 80$ km/h pályasebességnél maximum 65 cm, $V \leq 80$ km/h esetén max. 71 cm, állomási mellékvágányban és saját célú vágányban maximum 77 cm aljtávolságot kell alkalmazni. Ha ezek a meglévő vágányban nem biztosítottak, akkor aljrendezést kell végezni.
 - Nyíltvonalon és állomási átmenő fővágányban geo vagy egyéb, jó szorító hatású sínleerősítés alkalmazandó. A kapcsolószerkezeteknek a keretmerevséget és a hosszirányú síneltolási ellenállást biztosítaniuk kell. A $R < 600$ m sugarú ívekben nem maradhat nyílt lemezes leerősítés.
 - $R \leq 400$ m sugarú ívben LI betonalkat kell beépíteni 56 cm-es aljtávolsággal.

- A hézag nélküli vágányban és a kitérőkben csak ragasztott szigetelt illesztések lehetnek. Amennyiben a pályában készül a helyszíni ragasztott kötés, a ragasztóanyag megszilárdulásig az illesztésen vasúti jármű nem közlekedhet.
- Irány- és fekszinhibába nem lehet a vágányban, a hegesztési munka megkezdése előtt a vágányt hibamegszüntető eljárással ki kell szabályozni.
- A sínszalak összehegesztését lehetőleg ellenállás hegesztéssel (telepen vagy mobil gép segítségével) kell elvégezni. Záróhegesztés kivételével alumíniumtermikus hegesztés csak külön engedéllyel végezhető.
- A munka minőségi követelményeire a fenntartási mérethatárok követelményei vonatkoznak.[16]

4.1.2 Vágánygeometriai előírások

4.1.2.1 Ívsugár értéke

4.1.2.1.1 Vasbeton keresztaljas felépítmény

(1) *Nyíltvonalon és állomási átmenő vágányban* $R = 3000$ m ívsugarig ugyanazon feltételek mellett lehet hézag nélküli vágányt létesíteni, mint egyenes pályarészen. Az ágyazatváll szélességét az alábbi 1. táblázat szerint kell kialakítani.

1. táblázat Az ágyazatváll szélessége

Geometriai eset	Belső oldalon	Külső oldalon
egyenes és $R \geq 3000$ m sugarú íves vágány	40 cm	40 cm
$600 \leq R < 3000$ m sugarú vágány	45 cm	45 cm
$500 \leq R < 600$ m sugarú vágány	45 cm	55 cm
$R < 500$ m sugarú vágány	45 cm	65 cm

40 km/h-nál nem nagyobb sebességű állomási vágányokban a 600 m-nél kisebb sugarú rövid (50 m-nél nem hosszabb) ívekben 45 cm-nél szélesebb ágyazatfejet készíteni nem szükséges, ha pályaszintig feltöltött tolatási padka van a vágány mindkét oldalán.

(2) Hézag nélküli vágányokban az (1)-ben leírtakon kívül egyéb kiegészítő intézkedések nélkül

alkalmazható ívsugarak *nyílt pályán*:

- 48 r. felépítmény esetén $R \geq 400$ m,
- 54 r. felépítmény esetén $R \geq 500$ m,
- 60 r. felépítmény esetén $R \geq 600$ m.

(3) Betonalkas hézag nélküli vágányban az ívsugár a (2)-ben leírtaknál kisebb is lehet

- biztonsági (oldallellenállást növelő) sapkák felszerelése esetén,

- a megtámasztást megfelelő módon biztosító, számításokkal igazolt, a központi pályalétesítmenyi irányító szervezet által jóváhagyott egyéb tervezett megoldással.
- (4) Betonljas vágányban a biztonsági (oldallellenállást növelő) sapkákat a 2. táblázatban megadottak szerint kell felszerelni.

2. táblázat A biztonsági sapkák kiosztása

R, [m]	Sínrendszer		
	MÁV 48	54 E1	60 E1
$400 > R \geq 300$	az ív belső oldalán minden aljra	az ív belső oldalán minden aljra	az ív külső és belső oldalán minden aljra
$500 > R \geq 400$		az ív belső oldalán minden 2. aljra	az ív belső oldalán minden aljra
$600 > R \geq 500$			az ív belső oldalán minden 2. aljra

(5) Hézagnélküli vágányok kissugarú íveiben az oldalirányú ágyazatellenállás megnövelhető az aljvégeknél ágyazatragasztással létrehozott, szilárd támasztó gerendával is. [4] A támasztógerendát méretezni kell, melyet a központi pályalétesítmenyi irányító szervezethez engedélyezésre be kell nyújtani.

(6) Állomási vágányokban (az átmenő vágányokat kivéve), ha az ív hossza 50 méternél nem több, akkor a megengedett legkisebb ívsugar $R = 300$ m, ha az ív hosszabb 50 méternél, akkor az ezen alfejezet (1) pontjában szereplő feltételek teljesülése esetén $R = 360$ m.

(7) Azok az állomási mellékvágányok is létesíthetők hézagnélküli kivitelben, amelyekben az ívsugar legalább 300 m, illetve a kitérők utáni rövid ívekben legalább 200 m, és az ágyazat megtámasztása az aljak felső síkjáig biztosítva van (szekrényes kialakítás, tolatási padka).

4.1.2.1.2 Y-acélaljas felépítmény

(1) Y-acélaljakkal hézagnélküli vágány -a kialakításából adódó lényegesen magasabb oldalirányú ágyazatellenállási értékek következtében- a vasbetonaljas vágányokhoz képest kisebb sugarú vágányokban is létesíthető:

- **48 r. felépítmény esetében: $R = 200$ m,**
- **54 r. felépítmény esetében: $R = 225$ m,**
- **60 r. felépítmény esetében: $R = 250$ m.**

$R < 500$ m sugarú vágányban a belső oldalon 45

cm, a külsőn 50 cm ágyazatváll szélességet kell alkalmazni.

4.1.2.1.3 Talpfás felépítmény

(1) Meglévő talpfás hézagnélküli vágányok létesítése kissugarú ívben csak a központi pályalétesítmenyi irányító szervezet által jóváhagyott méretezett megoldással engedélyezett.

4.1.2.2 Aljtávolság aljtípusonként

4.1.2.2.1 Keresztaljas felépítmény

(1) Hézag nélküli, keresztaljas felépítményű vágányokat nyíltvonalon és állomási fővágányokban 60 cm-es, $R < 400$ méter sugarú ívekben, -ha azok hossza nagyobb mint 50 m- 56 cm-es, a többi vágányban 60 cm-es aljtávolsággal kell létesíteni. Építés során a névleges aljtávolságtól 5%-nál nagyobb eltérés nem engedélyezett.

(2) A korábban, a fentiekől eltérő (pl. 65 cm-es vagy 77 cm-es) aljtávolsággal kiépített hézagnélküli vágányok átépítésükig az aljtávolság megváltoztatása nélkül hagyhatók.

4.1.2.2.2 Y-acélaljas felépítmény

(1) Hézag nélküli, Y-acélaljakkal épített vágányokban az aljakon lévő sinalátámasztási pontok távolsága:

- **550 mm**
- **600 mm,**
- **650 mm.**

Az alkalmazott sinalátámasztási pont távolságokat

a tervezés során erőtani számításokkal kell meghatározni.

Az Y acélalj kialakítása miatt a sínalátamasztási pontok egymáshoz képest oldalanként $\frac{1}{2}$ aljtávolsággal eltérnek.

4.1.3 Alépítményi előírások

4.1.3.1 Az alépítmény kialakításával kapcsolatos követelmények

(1) Hézag nélküli vágányt csak jól megtömörödött, kellő teherbírású, az alépítményi szabványoknak és a D.11. Utasításnak megfelelően kialakított, továbbá méretezett és működőképes vízelvezetőrendszerrel rendelkező, csúszásra és süllyedésre nem hajlamos, konszolidálódott alépítményen szabad létesíteni.

(2) Hézag nélküli vágányt létesíteni bányaművelés felett, ahol az aláfejtés lehetősége fennáll, nem szabad. Hézag nélküli vágány alatt bányaművelés céljából létesítendő aláfejtést engedélyezni nem szabad.

(3) Új építésnél a geotechnikai vizsgálatokat úgy kell végrehajtani, hogy a földmű és az altalaj süllyedési viszonyai kielégítő pontossággal megítélhetők legyenek. A talajfeltárások ajánlott sűrűségét, mélységét a D.11. Utasítás tartalmazza.

(4) Puha altalajra épülő alépítményen (pl. tözeg) hézag nélküli vágányt csak alapos geotechnikai vizsgálat eredményei alapján készített műszaki terv birtokában lehetséges létesíteni. A tervnek tartalmaznia kell a szükséges kiegészítő megoldásokat (pl. töltésalapozás) is.

(5) Átépitési munkánál az alépítmény és a rá épült rétegszerkezet állapotát vágatolással kell feltárni, 50...200 m sűrűséggel. A feltárás mélysége legalább a földmű koronasíkja alatti 1,0 méteres mélységig terjedjen. A korrekt geotechnikai tervkészítés érdekében ajánlatos a feltárási eredményeket georadaros kutatással kiegészíteni.

Az alépítményhibás pályaszakaszokon ezen túlmenően a teherbíró altalajig javasolt a feltárás, valamint fűrésszel kalibrált szondázás is.

(6) A geotechnikai tervben, amennyiben azt a környezeti adottságok, a talaj tulajdonságai, illetve a töltés magassága vagy a bevágás mélysége

indokolja, számításokkal kell ellenőrizni a földmű állékonyságát, s minden esetben teherbírási méretezéssel kell meghatározni a kialakítandó teherviselő rétegszerkezetet.

(7) A hosszú távú használhatóság érdekében a földművet úgy kell kialakítani, hogy annak saját süllyedései és az altalaj konszolidációs süllyedései a felépítmény építése után gépi szabályozással kiegyenlíthetők legyenek és ezáltal a megkívánt vágányfekszint előállítható legyen. Újonnan létesített földmunkára hézag nélküli felépítmény csak akkor fektethető, ha az elsődleges konszolidációból származó alépítménykorona süllyedés értéke a 20 mm-t már nem haladja meg.

(8) Új építésű vonalakon és átépítéseknél az elérendő T_{rr} tömörségi értéket, teherbírási követelményeket a D.11. Utasítás előírásai alapján kell figyelembe venni.

(9) Hidak és műtárgyak háttöltéseinek kialakításánál olyan megoldást kell alkalmazni, amely minimalizálja a szerkezet és a csatlakozó földmunka között kialakuló süllyedéskülönbségeket, valamint az eltérő ágyazású pályaszakaszok között megfelelő átmenetet biztosít. A hídfőhöz csatlakozó háttöltést, illetve az átmeneti szakaszt a VHSz H.1.6 Vasúti hidak és egyéb műtárgyak geotechnikai tervezése utasítás alapján kell kialakítani.

4.1.3.2 Szintbeni vasúti átjárók

(1) Hézag nélküli vágány útátjárójában csak beton-alvas vagy Y-acél-alvas, illetve rugalmas kiöntésű hosszvályús vasbetonlemez felépítmény építése engedélyezett. A még meglévő fa-alvas kialakítások mielőbbi cseréjére törekedni kell.

(2) Útátjáróba nem kerülhet alumíniumtermikus hegesztés, ragasztott szigetelt illesztés, sindilatációs szerkezet. Ezek az útátjárótól - kötöttségeket jelentő esetek kivételével - 6 méternél közelebb nem lehetnek.

(3) Szigetelt vágányokban az útátjáró szerkezetet úgy kell kialakítani, hogy az megfeleljen a biztosítóberendezés villamos szigetelési követelményeinek.

4.1.4 A felépítmény elemeire vonatkozó előírások

4.1.4.1 Sínek

(1) Országos közforgalmú normál- és széles nyomtávolságú új vasutak építésénél és meglévő vonalak rekonstrukciójánál a sínek

- a transz-európai törzshálózathoz tartozó vonalakon nyíltvonalis vágányszakaszok és átmenő fővágányok esetében legalább 60, fő- mellék- és egyéb célú vágányok esetében legalább 54,
- az előzőekbe nem tartozó vonalakon legalább 54

rendszerűek legyenek.

(2) Meglévő hagyományos vágány hézagnélkülivé történő átalakítása (hézag nélkülsítése) legalább 48,5 kg/fm vagy annál nagyobb folyóméter tömegű sínekből szabad kialakítani.

Meglévő 48 rendszerű hézagnélküli vágányokban kizárólag fenntartási munkák keretében beépíthető 48-as rendszerű használt sín is.

(3) Az országos törzshálózat nyíltvonalis, valamint állomási átmenő és megelőző vágányaiban új sínek beépítésére kell törekedni. Az új sínszalak méret, alaki, kémiai összetételi és mechanikai tulajdonságai tekintetében feleljenek meg a vonatkozó szabványban foglaltaknak. [4]

Ezekbe a hézagnélküli vágányokba csak R260 (szakítószilárdság min. 880 N/mm²) vagy magasabb osztályú (acélminőségű) síneket szabad beépíteni.

Ezekbe a vágányokba 54 illetve 60 r. minősített használt sínek is beépíthetők, ha szakítószilárdságuk legalább 880 N/mm².

A MÁV Zrt. vonalhálózatán az ívekben alkalmazandó magasabb minőségi osztályú, edzett fejű sínek alkalmazását az alábbiak szerint szabályozzuk:

- évi 10 millió elegendőnél nagyobb forgalmi terhelésű vasútvonal nyílt vonali vágányainak és állomási átmenő fővágányainak **R ≤ 600 m** sugarú ívekben – a helyi sajátosságok, kötöttségek figyelembe vétele mellett - mindkét sínszalak **R400 HT** minőségű hosszúsínnel kell kialakítani.
- évi 10 millió elegendőnél nagyobb forgalmi terhelésű vasútvonal nyílt vonali vágányainak és állomási átmenő fővágányainak **600 m < R ≤ 3000 m** sugarú ívekben a helyi sajátosságok, kötöttségek figyelembe vétele mellett - mindkét sínszalak **R350 HT** minőségű hosszúsínnel kell kialakítani.

- Egyenes vonalvezetés és **R > 3000 m** sugarú ívek esetén az R260 minőségű sínnel keményebb beépítése nem megengedett.

(4) Országos mellékvonalak nyíltvonalis, valamint állomási átmenő és megelőző vágányaiban legalább R260 osztályú, 880 N/mm² szakítószilárdságú, használt sínek is felhasználhatók a használt sínek újra beépítésére kiadott utasítás előírásainak figyelembevételével.

(5) Új építésű hézagnélküli pályák nyíltvonalis szakaszain, valamint állomások átmenő és megelőző fővágányaiban (az alkalmazott sínrendszertől függően) legalább 120 méterre ellenállás hegesztéssel összehegesztett hosszúsínek használhatók fel.

Új építésnél a záró darabként felhasználandó sínek, illetve karbantartási munkáknál (sintörés illetve varratszakadás helyreállítása, hibás sín kivágása) a felhasználandó sín minimális hossza

- V ≥ 120 km/h sebességű vágányokban 0,1V,
- V < 120 km/h sebességű vágányokban pedig 0,1V, de legalább 6 m legyen,

ahol V a vágányra engedélyezett sebesség km/h-ban.

(6) Egyéb állomási vágányokban legalább 20 m hosszú sínekből kell a hézagnélküli vágányt kialakítani. A záró sındarab hossza itt sem lehet 6 méternél rövidebb.

(7) A kitérőkhöz, dilatációs szerkezetekhez rövidebb sín is beépíthető, melyek hosszúságát a szerkezeti követelményei alapján kell megtervezni.

(8) Hézag nélküli vágányokba csak fúratlan végű sínek építhetők be.

(9) Elkészült hézagnélküli vágány sínjeibe építéskor utólag furat készíthető indokolt esetben (pl. tengelyszámláló berendezés felszereléséhez). Az elkészített furatok éleit minden esetben sorjáltlanítani és letompítani szükséges, a később esetlegesen kialakuló fáradásos repedések megelőzése érdekében!

(10) A síneket sínfűrészszel vagy gyorsvágóval kell vágni.

(11) Ellenállás hegesztéssel csak azonos kémiai összetételű sínek hegeszthetők össze.

(12) A hibás hegesztésekkel kapcsolatos eljárásról és az elkészített hegesztések ellenőrzéséről a 4.1.6.12. alfejezet intézkedik.

4.1.4.2 Keresztaljak

(1) Hézagnélküli felépítmény csak alkalmazási engedéllyel rendelkező keresztaljak alkalmazásával építhető.

(2) j hézagnélküli pálya talpfás kivitelben – az ágyazat nélküli acélhidakat kivéve - nem építhető.

(3) Meglévő hézagnélküli állomási egyéb vágányokba, saját célú vágányokba egyéb típusú és síncsavaros leerősítésű beton-aljak is megtűrhetőek, új hézagnélküli vágány síncsavaros leerősítésű aljakkal nem építhető.

4.1.4.3 Sínleerősítés, kapcsolószerkezetek

(1) Új hézagnélküli felépítmény létesítése, valamint meglévő hagyományos felépítmény hézagnélkülísítése esetén csak olyan szorító hatású sínleerősítés alkalmazható, amely a TSI (ÁME) előírásokban meghatározott szorítóerővel rendelkezik.

(2) Meglévő hézagnélküli felépítmény esetén annak átépítéséig a beépített sínleerősítés megtartható, az előírt keretmerek ség biztosítása mellett.

(3) Egy állomásközben vágányonként illetve egy állomási vágányban csak egyfajta leerősítés alkalmazható, ha az Utasítás más előírást nem tartalmaz.

(4) A sínleerősítés kellően szorító hatású legyen, hogy a vágányban mindenütt, de különösen a lélegző szakaszokon elegendő hosszirányú vágányellenállást biztosítson. A leerősítéseknél olyan csavarmeghúzási értéket kell alkalmazni, amely megfelel a gyártók által ajánlott értéknek, és lehetővé teszi a vonatkozó szabványokban foglalt előírások (pl. síneltolási ellenállás, rugóállandó, sínleerősítés elforgási ellenállása) teljesítését. [5]

A csavarmeghúzási nyomaték ajánlott értéke

- geo rendszerű leerősítésnél
 - 48 r. sínek esetén 160-180 Nm,
 - 54 r. síneknél 120-140 Nm,
- Skl 3 leerősítésnél 160-180 Nm,
- Skl 12-nél 200 Nm,
- egyéb leerősítések esetében a leerősítés gyártója által megadott értékeket kell alkalmazni.

(5) A leerősítéseknél mértékadónak azonban nem a meghúzási nyomatékot kell tekinteni, hanem a biztosítógyűrűk, illetve a rugók helyzetét:

- geo rendszerű leerősítésnél a biztosítógyűrűknél a rugóhézagnak 1,4-1,9 mm-nek kell lennie (54 rendszerű felépítmény-nél a síngerinc felőli oldalon mérve),
- Skl 2 leerősítésnél a rugónak a bordán kell feküdnie, ott legfeljebb 0,4 mm hézag lehet,
- Skl 3 leerősítésnél viszont a rugó orr részének kell a sántalppal érintkeznie, vagy ott legfeljebb 0,5 mm hézag lehet,
- Skl 12-nél a lezorító középső szárrésze és a sántalpnak érintkeznie kell helyesen meghúzott állapotban, illetve max. 0,5 mm hézag lehet,
- Skl 14-nél a lezorító középső szárrésze és a szögvezető elem bordájának érintkeznie kell helyesen meghúzott állapotban, illetve max. 0,5 mm hézag lehet.

(6) Hézag nélküli vágányban új, vagy a használt anyagok minősítésére vonatkozó előírásoknak megfelelő, szorító hatást biztosító használt kapcsolószerkezet szabad felhasználni.

4.1.4.4 A sínek hosszirányú elmozdulását gátló szerkezetek

(1) A sín aljhoz viszonyított elmozdulásának megakadályozására sínvándorlás gátló szerkezeteket kell használni.

(2) Sínvándorlás gátló szerkezeteket kell felszerelni az aljak (alátétlemezek) mindkét oldalán a sántalpra:

- 100 méternél nagyobb hosszban összehegesztett sínszálakon a végektől számított 50 – 50 m hosszban, kivéve a dilatációs készülékhez csatlakozó végeket,
- 37-100 m hosszra összehegesztett sínszálakon teljes hosszán,
- kitérők tősinjeihez csatlakozó sínszálakon, ha 50 m-en belül hevederes illesztés van,
- kitérőkben a csúcssínek és a könyöksínek közötti közbenső sínszálakon, kivéve rugalmas leerősítés alkalmazása esetén,
- kitérők csúcsbetétjéhez hevederes illesztéssel csatlakozó sínszálakon 50 m hosszban,
- 40 m-nél kisebb nyílású nem ágyazat átvezetési hidakhoz csatlakozó hézagnélküli

vágány végén 50-50 m hosszban, ha ott a hézag nélküli vágány meg van szakítva, és a sínleerősítések nem szorítóhatásúak.

(3) A különféle sínvándorlást gátló szerkezetek az alábbiak szerint alkalmazhatók:

- ahol a sín és az alátétlemez között közbet van, ott sínvándorlást gátló geo lemezek szerelhetők fel sántörés esetén, [6] [7]
- minden egyéb helyen rugalmas sínvándorlást gátló kengyelek használhatók. [8]
- meglévő, szorítóhatását megtartott Oetl kengyelek a pályában még megtűrhetők, azonban új szerkezetként nem építhetők be.

4.1.4.5 Ágyazat

(1) A hézag nélküli vágány geometriai és erő-tani stabilitásának egyik legfontosabb feltétele a hiánytalan, tiszta és tömör megfelelő szemszerkezetű zúzottkő ágyazat. A semleges hőmérsékleti zóna feletti sínhőmérsékleten elsősorban a keresztirányú, míg az alacsony sínhőmérsékleten főleg a hosszirányú ágyazati ellenállás szükséges mértékének folyamatos megléte (terhelt és terheletlen vágányban is) alapvető fontosságú.

(2) Hézag nélküli vágányban a vonatkozó előírásoknak [9] megfelelő minőségű ágyazati anyagot kell beépíteni.

(3) Gazdaságossági szempontok miatt a bontásból származó felújított (regenerált) és minősített zúzottkő felhasználható a hatékony ágyazatvastagság alsó 2/3 részében, ha kielégíti a vonatkozó előírásokat. [9]

(4) A hatékony ágyazatvastagság értéke nem lehet kisebb nyíltvonalon és állomási átmenő vágányban, kitérőkben, ágyazat átvezetéses hidakon, valamint 40 km/h-nál nagyobb sebességű saját célú vágányban 35 cm-nél, állomási többi vágányban és egyéb saját célú vágányban 25 cm-nél. Y-acélaljas vágányokban a hatékony ágyazatvastagság minimális értéke 30 cm.

(5) Elsárosodott ágyazat a hézag nélküli vágányban nem tűrhető meg.

(6) A vágány szükséges hossz- és oldalirányú ellenállásának biztosítása érdekében különös hangsúlyt kell fektetni az ágyazat (aljközők, ágyazatváll és rézsű) tömörítettségére. Értéke nagyobb, ha az ágyazatot teljesen tömörítik, és kisebb, ha a

vágány frissen alávert.

(7) A zúzottkő ágyazat fellazulás elleni védelme, stabilitásának növelése, az ágyazatellenállás fokozása megvalósítható különböző, MÁV Zrt. engedéllyel rendelkező megoldással. A stabilitást méretezésen alapuló számításokkal kell igazolni, melyet a központi pályalétesítményi irányító szervezethez kell benyújtani jóváhagyásra.

4.1.5 A hézag nélküli felépítmény kitérőire vonatkozó előírások

4.1.5.1 A kitérők összehegesztésének követelményei

(1) A kitérők rendszere nyíltvonalon és állomási átmenő vágányokban megegyezik a pályasín rendszerével, de indokolt esetben (sebesség, forgalmi igénybevétel nagysága) egy rendszerrel nagyobb is lehet annál. Utóbbi esetben új építésnél a nagyobb sínrendszerű kitérő előtt és után csatlakozó átmeneti szakaszt kell kialakítani, mind az egyenes, mind a kitérő irányban. Az átmeneti szakaszt gyári átkovácsolással kell kialakítani. Kitérőalkatrészben az átkovácsolást a helyi sajátosságok figyelembevételével csak a központi pályalétesítményi irányító szervezet külön eseti engedélyével lehet kialakítani.

(2) Átmeneti hegesztés kialakítása csak különösen indokolt esetben, a központi pályalétesítményi irányító szervezet külön engedélyével létesíthető.

(3) Új vagy átépített kitérőkben csak tiszta, megfelelő minőségű, tömörségű és vastagságú (0,35 m hatékony ágyazatvastagság) ágyazatban fekvő kitérőt szabad behegeszteni. Gondoskodni kell az esetlegesen szükséges kiegészítő réteg beépítéséről és a jó víztelenítésről.

Kiegészítő réteg beépítésével átépített kitérők esetén, amennyiben a csatlakozó vágányok átépítése nem történik meg, a kiegészítő réteget a csatlakozó irányok felé ki kell futtatni.

A kitérőt a behegesztés megkezdése előtt hibamegszüntető eljárással ki kell szabályozni.

(1) Meglévő, hagyományos kitérők behegesztésénél:

- $V \geq 80$ km/h engedélyezett sebességű pályában 40 évnél korosabb alkatrészt tartalmazó kitérő nem hegeszthető be. Hézag nélkülisítés előtt azt cserélni kell.

- csak olyan kitérő hegeszthető be, ami a csatlakozó vágányszerkezettel azonos, vagy eggyel magasabb sínrendszerű,
 - kampózárás zárszerkezettel szerelt kitérő, behegesztése csak a csúcscsín hosszirányú mozgását +/- 35 mm-el lehetővé tevő zárszerkezet cserével engedélyezett. A zárszerkezet cserét a hézagnélküli kitérő kialakítás tervezésénél figyelembe kell venni.
 - a sínvéglehajlásokat a sínvégek visszavágásával vagy alkatrészcserevel meg kell szüntetni, a kitérőt hibamegszüntető eljárással ki kell szabályozni,
 - a vasanyagok kopottsága feleljen meg a pályasebességnél megengedett tűréshatárok felének,
 - a kitérő csúcscsínéhez csatlakozó közbelső sínjeit geo rendszerű leerősítés esetén valamennyi alátámasztásnál mindkét irányban rugalmas sínvándorlás-gátló szerkezettel kell ellátni.
- A csúcscsínhez hevederrel kapcsolódó villasínhez csatlakozó hézagnélküli vágányt 50 m hosszban rugalmas sínvándorlás-gátló szerkezettel kell lehorgonyozni.
- az aljak, kapcsolószerkek, alkatrészek biztosítsák az erők átadását az ágyazatnak.
 - az ágyazat tiszta, megfelelő tömörségű és szemszerkezetű legyen.
 - az alépítménynek a vízelvezetést biztosítania kell.
 - a keresztezésben lévő vízszintes csavaroknak hiánytalanul meg kell lenni, a furatoknak biztosítani kell a csavarok cserélhetőségét.
 - a nagy szilárdságú csavarok menetei épek legyenek, biztosítsák a meghúzási nyomaték létrejöttét.

(2) A kitérők behegesztésénél különös gondot kell fordítani a csúcscsínnek a tőcsínhez viszonyított megfelelő helyzetére. Behegesztés előtt a tőcsín és csúcscsín egymáshoz viszonyított helyzetét ellenőrizni kell, eltérés esetén azt helyre kell állítani.

4.1.5.2 A kitérők összehegesztése

(1) A hézagnélküli vágányokban fekvő vagy azokhoz csatlakozó új kitérőket (nagy sugarúakat is) össze kell hegeszteni, és a csatlakozó vágányokhoz is hozzá kell hegeszteni. A kitérőket akár

egyenként, akár csoportosan össze lehet hegeszteni.

Új kitérőket, hacsak nem ideiglenes jelleggel kerültek beépítésre, célszerű összehegeszteni még akkor is, ha a kitérőhöz hagyományos vágányok csatlakoznak.

(2) Különböző sínrendszerű kitérők közvetlenül egymáshoz való csatlakozása esetén, a villasínben és a vezetősín melletti pályasínben gyárilag átkövesített átmenetet kell készíteni. Ezt a megoldást vonalkorszerűsítés, átépítés esetén kerülni kell. Átmenő fővágányban tervezett kitérőcsere esetén az átmenő fővágányban cserélt kitérőre közvetlenül csatlakozó kitérőt is az átmenő fővágányban lévő kitérő rendszerével azonos rendszerűre kell átépíteni. Az átmenetet a megelőző vágányra vezető kitérő után kell kialakítani.

(3) Kitérőcsere esetén a kitérő elejét, illetve a végét hosszabbított kivitelben kell megrendelni, ha az meglévő vágányhoz vagy kitérőhöz csatlakozik.

(4) Ha a kitérőnek csak egyik végéhez (elejéhez, vagy végéhez) csatlakozik hézagnélküli vágány, akkor a kitérőt össze kell hegeszteni a hézagnélküli vágánnyal. A másik irányból, a kitérő elejéhez, vagy végéhez csatlakozó hagyományos vágányból, a kitérőhöz csatlakozó 100 m hosszú szakaszt, - a hézagnélküli vágányok létesítésére vonatkozó feltételek teljesítése mellett – lehetőség szerint össze kell hegeszteni még akkor is, ha az egy alárendelt vágány. Ezzel elkerülhető, hogy a kitérő lélegző szakaszba kerüljön.

(5) Nagysugarú kitérőknél valamennyi közbelső illesztést be kell hegeszteni.

(6) Átszelési kitérőknél csak az egyszerű keresztezések vezetősínes pályasínjeit, illetve a könyök-sínjeit hegesztjük össze a tőcsínekkel.

(7) 48 rendszerű ikeraljas kitérőknél az iker alátétlemezek helyett egyszerű alátétlemezeket kell beépíteni. A keresztezés előtti egyszerű alátétlemezeket megfelelő méretben le kell sarkítani, hogy egymás mellé leköthetők legyenek.

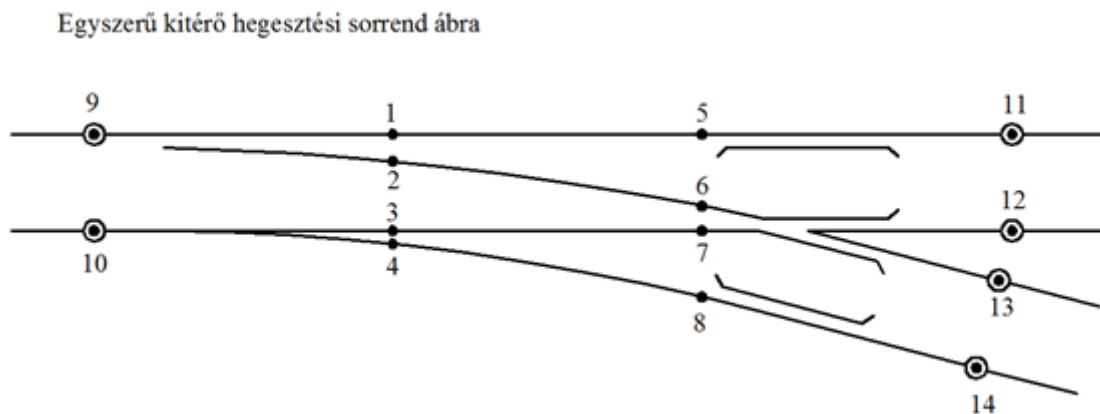
(8) A varratok számozási sorrendjét egyszerű kitérőnél a kitérő főiránya és mellékiránya dönti el, azonos vagy ellenkező görbületű ívesített kitérőnél is. Szimmetrikusan ívesített kitérőnél a kitérővizsgálati könyvben meghatározott főirányt kell

alapul venni.

A fentiek szerint az egyszerű kitérőben levő hegesztések sorszámokénti számozása a következő (ld. 1. ábrát):

Ha a kitérőben a közbenső részen a szabványos-

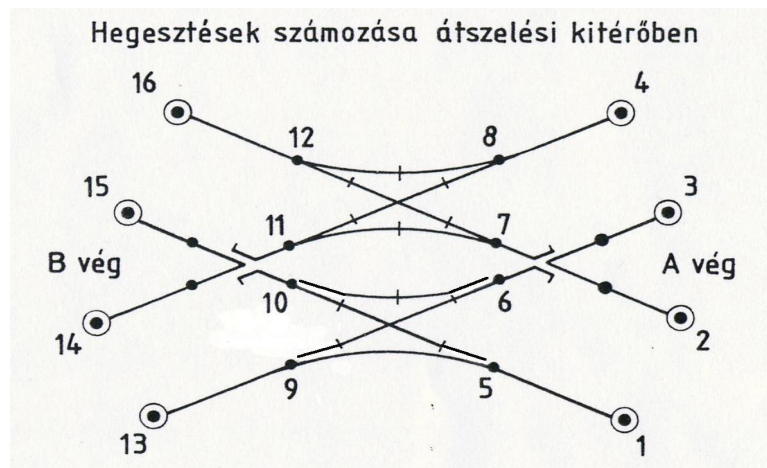
nál több hegesztés készül, azaz két alaphegesztés közé újabb hegesztések kerülnek, akkor azokat tört alakban kell számozni. A számlálóba a megelőző alaphegesztés száma, míg a nevezőbe az a sorszám kerül, ahányadik az alaphegesztések kö-

1. ábra Az egyszerű kitérőben levő hegesztések sorszámokénti számozása

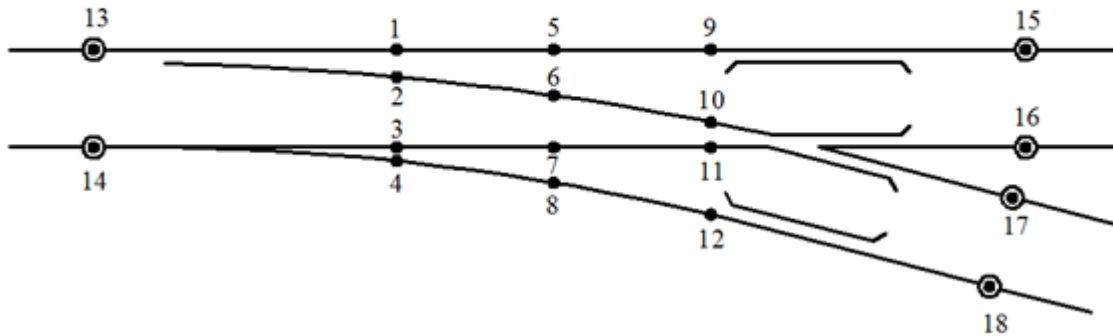
zött az újabb hegesztés.

Átszelési kitérőben a varratok számozási sorrendjét a 2. ábra mutatja.

2. ábra Az átszelési kitérőben levő hegesztések sorszámokénti számozása

Nagysugarú kitérő hegesztési sorrend ábra

3. ábra A nagysugarú kitérőben levő hegesztések sínszálankénti számozása

4.1.5.3 Kitérők összehegesztése pályában

(1) Abban az esetben, ha a kitérőt a beépítés helyén kötik le, akkor először a közbenső hegesztéseket kell elvégezni.

A kitérők közbenső hegesztéseit $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ feletti sínhőmérsékleten szabad elvégezni. Csak a teljes beágyazást követően lehet a közbenső illesztéseket behegesztetni. A leerősítő kapcsolószereket a hegesztés előtt fel kell oldani és azokat a hegesztési varrat lehülése után szabad újra meghúzni.

Kitérőn belül a hegesztéseket a váltó végeinek behegesztésével kell kezdeni. A további hegesztéseket a „belülről kifelé” elv szem előtt tartásával kell elvégezni.

(2) A pályában fekvő, magas mangántartalmú keresztezési csúcsbetéteket (utólag) nem lehet összehegesztetni a villasínekkel. Ilyenkor a villasíneket szoros illesztéssel kell a keresztezéshez csatlakoztatni, és a csúcsbetéthez csatlakozó síneket 50-50 m hosszban, az összehúzódnak irányával szemben, a tényleges semleges hőmérsékleten sínvándorlástárolókkal kell ellátni.

4.1.5.4 Kitérők összehegesztése munkapadon

(1) Amikor a kitérő beépítését, cseréjét olyan eszközzel végzik, mellyel a teljes kitérő egy egységben beépíthető, akkor a kitérő közbenső illesztéseit munkapadon kell behegesztetni. A munkapad kialakításánál ügyelni kell arra, hogy az egyenletes fekszintet biztosítsa.

(2) Amennyiben a kitérő beépítését vasúti daruval végzik, melynek terhelési vagy gémkinyúlási határába nem fér bele a teljes kitérő emelése, akkor a közbenső részt hegesztjük össze csak a keresztezési résszel. Ekkor a váltórészt külön emelik be a fekvési helyére, és a váltót a pályában hegesztik össze a közbenső résszel, az előző részben leírtak szerint. A beemeléskor a káros feszültségek keletkezését el kell kerülni.

(3) Munkapadon a kitérők közbenső hegesztése csak akkor készíthető el, ha az új és tömörített ágyazatra kerül. Ebben az esetben a beépítésnek és az azt követő beágyazásnak $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ és $+30\text{ }^{\circ}\text{C}$ között kell megtörténnie.

4.1.5.5 Záróhegesztések végzése kitérőknél

(1) A záróhegesztéseket a forgalomba helyezést követően 72 órán belül el kell végezni!

(2) Közvetlenül a záróhegesztés előtt a kitérőt újból ki kell szabályozni, és az esetleg még be nem hegesztett közbenső illesztéseket is be kell hegesztetni.

(3) Ezt követően fel kell oldani és feszültségmentesíteni kell a tősínekhez csatlakozó közbenső és vezetősínes pályasíneket a záróhegesztés előtt. A váltórész feszültségmentesítés nélkül marad!

Azoknál a kitérőknél (régi gyártású kitérők), melyeknél a vezetősín kialakítása és szerelési módja nem teszi lehetővé a jelentősebb szerkezeti megbontás nélküli sínfeszültség feloldást (a síncsavarok alátétlemezen, sínszéken lévő furatai a sínfeszültség feloldás következtében elmozdulhatnak a

talpfán lévő furatokhoz képest), ott a teljes kitérő feszültségmentesítés nélkül marad.

(4) Amennyiben a kitérő eleje vagy vége sín-csavaros leerősítésű vágányhoz csatlakozik, akkor azt a záróhegesztés előtt legalább 100 m hosszúságban a semleges hőmérsékleti zónában feszültségmentesíteni kell. (Kivéve, ha a csatlakozó rész feszültségmentes.) Ez a 100 m csak akkor rövidíthető le, ha 100 m-en belül másik kitérő van. Ilyenkor a sínszalát, a másik kitérő csúcsbetétjéig, vagy tősinjéig oldjuk fel. A varratsugorodási feszültségek külön eloszlása nem szükséges.

(5) A záróhegesztés, valamint a sínvándorlás-gátló felszerelése csak a semleges hőmérsékleti zónában (+15 °C és +28 °C közötti sínhőmérsékleten) végezhető el. A záróhegesztések hegesztési hézagait csak a csatlakozó szakaszok feszültségmentesítése után szabad kialakítani.

(6) A záróhegesztések végzésénél ügyelni kell arra, hogy ugyanazon sínszalát figyelembe véve (pl. az íves tősin elején és az íves vezetősínes pályasín végén), a kitérő elején és végén a záróhegesztések közvetlenül egymás után legyenek elvégezve, még egy vágányzári időszakon, illetve egy semleges hőmérsékleti időszakon belül, hogy a kitérőn belül ne alakulhasson ki átmeneti szakasz.

(7) Ha a záróhegesztések a semleges hőmérsékleti zónán kívül készültek, az utófeszítelenítést alacsony hőmérséklet esetén április 30-ig, magas hőmérséklet esetén november 30-ig a semleges hőmérsékleti zónában el kell végezni. A vágásokat a tősinnek elejétől illetve a vezetősínek melletti sínek végétől a 4.1.4.1. alfejezet (5) pontja szerinti távolságban kell elkészíteni.

(8) Kitérők záróhegesztésének készítésekor sínfeszítő berendezés nem használható.

(9) A kitérők utószigetelése esetén a szigetelt sínek elhelyezésére tervet kell készíteni és azt a központi pályalétesítményi irányító szervezettel jóvá kell hagyatni. Utószigetelés előtt el kell végezni a szükséges alkatrész cseréket.

4.1.6 A hegesztések előírásai

4.1.6.1 Általános rendelkezések

(1) Vasúti síneket csak engedélyezett hegesztési eljárással szabad összehegeszteni. A vasúti sí-

nek hegesztését külön utasítás szabályozza [10] Az aluminotermikus hegesztési eljárások jóváhagyása során megkövetelt vizsgálatokra és műszaki paraméterekre a vonatkozó szabvány előírásai érvényesek. [11] A szabványban előírtakkal kapcsolatos részletes követelményrendszert a vasúti hatóság határozza meg.

Az alkalmazott hegesztési eljárás kézikönyvét (technológiai utasítását) a vasúti hatósághoz előzetes jóváhagyásra be kell nyújtania.

(2) A MÁV Zrt.-nél alkalmazott kötőhegesztések fajtái:

- hegesztőüzemben készült villamos ellenállás hegesztés,
- mozgó ellenállás hegesztés (MER),
- aluminotermikus (termit) hegesztés.

(3) Hézag nélküli vágányok építésénél a sínszalak közbenső hegesztését ellenállás vagy termithegesztéssel kell elvégezni, a záróhegesztések mindig termithegesztéssel készülnek.

(4) A sínek összehegesztésénél a sínek minőségének és típusának megfelelő eljárást kell alkalmazni.

(5) Új sínek esetében lehetőleg azonos acélminőségű sínek kerüljenek összehegesztésre. Használt sínek összehegesztésére a 4.1.4.1 alfejezetben foglaltak vonatkoznak.

(6) A sínszalak összehegesztését jóváhagyott, hegesztési és sínkiosztási terv birtokában, valamint a vágány irány és fekszint szabályozása után, amikor a vágány tervezett helyére került, szabad elkezdni.

(7) Hegesztések csak a technológiához szükséges hosszúságú vágányzárban vagy forgalommentes vasúti pályában a vágánytengelyben, illetve munkapadon készülhetnek.

(8) Éjszakai munkavégzéshez külön engedélyre nincs szükség. A munkaterületet meg kell világítani. A kellő megvilágítás a kivitelező kötelessége.

(9) Aluminotermikus hegesztést csak érvényes minősítéssel rendelkező hegesztő végezhet. A hegesztésnél a munkabiztonságra és a tűzvédelemre vonatkozó szabályokat be kell tartani.

(10) A hegesztési varratnak az aljköz közepére kell esnie. Az ettől való eltérés alumínothermikus hegesztésnél balra – jobbra 10-10 cm lehet. Alumínothermikus hegesztés nem kerülhet útátjáróba.

(11) A hegesztések távolsága egymástól, szigetelt vagy hevederes illesztéstől, útátjáró szélétől, dilatációs szerkezet végétől 6 m-nél közelebb nem lehet, kivéve a kitérőkben, valamint a szigetelési és hegesztési tervben jóváhagyott eseteket.

(12) A hézagnélküli pályában csak akkor szabad hegesztést megkezdeni, ha a pálya, legalább a hegesztés közvetlen környezetében, (3-3 db aljon) a hézagnélküli pályára vonatkozó előírásoknak megfelelő állapotban van:

- a vágány ki van szabályozva, irány- és fekszínthiba, vaksüppedés, kavicszsák nincs,
- a felépítmény keretmerev, a sínleerősítés szoros, kapcsolószerkezetek nem hiányoznak,
- az aljak hibátlanok, alátámasztásuk jó, az ágyazat tiszta és tömör, méretei (vastagsága, szélessége) megfelelnek az előírásoknak, ágyazathiány nincs.

Ha a feltételek nem teljesülnek és a hegesztés nem halasztható, az aggályos körülményeket a jegyzőkönyvben rögzíteni kell. Ez esetben a pálya állapotából bekövetkező hibákért a felelősséget a megrendelő viseli.

4.1.6.2 Átmeneti hegesztések

(1) Egymáshoz csatlakozó különböző sínrendszerű kitérők, útátjárókhöz, hidakhoz, kitérőkhöz, stb. csatlakozó vágányszakaszok összekapcsolása történhet:

- üzemben előre gyártott átmeneti sín beépítésével, amelyet a helyszínen hegesztenek be a pályába,
- helyszínen (pályában) készült átmeneti alumínothermikus hegesztéssel. Előnye, hogy kevesebb hegesztés kerül a pályába, hátránya, hogy a minősége elmarad a gyári átmeneti sínek minőségétől.

(2) Az átmeneti sín lehet jobbos vagy balos. Jobbos, ha a vágánytengelyből nézve a nagyobb sínrendszer a hegesztéstől jobbra, balos, ha balra van. Jelölése pl. 54/48 J vagy 60/54 B.

(3) Az átmeneti sínek legkisebb hossza (köttöttségek kivételével) 6+6 m. Az átmeneti hegesztésnek, ± 10 cm eltéréssel, aljközépre kell esnie.

(4) Az előre gyártott átmeneti síneket üzemi ellenállás hegesztéssel állítják elő.

(5) A helyszínen (a pályában) alumínothermikus technológiával készült átmeneti sínek beépítését kerülni kell.

(6) Vágány és kitérő átépítése vagy új létesítése során helyszínen, vagy munkapadon alumínothermikus technológiával készített átmeneti hegesztés a központi pályalétesítményi irányító szerkezet külön engedélyével készíthető.

4.1.6.3 Termit hegesztő adag minősítése

(1) Csak minőségi tanúsítvánnyal rendelkező hegesztő adagokat szabad felhasználni.

(2) A MÁV Zrt.-nél felhasználásra kerülő alumínothermikus sínhegesztő adagok minősítését a vonatkozó szabvány előírásai szerint kell elvégezni. [12] A vizsgálat eredményét a gyártótól független átvevő szerv jegyzőkönyvben, pecséttel és aláírással igazolja.

(3) A hegesztési vállalkozó a jegyzőkönyvet, a minőségi tanúsítványt és a felhasználásra vonatkozó dokumentumokat a minőségbiztosítási előírások szerint nyomon követhetően kezeli, archívumában 5 évig megőrzi. A dokumentumokat a megrendelő kérésére be kell mutatnia, illetve másolatban meg kell küldenie.

4.1.6.4 A hegesztés előkészítése

(1) Az összehegesztendő sínvégek leerősítését 3–3 aljon fel kell oldani, az éghető anyagokat (közvetéteket) el kell távolítani. Ezeket csak a hegesztés teljes kihűlése után szabad visszahelyezni. Alumínothermikus hegesztésnél a hegesztés alatt az ágyazatot kis mértékben el kell távolítani.

(2) Villamosított és biztosítóberendezéssel ellátott vonalakon a megfelelő áramvezetés érdekében szükséges a hevederezett illesztések tartós átkötése, lehetőség szerint felfűrt átkötő vezetékkel.

(3) Az R200, R220, 700, 800, MA1 minőségű síneket lángvágás esetén nem kell előmelegíteni (de hideg időben ajánlott).

Az R260, R260Mn, MA2, 900 minőségű (vagy az annál magasabb karbon tartalmú síneket: (R320Cr, 1000, 1100, 1200, MA6) lángvágás előtt mindig

elő kell melegíteni.

A vágás helyétől 1 – 1 m hosszúságban 40- 50 °C-ra, 15-15 cm hosszban 500 - 600 °C-ra kell előmelegíteni a sínvégeket és azután kezdhető meg a vágás. A vágás után még 3 percig utóhevítéssel tartani kell a sínvégeken az 500-600 °C hőmérsékletet.

A hőkezelt (fejedzett) síneket (R350HT, R350LHT, HSH, 400HT és a pályában esetleg előforduló magyar fejedzett síneket (ezek fejrésze bizonyos mértékig edzve van) tilos lánggal vágni.

Kivételesen, a megrendelő felelősségére vagy ismeretlen eredetű sín esetén elő- és utómelegítéssel történhet a lángvágás.

(4) A lángvágott felületnek síknak és merőlegesnek kell lennie. A felületet fémtisztára kell tisztítani. A hegesztés Technológiai Utasításának megfelelően kell a sínvégeket egymáshoz illeszteni. A lánggal vágott végű síneket - a vízszintes hajszálrepedések megelőzése érdekében - még az első vonat áthaladása előtt össze kell hegeszteni.

(5) A hegesztendő sín minőségéről a megrendelőnek kell előzetesen tájékoztatnia a kivitelezőt.

4.1.6.5 Hőmérsékleti előírások

(1) Termithegesztést és ellenállás hegesztést nem szabad fagyponthoz alacsonyabb hőmérsékleten, csapadékos időjárásban végezni. Kivételes esetben fagyponthoz alacsonyabb hőmérsékleten is végezhető termithegesztés, ha a formák felszerelése előtt a sínvéget teljes keresztmetszetben 1-1 m hosszúságban 50 °C-ra felhevítik. A hegesztő adag ebben az esetben sem hűlhet 0°C alá, mert a megfagyott vízcseppektől robbanás következhet be a termitreakció alatt.

(2) Közbenső hegesztések a pályában (és munkapadon készülő hegesztések) 0 °C felett bármilyen sínhőmérsékleten végezhetők, illetve nagy nyári melegben ezt a munkaéleti és egészségvédelmi szempontok korlátozhatják.

(3) A záróhegesztések végzését az utasítás 4.4.3. Záróhegesztések alfejezete tárgyalja.

4.1.6.6 A hegesztés utáni teendők

(1) Az elkészült aluminotermikus vagy ellenállás hegesztésre vonatkozóan a varratnak 450°C való lehűlése után, illetve a csapolástól számított

45 perc (nagy szilárdságú sínek hegesztésénél 60 perc) után szabad ráengedni. A varratdudor levágása után legfeljebb 10 km/h sebességgel szabad járművet ráengedni. A finomkösörülés befejezése után sebességkorlátozás nem szükséges.

(2) Amennyiben az előírt időkorlátozást nem tartják be, a varrat meghibásodása esetén a felelősség azt terheli, aki a vonat áthaladását engedélyezte.

(3) A meleg hegesztést esőtől és a gyors lehűléstől meg kell védeni, különben a varrat beedződhet és megrepedhet. Az ékeket a varratnak 100 °C alá hűlése után szabad eltávolítani, (kivéve, ha rendkívüli esetben járművet kell átengedni).

(4) A sínfejet kösörüléssel le kell munkálni úgy, hogy a vezetési felülettel ellentétes oldalon se legyenek durva, éles sarkok.

(5) Az aluminotermikus hegesztéseket maradóan meg kell jelölni a következő adatokkal:

- a készítés éve,
- a kivitelező cég azonosítója,
- a hegesztő egyéni azonosítója,
- a hegesztési jegyzőkönyv sorszáma.

(5) A hegesztéskor keletkező hulladékokat el kell szállítani és az előírásoknak megfelelően kell kezelni.

4.1.6.7 A hegesztett sínkötések átadás-átvételi vizsgálata

(1) A hegesztett sínkötések átadás-átvételi vizsgálatát külön MÁV Zrt. utasítás szabályozza [10],[11],[12],[13]

(2) Az elkészült hegesztéseket átadás-átvétel előtt szemrevételezéssel, geometriailag (egyeneségméréssel) és megállapodás esetén ultrahanggal meg kell vizsgálni.

(3) Kész hegesztés átvételi vizsgálata akkor kezdhető el, ha

- a hegesztést megjelölték a hegesztő és vállalkozó azonosító jelével és az évszámmal,
- a hegesztést megtisztították a forma maradványaitól és a légsíptól,
- a hegesztést a végső helyzetében rögzítették (a varratot lekösörülték, az ékeket eltávolították, az aljakat beágyazták és aláverték).

4.1.6.8 Szemrevételezéses vizsgálat

(1) A jól letisztított hegesztett kötés szemrevételezéses vizsgálata szabad szemmel történik, amely esetenként nagyítóval vagy tükrözéssel történő vizsgálattal is kiegészülhet. A szemrevételezéssel történő varratvizsgálat során ellenőrizni kell a kivitelezés minőségét, meg kell állapítani a varrat esetlegesen létrejött hibáit, a varratdudor levésés, a köszörülés hiányosságait és hibáit, ellenőrizni kell a hegesztés megjelölését.

(2) Az észlelt hibák helyét és nagyságát meg kell határozni.

4.1.6.9 Geometriai vizsgálat

(1) A geometriai vizsgálat célja annak a megállapítása, hogy a hegesztési varrat és 50 - 50 cm-es környezete az előírt mérettűrési követelményeknek megfelel-e. Meg kell határozni az egyeneshez viszonyított maximális eltérés (púp vagy mélyedés) értékét.

(2) A hegesztés függőleges és vízszintes síkú egyenességét a végső köszörülés után a varratra szimmetrikusan elhelyezett kalibrált mérőeszközzel kell elvégezni a sín szimmetria tengelyében, a

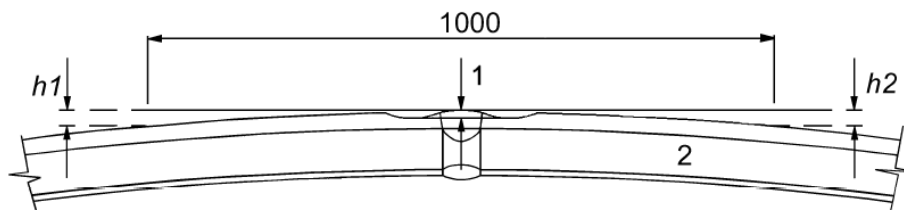
futó- és a vezetési felületen, 1,00 méteres bázishosszon.

A geometriai vizsgálatot egyenességmérő műszerrel kell végezni. A műszer méri a felületi egyenlenségeket, kiértékeli az eredményeket, a mérési eredményt grafikusán ábrázolja, jegyzőkönyvet készít és az adatokat tárolja.

Amennyiben az átvételkor egyenességmérő műszer nem áll rendelkezésre, a vizsgálat végezhető 1,00 méter hosszú acélvonalzóval és legalább 0,1 mm pontosságú hézagmérővel vagy mérőórával, de több hegesztés egyidejű átvételéhez minden esetben egyenességmérő műszert kell biztosítani.

Vonalzóval való ellenőrzést domborúság esetén úgy kell végezni, hogy a vonalzó közepe a mindenkor forgáspont fölé kerüljön és a vonalzó két végén a hézag azonos legyen. A felülről domború eltérés mérése az 4. ábra szerinti jelölésekkel:

$$\frac{h1+h2}{2}$$

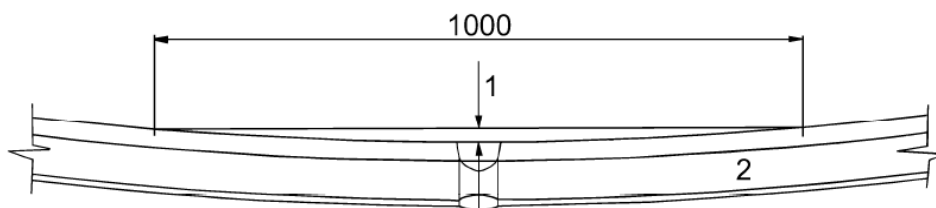

1 = mélyedés, 2 = sín, h1 és h2 = egyenességtől való eltérés

4. ábra Az összehegesztett sínek felülről domború eltérése az egyenestől

Homorúság ellenőrzésénél a vonalzót úgy kell elhelyezni, hogy a közepe a legnagyobb ívmagas-

ságnál legyen. A felülről homorú helyzetet a 5. ábra mutatja.

1 = egyenességtől való max. eltérés, 2 = sín

5. ábra Az összehegesztett sínek felülről homorú eltérése az egyenestől

Az egyenességtől való eltérést első esetben a vonalzó végénél, utóbbi esetben pedig a legnagyobb ívmagasságnál kell mérni.

Amennyiben az irányhibás rész hossza az 1,00 m-t meghaladja, akkor a görbület mértékét ívmagasság méréssel kell ellenőrizni

4.1.6.10 A geometriai varratvizsgálat kiértékelése

(1) A műszeres mérés esetén a mért értékeket egy tizedesre kell kerekíteni. A geometriai vizsgálatnál az egyenestől való maximális eltérést a [10] előírásai szerinti kell figyelembe venni

Alárendelt vágányokban, vagy 120 km/h és annál kisebb pályára engedélyezett sebességnél, ha a hegesztés feltételei nem teljesíthetők, az üzemeltető igazolása mellett a 3. táblázat szerinti csökkentett geometriai tűrések engedhetők meg.

3. táblázat Csökkentett geometriai tűrések

Pályára engedélyezett maximális sebesség (km/h)	Megengedett eltérés (mm)	
	Futófelületen	Vezető felületen
$V \leq 80$	0,7	0,9
$80 < V \leq 120$	0,5	0,7

A nyíltvonalis és állomási fővágányban fekvő kitérők bármely részében végzett hegesztésekre a kitérő főirányára engedélyezett sebességre vonatkozó vizsgálati szempontok a mértékadók.

4.1.6.11 Ultrahangos repedésvizsgálat

(1) A hegesztést kézi ultrahangos készülékkel kell megvizsgálni minden esetben, amikor erre vonatkozó megállapodás van az üzemeltetővel, vagy ha a hegesztés minőségével kapcsolatban aggály merül fel. Az ultrahangos vizsgálatról külön jegyzőkönyv készül, amit az üzemeltetőnek át kell adni. Az UH vizsgálati jegyzőkönyvet csatolni kell a hegesztési jegyzőkönyvhöz.

4.1.6.12 Az átadás-átvételi eljárás és az eredmények értékelése

- (1) Az átadás-átvételi eljárás résztvevői:
- átadó részéről: hegesztő csoportvezető vagy más műszaki vezető,
 - átvevő részéről: pályamester vagy az üzemeltető más műszaki vezetője (megrendelő képviselője).

Vágányzárás munka esetén az átadás-átvételi eljárást a munka befejezése után (a finomkösörülést követően) azonnal le kell folytatni, kivéve, ha előzőleg más időpontban állapotok meg.

Munkapadon, vágánytengelyben készült hegesztés vagy több napos folyamatos vágányzár esetén

az átadás-átvételi eljárást a hegesztés befejezése után azonnal, vagy legkésőbb a kitérő illetve a hegesztett sínszál beépítése (vagy mozgatása) előtt, az átvevővel egyeztetett időpontban kell elvégezni.

Minden hegesztésről hegesztési jegyzőkönyvet kell készíteni a D.20. Utasításban meghatározott mintalap szerinti formában, 4 példányban.

A jegyzőkönyvbe a hegesztési munka megkezdése előtt be kell jegyezni a pályára és a hegesztésre vonatkozó műszaki adatokat, az elvégzett előkészítő munkákat, a pálya állapotát és a körülményeket.

A hegesztés után a jegyzőkönyvbe rögzíteni kell a szemrevételezéssel tapasztalt állapotot, a geometriai vizsgálat mért értékeit és ezek értékelését. A jegyzőkönyvből 2 példányt a kivitelező, 2 példányt a megrendelő kap.

Pályában történő hegesztések esetén, ha az egyenességmérés acélvonalzóval történt, a megrendelő (a kivitelezővel közösen) 15 napon belül köteles elvégezni a műszeres vizsgálatot és ez a mérés minősül a végleges geometriai átvételnek.

A vizsgálatok alapján kell eldönteni, hogy a hegesztés átvehető vagy sem. A vizsgált hegesztés átvételre alkalmas, ha a szemrevételezéses és a geometriai vizsgálat során az átvételi feltételek teljesülnek és amennyiben az UH vizsgálat során nem észleltek hibát.

Hiányosság esetén a hegesztést ki kell javítani és a javítás után az átvételt meg kell ismételni. A hiba kijavítása a kivitelező kötelessége.

Ha a hiba nem javítható, a hegesztés átvételre nem alkalmas, akkor meg kell határozni a kivágásig teendő intézkedéseket (megfigyelés, felhevederezés, sebességkorlátozás) és ezt be kell jegyezni a hegesztési jegyzőkönyvbe.

A hibás hegesztés megfigyelése és a sebességkorlátozás kitűzése az üzemeltető, a felhevederezés a kivitelező kötelessége.

4.1.6.13 Szavatosság

(1) Minden kötőhegesztésre az átadástól számított 3 évig a Ptk. szerinti szavatosság szabályai szerint köteles a felelős kivitelező helytállni. A

szavatosság az adott hegesztésnél felhasznált hegesztő anyagokra és az alkalmazott technológiából eredő meghibásodásokra érvényes:

- a varrat és/vagy a hőhatásövezet törésére,
- a benne keletkezett repedésekre,
- a fejvarrat lapulására.

A törés minősítését a [14] szerint kell elvégezni.

A szavatossági hiba kijavítását a kivitelező a varrat feltöltésével vagy kivágásával végzi.

4.1.7 A szigetelt sínillesztések előírásai

4.1.7.1 A szigetelt sínillesztések felhasználási területe

(1) A szigetelt sínillesztések felhasználási területét a 4. táblázat foglalja össze.

4. táblázat A szigetelt sínillesztések felhasználási területe

A kötés típusa	S í n - rend-szer	Alkalmaz-ható pályasebes-ség (km/h)	Engedélyez-he- tő tengelyteher (kN)	Megjegyzés
Polimer-kompozit műanyag hevederes szigetelt kötés	MÁV 48	100	225	Hevederes illesztésű vágányban állandó jelleggel, hézag nélküli vágányban ideiglenesen használható
	54 E1	120	225	
Gyári ragasztott szigetelt kötés	MÁV 48	100	225	A VAMAV Kft. folyamatosan ellenőrzött minőségű gyári kötése. A helyszíni kötöttségek kivételével általánosan használható!
	54 E1 és 60 E1	160	225	
Különbéle helyszíni szigetelt kötések	MÁV 48	100	225	A kötések elsősorban különféle kötöttségek miatt helyszíni kialakításra használhatók
	54 E1 és 60 E1	120	225	

A szigetelési mintarajzok a 2. Függelékben láthatók.

4.1.7.1.1 A szigetelt sínillesztések kialakításának szabályai

4.1.7.1.2 Új szigetelt sínillesztések kialakítása

(1) Hézag nélküli vágányban és összehegesztett kitérőben csak ragasztott szigetelt sínillesztések létesíthetők. Nyíltvonalon és állomási átmenő vágányokban – kivéve azokat a helyeket, ahová gyári ragasztott szigetelt sínkötés nem építhető

be (pl. kettős keresztezésnél) – még átmenetileg sem építhető be műanyag hevederes kötés (a polimer-kompozit hevederes kötéset kivéve). A műanyag hevederes illesztések még a ragasztott szigetelt kötések meghibásodása esetén sem használhatók.

(2) Folyóvágányokban új építésnél arra kell törekedni, hogy $0,1V + 0,1V = 0,2V$ (m) hosszú-

ságú, gyárilag előregyártott ragasztott szigetelt sínek épüljenek be, ahol „V” a pályasebesség km/h-ban.

Ha ez nem lehetséges, úgy $V \geq 120$ km/h pályasebesség esetén $12+12 = 24$ m hosszú, $V < 120$ km/h esetén $6+6 = 12$ m hosszú gyárilag előregyártott ragasztott szigetelt sínek is beépíthetők.

Az első beépítéskor megengedett, hogy a ragasztott sín hosszából max. 1 aljköznyi hossz levágásra kerüljön, mivel a ragasztott kötések tönkremenetele hamarabb következik be, mint a sínké. Így az esetleges csere alkalmával ismét beépíthető az alaphosszúságú ragasztott sín.

A kitérőket, vágánykapcsolatokat, vágányátszeléseket a gyártóműtől szigetelve kell megrendelni. A kialakítást a pálya, és biztosítóberendezési tervekben kell részletesen bemutatni.

(3) A ragasztott szigetelt illesztésnek az aljtávolság felezőpontjába kell kerülni. Ettől csak olyan mértékű eltérés engedhető meg és csak olyan aljtávolság alkalmazható, amely esetekben a szigetelt illesztéseknél a leszorító csavar és a hevedercsavar tengelyei közötti távolság nem kisebb, mint 73 mm.

(4) Vágányfoglaltságos biztosító berendezés esetén mind a szemben, mind az egymás után fekvő kitérők között a ragasztott szigetelt kötések – 18 m-nél kisebb távolság esetén – a kitérők közötti távolság felezőpontjában kell elhelyezni.

(5) Egyszerű vágánykapcsolatokban a ragasztott szigetelt illesztésnek a két kitérő közötti sínszálak felezőpontjába kell kerülnie.

(6) Átszelési kitérőben szigetelt sínkötés csak az egyszerű keresztezések elején alakítható ki helyszíni ragasztással. Kivételesen itt megengedhető a polimer-kompozit műanyag hevederes illesztés használata is.

(7) A szigetelt illesztésnek a jelzővel szembe kell kerülnie. Attól általában ± 1 m eltérés engedhető meg. Indokolt esetben a szigetelt kötés a bejáratú és fedező jelzőnél, valamint egyvágányú vonalakon a térközjelzőnél a haladási irányt tekintve a jelző mögött 10 m-re, a kijáratú jelzőknél 50 m-re lehet.

(8) Régi talpfás vagy fabetétes betonlappal készült állomási nem átmenő vágányok közepén,

ha a hosszuk az 500 m-t meghaladja, szigetelt illesztéseket kell beépíteni. Az egyes állomási vágányokban lévő szigetelt illesztések lehetőleg egy vonalba (szelvénybe) essenek.

(9) A kitérőkben az egyszerű keresztezésnek is mindig földeltnek kell lennie.

(10) Siklasztó saru szigetelt sínszálon nem lehet.

(11) A vágányzáró sorompóhoz tartozó szigetelt illesztésnek a vágányzáró sorompó gerendája alatt kell lennie.

(12) Szigetelt sínillesztés útátjáróba nem eshet. Attól - a kötöttségeket kivéve - legalább 6 m-re kell kerülnie.

(13) Kitérőcsere esetén a régi megoldású ragasztott szigetelt kötés elhelyezési módot ki kell küszöbölni. A vezetősínes pályasínbe és a villasínbe ragasztott kötés már nem építhető be.

(14) Ha a vágánykapcsolat különböző rendszerű sínekből áll, akkor a ragasztott szigetelt kötéset a nehezebb sínrendszerű sínből kell készíteni, az átmenetet a könnyebb rendszerű sínhez való csatlakozásnál lehetőség szerint átmeneti sínnel, esetleg a kitérő alkatrész gyári átkovácsolásával kell kialakítani.

(15) Kötöttségek esetén a ragasztott kötések hossza új építésnél is lecsökkenthető – a kitérők után kialakítandó sínszálakon kívül is – legfeljebb 6 m-ig nyíltvonalon és állomási átmenő vágányokban is. Egymással szemben 18 m távolságban fekvő kitérők esetén – amit új beépítések esetén lehetőleg kerülni kell – a ragasztott kötés 1,8 m-nél közelebb nem kerülhet a kitérő elejétől.

(16) Az automatikus állítású gurító pályaudvaron a váltókra telepített szigetelt sínek együttműködő hosszának legalább 14 m-nek kell lennie.

(17) A ragasztott szigetelt sínek előállításához csak I. osztályú, ultrahangos vizsgálattal ellenőrzött és hibátlannak minősített új síneket szabad felhasználni.

(18) Ha min. 880 N/mm² szakító szilárdságú sínekkel készülő vagy készült vágányba ragasztott szigetelt sínszálat kell beépíteni, akkor erre a célra

ugyanilyen szilárdságú sínekből készült ragasztott kötéseket kell beépíteni.

(19) A ragasztott szigetelt illesztéseket az igény szerinti hosszúságú és minőségű sínszál megfelelő helyen történő elvágásával kell készíteni. Az esetleges gyárjegyet a ragasztás helyén le kell köszörszűlni.

(20) A gyárilag készült ragasztott szigetelt sín-illesztésen a ragasztástól kb. 500 mm-re cégcím-
kén maradandóan fel kell tüntetni a gyártó gyár-
jegyét, a gyártási számot és a gyártási év utolsó két
számjegyét.

(21) Az illesztés alatti, továbbá a szomszédos
3-3 alj és a rajtuk lévő kapcsolószerkek töröttek, re-
pedtek nem lehetnek. Az ezekhez az aljakhoz csat-
lakozó részben 5-5 m hosszban a fekszint hibákat
meg kell szüntetni, a szennyezett ágyazatot ki kell
rostálni, és elő kell állítani a szabványos ágyazati
szelvényt. A törött, repedt aljakat ki kell cserélni.

(22) A már meglévő szigetelt illesztés helyére
kerülő új szigetelt illesztés beépítésénél, törekedni
kell az illesztési hely helyben maradására. Ked-
vezőtlen alépitmény, elsárosodott ágyazat esetén
az illesztés középvonalát legalább 3 aljtávolsággal
eltolva kell beépíteni a csatlakozó szerelvények
szükség szerinti áthelyezésével, ha a biztosítóbe-
rendezés ezt megengedi, ügyelve a hegesztések
megfelelő távolságának betartására.

(23) A szigetelési munkákhoz szigetelési tervet
kell készíteni. Sínkopás vagy egyéb okok miatt a
biztosítóberendezési szakszolgálat hozzájárulása-
val a szigetelt kötés helye kismértékben megvál-
toztatható.

4.1.7.1.3 Utószigetelések kialakítása

(1) Ha meglévő hézagnélküli vágányokba
vagy összehegesztett kitérőkbe utólag kell ragasz-
tott kötéseket beépíteni, akkor a szigetelt illeszté-
sek helyzetére vonatkozó érvényes építési előírá-
sokat be kell tartani.

A szigetelt sínszálak vágányokban való hosszá-
ra a fentiek vonatkoznak, kitérőben pedig a váltó
végéhez illetve a keresztezés elejéhez csatlakozó
sínszálaknak annyival kell hosszabbnak lenni az
új építésnél alkalmazottnál, amilyen hosszát a he-
gesztés kivágása miatt pótolni kell.

A keresztezés elejénél – a 48 XI és 54 XI r. kité-

rőket kivéve – a vezetősínes sínből illetve a kö-
nyöksínből 60 mm-nél több nem vágható le.

(2) Ragasztott szigetelt illesztéseket utószige-
telés esetén a pálya, és biztosítóberendezési tervek
alapján kell kialakítani.

(3) Ha szabványos hevederes illesztésekkel
kialakított kitérők a ragasztott szigetelt illesztések
beépítése után kerülnek összehegesztésre, mert ál-
lapotuk ezt lehetővé teszi, akkor is az előző (2)
pontban említettek szerint kell a szigetelt kötése-
ket behegesztetni, csak ilyenkor nem a hegesztési
varratokat kell levágni, hanem a fűrt végeket. Ez
esetben azonban a fűrt végeket abban a sínszálban
is le kell vágni, amelyikbe ragasztott szigetelt sín-
kötés nem kerül.

(4) Két hegesztésnek egymástól utószigete-
lésnél is legalább 6,00 m-re kell lennie. Ha a rajz
szerinti megoldás alkalmazása esetén ennél köze-
lebb kerülne két hegesztés egymáshoz, akkor ezt
a ragasztott szigetelt sínszál után beépítendő sín
hosszának a 6-12 m közötti megválasztásával kell
elérni. Ez a sín lehet a ragasztott szigetelt sínszál
helyéről kikerült sín is (tehát ennek a kikerülő
sínnek a hosszirányú mozgatásával). Nyíltvonali
vágányoknál pedig elsősorban a szigetelt illesztés
helyének a megválasztásával kell elérni a legalább
6,0 méteres távolságot.

(5) Utószigetelésnél két ragasztott szigetelt
kötést tartalmazó közbenső sínszál nem használ-
ható. Ha utószigetelésnél két szigetelt kötetet kell
egy közbenső sínszálba elhelyezni, akkor a váltó
utáni és a keresztezés előtti ragasztott kötéseket –
ez utóbbiak beszabása után – úgy kell beépíteni,
hogy a két ragasztott kötés egy hegesztési varrattal
csatlakozzon egymáshoz és a ragasztott kötések
az előírt aljak közé az aljtávolság felezőpontjába
kerüljenek.

4.1.7.2 A ragasztott szigetelt sínillesztés beépí- tése

(1) Hézag nélküli vágányok építésénél a ra-
gasztott szigetelt illesztéseket a jóváhagyott he-
gesztési és sínkiosztási terv szerint kell beépíteni.

(2) Az előregyártott ragasztott szigetelt sínek
beépítése többféleképpen történhet:

- a ragasztott szigetelt sín a semleges hő-
mérséklet zónában épül be,
- a ragasztott szigetelt sín a gombolással
együtt épül be,

- a ragasztott szigetelt sín fesztelenítéssel együtt épül be.

(3) A ragasztott szigetelt sánt a semleges hőmérsékleti zónában kell beépíteni akkor, ha olyan vágányba történik a behegesztése, amelyet már a gomboláskor, vagy a korábban elvégzett sínfeszültség feloldással semleges hőmérsékleti zónába tettek. A hegesztésektől mindkét irányban kifelé a 5. táblázatban közölt hosszakon a feszültségmenetést végre kell hajtani.

(4) A ragasztott szigetelt sín a gombolással együtt akkor épül be, amikor a gombolás a ragasztott kötés helyéhez érkezik. Ekkor a ragasztott szigetelt kötést pontosan be kell szabni, és el kell készíteni az első hegesztést. Ezzel elkerülhető, hogy a hosszmozgások miatt a ragasztott szigetelt illesztés az aljtávolság közepéről eltolódjon. Ezután a másik végtől folytatható a gombolás. Két ragasztott szigetelt sín közötti szakaszt több gombolási szakaszra kell osztani, ha az (általában igaz) nagyobb, mint az egyszerre begombolható hossz.

(5) Amikor a ragasztott szigetelt sín fesztelenítéssel együtt épül be, akkor a sínfeszültség feloldási szakaszokat úgy kell meghatározni, hogy a ragasztott szigetelt sín teljes egészében, a sínfeszültség feloldási szakaszba kerüljön bele. (Arra ügyelni kell, nehogy a szigetelt illesztés legyen a sínfeszültség feloldási szakasz határa.) A feszteleníteni kívánt szakaszt ki kell feszteleníteni, és amikor a sín a hőmérsékletnek megfelelő hosszváltozást már felvette (nem mozdul tovább), a szigetelt kötést be kell szabni a helyére.

(6) A ragasztott szigetelés sínfeszítővel terhelhető szerkezet.

(7) Azokon a helyeken, ahol nem építhető be előregyártott ragasztott szigetelt illesztés (kettős keresztelésű kitérő), ott helyszíni ragasztott szigetelt illesztést kell kialakítani.

4.1.8 Átmeneti szakaszok kialakítása

(1) Egymáshoz csatlakozó különböző sínrendszerű kitérők, útátjárókhöz, hidakhoz, kitérőkhöz, stb. csatlakozó vágányszakaszok összekapcsolása történhet:

- üzemen előre gyártott átmeneti sín beépítésével, amelyet a helyszínen hegesztenek be a pályába,

- kivételes esetben helyszínen (pályában) készült átmeneti alumínothermikus hegesztéssel.

Az átmeneti sín lehet jobbos vagy balos. Jobbos, ha a vágánytengelyből nézve a nagyobb sínrendszer a hegesztéstől jobbra, balos, ha balra van. Jelölése pl. 54/48 J vagy 60/54 B.

Az átmeneti sínek legkisebb hossza (kötöttségek kivételével) 6+6 m.

Az előre gyártott átmeneti síneket átkovácsolással és üzemi ellenállás hegesztéssel állítják elő.

A pályában alumínothermikus technológiával készült átmenet kialakítását kerülni kell.

Vágány és kitérő átépítése vagy új létesítése során alumínothermikus technológiával készített átmeneti hegesztés a központi pályalétesítményi irányító szerkezet külön engedélyével készíthető.

4.2 Semleges hőmérséklet, munkahőmérséklet

4.2.1 A semleges hőmérséklet előírásai

(1) Hézagnélküli vágányokat és összehegesztett kitérőket úgy kell létesíteni és karbantartani, hogy az egyes sínszalak semleges hőmérséklete a semleges hőmérsékleti zónán (+15°C és +28°C) belül legyen. Törekedni kell a névleges semleges hőmérséklet (+23°C) kialakítására.

(2) A vágány tényleges semleges hőmérséklete a két sínszál tényleges semleges hőmérsékletének az átlaga. A két sínszál tényleges semleges hőmérséklete legfeljebb 8 °C-kal térhet el egymástól. Ezt abban az esetben kell figyelembe venni, ha a vágányban ágyazatmegbontással járó munka történik (pl. vágányszabályozás, aljcsere, ágyazatcsere vagy rostálás).

(3) Ha csak az egyik sínszálon végeznek munkát (pl. sántörés helyreállítás), akkor az illető sínszál tényleges semleges hőmérsékletét kell figyelembe venni.

(4) A hézagnélküli vágány megbontásával járó munkáknál a tényleges semleges hőmérséklettől való megengedett eltérést a 6. táblázat tartalmazza.

(5) Amennyiben a sínben feszültségcsúcs van,

akkor az az alatt lévő szakasz hosszát több ponton végrehajtandó méréssel kell megállapítani. Amennyiben a mért átlagos tényleges semleges hőmérsékleti értékek a semleges hőmérsékleti zónán kívül esnek, akkor az 4.4.4. fejezet szerint kell eljárni.

(6) Ahol a tényleges semleges hőmérséklet ismeretlen, ott azt megfelelő sűrűn végrehajtva semleges hőmérsékletmérési eljárással kell megmérni, vagy feszültségmentesítést kell végrehajtani és új semleges hőmérsékletet kell kialakítani.

4.2.2 A munkahőmérséklet előírásai

(1) Amennyiben valamely, semleges hőmérsékleti zónához kötött végezhető munka - a biztonság vagy az időkényszer okán - csak a semleges hőmérsékleti zónánál magasabb hőmérsékleten hajtható végre, akkor a vágányban - ideiglenes jelleggel - munkahőmérsékletet kell kialakítani. A munkahőmérséklet kialakítását úgy kell végezni, hogy a munkahőmérsékleten lévő vágány tényleges semleges hőmérséklete $+29 \dots +39^\circ\text{C}$ között legyen.

(2) A munkahőmérséklet kialakítását a technológiának megfelelő hosszúságú vágányzár alapján kell tervezni.

(3) A munkahőmérséklet kialakítása történhet sínfeszítéssel, vagy megfelelően magas sínhőmérsékleten, a sínek elvágása után, feszültségmentesítéssel.

4.2.3 A tényleges semleges hőmérséklet és mérése

(1) A hézag nélküli vágányok tényleges semleges hőmérsékletét az alábbi esetekben kell megmérni:

- az üzem során kialakuló olyan hibák jelentkezése esetén, amelyek a tényleges semleges hőmérséklet nem megfelelő értékére utalnak (síntörés, irányhibák),
- ha valamilyen munka (pl. síntörés helyreállítása) során nem megállapítható a kialakított tényleges semleges hőmérséklet értéke,
- olyan korábban épített vagy feszültségmentesített hézag nélküli vágányokban, ahol a tényleges semleges hőmérsékletre vonatkozó adatok ismeretlenek, bizonytalanok vagy feltehetően a megengedettnél

jobban eltérnek a nyilvántartott értéktől,

- rostálás előtt csak akkor, ha a vágány nem kerül munkahőmérsékletre, rostálás után pedig mindig, kivéve ha a munka a kialakított munkahőmérsékleten történt,
- $R < 800$ m sugarú ívekben, ha az FKG munka eredményeként az eltolások a teljes ív hosszára vonatkoztatva 75%-ot meghaladóan egy irányban történtek.

(2) Az 1000 vfm-nél hosszabb, új építésű illetve átépített hézag nélküli pályákon az üzemeltető által kijelölt szakaszok tényleges semleges hőmérsékletét (legalább 1 km-enként 1 helyen) be kell mérni, a vágány mindkét sínszálaban. A kijelölt helyek között szerepeljenek a záróhegesztések környéke, kissugarú ívek, lélegző szakaszok csatlakozásai és az olyan helyek, ahol a tényleges semleges hőmérséklet kétes, vagy nem ismert, illetve feszültségcsúcsok feltételezhetők.

(3) A mérés alkalmával az alábbi adatokat kell rögzíteni:

- a mérés helye, ideje
- a mérés indoka,
- a sínhőmérséklet,
- a munkahőmérséklet vagy az ideiglenes tényleges semleges hőmérséklet, illetve a nyilvántartott tényleges semleges hőmérséklet,
- mikor és hogyan történt a feszültségmentesítés,
- a felépítmény jellemzői (aljtípus, aljtáv, lekötés),
- a pályaállapot (vágánygeometriai minősítőszám, kötszerek állapota /laza, szoros, közepes/, ágyazat mennyisége, tömörsége),
- ívviszonyok és lejtési adatok,
- ragasztott kötések helye,
- a mérési szakaszon levő útátjárók, jelzők, kitérők helye,
- hidak típusa, helye,

(4) A bemért szakaszokról célszerű mindkét sínszálat ábrázoló helyszínrajzi vázlatot készíteni és a legfontosabb adatokat azon rögzíteni (a mérések helyét, pontsűrűségét, a vágány megszakításának helyét, stb.).

(5) A tényleges semleges hőmérséklet mérésére két lehetőség van:

- erőmérő módszerrel, a vágány kis mértékű

megbontásával,

- ahol technológiailag, illetve a helyszíni köztöttségek figyelembevételével lehetséges, indokolt esetben Railscan készülékkel, a hézagnélküli vágány megbontása nélkül.

A kétféle mérés leírása a 3. függelékben található.

Amennyiben a mérés során az előírt semleges hőmérsékleti zónán kívüli értékek adódnak, a vágányt semleges hőmérsékleti zónában feszültségmentesíteni kell.

4.3 Hézag nélküli felépítmény előírásai hídon, alagútban

4.3.1 Hézag nélküli felépítmény átvezetése hídon

(1) A hídon a hézag nélküli vasúti pályát lehetőleg a mintakeresztelvénynek megfelelő szelvényű, megszakítás nélküli ágyazattal kell átvezetni. Ha ehhez nem áll rendelkezésre elegendő építési magasság, akkor a pályát ágyazat nélkül is ki lehet alakítani. Ez esetben a sín leerósítható

- keresztaljakon
 - faanyagú hídgerenda esetén $v=120$ km/h pályasebességig (bizonyos feltételek teljesülése esetén, a központi pályalétesítményi irányító szervezet engedélyével $v=160$ km/h pályasebességig),
 - polimer kompozit anyagú hídgerenda esetén $v=160$ km/h pályasebességig,
- hosszaljakon, magánaljakon $v=100$ km/h pályasebességig,
- egyéb esetben (pl. rugalmas kiöntésű hosszvályús vagy rugalmas diszkrét sínleerősítés esetén) az adott rendszerre engedélyezett sebességhatárig.

(2) Az íves, túlemelt pályaszakaszok túlemlés-kifuttatása csak abban az esetben kerülhet a hídra, ha az ágyazatátvezetés. Ágyazatátvezetés nélküli hidakon csak egyenes, vagy – állandó túlemléssel épített – tiszta íves pályaszakasz létesíthető.

(3) Közvetlenül a műtárgy pályalemezére diszkrét sínleerősítés alkalmazásával lekötésre kerülő sínek esetében rugalmas közbetét elhelyezésével gondoskodni kell a sín rugalmas alátámasztásáról (külön igazolás nélkül 15 mm vastag 60

Shore keménységű műgumilemez tervezhető).

(4) Fokozott zaj-, rezgésvédelmi igények esetén, valamint lakókörnyezetben az alkalmazott pályaatvezetésnek zaj- és rezgésvédelem szempontjából igazoltan legalább egyenértékűnek kell lennie az ágyazattal történő átvezetéssel.

(5) A többlet dinamikus hatások elkerülése érdekében vasúti hídon – különösen ágyazatátvezetés nélküli acélszerkezetű hidak esetében – a záróhegesztések kivételével alumíniumtermikus hegesztés nem megengedett. Ettől eltérni csak a központi pályalétesítményi irányító szervezet engedélyével lehet.

(6) A hídon átvezetett ágyazat legkisebb vastagsága a keresztaljak alsó felülete alatt, az ágyazatot alátámasztó felület legmagasabban fekvő lapjáig 35 cm. Amennyiben a műtárgyon valamilyen okból nem biztosítható a 35 cm hatékony ágyazatvastagság, úgy a műtárgyra adódó nem kívánt dinamikus hatások és rezgések a felszerkezet felső síkjára helyezett alágyazati szőnyeggel csillapíthatók. Az alágyazati szőnyeg vastagságát és ágyazási tényezőjét úgy kell megtervezni, hogy a megmaradó zúzottkövel együtt egyenértékű legyen a 35 cm hatékony ágyazat vastagsággal, valamint a vágány nagygépes szabályozását lehetővé tegye Alágyazati szőnyeg alkalmazása esetén sem lehet a hatékony ágyazat vastagság 25 cm-nél kisebb. Az alágyazati szőnyeg fajtáját annak fizikai tulajdonságai, ágyazási paraméterei (statikus és dinamikus ágyazási tényező értékek), a vágány paraméterei és az alkalmazás célja alapján kell kiválasztani. Az alágyazati szőnyeget az alatta lévő szilárd felületre le kell ragasztani, hogy elkerülhető legyen fektetésekor vagy a későbbi rostálás során annak elcsúszása. Fektetéskor a szőnyeg alatti felületnek síknak, folytonosnak és tapadást gátló szennyeződéstől mentesnek kell lennie. Az alágyazati szőnyeg elvárt minimális élettartama 30 év.

(7) A gépi karbantartás érdekében az ágyazati teknő szélessége az ágyazat alsó síkján egyenes pályában vágánytengelytől mérve mindkét irányban legalább 2,20 m legyen, melyet íves pályaszakaszokon a vonalvezetésből adódó ívpótlékkal növelni szükséges.

(8) A hídfőknél a pálya ágyazatának megszakítása esetén, a sín talpa és az ágyazattámasztó teje között 5,0 cm-t kell biztosítani.

(9) Az aljtávolság legfeljebb akkora lehet, mint a csatlakozó pályaszakaszon lévő aljtávolság, de ágyazatátvezetéses hidaknál maximum 65 cm.

(10) A sínleerősítésnél figyelemmel kell lenni arra, hogy a vasúti biztosítóberendezések hibátlan működése érdekében a sínszálak egymástól és az acél hídszerkezettől való elektromos elszigetelésére szükség lehet.

(11) Hézag nélküli vágányátvezetés esetén a vágány és a műtárgy eltérő hőmérsékletváltozásából kialakuló kedvezőtlen hatásokat minden esetben kezelni kell, melynek alapvetően három módja ismert:

- gátolt mozgásokból ébredő erők felvétele (erőtani ellenőrzés),
- a vágány és a műtárgy hosszirányú mozgásának függetlenítése,
- síndilatációs szerkezet beépítése.

(12) Gátolt mozgásokból ébredő erők felvétele (erőtani ellenőrzés):

- Hézag nélküli vágány esetén törekedni kell olyan kialakításra, hogy a vágány síndilatációs szerkezet nélkül kerüljön átvezetésre a műtárgyon. Ehhez a VHSz H.1.2. Vasúti hidak és egyéb műtárgyak méretezésének általános előírásai utasításnak megfelelően igazolni kell az alábbi feltételek teljesülését:
 - a műtárgyat és a műtárgyhoz csatlakozó pályát összekötő hézag nélküli sínben a megengedhető meghaladó sínfeszültség nem lép fel,
 - a sínleerősítés elemeit káros hatások nem érik,
 - a műtárgy szerkezete az átadódó hosszirányú erőket fel tudja venni.

(13) A vágány és a műtárgy hosszirányú mozgásának függetlenítése:

- Amennyiben a híd vagy az egymáshoz csatlakozó áthidaló szerkezetek együttes dilatáló hossza nem nagyobb 40 méternél, a híd teljes hosszán és a csatlakozó szakaszon 5-5 db aljon különleges felépítményi leszorítóelemeket (csökkentett szorító hatású, vízszintes elmozdulást biztosító leerősítés) kell alkalmazni, hogy a szerkezet

dilatálása a síntől függetlenül biztosítva legyen. Az ilyen híd azonban nem eshet hézag nélküli vágány lélegző szakaszába.

- A hézag nélküli felépítmény megszakítás nélkül akár 40 m-nél nagyobb dilatáló hosszúságú hidakon is átvezethető olyan kialakítás esetén, amelynél a híd felszerkezete a sínhez rögzített hídfák alatt hosszirányban akadálytalanul el tud mozdulni (és emellett a fölfelé és oldalirányban való elmozdulási lehetőség megfelelően akadályozva van, pl. központosító léces kialakítás). Ilyen kialakítás, valamint különleges felépítményi leszorítóelemek alkalmazása esetén is a hídon a leszorító lemezek csavarjait szorosan kell meghúzni.

(14) Síndilatációs szerkezet beépítése: Amennyiben síndilatációs szerkezet elhelyezése szükséges, akkor a hézag nélküli vágányokban az alábbi előírások szerint kell eljárni:

- Ha a híd áthidaló felszerkezetének vagy az egymáshoz csatlakozó felszerkezetek együttes dilatáló hossza ($D_1 + D_2 + \dots + D_n$) 40 és 80 m közé esik, akkor síndilatációs szerkezeteket kell elhelyezni mind a mozgó, mind a fix saru közelében.
- Ha az együttes dilatáló hossz 80 m felett van, akkor síndilatációs szerkezeteket kell elhelyezni a fix saru közelében és iker síndilatációs szerkezet szükséges a mozgó saru közelében.
- Rugalmas kiöntésű hosszvályús felépítmény megszakítás nélküli átvezetésének feltétele, hogy a híd dilatációs mozgása ne okozzon nagyobb mozgást, mint amennyit az adott keresztmetszeti kialakítású felépítmény rugalmas kiöntőanyaga még károsodás nélkül el tud viselni. Az legnagyobb együttes dilatáló hossza (D), melynél síndilatációs szerkezet nélkül még átvezethető a vágány a hídon, függ a kiöntés keresztmetszeti kialakításától, az adott rendszerre jellemző rugalmas alakváltozási határtól, a hídhőmérséklet-változástól és a híd szerkezeti anyagától.
- A hídon lévő dilatációs szerkezet(ek) fix csúcsa mindig az, amelyik a híd közepe felőli sínekhez csatlakozik. Iker kialakítás esetén a pályában fekvő szerkezet fix csúcsa a másik dilatációs készülék felőli sínhez csatlakozó csúcs.

(15) A fenti példákon túl különleges felépítményi leszorítóelemeket (csökkentett szorító hatású, vízszintes elmozdulást biztosító leerősítés) kell alkalmazni a hídon:

- a mozgó saruknál, a hídszerkezet vége és a síndilatációs szerkezet között fekvő aljakon;
- hagyományos nyílt pályás hídon (melyen a hídfák a szerkezethez vannak rögzítve) a hossztartó megszakítás felett és attól kétoldalt 5-5 db aljon.

(16) Amennyiben acélszerkezetű hídon a hézagnélküli felépítményt megszakítás nélkül át lehet vezetni és a hídhoz csatlakozó vágány nem geo rendszerű leerősítésű (pl. Skl), akkor a hídon különleges leszorító lemezekkel szerelt geo leerősítést vagy csökkentett szorítóerejű Skl U12 leerősítést kell alkalmazni. A különleges leszorító lemezes geo és rugalmas közvetlen (pl. rugalmas kiöntésű hosszvályús vagy rugalmas diszkrét) leerősítést vegyesen használni tilos.

(17) Rugalmas kiöntésű hosszvályús felépítmény esetében a kiöntőanyag fajtája, a hídszerkezet anyaga, a dilatációs szerkezet helye és szerepe figyelembe vételével kell a síndilatációs szerkezet fajtáját, valamint beépítésének a helyét megválasztani.

(18) A sínek összehegesztésénél a hidakon és egyéb műtárgyakon a szerkezet arra érzékeny részeinek (pl. korrózióvédelmi bevonat) védelméről gondoskodni kell. Hidakon végzett hegesztés éjszaka nem engedélyezett.

4.3.2 Hézag nélküli felépítmény előírásai alagútban

4.3.2.1 Zúzottkő ágyazatos vágány

(1) 240 méter hosszú vagy annál rövidebb alagútban fekvő, zúzottkő ágyazatos vágányra a 4.1 alfejezetekben leírt, értelemszerűen vonatkoztatható előírások az érvényesek. Ilyen rövid alagutakban az alagúton kívüli nyílt vonali vágány tényleges semleges hőmérsékletétől eltérő semleges hőmérséklet kialakítására nincs szükség, és a hézagnélküli vágány megszakítás nélkül átvezethető az alagúton.

(2) 240 méternél hosszabb alagútban fekvő zúzottkő ágyazatos vágányban, indokolt esetben (pl. ha a sínhőmérséklet mindig alacsonyabb +15

°C-nál), külön engedéllyel, a hézagnélküli vágány megszakításával, az általánosan érvényes semleges hőmérsékletől alacsonyabb is kialakítható. A megszakításokat síndilatációs szerkezet beépítésével az alagútban, a kapuzattól 60 – 100 méter távolságban célszerű kialakítani.

4.3.2.2 Zúzottkő ágyazat nélküli vágány

(1) Alagutakban az alagútszelvény méretének csökkentése, a vágány fekvésgeometriája állandóságának biztosítása és a környezetre jutó zaj- és rezgésterhelés csökkentése érdekében ágyazat nélküli (mrevlemezes) hézagnélküli felépítményt célszerű építeni, betartva a D.11. utasítás ide vonatkozó előírásait is.

(2) A kialakított felépítményszerkezet az alagút teljes hosszában egységes legyen, melyet előzetesen a központi pályalétesítményi irányító szerkezettel kell jóváhagyni.

(3) A merevlemezes hézagnélküli felépítmény csak geológiailag stabil, megfelelő teherbírású és hosszú távon is süllyedés- illetve alakváltozás mentes alátámasztási körülmények biztosítása esetén valósítható meg.

(4) A felépítményszerkezettel szemben támasztott legfontosabb követelmények:

- a sínalátámasztás statikus rugóállandóját a tervezési paraméterek, a helyi körülmények és a zaj- és rezgéscsillapítási követelmények függvényében kell megállapítani,
- a sínfej járműteher alatti rugalmas kihajlása ne legyen 1,5 mm-nél, a rugalmas nyombövelés 3 mm-nél nagyobb,
- építéskor végrehajtható legyen a finom irány és magassági korrekció,
- a földmunkán fekvő ágyazatos és az alagút merevlemezen épített ágyazat nélküli szakaszok között átmeneti szakaszt kell kialakítani a VHSz H.1.6 Vasúti hidak és egyéb műtárgyak geotechnikai tervezése utasításban foglaltak értelemszerű figyelembe vételével.

4.4 A hézag nélküli felépítmény építési előírásai

(1) Az építési technológiától függően a vágány épülhet vendégsínes eljárással, vagy a végleges sínek fektetésével.

(2) A vendégsínek jellemző hossza 21-24 méter.

(3) A véglegesen beépülő hosszúsínek minimális hossza 72 méter, jellemző hossza 120 méter. Használhatók ettől hosszabb sínek is, ez esetben követni kell a sín gyártója által megadott sínszállítási és -lehúzási technológiát.

4.4.1 Hézag nélküli felépítmény építési technológiák

A hézag nélküli felépítmény építési technológiákat részletesen a 5.sz. Függelék tartalmazza.

A mellékletben bemutatott technológiák:

- Hézag nélküli vágány építése ágyazatrostálásos technológiával
 - Eljárás vágányfektetés utáni rostálással
- Hézag nélküli vágány építése földmunkás technológia alkalmazásával
- Vendégsínes eljárás
 - Sínek összehegesztése önjáró hegesztőgéppel vágánytengelyben
 - Vágánytengelyben összehegesztett sínek begombolása
 - Sín gombolás semleges hőmérsékleti zónán belül, törpebakokkal vagy más emelő eszközökkel
 - Sín gombolás semleges hőmérsékleti zónán belül, gomboló kocsival
- Hosszúsínes vágányfektetési technológiák
 - Előreszerelt hosszúsínes vágánymezős eljárások
 - Vezérsínes eljárások
 - Ideiglenes hosszúsínekkel épített vágányok semleges hőmérsékletének kialakítása
 - Hosszúsínes vágányok hézag nélkülivé tétele semleges hőmérsékleti zónában
 - Végleges hosszúsínekkel fektetett vágányok semleges hőmérsékletének kialakítása munkahőmérsékleten történő hegesztésekkel

4.4.2 Sínesítés

4.4.2.1 A sínesítés általános szabályai

(1) Sínesítést akkor kell végezni a hézag nélküli vágányban, ha az építési, karbantartási munkák keretében történő hosszúsín gombolásakor,

síncsere, vagy feszítelenítéskor a sínhőmérséklet alacsonyabb a semleges hőmérsékleti zóna alsó értékénél, vagy munkahőmérséklet kialakítása esetén a munkahőmérsékleti zóna alsó értékénél.

(2) A sínszalakat a záróhegesztés helyén, annak elvégzése előtt sínesítő berendezéssel olyan hosszúságra kell megnyújtani, amilyen hosszra a sínszalak kialakításra tervezett semleges hőmérsékleten felvenne. A sínesítést vagy a sínek gombolásakor vagy utólag kell elvégezni.

(3) Sínesítési munkákat csak mérnök vagy szakirányú felsőfokú vasúti végzettséggel rendelkező dolgozó irányításával szabad végezni. A sínesítő készüléket csak arra kiképzett dolgozó kezelheti.

(4) A sínesítés végrehajtási szabályainak leírása a 4. Függelékben található.

(5) Felszerelt sínesítő készülék esetén a megengedhető sebesség maximum 20 km/h.

4.4.2.2 A sínesítés értékelése

(1) A sínesítés befejezése után el kell végezni a tényleges semleges hőmérséklet értékének számítását.

- Ha a számított tényleges semleges hőmérséklet értéke a semleges hőmérsékleti zónán belül van, akkor a számított tényleges semleges sínhőmérséklet (TSH) lesz a nyilvántartott tényleges semleges hőmérséklet és a záróhegesztés elkezdhető.
- Ha a számított tényleges semleges hőmérséklet értéke alacsonyabb, mint a semleges hőmérsékleti zóna alsó értéke, akkor a sínvégeket tovább kell összehúzni addig, amíg az újabb mérések megfelelő eredmény hoznak. A hegesztési hézag kialakítása érdekében a sínvégből le kell vágni.
- Ha a számított tényleges semleges hőmérséklet értéke magasabb, mint a semleges hőmérsékleti zóna felső értéke, akkor a feszítést meg kell szüntetni és a mérések megismétlésével újra végre kell hajtani a sínesítést. Ha ez sem segít, akkor (sín gombolás esetén) a lehorgonyzó szakaszból a sínesítő felől kezdve feszített állapotban annyit kell feloldani, hogy a tényleges semleges hőmérséklet a zónába kerüljön. (Ekkor viszont újra kell számol-

ni az értékeket, hiszen megváltoztattuk a feszítés hosszát!) A feloldott részt a tényleges semleges hőmérséklet elérésekor nyomban le kell erősíteni.

(2) Ismételt feszítésnél számolni kell azzal, hogy a lehorgonyzó szakaszok elmozdulása miatt alacsonyabb tényleges semleges hőmérséklet jön létre.

(3) Ha a sínzsal korábbi leerősítése a semlegesnél magasabb (vagy ismeretlen) hőmérsékleten történt és a feszítelenítés során nagyobb hézag keletkezik, akkor egy 6-12 m hosszú sínarabot kell behegeszteni, (normál vagy széles /50 vagy 75 mm/ hézaggal), vagy el kell vágni a sínzsalat és meg kell osztani a hézagot. Az új sínvégen a pontbeütést el kell végezni.

4.4.2.3 Záróhegesztés és befejező munkálatok sínfeszítés alkalmával

(1) A sínfeszítőtől mindkét irányban a 3. aljról el kell távolítani a talpgörgőt és a sínvégeket az alátétlemezekre / sínalpbetétekre kell visszahelyezni, majd néhány aljon le kell erősíteni a sínzsalat. A záróhegesztés 0 °C vagy afeletti sínhőmérsékleten hajtható végre. A záróhegesztéssel egy időben el lehet kezdeni a lehorgonyzó szakasztól kezdve a talp- és oldalgörgők eltávolítását és a sínzsalak leerősítését, a záróhegesztéstől számított 30-30 méterig. Vigyázni kell arra, hogy a hegesztés technológiáját ne sértsük meg.

(2) A feszítő berendezést a hőtől óvni kell.

(3) A formák felszerelésétől a varrat levágásáig nem szabad a sínvégeket feszíteni, mozgatni. A varrat levágása után a zsugorodási húzófeszítés ellensúlyozására a nyomásmérő értékét 20 kN-nal emelni kell. A hidraulika nyomását ezen az értéken kell tartani, ezért, ha a lehűlés közben ez az érték 10 kN-nal csökken, vissza kell állítani 20 kN-ra. Ezt addig kell ismételni, amíg a varrat 450 °C-ra nem hűl le (kb. 30 perc).

(4) Ezután a feszítő berendezést le kell szerelni és a 3. alj alá a hegesztés miatt eltávolított talpgörgőket vissza kell helyezni. A csapolástól számított 45 perc után - 30-30 m hosszú szakasz kivételével - a visszahelyezett görgők eltávolíthatók. A csapolástól számított 50 perc után valamennyi görgőt el kell távolítani, a csavarokat vissza kell helyezni

és meg kell húzni.

4.4.3 A záróhegesztések előírásai

(1) A záróhegesztés előtt a közbenső szakaszokat (kitérőket) a semleges zónában feszültségmentesíteni kell. A záróhegesztéseket közvetlenül a feszültségmentesítés után kell végrehajtani.

(2) Ha a közbenső szakaszokat nem közvetlenül a záróhegesztés előtt, hanem korábban már feszítelenítették, akkor csak a záróhegesztéshez csatlakozóan a 5. táblázat szerinti hosszúságú szakaszt kell a hegesztés megkezdése előtt a semleges hőmérsékleti zónában feszültségmentesíteni.

(3) A záróhegesztés megkezdése előtt a sínvégeket le kell erősíteni az aljakhoz legalább 10-10 m-en és 1 °C hőmérséklet különbségenként további 5-5 m hosszon. A csavarok meghúzását a hegesztés helyénél kell megkezdeni és az ekkor mért sínhőmérséklet lesz a feszültségmentesített sínzsal tényleges semleges hőmérséklete.

(4) Záróhegesztéseket általában csak semleges vagy munkahőmérsékleti zónában szabad elkészíteni.

(5) Az $R < 1000$ m sugarú ívekben és kitérőben a záróhegesztést a semleges hőmérsékleti tartomány felső értékéhez közel kell végrehajtani.

(6) Ha záróhegesztéskor a sínhőmérséklet a semleges hőmérsékleti zóna (illetve a kialakítandó munkahőmérséklet) alatt, de 0 °C felett van, sínfeszítőt kell használni. (ld. 4.4.3. alfejezetet)

(7) Amennyiben a záróhegesztés a semleges hőmérsékleti zóna felett készül, akkor később, megfelelő hőmérsékletű időjárásban, semleges hőmérsékleti zónában utólag ki kell feszíteleníteni a vágányt.

(8) A záróhegesztés végrehajtása után, amennyiben a sínhőmérséklet nem emelkedik, a varrat lehűlése után a csavarok felengedésével a varratzsugorodási feszültséget 30-30 m hosszúságban el kell oszlatni.

(9) Amennyiben a záróhegesztés a semleges zónában készül és a sínhőmérséklet emelkedik (a kezdeti hőmérséklet fölé legalább 5 °C-kal), akkor a varrat lehűlése előtt a csavarokat meg kell húzni, és 48 órán belül a tényleges semleges hőmérsékletnél alacsonyabb hőmérsékleten kell a varrat-

zsugorodási feszültséget 30-30 m hosszúságban eloszlatni. (Összhangban a 4.5.4.3. fejezetben leírtakkal.)

(10) Ha a sínhőmérséklet gyorsan emelkedik, akkor a feszültségmentesítés után a feloldott rész kezdetétől a záróhegesztés felé haladva meg kell kezdeni a csavarok leerősítését:

- egyenesben minden 3. aljon,
- ívben minden 2. aljon.

(11) Akkorra, amikor a hőmérséklet emelkedése miatt a sínhőmérséklet 10°C-kal meghaladja a záróhegesztéskor mért sínhőmérséklet értékét, a sín már minden aljon legyen lekötve. A varratszugorodási feszültséget 48 órán belül el kell oszlatni.

(12) Záróhegesztéseket lehetőleg állandó vagy emelkedő sínhőmérséklet mellett szabad készíteni. Ha a sínhőmérséklet csökken, a sínleerősítő csavarokat 20-20 db aljon meg kell húzni, hogy a keletkező húzóerőtől megóvjuk a varratot.

4.4.4 Feszültségmentesítés

(1) A feszültségmentesítés célja, hogy az adott szakaszon a vágány végleges helyzetében a semleges hőmérsékleti zónában legyen.

(2) A közbenső szakaszokat a semleges hőmérsékleti zónában a záróhegesztés előtt feszültségmentesíteni kell.

Ha a közbenső szakaszokat nem közvetlenül a záróhegesztés előtt, hanem korábban már feszítelítették, akkor csak a záróhegesztéshez csatlakozó 5. táblázatban meghatározott hosszúságú szakaszt kell a hegesztés megkezdése előtt a semleges hőmérsékleti zónában feszítelíteni.

(3) Feszültségmentesítéskor a sínszálat felelmezik az alátétlemezekről illetve az aljakról, hogy a szabad sínvég felé terjedve a hőmérsékletnek megfelelő hosszat vehessen fel, majd ebben az állapotban visszaengedve a szabad sínvéget lerögzítik.

(4) A feszítelítés végrehajtásánál a sín kiemelése történhet törpebakokkal vagy feszítővasakkal, görgőkre helyezve.

(5) A törpebakokkal való feszítelítés úgy történik, hogy miután a sínszálat a szabad végtől kezdve fokozatosan kiemelték és teljes hosszában legalább 1 percig megemelve tartották (a sítalp

és az alátétlemezek illetve aljak között sehol nincs 5 mm-nél kisebb távolság), azután kezdődik a sínszál visszaengedése a leerősített vég(ek)től a szabad vég(ek) irányába, fokozatosan.

(6) Talpgörgőkkel való feszítelítés a következőképpen történik:

- először a teljes feszítelítésre kerülő szakaszon elhelyezik a talpgörgőket (a szabad végtől kezdve az első görgőt a sínvégtől 3 m-re, a többit kb. 6 m-enként),
- ezután a semleges hőmérsékleti zónában megkezdik a sínszál feszítővassal való megemelésével a görgők egymás utáni kiszedését és a sínszál alátétlemezekre való visszahelyezését a leerősített vég(ek)től a szabad vég(ek) irányába.

(7) Azonos hőmérséklet esetén a teljes sínszál alátétlemezekre (aljakra) való visszahelyezése után azonnal meg kell kezdeni a sín rögzítését a szabad végtől kezdve. Az első 15 aljon (10 méteren) azonnal meg kell húzni a csavarokat, majd minden 5. aljon, csak azt követően kell a közbenső aljakat leerősíteni.

(8) Amennyiben a szabad sínvéghez csatlakozó szakaszt egyidejűleg feszítelítették, a sín rögzítése hegesztéssel történhet. Ez esetben a 4.4.3 alfejezet (2) pontja szerinti hosszúságban kell a csavarokat rögzíteni.

(9) Emelkedő sínhőmérséklet esetén a sín leerősítése a 4.4.3 alfejezet (8), (9) és (10) pontja szerint történik.

(10) Csökkenő hőmérséklet esetén a sínleerősítő csavarokat a záróhegesztés mellett 20-20 aljon erősen meg kell húzni. A zsugorodási feszültséget utólag el kell oszlatni.

(11) A tényleges semleges hőmérsékletnél alacsonyabb sínhőmérsékleten történő feszítelítéskor sínfeszítő berendezést kell használni.

(12) Utófeszítelítés végzése akkor szükséges, ha időjárási kötöttségek miatt a sínszálakat az adott vágányzárban nem lehetett a semleges hőmérsékleti zónában rögzíteni, mert

- meleg időjárásban történt a gombolás (munkahőmérsékleten vagy semleges hőmérsékleti zóna fölött), vagy
- alacsony sínhőmérsékleten történt a gom-

bolás és sínfeszítő berendezést nem használtak.

Ezekben az esetekben később, amikor az időjárás lehetővé teszi, a sínszalakat a semleges hőmérsékleti zónában el kell vágni és ebben a zónában törhető feszültségmentesítés után be kell hegeszteni.

(13) A tényleges semleges hőmérséklet az a sín-hőmérséklet lesz, amelyet a hőmérsékleti feszültségtől mentes állapotban leeresztett sínszál szabad végén a csavarrögzítés megkezdésekor mértek.

(14) A záróhegesztés elkészítése után varratzsugorodási feszültség elosztatását a 4.4.3 alfejezetben leírtak szerint kell végrehajtani.

4.4.5 Hézag nélküli felépítmény megszakítása

4.4.5.1 A hézag nélküli vágány technológiai okból történő megszakítása

(1) Amennyiben síncsere, fesztelenítés miatt kell a hézag nélküli vágányt megszakítani, és még ugyanabban a vágányzári időben a hézag újra be lesz hegesztve, a vágás előtt külön intézkedésre nincs szükség.

4.4.5.2 A hézag nélküli vágány megszakítása hevederes illesztéssel

(1) Amennyiben vonatforgalom alatti vágányban valamilyen műszaki ok miatt várhatóan hosszabb időre kell a hézag nélküli vágányt megszakítani, akkor az alábbi szabályokat kell betartani:

- A vágás elvégzése előtt a csatlakozó sínszálban mindkét irányban 150-150 m hosszban a leerősítő csavarokat után kell húzni.
- A tervezett hézagtól számított 50-50 m hosszban – még a sínvágás elvégzése előtt – sínvándorlást gátló szerkezetet kell felszerelni, az alátétlemezek mindkét oldalára (húzásra és nyomásra is), mivel a vágás során a csatlakozó sínszálban lélegző szakasz fog kialakulni.
- A hézag nélküli vágány megszakítását két illesztéssel kell kialakítani.
- Síntörés esetén, amennyiben rövid időn belül (48 óra) várható a hézag behegesztése, a második illesztést nem szükséges kialakítani. Egyéb esetben azonban egy szükséges hosszúságú sín beszabásával a két illesztést ki kell alakítani. 40 mm-nél nagyobb törési hézag esetén síncserével vagy második vágással a hézagot meg kell

osztani.

- Az illesztési hézagot a becseréléskor mért sínhőmérséklet függvényében kell kialakítani.
- A kialakítandó illesztéstől számított 6 m-nél közelebb lehetőség szerint ne legyen másik hézag, bármilyen hegesztés, szigetelt illesztés, híd, útátjáró, dilatációs készülék eleje/vége.
- A sínvágás a TSH alatti hőmérsékleti tartományban elvégezhető korongos sínvágóval, mert ekkor a sínben levő húzófeszültség miatt nem kell a vágólap beszorulásától tartani. TSH feletti hőmérsékleti tartományban az első vágást mindenképpen lángvágóval célszerű végezni, majd a lángvágott sínvéget korongos sínvágóval le kell vágni. Vonatforgalom alatt lángvágott végű sín nem tűrhető meg.
- A sínvégeket legalább a két-két szélső lyukra felfűrt, kenetlen hatlyukú hevederrel kell összefogni, és a hevedercsavarokat szorosan meghúzott állapotban kell tartani. A sínvégek összefogása történhet gyors heveder rögzítő szerkezettel is. Ebben az esetben a megengedhető sebesség max. 80 km/h. Hídprovizórium beépítése előtt a hézag nélküli vágányt meg kell szakítani, majd a műtárgy elkészülte és az alépítmény konszolidációja után újból össze kell hegeszteni.

A hídprovizórium beépítése előtt a hézag nélküli pálya megszakítására és a helyreállításra mindkét sínszálát ábrázoló tervet kell készíteni, amelyen fel kell tüntetni az illesztéseket, a vágásokat, a hegesztéseket, valamint azok egymástól mért távolságát, a sínvándorlás gátló szerkezetek elhelyezésének és a feszültségmentesítésnek a hosszát illetve helyét.

(2) Vágás után a sínek hossza ne legyen nagyobb 24 m-nél, a hegesztések nem lehetnek 6 m-nél közelebb egymáshoz, 3 m-nél közelebb a sínvéghez. A sínvégeket szabványos hevederes illesztéssel kell összekötni. A sínek leerősítése után 50 m hosszban fel kell szerelni a sínvándorlást gátló szerkezeteket.

(3) A hegesztések számának csökkentése céljából a szélső vágások között a végleges sín helyett vendégsín lehet alkalmazni. Ez esetben a helyreállításakor a pályában maradó sínvégek levágásának a pótlására a 4.1.4.1 pont szerinti meghatározott sínhosszt kell alkalmazni.

(4) A hézagnélküli vágány helyreállításakor fűrt sínvégek nem maradhatnak a pályában, a sínvándorlás gátló szerkezeteket le kell szerelni és a sínszalakat a szélső vágások között, valamint azoktól 100-100 m távolságig feszteleníteni kell.

4.5 A hézagnélküli felépítmény üzemeltetési-, karbantartási-, hiba- és zavarelhárítási előírásai

4.5.1 Hézag nélküli vágány forgalomba helyezésének előírásai

(1) Ha az új hézagnélküli vágányt olyan időszakban adják át a forgalomnak, amikor a sínhőmérséklet a +35 °C-ot meghaladja, akkor biztonsági okból legalább 48 óráig, ha pedig a +45 °C-ot is túllépi, akkor legalább 72 óra elteltéig 40 km/h sebességkorlátozást kell bevezetni arra az időtartamra, amelynél a sínhőmérséklet meghaladja a fenti értéke(ke)t.

(2) Amennyiben a hézagnélküli vágány építése során az ágyazat tömörítésére dinamikus vágánystabilizátort is használtak, akkor sebességkorlátozást csak azokban az órákban szükséges bevezetni, amikor a sínhőmérséklet +45 °C fölé emelkedik.

Ha a vágány vagy egy szakasza munkahőmérsékleten van, akkor a fenti sínhőmérsékleti értékeket annnyival növelve kell figyelembe venni, amennyivel magasabb a tényleges semleges hőmérséklete +23 °C-nál.

(3) A helyszínen készített alumínótermikus és ellenállás hegesztéseket, azok elkészülte után, de legkésőbb az üzembe helyezési bejárás előtt a kivitelező köteles szemrevételezéssel és geometriai méréssel megvizsgálni. A vizsgálatnak ki kell terjednie a hézagnélküli vágány állékonyságát befolyásoló egyéb hiányosságok (ágyazati hibák, aljtávolságok eltérése, sínleerősítési hiányok, hegesztések távolsága, elmaradt hegesztések, egyéb sínhibák, stb.) megállapításaira is.

A vizsgálat eredményét jegyzőkönyvbe kell foglalni. A jegyzőkönyvben rögzíteni kell a megállapított hibákat, azok megszüntetésének módját és határidejét.

(4) A megépült hézagnélküli vágányban a használatba vételi eljárást megelőzően az épített hossz legalább 10%-át kitevő, nem összefüggő szakaszain roncsolásmentes eljárással vagy erő-

mérési módszerrel 1 km hosszanként legalább 1 helyen ellenőrizni kell mindkét sínszalamban a tényleges semleges hőmérsékletet. A mérések helyét az építési dokumentumok alapján az üzemeltető jelöli ki, a mérést, az üzemeltető jelenlétében, a kivitelező végzi el.

A mérési eredmények értékelését, a szükséges intézkedések meghatározását a vonatkozó szabályzat szerint kell végrehajtani.

(5) A használatbavételi eljárást megelőzően a vágány fekvésgeometriai jellemzőit kézi vagy gépi módszerrel be kell mérni és a mérési eredményeket az építési mérethatárokhöz viszonyítva ki kell értékelni. [16]

(6) Hézag nélküli vágány a központi pályalétesítményi irányító szervezet által kiadott létesítési engedéllyel építhető meg. Ez vonatkozik Hatósági építési; vagy MÁV Zrt létesítési engedélyével létesített hézagnélküli vágányokra és kitérőkre is egyaránt. A központi pályalétesítményi irányító szervezet által kiadott hézagnélküli vágány létesítési engedélyt a kivitelezőnek a forgalombahelyezés alkalmával a dokumentáció részeként az eljárás vezetőjének át kell adni.

(7) A használatba vételi bejárásról a bejárás vezetőjének kiértékelve át kell adni az előzőekben felsorolt mérési eredményeket, vizsgálati jegyzőkönyveket.

A kivitelező köteles átadni a megvalósulási hegesztési és sínkiosztási tervet, a hegesztési és a feszültségmentesítési-síngombolási jegyzőkönyvet.

(8) A megállapított és a bejárás időpontjáig meg nem szüntetett hiányosságokat a használatba vételi engedélyben előírt határidőig meg kell szüntetni.

(9) Egyéb tekintetben a D.14.sz Utasítás rendelkezései szerint kell eljárni.

4.5.2 Hézag nélküli felépítmény felügyeletének előírásai, sínhőmérséklet mérése

(1) A pályafelügyelet végrehajtásáról és gyakoriságáról külön utasítás előírásai rendelkeznek. [17]

(2) Visszatérő állékonysági problémák esetén a hézagnélküli vágányt meg kell szüntetni, és a helyreállítást az új hézagnélküli vágányok építésére vonatkozó előírások figyelembevételével kell megtervezni.

(3) Minden területi pályalétesítményi végrehajtó

szervezet valamennyi pályafenntartási szakaszának területén, ahol hézag nélküli vágány vagy összehegesztett kitérő van, mérni kell a sín- és léghőmérsékletet és az értékeket külön naplóban fel kell jegyezni. A két mérőhelyet egymástól és más területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet mérőhelyétől 20 km-nél közelebb nem célszerű elhelyezni. Mérési hely lehet a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet szakaszának telephelye is.

- (4) Törekedni kell a sín- és léghőmérséklet mérésének és adattárolásának digitális, emberi szubjektivitást kizáró megoldásának megvalósítására.
- (5) A sínhőmérséklet mérését a nem árnyékban lévő sín árnyas oldalán kell végrehajtani

4.5.3 Hézag nélküli felépítmény hiba- és zavar-elhárítási előírásai

4.5.4 Síntörések helyreállítása

(1) A hézag nélküli vágányokban a síntörések és varratszakadások (továbbiakban síntörés) helyreállítása általában három lépésben történik:

1. Azonnali teendők
2. Ideiglenes helyreállítás
3. Végleges helyreállítás.

(2) Az azonnali teendők célja, hogy a vonatforgalom a forgalombiztonság mellett, - még ha sebességkorlátozással is - fenntartható legyen, másrészt a törési hézag növekedésének a megakadályozása.

(3) Az ideiglenes helyreállítás célja a forgalom biztonságának a növelése, a további hézag-növekedés meggátlása a forgalom hosszabb időszaka alatt is és az esetleges sebességkorlátozás megszüntetése, illetve mértékének a csökkentése.

(4) A végleges helyreállítás során történik a hézag nélküli vágány folytonosságának a végleges visszaállítása.

4.5.4.1 Azonnali teendők

(1) A síntörés felfedezője (vonalbejáró, pályamester, stb.) köteles a törés tényét azonnal jelenteni a pályás diszpécsernek, munkaidő alatt közvetlenül vagy a forgalmi szolgálattevő útján azonnal értesítenie kell a pályafenntartási szakaszt is, amely tájékoztatja a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezetet.

(2) Síntörés felfedezésekor az első teendő a forgalom biztonságának szavatolása, a hibás pályarész megfelelő fedezése (összhangban az F1,F.2. sz. Utasítás ide vonatkozó pontjaival). A törés pontos körülményeinek, mértéke súlyosságának tisztázásáig intézkedni kell az úton lévő vonat megállítására, a szomszédos állomás forgalmi szolgálattevő útján.

A vonatforgalom megindítása csak a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet felsőfokú pályaeépítési és fenntartási végzettséggel rendelkező dolgozójának szóbeli, később a Fejrovtos előjegyzési naplóban történt írásbeli engedélye után lehetséges.

(3) A következő lépés a törött sínvégek felhevederezése hatlyukú lapos hevederekkel, aluminotermikus hegesztés törése esetén hajlított hevederekkel és két-két, azaz összesen 4 db hevedercsavarral, vagy egyéb, a MÁV Zrt.-nél rendszeresített, a sínvégek összekapcsolását biztosító eszközök felszerelésével.

Állomási vágányokban - az átmenő vágányok kivételével - négylyukú lapos hevederek is használhatók a hatlyukúak helyett.

(4) Olyan vonalakon, ahol felsővezeték van, vagy villamos fűtőkocsik közlekednek, a hevederezés előtt a törött sínvégeket ideiglenesen átkötőkkel kell összekötni.

(5) Ezt követően, a pálya forgalombiztos állapotba hozása után megindítható a forgalom a törött síneken keresztül a helyi viszonyoktól, a törés módjától, helyétől és a keletkezett törési hézagtól függő sebességkorlátozás mellett. Ha síndarab kitérés vagy sínfej kitérés következett be, akkor a forgalom felvételéhez síndarab beszabása szükséges. Ebben az esetben a szabványostól eltérő (minimum 1,5 m-es) sínhossz is megtehető ideiglenes jelleggel, legfeljebb 30 napig. A leszorítócsavarokat legalább 50-50 m hosszon mindkét irányban jól meghúzott állapotban kell tartani.

4.5.4.2 Ideiglenes helyreállítás

(1) Az ideiglenes helyreállítást az azonnali teendők végrehajtása és a forgalom megindítása után folyamatosan kell végezni.

(2) A húzás irányában, azaz az alátétlemezek törés felőli oldalánál 10-10 db aljánál Skl-3 sínleerősítés, illetve egyéb közbetétes leerősítés esetén a vonatkozó rajzok [6] [7] szerinti sínvándorlás-

gátló geo alátétlemezeket vagy egyéb sínvándorlás-gátló szerkezetet (pl. rugalmas kengyelt [8]) kell felszerelni (ld. 4.1.4.4 alfejezetet).

(3) A sínszál beépítéséhez szükséges vágások csak vágókoronggal végezhetők, lángvágással nem.

(4) A síndarab hideg időben történő bevágásánál csak annyi hézagot kell hagyni, amennyi a sín beépítését nem akadályozza. Mindkét sínvégnél 5-7 mm nagyságú hézagot kell kialakítani -10 °C-nál hidegebb időben való beépítésénél.

(5) Ha a sín beszabása után a nagy hidegben a hézag a megengedett 20 mm-nél nagyobbra nő és a síndarab végein lévő hézagok megosztásával sem lehet azt megszüntetni, akkor a síndarabot hosszabbra kell kicserélni. A cserélendő sín hossza a 4.1.4.1 alfejezet (5) pontja szerinti legyen.

(6) A törési helyeken és a bevágott síndarab illesztéseinél, valamint ezek közelében fekszint- és irányhibát, továbbá laza aljakat megtűrni nem szabad.

(7) A síntörésekről illetve a varratszakadásokról síntörési adatlapot kell kiállítani (ld. 1. mellékletben a 1M/3. mintalapot).

(8) A nyíltvonalon és állomási átmenő vágányokban bekövetkezett síntörések esetén elemezni kell a legutolsó UH-s vizsgálat eredményét. In-

dokolt esetben a lehető legrövidebb időn belül a törés helyétől mindkét irányban 24-24 m hosszön ultrahangos berendezéssel meg kell vizsgálni a törött sínszálakat. Ha ezen a hosszön sínhibát állapítottak meg, akkor a vizsgálatot és a sínserét további hosszra kell kiterjeszteni.

4.5.4.3 Végleges helyreállítás

(1) A síntörés, de az ideiglenesen helyreállított síntörés is veszélyeket rejt magában. A törés helyén beszabott sínszál pedig a sínhőmérséklet emelkedése esetén okozhat pályameghibásodást és balesetet, ezért a síntöréseket - a hézagnélküli vágányok semleges hőmérsékleti tartománya figyelembe vételével, - a lehető legrövidebb időn belül véglegesen helyre kell állítani.

(2) Geo és rugalmas leerősítésű vágányban síntöréskor és a síntöréstől a végleges helyreállításig eltelt időszak alatt mindkét irányban lélegző szakasz alakul ki, amelynek a hossza függ a hőerő és az ágyazat ellenállás értékétől. (Nagyságának számítása az 1. Függelékben olvasható.)

(3) A síntörés végleges helyreállítása során, a töréstől számítva mindkét irányban, a vágány a semleges hőmérsékleti tartományban feszültségmentesítendő, a 5. táblázatban szereplő hosszakon.

A számítások átlagos, azaz 8 N/mm hosszirányú ágyazati ellenállási értékkel készültek. A feszültségmentesítési hosszak függetlenek az alkalmazott sínrendszertől.

5. táblázat Sín-törés helyreállítása (hibás sín kivágás, sínszál beépítés) során készített két hegesztési varrattól mindkét irányban végrehajtandó feszültségmentesítés, illetve feszültségelosztás hossza

A töréstől a helyreállításig terjedő időben előfordult			Hossz „f” (m)
legnagyobb hő- mérsékletváltozás a tényleges semle- ges hőmérséklettől °C	legalacsonyabb sínhőmérséklet °C	l e g n a g y o b b h é z a g h_{\max} (mm)	
5...8	+15	1,7	50
10...13	+10	4,4	50
15...18	+5	8,5	50
20...23	0	13,8	55
25...28	-5	20,5	65
30...33	-10	28,5	75
35...38	-15	37,8	90
40...43	-20	48,4	100
45...48	-25	60,3	110
50...53	-30	73,5	120

Ha a legalacsonyabb sínhőmérsékletnél szereplő legnagyobb hézag (h_{\max}) értéknél nagyobb hézag (h) keletkezik a törés (vágás) helyén, akkor a 5. táblázatban szereplő hossz (f) meg kell növelni. A megnövelt hossz (f_h) nagyságának számítása:

$$f_h = \frac{h}{h_{\max}} f$$

(4) Amennyiben nincsen külön más említve, akkor mindig szorító hatású sínleerősítést kell érteni. Síncsavaros leerősítésnél az egész sínszál össze tud húzódni és a lélegző szakasz a vágány végeihez csatlakozva alakul ki.

(5) A sín-törések helyreállíthatók véglegesen - a feltételek kielégítése esetén - semleges hőmérsékleti zónában és semleges hőmérsékleti zónánál alacsonyabb sínhőmérsékleten is. A semleges hőmérsékleti tartomány alatt elvégzett végleges helyreállítás során a mért sínhőmérséklet ideiglenes semleges hőmérsékletnek tekintendő, így a helyreállított szakaszt a későbbiekben ismételtlen feszültségmentesíteni kell a semleges hőmérsékleti tartományban, kivéve, ha a feltételek megléte esetén a helyreállítás sínfeszítő berendezéssel, az előírt semleges hőmérsékleti érték kialakításával történt.

(6) A behegesztendő sín hosszát és helyét mindegyik esetben azonos módon kell meghatározni.

A sín-törés végleges helyreállítása során a behegesztendő hibátlan síndarab hossza a 4.1.4.1. alfejezet szerinti legyen meghatározva.

(7) A behegesztendő síndarab két végének az aljtávolság közepére kell kerülnie, és azok nem lehetnek $V \geq 120$ km/h sebesség esetén 0,1V, míg $V < 120$ km/h sebességű vágányokban 6 m-nél kisebb távolságra a legközelebbi alumíniumtermikus vagy ellenállás hegesztéstől, illetve ragasztott kötéstől.

Ha a közelben sínhibák vannak, akkor egyúttal azokat is ki kell vágni.

A behegesztendő sínnek a pályában fekvő sínnel közel azonos kopásúnak kell lennie. A beépítésre kerülő sínek magassági és oldalkopás értékei feleljenek meg a Hegesztési Utasítás előírásainak.

A sín-törések végleges helyreállításának részletes leírását a 6.sz. Függelék tartalmazza.

4.5.5 Vágánykinyomódások, vágánykivetődések és balesetes pályarész helyreállítása

(1) Vágánykinyomódás vagy -kivetődés kialakulásának veszélyét növeli, ha

- az ágyazatellenállás lecsökken a laza, hiá-

nyos vagy szennyezett ágyazat következtében,

- alacsony a vágány keretmerevsége a hiányos vagy laza sínleerősítések és a rossz állapotú aljak miatt,
- vaksüppedések, irány- és fekszint hibák alakultak ki a vágányban,
- nagy dinamikus hatást előidéző futófelületi hibák, görbe sínek, könyökös hegesztések vannak a vágányban.

Veszélyes állapot akkor jön létre, amikor a fentiekben felsorolt hibák, hiányosságok alacsony tényleges semleges hőmérsékletű vágányban fordulnak elő és a sínhőmérséklet pedig magas. Segíti a vágánykinyomódás, -kivetődés kialakulását az is, ha ágyazatmeglazító munkát végeznek olyan időben, amikor magas a sínhőmérséklet. A hibamegszüntető vágányszabályozás megjavítja ugyan a fekszint és irány állapotát, de közben az ágyazat fellazul.

(2) Veszélyessé válhatnak az (1) pontban felsorolt hibák ott, ahol a hézag nélküli vágány aljai mozgást végeznek; pl. lélegző szakaszokon, árnyék-napsütés határán, alagút elejénél, mert ezeken a helyeken az ágyazat kissé kilazul. Legveszedelmesebb nagy melegben a 14 és 18 óra közötti időpont, ami után a sínhőmérséklet csökkenni kezd. Kedvezőtlen az is, ha hűvös hajnalok és meleg nappalok váltogatják egymást.

Kitérőkhöz, útátjárókhöz, hidakhoz, utasperonokhoz csatlakozó vágányrészekben feszültségcsúcsok keletkezhetnek és melegben - egyéb hiányok esetén - kinyomódások, kivetődések is bekövetkezhetnek. Ezért az ilyen szakaszokat gondosabban kell fenntartani, megfigyelni, sőt célszerű ezeken a helyeken a tényleges semleges hőmérsékletet időnként megmérni. Különösen indokolt ez 12‰-nél nagyobb lejtésű pályán.

(3) A vágánykinyomódást, -kivetődést a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet a területi pályalétesítményi irányító szervezetnek, aki a központi pályalétesítményi irányító szervezetnek azonnal jelenteni köteles, akkor is, ha a részletes adatokat (pontos helymeghatározás, húr hossz, húr magasság, forgalomkorlátozás, stb.) még nem ismerik. A részletes adatok ismerete után azokat ugyancsak jelenteni kell, ami az első jelentés során esetleg még ismeretlen volt. Ez vonatkozik átépítés alatti vágányra is. Az ilyen hibát felfedező Kivitelező az illetékes területi pályalétesítményi diszpécser és a pályafenntartási szakaszt köteles

haladéktalanul értesíteni. A vágánykinyomódásokat és a kivetődéseket először ideiglenesen, utána véglegesen kell helyreállítani. A legelső teendő azonban a forgalombiztonsági intézkedések megtétele.

4.5.5.1 Forgalombiztonsági intézkedések

(1) A vágánykivetődés közvetlen balesetveszélyt jelent, ezért a vágányt ennek bekövetkezőkor azonnal le kell zárni. A kivetődött vágányon vonatok az ideiglenes helyreállításig nem közlekedhetnek.

(2) A vágánykinyomódás lehet félhullám, teljes hullám és több hullám, amelynél 15 m vagy annál rövidebb húr hossz 15 mm vagy annál nagyobb ivmagasság mérhető. A vágánykinyomódás azzal a veszéllyel fenyeget, hogy az vágánykivetődéssé válik. Ezért vágánykinyomódás esetén a hiba nagyságától függően 10-20 km/h sebességkorlátozást kell bevezetni. A vágánykinyomódást őrizetlenül hagyni nem szabad. A vonatokat az áthaladás alatt meg kell figyelni és szükség szerint azonnal meg kell állítani.

(3) A vágánykivetődések és -kinyomódások ideiglenes helyreállítása után 48 óráig, azon túl pedig egyedi elbírálás alapján, sebességkorlátozást kell bevezetni, de az első néhány vonat +35 °C fölötti sínhőmérsékleten csak max. 20 km/h sebességgel haladhat át. Ilyenkor figyelni kell a vonat mozgását és a pálya elmozdulása esetén azonnal intézkedni kell a vonat megállítása iránt.

4.5.5.2 Ideiglenes helyreállítás

(1) A vágányban történt kivetődés vagy kinyomódás környezetében - még a sínszalak elvágása előtt - körültekintően felül kell vizsgálni a kapcsolószereket, az aljakat, az ágyazat állapotát, mert a keletkezett torzulás környezetében az alakváltozásból adódóan a vágány részlegesen vagy teljesen feszültségmentes állapotba került.

(2) A vágás helyének kijelölésekor figyelembe kell venni, hogy a lélegző szakasz a tervezett vágás előtt illetve után alakul-e ki, így ezeknek a vágányszakaszoknak kell a hőfeszültséget felvenniük. Ennek megfelelően kell a vágás helyét megválasztani, azaz nem biztos, hogy a kialakult hiba közepén kell okvetlenül a vágányt elvágni. A hibás rész előtt és után 50-50 m hosszban a csavartán húzást el kell végezni, hogy a hézag nélkü-

li vágány a hibás szakaszra tovább ne, vagy csak korlátozottan tudjon torlódni.

(3) A kinyomódott vagy kivetődött vágány elvágásakor figyelembe kell venni, hogy a vágástól 6 m-en belül sem aluminotermikus, sem ellenátláshegesztés, de ragasztott kötés sem lehet.

(4) A vágás előtt a vágási helytől mindkét irányban 200-200 mm-re a sínfej külső szélét meg kell jelölni és meg kell mérni azok távolságát. A sín elvágjuk. A hézagvágás befejezése után ismét meg kell mérni a pontok távolságát és a sínhőmérsékletet is. A vágányt ezután ki kell irányítani (az irányítás előtt a sínleerősítő csavarokat szükség szerint meg lehet lazítani, majd irányítás után meg kell húzni), az aljakat alá kell verni A kiirányítás után meghatározzuk a kimetszés mértékét úgy, hogy a létrejövő illesztésben 2 mm-es hézag maradjon. Az elvágás helyén hevederes illesztést kell kialakítani 6 lyukú hevederekkel.

(5) A vonatforgalom sebességkorlátozás melletti megindulása után azonnal meg kell szüntetni az egyéb hiányosságokat is (pl. az ágyazathiányt), az ágyazatot tömöríteni kell, különösen a kinyomódás irányába eső aljvégeknél, ahol az irány szabályozás után maradt hézagot is ágyazatpótlással el kell tüntetni, a laza sínleerősítő csavarokat meg kell húzni, a hiányzókat pótolni kell és minden olyan hiányosságot is ki kell küszöbölni, ami a nagymérvű irányhibához vezethetett.

(6) Ha a sínek annyira elgörbültek, hogy azokat kiirányítani nem lehet, akkor ki kell őket cserélni, és ideiglenes hevederkötést kell a helyükre beépített sínek mindkét végén kialakítani.

(7) Ha a kinyomódáson vagy kivetődésen vonatkisziklás történt és ennek következtében pályarongálás is bekövetkezett, akkor a 4.5.5.2. fejezet szerint kell eljárni.

(8) Ha a pálya állapota rossz, a felépítményi alkatrészek elhasználódtak vagy az ágyazat elszennyeződött és így a vágányszabályozás tartós eredményt nem tud hozni, akkor a vágányban a meleg időszak tartamára munkahőmérsékletet kell kialakítani.

4.5.5.3 Végleges helyreállítás

(1) A vágánykinyomódások és -kivetődések végleges helyreállítására, valamennyi hiányosság megszüntetése (irány- és fekszintszabályozás,

ágyazatpótlás és tömörítés) után kerülhet sor.

(2) Ha a vágánykinyomódás, -kivetődés bármilyen rövid szakaszán is a sín görbe vagy a hegesztési varrat könyökös, vagy 100 m-nél kisebb sugarú ív keletkezett, azokat ki kell cserélni.

(3) Továbbiakban a helyreállítási munkákat (hegesztés, feszültségmentesítés, záróhegesztés, feszültségelosztás, stb.) a hézagnélküli vágány építésére vonatkozó előírások szerint kell elvégezni.

4.5.5.4 Jelentés, vizsgálat, felelősségre vonás

(1) A vágánykivetődések, -kinyomódások adatait a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet az 1. melléklet 1M/6. minta szerinti úrlapon köteles vezetni. Az azonnali telefoni bejelentésen kívül 5 napon belül pedig jelentést köteles küldeni a területi pályalétesítményi irányító szervezetnek a 1. melléklet 1M/7. minta szerinti nyomtatványon. Az illetékes főpályamester, nagyobb hibák esetén a szakaszmérnök vagy vezetőmérnök is köteles a lehető legrövidebb időn belül a helyszínre utazni és intézkedni a hiányosságok kiküszöbölése iránt. Továbbá az úrlap kitöltéséhez meg kell állapítani az összes szükséges adatot, amelyek csak a helyszínen határozhatók meg.

A jelentést 4 példányban kell elkészíteni. Ebből két példányt a központi pályalétesítményi irányító szervezetnek kell elküldeni, 1 példány marad a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezetnél, 1 példányt pedig a pályafenntartási szakasznak kell megküldeni.

Jelentést kell készíteni olyan esetekben is, amikor a meleg időjárásban keletkezett irányhibák miatt sebességkorlátozást vezettek be és a hézagnélküli vágányt elvágták.

(2) Az előirt nyomtatvány kitöltéséhez az elszámolási okmányok és nyilvántartások átvizsgálásával meg kell állapítani, hogy a meghibásodás helyén illetve attól 200-200 m-en belül milyen a vágány állékonyságát befolyásoló munkát (pl. ágyazatmegbontást, ágyazatrostálást, aljcsere, vágányszabályozást, kapcsolószer meglazítással járó munkát, a tényleges semleges hőmérsékletet befolyásoló munkát, stb.) végeztek 12 hónapon belül. Ezen munkák során történt-e olyan szabálytalan munkavégzés, amely összefüggésbe hozható a pályahiba kialakulásával. A jelentésnek tartalmazni kell a kinyomódás illetve kivetődés legfőbb okait.

(3) A területi pályalétesítményi irányító szervezet illetékese és a hézagnélküli vágányokkal foglalkozó előadója a helyszínen és a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezetnél köteles ellenőrizni a jelentésében szereplő adatok helyességét. Meg kell állapítani a bekövetkezett pályahiba okait, és amennyiben szabálytalan beavatkozás történt, a felelősöket.

(4) A vizsgálat alapján a területi pályalétesítményi irányító szervezet a pályahiba keletkezésétől számított 15 napon belül véleményes jelentést köteles küldeni a központi pályalétesítményi irányító szervezetnek, mellékelve a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet ellenőrzött jelentését. A véleményes jelentésben ki kell térni a pályameghibásodás következtében tett intézkedésekre és mulasztás megállapítása esetén a felelősre vonásra is.

4.5.5.5 Balesetes pályarész helyreállítása

(1) Balesetek történhetnek a hézagnélküli vágányban - kisebb és nagyobb pályarongálást okozva - meleg és hideg időben. Ha a pályarongálás a vágány sínjeit nem érintette, irányhibák sem keletkeztek, a nyomtávolság, a keretmerevség és az ágyazatellenállás is biztosítva maradt, akkor a meghibásodott alkatrészeket a rájuk vonatkozó előírások figyelembe vételével ki kell javítani vagy cserélni. Ezek megtörténteig szükség szerint sebességkorlátozást kell bevezetni.

(2) Amikor az aljak és a sínek is megsérülnek, a helyreállítást általában két lépésben kell végezni. Először ideiglenes, majd ezután a végleges helyreállítás következik.

4.5.5.5.1 Ideiglenes helyreállítás

(1) Az ideiglenes helyreállítást a lehető legrövidebb időn belül úgy kell végezni, hogy a forgalom - sebességkorlátozás mellett - megindulhasson.

(2) Ha a sínek megsérültek, maradandó alakváltozást szenvedtek, az alátámasztás nincs biztosítva vagy a vágányban nagymérvű irányhibák keletkeztek, illetve meleg időszakban (tényleges semleges hőmérséklet feletti sínhőmérsékletnél) az ágyazatellenállás vagy a keretmerevség nincs biztosítva, akkor a meghibásodott pályarész két végén a síneket el kell vágni és a vágások közt

hevederes pályát kell kialakítani.

4.5.5.5.2 Végleges helyreállítás

(1) A végleges helyreállítás során a meghibásodott szerkezeti részeket ki kell cserélni, a fekszint- és irányhibákat meg kell szüntetni, az ágyazatot pótolni és tömöríteni kell. Amikor a fekszint- és irányviszonyok megállapodtak, akkor a síneket szükség esetén le kell cserélni, és a furatok megszüntetése után össze kell hegeszteni. Záróhegesztés előtt a vágányt semleges hőmérsékleti zónában feszültségmentesíteni kell, majd a varrat lehülése után a varratzsugorodási feszültségeket el kell oszlatni.

(2) A helyreállítás után a vágányt a beavatkozás mértékének függvényében vágány geometriai mérést kell végezni a vágány forgalomba helyezése előtt.

4.5.6 Az alépítmény karbantartási előírásai

(1) A hézagnélküli vágányok igen érzékenyek az alépítmény – különösen a vágányt alátámasztó földmű – állapotára. Ugyanakkor ez az a szerkezeti rész, amelynek hibái, elváltozásai, a részbeni eltakartság miatt, csak késve fedezhetők fel. Ezért a mindennapi gyakorlatban a biztonságot, az elvárt szolgáltatási színvonalat veszélyeztető hibák felismerése és a szükséges intézkedések meghozatala alapvető fontosságú feladat.

(2) Az alépítmény jellemzőit olyan állapotban kell tartani, hogy biztosítsák a hézagnélküli vágány hosszú távú stabilitását.

(3) Amennyiben az alépítményi földmű állókonzságának akárcsak részleges elvesztésére utaló jelek (rézsűcsúszásra, -szakadásra utaló jelek) fedezhetők fel, akkor annak súlyosságától függően kell választani a sebesség csökkentésétől egészen a forgalom szüneteltetéséig terjedő lehetőségek közül.

(4) Különös gonddal kell eljárni azon rézsűk ellenőrzése esetében, amelyek a vasúti felépítmény alátámasztása mellett egyúttal árvízvédelmi szerepet is ellátnak.

(5) A karbantartási tevékenység ellátása során alapvető szempont, hogy biztosítsuk a csapadékvíznek a felületekről (ágyazat alatti sík, rézsűk) történő távozását, meggátoljuk az alépítményi földműbe hatolását. Intézkedni kell a hibák, hiá-

nyosságok megszüntetése iránt olyan esetekben, amikor a víz a töltéstestbe, a bevágási rézsűkbe behatolhat.

(6) A jó vízvezetést a pálya teljes keresztmetszetében (a bevágás és töltés rézsűkön is) biztosítani kell. A padka nem lehet gazos, fűvel benőtt. Ahol a padka nincs legalább 40 cm-rel magasabban a terepszintnél, ott oldalárkot kell kialakítani. Nem hajthatók végre olyan beavatkozások, amelyek eredményeképpen csökken, vagy megszűnik az ágyazat alatti sík vízkivezető képessége. Különösen kedvezőtlen, ha az alépítményi beavatkozás nem jár együtt a padka teljes szélességében végrehajtott kinyesésével, vagy éppen a rostaaljat a padkán, az oldal- vagy szabványárokban, a bevágási rézsűn helyezik el. Az alépítményről kifolyni nem tudó víz felpuhítja a koronasíkot, s ez előbb-utóbb fekszinthibák kialakulásához vezet. Az alépítményen jelen lévő víz télen felfagyásokat, fagypókokat okozhat.

(7) A jó vízvezetés érdekében a felszíni (pl. az árkokat, surrantókat) és a felszín alatti víztelepítő műveket szükség esetén tisztítani kell, a keresztmetszetükben vagy esésükben bekövetkezett kedvezőtlen változásokat (pl. keresztmetszeti méretek csökkenése, relatív mélypontok kialakulása) meg kell szüntetni.

(8) A szivárgók működését rendszeresen ellenőrizni kell. Ha az aknában pangó víz, vagy bemosott talajanyag van, a kitorollási múnél a vízhozam erőteljes csökkenése vagy éppen a kifolyás megszűnése észlelhető, vagy a talajvízszint emelkedésére utaló jelek vannak, akkor a szivárgó nem látja el feladatát. Vizsgálattal kell feltárni a hiba okát (pl. szűrőtest elszennyeződése, folyóka dugulása, aknába került idegen anyag, kitorollási műtárgy eltömődése). A hiba megszüntetése iránt azonnal intézkedni kell.

(9) A mérővonati grafikon süppedés jellemzőjét – a hiba hullámhosszának függvényében – olyan módon is értékelni kell, hogy az esetleges lokális alépítményi hibák még kezdeti állapotukban felfedezhetőek legyenek. Ehhez segítséget ad a gépi szabályozás után hamarosan visszaköszönő süppedési hibahelyek felismerése.

(10) Erősen kívülgyelődött sínhegesztések nem tűrhetők meg a vágányban, mert a rajtuk áthaladó kerekek dinamikus hatása következtében lo-

kális alépítményi hibahelyek alakul(hat)nak ki. Az ágyazat okozta benyomódásokban összegyűlő víz rontja az alépítménykorona vízvezetését és teherbírását, a felpumpálódó finom sáros anyag csökkenti az ágyazati ellenállást. A kialakuló fekszinthibák szabályozással tartósan nem szüntethetők meg, a rendszeres ágyazatpótlás ellenére is folytonosan visszatérő zúzottkőhiány alakul ki, idővel vízszák alakul ki. Ezt jelzik a töltéspadkán megjelenő hosszirányú repedések, bevágásban a szabványárok deformációi. Hézagnélküli pályában vízszákot megtűrni nem szabad.

(11) Szintbeni közúti-vasúti keresztezések esetében meg kell akadályozni, hogy a közútról lefolyó vizek az ágyazaton keresztül a alépítmény koronára kerüljenek. Rehabilitációs munkáknál, felújításoknál, amennyiben az korábban nem történt meg, az útátjárók víztelenítését ki kell építeni.

(12) A pálya működtetése során az alépítmény keresztmetszeti méreteit meg kell őrizni. A padkának biztosítani kell az ágyazat megtámasztását. Ezért a padkán való rendszeres közlekedést - a felügyeleti tevékenység kivételével - nem szabad megengedni. A letaposott padkán a víz megállhat és az ágyazat is lefolyhat a rézsűre, ami elsősorban ívek külső oldalán veszélyeztetheti a vágány oldalirányú állékonyságát. Ez ellen megfelelően megválasztott, nagy belső stabilitást biztosító padkaanyaggal lehet védekezni.

(13) A hézagnélküli pálya alépítményének műtárgyakhoz való csatlakozásai (ún. háttöltések) az eltérően kialakított alátámasztási merevség, az építéstechnológiai hibák, a rossz vízvezetés miatt lokális hibák kialakulása szempontjából az átlagosnál veszélyesebb helyeknek minősíthetők.

(14) A burkolt rézsűfelületek állapotát, annak épségét fenn kell tartani. Különösen fontos, hogy a burkolatlezárások épek legyenek, a csapadék alámosást nem idézhet elő. Fokozott veszélyt jelentenek a burkolatból kinövő növények, amelyek vízdúsulásra (földmübe zárt vízre) utalnak.

(15) A rézsűfelületek stabilizálására szolgáló tám- és bélésfalak, valamint a mögöttük lévő talajtömeg állapotát időszakosan ellenőrizni kell. Fontos a megtámasztó szerkezetek felületi épségének megtartása, a háttöltés víztelenítésének folyamatos karbantartása. A hátfalból történő vízvezetés bármilyen hibáját haladéktalanul javítani szükséges.

4.5.7 A felépítmény karbantartási előírásai

4.5.7.1 Hőmérsékleti kötöttségek

(1) A hézagnélküli vágányok karbantartási munkái elsősorban abban különböznek a hevederes illesztésű vágányok hasonló munkáitól, hogy azok a sínhőmérséklettől függően korlátozva vannak.

(2) A hézagnélküli vágányokban és összehegesztett kitérőkben végzett, vágánymegbontással járó munka megkezdése előtt meg kell mérni a sínhőmérsékletet és ezt a mérést folytatni kell a

munka befejezéséig. A munka kezdetekor és befejezésekor mért sínhőmérsékletet a munkalapra fel kell jegyezni.

(3) A hézagnélküli vágányban munka nem végezhető 0 °C hőmérséklet alatt, kivéve a 6. táblázatban megengedett eseteket.

(4) Az egyes munkák végzésekor a hézagnélküli vágány tényleges semleges hőmérsékletétől illetve a munkahőmérséklettől megengedett eltéréseket az alábbi 6. táblázat tartalmazza.

6. táblázat Az egyes munkák végzésének hőmérsékleti kötöttségei

S o r - szám	Munkanem	Munkahely	
		Kitérő, egyenes vágány, R ³ 800 m sugarú íves vágány	R<800 m sugarú íves vágány
		A tényleges semleges hőmérséklettől illetve a munkahőmérséklettől megengedett eltérés felfelé (°C)	
1.	Gépláncos vágányszabályozás	+15 (+10)	+10 (+5)
2.	Kézi vágányszabályozás		
3.	Felsőágyazat átvillázása		
4.	Alátétlemez csere, műanyag alátétlemez csere, közbetét csere, fa-, műanyagbetét csere vagy javítás		
5.	Nyomtávszabályozás		
6.	Biztonsági sapka egyedi le- és felszerelés		
7.	Ágyazattömörítés, munkavégzés dinamikus vágánystabilizátorral		
8.	Gépi ágyazatrostálás	+10	+5
9.	Aljcsere (kézi, gépi)		
10.	Ágyazatcsere		
11.	Lokális alépítményjavítás max. 5,0 m hosszúig		
12.	Teljes körű biztonsági sapka le- és felszerelés		
		A hőmérsékleti kötöttség	
13.	Sínvándorlástgátló felszerelés, pótlás	Semleges hőmérsékleti vagy munkahőmérsékleti zónában	
14.	Tervezett síncsere	Semleges hőmérsékleti vagy munkahőmérsékleti zónában	
		Semleges hőmérsékleti zóna alatt sínfeszítővel	
		Munkahőmérsékleti zónában	
15.	Szórványos síncsavar csere, grower-gyűrű csere	Nincs korlátozás	
16.	Síncsavar utánhúzás osztott és rugalmas leerősítésnél		
17.	Feltöltő hegesztés		

() A zárójeles érték talpfás vágányra vonatkozik

(5) Az egyes elvégzett munkák után a technológiai utasításokban rögzített technológiai sebességkorlátozásokat be kell tartani.

(6) A munkák végzésénél a következő feltételeket is teljesíteni kell:

- A vágányszabályozás, az ágyazatmegbontással járó munka (a munkahőmérsékleten lévő vágányt kivéve) betonaltas vágányban +38 °C, talpfás vágányban +33 °C sínhőmérséklet fölött nem végezhető akkor sem, ha a 6. táblázat hőmérsékleti határai ezt lehetővé tennék.
- Emelkedő hőmérsékletnél a felső hőmérsékleti határ értékének az eléréséig a beágyazást és az ágyazat tömörítését is el kell végezni (ágyazathiany nem maradhat), továbbá a leerősítő csavarok sem hiányozhatnak és lazák sem lehetnek. Csökkenő hőmérsékletnél a lélegző szakaszokon az alsó hőmérsékleti határ eléréséhez is teljesíteni kell ezeket a feltételeket.
- Ha a végrehajtott vágányszabályozást várhatóan gyors sínhőmérséklet emelkedés követi, akkor a 4.5.1. alfejezet (1) pontjában leírtak szerint kell sebességkorlátozást bevezetni. Ahol ez a sebességkorlátozás erősen zavarja a forgalmat, ott hidegebb időszakokra kell a vágányszabályozást ütemezni.
- Talpfás hézagnélküli felépítményben április 1. és október 1. között 5 m-nél hosszabb összefüggő szakaszon ágyazatmegbontással járó munkáltatást végezni csak munkahőmérsékleten lévő vágányban szabad. Ez 5 m hosszúra is csak különösen indokolt esetben végezhető. Az ilyen vágányban gépláncos vágányszabályozás tömörítő gépek hiánya esetén nem végezhető.
- Olyan meleg időszakban, amikor a sínhőmérsékleti maximumok egy héten belül, dinamikus vágánystabilizátorral végzett tömörítésnél pedig 4 napon belül várhatóan meghaladják
 - egyenesben illetve $R \geq 800$ m sugarú íves vágányban a +43 °C-ot,
 - $500 \leq R < 800$ m sugarú vágányban a +38 °C-ot,
 - $R < 500$ m sugarú vágányban a +35 °C-ot,

akkor még a semleges hőmérsékleti zónában sem szabad a nem munkahőmérsékleten lévő vágányban vágányszabályozást

végezni.

- A felsőágyazat rostálási, átvillázási munkáinál az egyes aljközök tisztítása, valamint aljcsere tényleges semleges hőmérséklet fölött csak úgy végezhető, ha a szomszédos 9-9 aljköz nincs megbontva.
- Összefüggően a felsőágyazat átvillázása (legfeljebb 20 m hosszúra) csak sebességkorlátozás mellett végezhető és csak akkor, ha a szomszédos 100-100 m hosszú szakaszokon teljesen beágyazott és tömörített az ágyazat. A sebesség az ilyen szakaszon a helyi körülményektől függően csak 20 km/h vagy annál kisebb lehet.
- Gépi ágyazatrostálás esetén a munkahőmérséklet kialakítása az 4.2.2. alfejezet (1) pontja szerint történjék.
- Aljcsere és javítást lehetőleg ősszel és kora tavasszal kell végezni
- Hidakon, peronokban lehetőleg egyszerre kell a munkát elvégezni, ívekben - a kétvágányú pályákat kivéve - az ív belső oldala felé kell az aljat kihúzni.
- Sín, hegesztés, ragasztott kötés törésének helyreállítását, hibás sín (hegesztés, ragasztott kötés) kivágását, sínszál, ragasztott kötés beépítését a 4.5.4. fejezet szerint, míg hosszabb egybefüggő szakaszon (több sínszál) a sínek cseréjét az építési előírások szerint kell végrehajtani.
- Alátétlemez csere, polietilén alátétlemez csere, közbetét csere, síncsavar csere, biztosítógyűrű csere, fa- műanyagbetét csere vagy javítás, nyomtáv szabályozás munkáit a tényleges semleges hőmérséklet fölött egyszerre csak minden 10. aljon és ott is csak az egyik sínszálban szabad végezni.

4.5.7.2 A nagygépes karbantartások előírásai

(1) A hézagnélküli vágány állékonysága érdekében az aljak állandó szilárd felfekvését, az aljvégek megtámasztását, a szabályszerű ágyazatszélvényt biztosítani kell. A hőmérsékleti kötöttégeket be kell tartani.

(2) A nem lokális jellegű fekszint- és irány szabályozási, ágyazatrendezési és ágyazattömörítési munkákat felépítménykarbantartó géplánccal (FKG) kell végeztetni.

(3) Az ágyazat tömörítése az irány- és fekszintszabályozást követően nem maradhat el. Az ágyazattömörítést ágyazatszél- és aljköztömö-

rító géppel kell végezni, amennyiben a dinamikus vágánystabilizátor nem képes az ágyazatszél tömörítésére.

(4) A gépláncos szabályozást hibamegszűntető eljárással kell végezni. Az alapemelés, a maximális emelés és a legnagyobb irányítás (vágányeltolás) mértékéről a vonatkozó utasítás intézkedik. [15]

Hibacsökkentő eljárás csak 100 km/h és annál kisebb sebességű vonalakon és csak akkor végezhető, ha hosszú süppedések nincsenek, rövid süppedések pedig csak szórványosan fordulnak elő.

(5) A $V \geq 100$ km/h sebességű vágányokban a szabályozásból az elemes burkolatú útátjárók nem hagyhatók ki, ezért azokat szabályozáskor mindig fel kell bontani. A $V < 100$ km/h sebességű vágányok útátjáróit célszerű a szabályozásba - azok felbontásával - bevonni.

(6) A szabályozási munkák során betartandó mérethatárookra a vonatkozó előírás érvényes. [15]

(7) $R < 300$ m sugarú ívben létesített hézagnélküli vágányban kialakult geometriai hibákat - figyelemmel a kissugarú ívekre - a lehető legrövidebb időn belül meg kell szüntetni.

4.5.7.3 Fekszintszabályozás

(1) A fekszinthibák közül a rövid és vaksüppedések a legveszélyesebbek, mert ilyenkor az ágyazatellenállás nagymértékben lecsökken. Éppen ezért nem engedhetők meg hézagnélküli vágányokban a vaksüppedések, olyan aléptményi hibák, amelyek ezeket előidézik, továbbá egymás közelében (6 m-nél közelebb) hegesztések, ragasztott szigetelt kötések vagy olyan sínhibák, amelyeknél a kerekek ütéseket adnak át a sínnek és ennek következtében az aljak viszonylag rövid szakaszon folyamatos hosszban lazává válnak. Az ilyen helyeken ugyanis vágánykinyomódások, -kivetődések jöhetnek létre. A laza aljak miatti többlet igénybevétel hideg időben töréseket idézhet elő.

(2) Rövid süppedések kiemelésekor a szomszédos megemelődött aljakat is alá kell verni.

(3) A helyes fekszint fenntartására a felülről nézve domború lejtőréseknél is gondosan ügyelni kell. A függőleges kiegyenlítő ívek karbantartásának az elmulasztása vagy helytelen kialakítása

függőleges irányú kinyomódást vagy kivetődést okozhat.

(4) Fagyott ágyazatnál vagy nagy melegben a rövid fekszinthibák ideiglenes jelleggel a sántalp és az alátétlemezzel közé helyezett, legfeljebb 10 mm vastag közbetétekkel is megszüntethetők.

(5) A gépláncos szabályozás előtt annyi zúzottkővet kell pótolni, hogy az elvégzett emelések és ágyazattömörítés után se maradjon ágyazathiány.

(6) A gépláncos munkáltatások közötti időszakban esetleg szükségessé váló fekszintszabályozásokat legalább két darab kézi kisgépes alávevőgéppel párban kell végezni.

4.5.7.4 Irányszabályozás

(1) A gépláncos szabályozások között szükségessé váló irányszabályozást irányítógéppel kell végezni. Csak ha ez nem áll rendelkezésre, akkor engedhető meg a kézi munkával történő szabályozás.

(2) Ívszabályozás előtt az ívet ki kell tűzni és az irányszabályozást annak megfelelően kell végezni. A hibacsökkentő eljárást ívben kerülni kell.

(3) Rendkívül fontos, hogy az aljvégeknél az irányítás után keletkező hézagot megszüntessék és az aljvégeknél az ágyazat tömörítését végrehajtsák.

(4) Peronokban, ívekben - figyelembe véve az eltolás irányát és nagyságát, - az irányszabályozás előtt az aljvégeknél lévő ágyazatot meg kell lazítani.

(5) Irányszabályozás során a vágány keresztirányú mozgása miatt a sínzsalak hossza megváltozik, ami a tényleges semleges hőmérséklet változását okozza. Amennyiben a vágányszabályozás során íves vágányban az eltolások az ívhossz 10%-ánál nagyobb mértékben csak az ív középpontja felé történnek, és az ív nyilvántartott semleges hőmérséklete 18°C alatt van, a vágányszabályozást követően mérésel meg kell határozni az ív semleges hőmérsékletét. Amennyiben az nem elégíti ki a semleges hőmérsékleti zónára vonatkozó előírásokat, feszültségmentesítést kell végrehajtani.

A feszültségmentesítés során a sínszalakat semleges hőmérsékleti tartományba kell tenni. Feszültségeloszlatásra akkor kerülhet sor, ha a csatlakozó szakaszok feloldása után kialakuló tényleges semleges hőmérséklet a semleges hőmérsékleti zónába kerül.

4.5.7.5 Az ágyazat karbantartása

(1) A vágányra ható oldalirányú erőket nagyrészt az ágyazat ellenállása veszi fel, ezért rendkívül fontos, hogy még ideiglenesen se legyen ágyazathiány. Az előálló ágyazathiányt azonnal pótolni kell

(2) Gondoskodni kell az ágyazat tisztántartásáról. Szennyezett ágyazatban fekvő vágányokban viszonylag rövid idő alatt állnak elő irány- és fekszinthibák, s ezek a hézag nélküli vágányokban nem engedhetők meg.

(3) Olyan helyeken, ahol az ágyazatrostáló gép nem vagy gazdaságosan nem használható (ágyazatátvezetésű hidakon, peronok melletti vágányokban, útátjárókban, kitérőkben és környékükön), a szennyezett ágyazatot megfelelő gépek segítségével tiszta ágyazatra kell kicserélni.

4.5.7.6 Az aljak karbantartása, cseréje

(1) A hézag nélküli vágányokban minden aljnak az alátámasztáson kívül a sínek szilárd leerősítését, az előírt nyomtávot is biztosítani kell.

(2) Idejében való vágányszabályozással és a szennyezett ágyazat kitisztításával kell gondoskodni arról, hogy a beton aljak középen ne feküdjenek fel (fellovaglás megelőzése).

(3) Ügyelni kell arra, hogy az aljak élei vágányszabályozáskor ne sérüljenek meg.

(4) A sínleerősítő szerek feszes állapotban tartásával az alátétlemezek aljakra való berágódását meg kell akadályozni.

(5) Az olyan aljakat, amelyek az alátámasztást nem biztosítják, ki kell cserélni.

(6) Ha a beton aljakban a betétek nem tartják jól a síncsavarokat, akkor aljjavítást, betétcserét kell végezni.

(7) Az olyan beton aljakat, amelyeken szétnyílt (0,3 mm-nél tágasabb) repedések vannak, ki kell cserélni.

(8) Az aljcseréket lehetőleg semleges hőmérsékleti zónában kell elvégezni. A cserélt aljakat a melegebb idő beállta illetve az ágyazat lefagyása előtt legalább háromszor alá kell verni. A forgalom hatására meglazult aljakat haladéktalanul ismét alá kell verni. Minden egyes alj alávérese után az ágyazatot is tömöríteni kell.

(9) A semlegesnél magasabb sínhőmérsékleten aljcserélőgéppel végzett aljcserélés során a sínszalak megemelése és a leerősítő csavarok szomszédos aljakon való feloldása nem végezhető.

(10) Az acélszerkezetű és az olyan hidakon, ahol szerkezeti okok (pl. szegélyek) miatt a hídfák, aljak cseréje csak a sínszalak lebontása után végezhető, az aljak cseréjét lehetőleg egyszerre kell elvégezni. A 40 m-nél kisebb dilatáló hosszúságú hidaknál, ahol sindilatációs szerkezet nincs és az aljak oldalirányban nem húzhatók ki, a csere elvégzéséhez mindkét sínszalát el kell vágni, hogy a sínszalak felemelhetők legyenek.

A vágás helye legalább 6 m távolságra legyen a saru tengelyétől.

(11) Az aljcserék befejezése után természetesen a sínszalakat feszültségmentesítés után újból be kell hegeszteni.

(12) A talpfák javítását ugyanúgy kell végezni, mint a hevederes illesztésű vágányokban, csak a hőmérsékleti korlátozásokat is figyelembe kell venni.

(13) A beton aljak és az alátétlemezek közötti műanyag alátétek nem hiányozhatnak.

4.5.7.7 A kapcsolószerkezetek karbantartása, cseréje

(1) A hézag nélküli vágányokban elengedhetetlen feltétel a síneknek az aljakhoz való tökéletes leerősítése. A leszorítócsavaroknak és a síncsavaroknak mindig jól meghúzott állapotban kell lenniük, a kapcsolószerkezet típusára előírtak szerint, de azokat túlfeszíteni nem szabad. A „H” és „T” jelű beton aljaknál megengedhető, hogy a 8 csavar közül egy, minden második aljon pedig leerősítésenként 1-1 hiányozzon vagy ne tartson, de ívben, a vágánytengely felőli oldalon azonban mind a két csavarnak tartani kell. Egy sínleerősítésben a 4 db „T” csavar helyett átlósan 2 db „KL” síncsavar is

lehet.

(2) Tavasszal a geo- és síncsavarokat után kell húzni, a meghibásodott csavarbiztosító-gyűrűket, csavarokat, leszorító lemezeket, rugókat, közbetéteket, polietilén alátétlemezeket ki kell cserélni. Gépláncos munkáltatásnál ezeket az előkészítő munkák során kell végrehajtani.

(3) A rugalmas sínleerősítésekkel kialakított hézagnélküli vágányoknál tavasszal nem szükséges a leszorító csavarok általános utánhúzása, de azokat felül kell vizsgálni. A csavarokat csak akkor kell meghúzni, ha nem teljesülnek a leszorító kenyelek helyzetére a 4.1.4.3 alfejezet (5) pontjában leírtak.

(4) Ősszel, a hézagnélküli vágány végén lévő hevederes csatlakozásoknál a hevedercsavarokat erőteljesen meg kell húzni (a hevedereket kenni nem szabad) és a hozzácsatlakozó lélegző szakaszokon 150-150 m hosszon a geo- és síncsavarokat után kell húzni. A hevedercsavarokat meglazítani vagy eltávolítani - a hézagok megváltozásának az elkerülése érdekében - általában csak semleges hőmérsékleti zónában szabad.

(5) A meglazult csavarokat haladéktalanul meg kell húzni, mert laza csavarok mellett nincs meg a hézagnélküli vágány szükséges keretmervo- sége. Az utánhúzott csavarokat csavarmázzal kell bevonni.

(6) Ősszel, a hézagnélküli vágány végénél lévő hevederes illesztéstől számított 50 m hosszon felszerelt sínvándorlástáplálókat is felül kell vizsgálni. A hiányzókat vagy meglazultakat, illetve azokat, amelyek feladatuknak nem felelnek meg, pótolni kell.

(7) Olyan hidakon, ahol a sínleerősítés különleges szorítólemezekkel történik, a geo csavarokat ugyanúgy kell meghúzni, mint a hézagnélküli vágány többi részén. A különleges szorítólemezek azonban csak ugyanilyenekkel pótolhatók, ha erre valamilyen ok miatt szükség van. Az ilyen hidakon hézagmérővel ellenőrizni kell, hogy a sínleerősítés nem akadályozza-e a híd dilatációját.

4.5.7.8 Sínek, hegesztési varratok karbantartása, javítása

(1) Az olyan, a hézagnélküli vágányok sínjeiben és hegesztési varrataiban szabad szemmel

nem látható hibák felderítését, amelyek a későbbiek során a sín törését okozhatják ultrahangos impulzusvisszhang elven működő műszerekkel kell végezni. Ehhez a MÁV Zrt-nél a gépi síndiagnosztikai szerelvény (SDS) és a kézi ultrahangos sínvizsgáló készülékek (USK) állnak rendelkezésre.

A vizsgálatokat - a pálya forgalombiztonsága érdekében - központi terv szerint, de szükség esetén soron kívül is elvégzik.

(2) A felfedezett hibák tekintetében, azok súlyosságának (csoportba sorolásának) függvényében, a vonatkozó utasítás szerint kell eljárni (megfigyelendő, hevederezendő, illetve kivágandó / azonnali intézkedés a felhevedezésre).

(3) Az egyes sín- és hegesztési hibák kivágásáig, illetve felhevedezésükig szükség esetén sebességkorlátozást is be kell vezetni, a hiba jellegétől és a helyi körülményektől függően. Ha a hiba a vonat közlekedését veszélyezteti, akkor a hiba felfedezőjének a helyszínen a vonatot is meg kell állítania, szóban közölve a megállítás okát. Ha a veszély a hiba felhevedezésével megszüntethető vagy csökkenthető, akkor azonnal intézkedni kell a hevederek felszerelése iránt. Gondoskodni kell a forgalmi szolgálat haladéktalan értesítéséről is.

(4) A forgalomra veszélyes hibákat üzembiztonsági vágányzár alatt kell megszüntetni. A többi kivágandó hibás rész megszüntetéséhez szükséges vágányzárról soron kívül gondoskodni kell. A hibás sínek, hibás hegesztések kivágását a 4.5.4. alfejezet szerint kell végrehajtani.

(5) A megfigyelendő hibás síneket, hibás hegesztéseket, amelyekről jegyzéket is kell készíteni, a pályafelügyelet keretében minden vonalbejárás, gyalogbejárás alkalmával, szemrevételezéssel tüzetesen meg kell figyelni, és ha a hiba növekedése tapasztalható, intézkedni kell.

(6) A kivágott vese alakú hibával rendelkező sínek újbóli felhasználásának az elkerülése végett a sínfej oldalfelületébe 2 m-enként lángvágással legalább 1 cm mély bevágást kell készíteni (két hegesztés vagy hegesztés és ragasztott kötés között).

(7) Ki kell vágni a deformálódott síneket és a könyökös hegesztéseket is, ha azok melegkezeléssel vagy egyéb módon nem javíthatók, illetve ha

nem felelnek meg az átvételi előírásoknak.

(8) Síneknél és hegesztéseknél az 5 cm-nél nem hosszabb és a futófelülettől 15 mm-nél nem mélyebb hibákat, repedéseket kivágás helyett hegesztéssel is ki lehet javítani. Hegesztés előtt meg kell győződni arról, hogy repedés nem maradt-e a hiba helyén.

(9) A 2 mm-nél nem mélyebb kagylókat, kerékkiköszörüléseket és egyéb futófelületi hibákat, hegesztési varrat kivölgyelődéseket sínfej-köszörűgéppel is lehet javítani.

(10) A hézagnélküli vágány végénél lévő függőleges lépcső csak akkor szüntethető meg köszörüléssel, ha a lépcső 1,0 mm-nél nem nagyobb. Az 1,0...2,0 mm közötti lépcső feltöltő hegesztéssel javítható. A 2,0 mm feletti lépcső esetében hajlított hevedert és kiegyenlítő alátétet vagy összehegesztést kell alkalmazni, és megfelelő távolságban kell vágás után a hevederes illesztést kialakítani.

4.5.7.9 Síndilatációs szerkezetek ellenőrzése és karbantartása

(1) Síndilatációs szerkezeteket a MÁV Zrt alkalmazási engedélyeiben és a gyártó által kiadott karbantartási és üzemeltetési kézikönyvekben előírtak szerint kell üzemeltetni.

(2) A síndilatációs szerkezetek ellenőrzését, vizsgálatát a D.5. Pályafelügyeleti Utasítás 4.9 fejezete, 9. Függeléke és 19. melléklete szabályozza.

(3) Olyan esetben, amikor a síndilatációs szerkezet nyitása az előírt feltételeket nem elégíti ki, a dilatációs szerkezetet be kell szabályozni (pl. egyik végén hosszabb sín beszabásával és behegesztésével, a másik végén sínszelet kivágásával).

4.5.7.10 A ragasztott szigetelt sínillesztés karbantartása

(1) Az üzembiztos működés érdekében a ragasztott szigetelt sínillesztést süppedés vagy púposodás kialakulásától óvni kell.

(2) A felépítményi karbantartó géplánccal és a nagygépes technológia szerint végzett vágányszabályozás alkalmával az illesztés alatt lévő aljakat is folyamatosan, nyitott sínfogó alkalmazásával alá kell verni.

A gépek elhaladása után az illesztésnél és a közelben lévő aljaknál meg kell vizsgálni a tömörítés határfokát, és szükség esetén kézi aláveréssel meg kell szüntetni a fekszint hibát.

(3) A hevedercsavarokat sem meghúzni, sem meglazítani nem szabad. A kész ragasztott kötésnél

- sínre, hevederre, hevedercsavarra ütni,
- felolvasztó vagy melegítő készülékkel dolgozni nem szabad.

Hőlégsugaras hóolvasztó berendezéssel munkát végezni vagy felrakó hegesztést készíteni csak fokozott óvatossággal lehet.

(4) Ha a sínvégeken legyűrődés keletkezik, azokat le kell reszelni.

(5) A pályába épített ragasztott szigetelt sínillesztés meghibásodása heveder- vagy sintörés, és rövidzárlat lehet.

A heveder- vagy sintörést szemrevételezéssel kell megállapítani. A rövidzárlat helyét műszeres vizsgálattal kell meghatározni. Ilyen esetben feltétlenül ellenőrizni kell azt, hogy a sínvégek épek-e, nincsenek-e elverődve, a szigetelt illesztés létesítésének feltételei meg vannak-e (aljtáv, leerősítés, aljak állapota, ágyazat állapota, légrés megléte, stb.), és amennyiben valamely hiányosság fennáll, azt meg kell szüntetni.

(6) Az illesztésben, illetve attól 6,0 m-en belül bekövetkezett sintörés esetén síncserét kell végrehajtani, és új ragasztott szigetelt sínszálat kell beépíteni.

(7) Ha a meghibásodott sínillesztést rövid időn belül nem cserélik ki, ideiglenesen helyre lehet állítani a hevederek lebontásával, és üveg-szövetrel előre felragasztott szigetelt hevederek, vagy polimer kompozit hevederek felszerelésével nagyszilárdságú csavarok használatával.

(8) Szigetelt kötés cseréje során sínfeszítés csak gyári szigetelt kötés beépítése esetén alkalmazható.

4.5.7.11 Hézagrendezés a hézagnélküli vágány végénél

(1) Ha a hézagnélküli vágányt hidegebb időszakban építik és a záróhegesztés utáni időszakban a sínhőmérséklet akkor csökken le, amikor az ágyazat még nem tömörödött meg, akkor hosszab-

ban alakul ki lélegző szakasz és a hézag nélküli vágány végén nagy hézag keletkezik.

(2) Hasonló hiányosság fordul elő ugyanilyen időszakban végzett vágányszabályozás vagy a lélegző szakaszon folyamatosan végzett ágyazatmegbontással járó munkák után, továbbá, ha sínvándorlás gátló szerkezetek nincsenek vagy lazulás, illetve rossz felszerelés miatt nem töltik be feladatukat, valamint laza leerősítő csavarok esetén is.

(3) A keletkező nagy hézagot meg kell szüntetni. Hideg időben, ideiglenes jelleggel behegeszthető ugyan egy, a 4.1.4.1 pont szerinti hosszúságú sín, azonban tavasszal, a semleges hőmérsékleti zónában a feszültségmentesítést végre kell hajtani.

(4) Ha a feszültségmentesítés után a vágány végénél a hézag megfelelő értékűvé vált, vagy a sínszál annyira meghosszabbodott, hogy a helyes hézag előállításához a sínvégből egy szeletet le kell vágni, akkor a csavarok lehúzását a sínvégtől kell kezdeni, illetve a sínvég levágásához szükséges hosszt kihagyva kell azt elkezdeni.

A sínek leerősítése után 50 m hosszon fel kell szerelni a sínvándorlást gátló szerkezeteket. Síncsavaros leerősítésű vágányban a sínvándorlást gátlók felszerelését is ugyanazon semleges hőmérsékleti zónában kell elvégezni, mint a feszültségmentesítést.

4.5.7.12 Biztonsági sapkák és a ragasztott ágyazat karbantartása

(1) A biztonsági sapkákkal ellátott ívekben a sapkák rögzítő csavarjainak a meghúzott állapotát a gyalogbejárások során rendszeresen ellenőrizni kell. A rögzítő csavarokat szükség szerint haladéktalanul kell húzni, a hibás csavarokat cserélni kell.

(2) A biztonsági sapkákat bármilyen okból csak olyan esetben szabad eltávolítani, ha a sínhőmérséklet az alatt, amíg a biztonsági sapkák felszerelve maradnak, nem emelkedik 15 °C-nál nagyobb értékkel a tényleges semleges hőmérséklet illetve az esetleges munkahőmérséklet fölé.

(3) Meglévő hézag nélküli vágányban a biztonsági sapkák le- vagy felszereléskor egyszerre legfeljebb minden 10. alj vége lehet kibontva. A beton aljak homlokfelülete előtt és a beton aljak

alatt az ágyazatot csak annyira kell eltávolítani, amennyi szükséges a biztonsági sapkák felszereléséhez. Az ágyazatgerendát a szükségesnél hosszabban és mélyebben megbontani nem szabad. A sapkák elhelyezése után szükségessé váló aláveréseket haladéktalanul el kell végezni.

(4) Gépi ágyazatrostálás után olyan esetben, amikor várható, hogy a sínhőmérséklet a tényleges semleges hőmérséklet (munkahőmérséklet) fölé emelkedik, a vágány irány- és fekszintszabályozása után nyomban vissza kell szerelni a rostálás előtt eltávolított biztonsági sapkákat.

(5) A ragasztott ágyazat nem igényel különösebb karbantartást. A ragasztott ágyazatú szakaszokon a gyalogbejárások alkalmával meg kell szemlélni a ragasztott gerenda épségét.

(6) A ragasztott ágyazatot érintő károsodás (repedések, törések, vagy erőszakos beavatkozások) esetén a hibás részek ragasztását pótolni kell.

(7) Ha a ragasztás rongálódása olyan mértékű, hogy a gerenda az oldalirányú ellenállást nem biztosítja, a töredezett ágyazatrögöket el kell távolítani, a zúzottkővet pótolni és az ágyazati gerendát újból el kell készíteni. Ugyanígy kell eljárni ágyazatrostálás, aljcsere és egyéb karbantartási munkák esetén.

(8) Amennyiben karbantartási munka során az ágyazatragasztást és ágyazati gerendát el kell távolítani, vagy olyan módon megsérül, hogy feladatát a teljes hosszon már nem látja el megfelelően abban az esetben meg kell vizsgálni, hogy az oldallellenállás növelése milyen módon kerüljön újból helyreállításra. A

4.1.2.1.1. Hagyományos vasbeton keresztaljas felépítmény fejezetben előírtak szerint.

4.5.7.13 Ágyazatrostálás

(1) Hézag nélküli vágányokban végzett ágyazatrostálásnál a hőmérsékleti erők miatti külön előírásokat szigorúan be kell tartani. (ld. 6. táblázatot).

(2) A tervezett ágyazatrostálás előtt a munkába kerülő pályarészt irányra pontosan ki kell tűzni, a vágány magassági helyzetét pedig szintezés útján megállapított hossz-szelvény szerint - még a rostálást megelőzően - úgy kell rögzíteni, hogy a végleges pályaszintnél az előírt ágyazatvastagság mindenütt meglegyen.

(3) Ha olyankor kell az ágyazatrostálást végrehajtani, amikor a sín hőmérséklet a TSH értékét a megengedett eltérésnél (ld. 6. táblázat) nagyobb mértékben haladja meg, akkor előtte a vágány tényleges semleges hőmérsékletét ideiglenesen meg kell változtatni, munkahőmérsékletet kell kialakítani. A rostálás teljes befejezése, az ágyazat megüledése és megtömörödése után a vágányt semleges hőmérsékleti zónában feszültségmentesíteni kell.

(4) A hézag nélküli vágány munkahőmérsékletre helyezését (ld. 4.2.2. alfejezetet) olyan ütemben kell végrehajtani az összehegesztésükkel együtt, hogy az az előkészítő és a rostálási munkákat ne zavarja. Ha a munkahőmérsékletnél a sín hőmérséklet alacsonyabb, akkor sínfeszítő berendezést kell használni a kívánt munkahőmérséklet kialakítására.

(5) A rostálás előtt az ágyazat szélét fel kell hajtani és a padkákat megfelelő magasságban úgy kell kiképezni (lenyesni), hogy a vízelvezetés az aléptímeny koronájáról biztosítva legyen.

(6) A rostáláshoz szükséges zúzottkőpótlást a rostálással egy időben kell végrehajtani, mert a rostálás után ágyazathiány nem maradhat. A leszállítandó zúzottkő mennyiségét, még a rostálás előtt legalább 500 méterenként végrehajtott próbarostálás alapján kell meghatározni. A zúzottkő pótlását közvetlenül a rostálást követően önürítő zúzottkőszállító kocsikkal kell végrehajtani. Ágyazatpótláshoz szükséges zúzottkő hiánya esetén a rostálás nem végezhető.

(7) A szükséges zúzottkő leürítése és rendezése után kell elvégezni a vágány kiemelését, aláverését. Szükség esetén négyszeri emelést és aláverést is kell végezni. Az utolsó előtti emeléskor és aláveréskor a vágánynak már a tervezett magassági szintre kell kerülnie. Az utolsó menetben végre kell hajtani a finom irányítást is. Minden emelés és aláverés után ágyazatszél- és aljköztömörítést is kell végezni.

(8) A lélegző szakaszon fokozott gondossággal kell végezni a munkákat, különösen az ágyazattömörítést.

(9) Ha a rostálás nem éjjel-nappali vágányzárban történik, akkor az egyes vágányzárak alatt

rostált szakaszon a forgalomnak való átadás előtt kell elvégezni az előírt sebességkorlátozásnak megfelelő mértékű, többszöri (kettő-négyszeri) aláverést, irányítást, ágyazathiánypótlást, ágyazatrendezést és ágyazattömörítést. Tehát a rostálást annyival kell korábban abbahagyni, hogy a szükséges munkák a vágányzár befejezéséig feltétlenül elvégezhetőek legyenek.

(10) A rostált vágányszakaszon a forgalomnak való átadás után az ágyazat viszonylagos megtömörödéséig (48-72 óra a forgalomtól függően) a vonatok legfeljebb 40 km/h sebességgel közlekedhetnek. Az ezen idő alatt keletkezett fekszint- és irányhibákat folyamatosan meg kell szüntetni. Ezt követően - a keletkező fekszint- és irányhibák folyamatos megszüntetése mellett - a sebesség 60-80 km/h-ra emelhető fel. Amikor a fekszint- és irányviszonyok már megállapodtak, a vonalra engedélyezett sebességet lehet alkalmazni.

(11) A rostálástól az irány- és fekszintviszonyok megállapodásáig az egyébként előírt vonalbejárásokat sűríteni kell. A vonalbejárónak legalább naponta, a pályamesternek ilyenkor legalább kétnaponként, +40 °C sín hőmérséklet felett naponként kell a vonalat bejárnia. A bejárásnak a legmelegebb napszakra kell esnie.

(12) Rostálás után, amikor a vágány ágyazata már eléggé megtömörödött és a fekszint- és irányviszonyok is megállapodtak, a vágányt semleges hőmérsékleti zónában feszültségmentesíteni kell. Amikor a rostálást munkahőmérsékleten végezték, akkor egyúttal ezzel a feszültségmentesítéssel történik a visszatérés a munkahőmérsékletről semleges hőmérsékletre.

(13) Ezt a feszültségmentesítést - tényleges semleges hőmérsékleten vagy annál alacsonyabb sín hőmérsékleten végzett rostálás esetén - a vágány irány- és fekszintviszonyainak a megállapodása után minél rövidebb időn belül kell elvégezni, hogy a rostáláskor keletkezett feszültségcsúcsok még a melegebb vagy hidegebb időszak bekövetkezése előtt kiküszöbölésre kerüljenek. Munkahőmérsékleten való rostálás után legkésőbb november 1-ig kell visszatérni a semleges hőmérsékletre.

(14) Amennyiben a rostálási munkát semleges hőmérsékleti zónában, vagy az alatti sín hőmérsékleten végezték és az ágyazat tömörödési ideje (72 óra) alatt sem emelkedett a hőmérséklet a

semleges zóna fölé, akkor elhagyható a feszültségmentesítés. Ez esetben semleges hőmérsékletmérést kell végezni. A mérési eredmények alapján kell a további intézkedéseket megtenni.

4.6 A hézagnélküli felépítmény bontása és átépítése

4.6.1. Folyópálya bontási előírásai

(1) Hézag nélküli vágány elbontásánál attól függően kell eljárni, hogy a visszanyereményi sín, kapcsolószer, betonalj és zúzottkő további felhasználása milyen módon történik.

(2) A hézagnélküli vágány bontása történhet kézi kisgépes és nagygépes technológiával.

(3) A hézagnélküli vágány bontását csak jóváhagyott bontási terv alapján szabad végezni, kivéve, ha a sínek újr felhasználásra nem alkalmasak és ez a tény a vonatkozó utasítás [2] [3] alapján bizonyítást nyert.

4.6.1.1 Sínek felhasználása a bontás után

(1) A felépítményi anyagnak hézagnélküli vágányba történő újbóli beépítése esetén bontási (sínvágási) tervet kell készíteni. A bontási tervnek tartalmazni kell a sínszalakban lévő hegesztések, szigetelt sínek, hibás hegesztések, útátjárók és egyéb kötött pontok, valamint a sínhibák pontos helyét, szelvényszám szerint. Külön fel kell tüntetni az ívben lévő sínek pontos helyét és a kopások mértékét.

Ezen információk ismeretében kell meghatározni a sínvágások pontos helyét és módját. Törekedni kell arra, hogy a vágások egymástól 120 ± 5 m-re legyenek. A helyi adottságok függvényében a bontásból származó rövidebb (minimum 12 méter hosszú) sínek is kerüljenek felhasználásra.

(2) A síneket a bontásuk, vagy beépítésük előtt sínvizsgálat alá kell vetni. A bevizsgált, használt sínek beépítése során a használt felépítményi anyagok minőségének biztosítására vonatkozó utasítás előírásai szerint kell eljárni.

(3) A hibás, kopott, felhasználásra nem kerülő síneket külön kell tárolni és gondoskodni kell továbbhasznosításukról.

(4) Akkor is kell bontási (sínvágási) tervet készíteni, ha a bontott felépítményi anyag hevederes

vágányba épül be. A síneket lángvágóval 24,10 m, míg gyorsvágóval 24,00 m hosszú darabokra kell szeletelni. A sínek vágása történhet pályában és tároló telepen is.

4.6.1.2 Aljak és kapcsolószerkezetek felhasználása a bontás után

(1) A bontásra kerülő aljakat minősíteni kell a sínleerősítésekkel együtt.

(2) A beton aljak bontásánál, rakodásánál ügyelni kell arra, hogy az aljak olyan sérülést ne szenvedjenek, amelyek befolyásolhatják a minősítés utáni beépítési lehetőségeket.

(3) A sínlekötő kapcsolószerkezetek újr felhasználásának érdekében a bontásnál törekedni kell az összetartozó alkatrészek együtt tartására.

4.6.1.3 Zúzottkő ágyazati anyag felhasználása a bontás után

(1) Zúzottkő ágyazat újr felhasználását a bontás előtti vizsgálatok (próbarostálások) eredménye határozza meg. A mintavételek gyakoriságát a bontási tervnek kell tartalmaznia.

(2) A vizsgálatot a vonatkozó utasítás előírásainak megfelelően kell elvégezni. [3]

(3) Az újrahaznosítás után ismételt el kell végezni a szabvány szerinti vizsgálatot.

(4) Az újrahaznosított zúzottkövet a 4.1.4.5. alfejezet (3) pontja szerint lehet felhasználni

4.6.2. Folyópálya átépítése

(1) A folyópálya átépítése során a 4.6.1. pont szerinti bontás és a 5.sz. Függelék szerinti építési technológiák szerint kell eljárni.

4.6.3. Kitérők bontási előírásai

Hézagnélküli kitérők bontására tervet kell készíteni, melyet engedélyezésre a területi pályalétesítményi irányító szervezethez kell jóváhagyásra benyújtani.

A bontási tervben külön fázistervben kell megtervezni:

- a bontási munkálatok alatti ideiglenes hézagnélküli vágány megszakítást,
- a kitérő elbontását részletes technológiai utasítás kidolgozásával,

- az elbontott kitérő alatti alépítményben tervezett beavatkozásokat,
- az elbontott kitérő helyén a hézagnélküli vágány végleges kialakítását.

4.6.4. Kitérők cseréje

A hézagnélküli kitérők cseréjére tervet kell készíteni, melyet a területi pályalétesítmenyi irányító szervezethez kell jóváhagyásra benyújtani.

A tervezés során a hézagnélküli kitérők bontási és építési fázisait kell részlettervekben megtervezni.

A tervezés során fázistervekben kell megtervezni:

- a bontási munkálatok alatti ideiglenes hézagnélküli vágány megszakítást,
- a kitérő elbontását részletes technológiai utasítás kidolgozásával,
- az új kitérőszerkezet alatti alépítményben tervezett beavatkozásokat,
- az új kitérő beépítését részletes technológiai utasítás kidolgozásával,
- a beépített kitérő, és az arra csatlakozó pályaszakasz hegesztési, sínkiosztási tervét.

4.6.5. Bontott szerkezetek, anyagok felhasználási előírásai

A bontási munkák előtt a bontandó anyagokat a D.21 Utasítás szerint minősíteni kell.

4.7 A hézagnélküli felépítmény dokumentációs előírásai

4.7.1. Hézagnélküli felépítmény létesítési tervei

4.7.1.1 A MÁV Zrt. jóváhagyását igénylő tervek

(1) Hézagnélküli vágányok létesítéséhez a MÁV Zrt. által jóváhagyott hegesztési, és sínkiosztási terv szükséges.

(2) A hézagnélküli vágány létesítésével, megbontásával járó híd munka esetében a hídra eső valamint a híd előtt és után lévő 150-150 m-es vágányszakaszról jóváhagyott hegesztési és sínkiosztási tervre, valamint hídgerendás híd esetén hídfakiosztási tervre van szükség.

(3) Meglévő hézagnélküli vágányba szigetelt illesztések beépítéséhez - mind nyíltvonal, mind állomási vágány esetén - utószigetelési tervre van szükség, amely a beépítési helytől legalább 100-100 m-es körzetre terjed ki. Az utószigetelési tervet a biztosítóberendezési előtervvel együtt kell

megrendelni, tárgyalatni és jóváhagyatni.

(4) A MÁV Zrt. jóváhagyását igénylő terveket jóváhagyás céljából legkésőbb a tervezett munka megkezdése előtt 60 nappal kell felterjeszteni.

(5) Kitérőcserékhez, amelyeknél a kicserélt kitérők is össze voltak hegesztve és a szigetelt illesztések az új kitérőben is a régivel azonos helyre kerülnek, nem szükséges külön hegesztési és sínkiosztási terv. Ha azonban a szigetelt kötések helyei módosulnak, akkor a kitérőcserékhez is kell a korábban felsoroltakhoz hasonlóan hegesztési és sínkiosztási tervet készíttetni és jóváhagyatni.

(6) Hézagnélküli vágányok létesítési engedélyének kiadására a központi pályalétesítmenyi irányító szervezet jogosult.

4.7.1.2 Egyéb követelmények

(1) A terveket elektronikus formában is meg kell küldeni a MÁV Zrt. jóváhagyó szervezeti egységének.

(2) A jóváhagyott hegesztési tervvel a felépítményi munkákkal megbízott kivitelezőt a hegesztési munkák megkezdése előtt el kell látni. A hegesztési tervet a kivitelező is elkészítheti, de ekkor gondoskodnia kell a terv jóváhagyásáról is.

(3) A hézagnélküli vágányok létesítése és a kitérők összehegesztése után nyilvántartási (megvalósulási) hegesztési tervet kell készíteni az építési munka kivitelezőjének, aki köteles a létesítmény átadásakor azt - elektronikus formában is - az üzemeltetőnek átadni. Ha a kivitelező és az üzemeltető azonos, akkor a kiviteli hegesztési tervet a létesítéstől számított két hónapon belül kell elkészíteni.

4.7.1.3 A hegesztési tervek általános tartalmi követelményei

- (1) A hegesztési tervnek tartalmaznia kell:
- az állomásközt (jobb vagy bal vágány), állomási vágány esetén a vágány számát,
 - a vágányok tengelytávolságát, szelvényezését, sínrendszerét, aljainak típusát, aljtávolságát, sínleerősítését, ágyzatának vastagságát,
 - az ívek adatait a főpontok szelvényeit,
 - R £ 1000 m sugarú ívek esetén a belső sínszál rövidülését, a rövidült sínszálon, annak szelvényezés szerinti végén,

- az átépített hézagnélküli vágány elejének és végének méterre pontos szelvényét,
- a műtárgyakra vonatkozó alapadatokat (pl. középszelvényét, hosszát, támaszközé(ei)t, dilatációs szerkezeteit, mozgó és fix saruit), az útátjárók tengelyének szelvényét, szélességét,
- az alagút kezdete és vége szelvényét,
- a kitérők, vágányátszelések szelvényét, táblázatosan a kitérők számát, rendszerét és szigetelésének a típusát (A, B, C, D),
- a lélegző szakasz helyét,
- a dilatációs szerkezeteket szelvényszámokkal és hosszméretükkel,
- a felszerelt sínvándorlástápláló szerkezeteket,
- a hézagnélküli vágány csatlakozását befolyásoló létesítményeket, körülményeket,
- a vágányban lévő vagy azt érintő egyéb létesítményeket (vágányzáró sorompókat, siklasztó sarukat, vasúti járműmérlegeket, a bekövezett felépítményt, csarnokot, vágányzáró földkúpot vagy ütközőbakot, stb.) helymeghatározással,
- a jelzőket betű- és számjelükkel, szelvény-számaikkal,
- a sínszálak földelt és szigetelt szakaszát,
- a középszakaszok hosszait,
- a biztonsági határjelzőket és azok kitérők végétől való távolságait,
- a szigetelt illesztések szelvényszámát,

A hegesztési terveken mindkét sínszálát (a vágánytengellyel együtt) ábrázolni kell. A sínszála-
kon fel kell tüntetni:

- valamennyi hegesztést szelvényével, a hegesztés fajtájának (AT, ET, MER) megjelölésével, a hegesztéseknél külön jellel különbséget kell tenni a közbenső és a záró, valamint a meglévő alumínótermikus és a meglévő ellenállás hegesztések között,
- a műanyag szigetelőbetétes hevederes szigetelt illesztést,
- a ragasztott szigetelt kötések számát, szelvényét,
- az esetleges hevederes illesztéseket szelvényszámokkal,
- mindezek egymás közötti távolságait,
- külön jellel kell ábrázolni a megszüntetésre kerülő hevederes szigetelt, valamint ragasztott szigetelt illesztést.

(2) Az utószigetelési terveken a régi, átmeneti

és a végleges állapotnak is rajta kell lennie.

A terveken olyan esetekben, amikor az egész vágányt, illetve a teljes kitérőt elbontják, akkor csak az új vágányt, illetve kitérőt kell feltüntetni. Olyan esetben viszont, amikor meglévő vágányba nem összefüggően nagyobb hosszon egy vagy több sínszálát, szigetelt sínszálát építenek be, akkor a rajtuk lévő illesztésekkel együtt a régi és az új sínszálakat is fel kell tüntetni.

(3) A hegesztési tervek méretaránya 1:500, 1:1000, illetve hosszúsínekkal kiosztott állomásokban, ahol csak a térközjelzők szigeteléseik vannak feltüntetve 1:2500. A zsúfoltság elkerülésére nagyobb lépték is választható, esetleg csak magassági irányban.

(4) A hegesztési terveken alkalmazandó jelöléseket a 2. melléklet tartalmazza.

(5) A hegesztési terv elengedhetetlen része a műszaki leírás. A műszaki leírásnak tartalmaznia kell az új építéssel, illetve a kivitelezéssel kapcsolatos minden új körülményt a sínek, az átmeneti sínek, a szigetelt sínek és a hegesztések vonatkozásában.

A műszaki leírásban az alábbiakat kell rögzíteni:

- a kiinduló állapotot,
- a tervezésnél figyelembe vett szempontokat,
- meglévő kitérőknél azok állapotát (valamennyi illesztés be van-e hegesztve, vagy a kitérő nincs behegesztve, esetleg melyik illesztés nincs behegesztve és ez esetben a sínvégek ki vannak-e fúrva),
- mely vágányok és kitérők építésére illetve cseréjére kerül sor,
- mindazokat az elvégzendő munkákat, amelyek a terven nem szerepelnek,
- a hézagnélküli vágánnyal kapcsolatos különleges kivitelezési tennivalókat.

(6) Hídfás hidakon hídfakiosztási terv is készítendő a 4.7.1.5. szerint.

4.7.1.4 A hegesztési és sínkiosztási terv készítésének szempontjai

(1) Nyíltvonalon, állomási átmenő és megelőző vágányokban 120 m hosszúságú új síneket kell tervezni. A többi állomási vágányban tervezhető 24 m vagy annál rövidebb új vagy használt sínek is.

- (2) A záróhegesztéseket nyíltvonalon a szigetelt sínszálak végeinél, vagy ha azok nincsenek, akkor kb. 1000 méterenként kell tervezni.
- (3) Állomási vágányokban a záróhegesztések a vágányok végeinél (kitérőkhöz való csatlakozásoknál) legyenek, de ha a vágányokban szigetelt kötések vannak, akkor azoknak a vágány közepe felőli végénél és esetleg a vágányok közepénél is legyenek.
- (4) A kitérők közbenső részében a hegesztéseket nem, de a szigetelt illesztéseket fel kell tüntetni. A kitérők elejénél és végeinél lévő hegesztések záróhegesztések, azokat fel kell tüntetni. Ha ott hevederes illesztések vannak, azokat ábrázolni kell.
- (5) Ha meglévő összehegesztett kitérőhöz csatlakozó vágányt újítanak fel, akkor a kitérő elejéről vagy végéről, ahova a vágány csatlakozik, a hegesztést vagy fűrt végeket le kell vágni és a vágánnyal a levágott részhez kell csatlakozni, ott záróhegesztést készítve. Lengő illesztés esetén a vágást a hegesztési varrattól 5 cm-re kell készíteni, de ha az az aljtávolság közepétől 10 cm-nél távolabbra kerülne, vagy ott fűrt sínvégek vannak, akkor a következő aljközben az aljtávolság közepétől a kitérő közepével ellenkező irányban 10 cm-re kell a vágást készíteni. A vágást ikerillesztés esetén a következő aljközben a hegesztéstől vagy kifűrt sínvégtől 43 cm-re kell végezni, kivéve akkor, ha a hegesztés a csúcshín elejével azonos aljközbe kerülne (pl. 48 XII r. kitérő). Ilyen esetben a vágást a hegesztéstől csak 5 cm-re vagy a szélső furattól 1 cm-re szabad készíteni és az ikeráljakat rendezni kell.
- (6) Ha meglévő vágányhoz vagy másik kitérőhöz csatlakozó kitérőt cserélnek, akkor hosszabbított kitérőt kell tervezni.
- (7) A szigetelt sínillesztések tervezésére a 4.1.7. alfejezetben foglaltak a mérvadóak.
- (8) Különböző rendszerű sínek csatlakozásánál 0,1V+0,1V (ahol „V” a pályasebesség km/h-ban), de legalább 6+6 m hosszú átmeneti sínszálakat kell tervezni.
- (9) Egymásra csatlakozó különböző rendszerű kitérők esetén az előrébb fekvő kitérőben kell gyárilag átkovácsolással átmeneti sánt kialakítani a villasínben és a vezetősínes pályasínben. Azaz a kitérő végét a csatlakozó kitérő sínrendszerével azonos rendszerűre kell tervezni. Ezt a terven jelezni kell.
- (10) Vágánykapcsolatokban a különböző sínrendszerű kitérők közötti rövid sítarabot a nehezebb sínrendszerű kitérővel azonos rendszerű sínből a könnyebb sínrendszerű kitérő végénél készítenendő átkovácsolt átmenettel kell tervezni. Egymáshoz közel fekvő, különböző sínrendszerű kitérők esetén hasonlóan kell eljárni.
- (11) A szigetelt illesztések helyére a jóváhagyott biztosítóberendezési előtervet kell mértékadónak tekinteni, ennek a hiányában pedig a biztosítóberendezés előterveinek a készítésére vonatkozó általános irányelveket, figyelembe véve a 4.1.7. alfejezetben foglaltakat, **az érvényes szigetelési mintákkal együtt.**
- (12) Ha a meglévő biztosítóberendezés marad a vágány átépítése után is, akkor csak a meglévő biztosítóberendezéshez szükséges szigetelt illesztéseket kell megtervezni.
- (13) Ha a vágány átépítése során új biztosítóberendezést is készítenek, akkor csak az új biztosítóberendezéshez szükséges szigetelt illesztéseket kell a terven feltüntetni.
- (14) Ha a vágány átépítése után még a meglévő biztosítóberendezés üzemel, de három éven belül az új biztosítóberendezést is üzembe helyezik, akkor a tervnek tartalmaznia kell a meglévő és az új biztosítóberendezéshez szükséges szigetelt illesztéseket is.
- (15) A tervezésnél a felépítményre, illetve a hézagnélküli vágányra vonatkozó előírásokat kell figyelembe venni és emiatt, ha annak biztosítóberendezési szempontból nincs akadálya, szükség esetén a biztosítóberendezési tervtől eltérő helyre kell a szigetelt illesztéseket tervezni.
- (16) A műszaki leírásban táblázatosan fel kell tüntetni a szigetelendő útátjárókat (szelvényszám, szélességi méret, burkolat neve, szigetelendő sínszál). Ha az útátjárók nem szigeteltek, akkor a táblázatot nem szükséges feltüntetni, mert az útátjárók adatai a pályaterven szerepelnek.
- (17) A hegesztési tervek készítésénél ívesség esetén az ívviszonyoknak megfelelően kell helyszínr

rajz szerint ábrázolni.

(18) Kitérők közötti 7,96 m-nél kisebb távolságnál, - ha oda szigetelt illesztés is kerül, - az összekötő szakaszt külön meg kell tervezni, a rajzon feltüntetve a ragasztott szigetelt sínszalak félhosszait.

(19) Az új kitérőket gyárilag szigetelten kell tervezni, kivéve, ha a tervezés időpontjában a kitérők már szigetelés nélkül a helyszínen rendelkezésre állnak, vagy valamilyen egyéb ok miatt nem gyárilag szigetelt kitérőket építenek be.

(20) Olyan esetben, amikor nem az összes állomási vágányt cserélik, elegendő csak az átépített vágányról elkészíteni a hegesztési és sínkiosztási tervet. Azonban nem maradhat el a vágány két végén lévő kitérő, a vágány közbenső részében esetleg fekvő kitérő és ezen kitérők másik ága utáni vágány és kitérő legalább 50 m hosszú szakaszon (a hegesztési tervre előírt részletességgel) történő ábrázolása.

(21) Vágánymegszakításos járműmérleg esetére a 4.4.5. alfejezet pontjait kell figyelembe venni.

(22) Kitérőkben a ragasztott kötések félhosszait nem kell megadni. Ott elegendő a ragasztott kötés jelét és karikás számát feltüntetni akkor is, ha nem gyárilag szigetelik a kitérőt.

(23) A szigetelt illesztések tervezésénél a szigetelési esetek részletrajzát külön meg kell tervezni.

4.7.1.5 A hídfakiosztási és hegesztési terv készítésének szempontjai

(1) A hidakon átvezetett hézagnélküli vágányok esetében a dilatációs szerkezet típusát, a hídfakiosztást a szakági terveken kell meghatározni.

(2) A hídfakiosztási és hegesztési terv annyiban tér el a többi hegesztési tervtől, hogy a tervnek tartalmaznia kell

- az egyes áthidaló hídszerkezetek dilatáló hosszát,
- az alátámasztások milyenségét (mozgó vagy fix saru) és ezek egymástól való távolságát,
- a főtartó-megszakítások helyét,
- a síndilatációs szerkezetek helyét, típusát, méreteit,
- a hídszerkezet elejét és végét,

- a hídfákat és azok egymástól való távolságait, legalább a terelősin vége utáni két aljig, kivált, ha a síndilatációs szerkezet lekerül a hídról,
- a hídon betartandó hossz-szelvényt, az ehhez igazodó hídfamegmunkálás mértékét, a hídszerkezet hossztartó felső övének feltüntetésével, sínszalanként.

(3) A terven vagy a hozzátartozó műszaki leírásban szerepelni kell a sínleerősítés típusának, a dilatációs szerkezetek beállítási módjának és a nyitás mértékének, figyelembe véve a 4.5.15. alfejezetben foglaltakat is. (Az újonnan tervezett egyedi dilatációs szerkezeteknél minden esetben a gyártó által a szerkezetre kiadott technológiai leírása a mérvadó.)

(4) A hídon a hídfák távolságának azonosnak kell lenni a csatlakozó pálya aljtávolságával, illetve ha a csatlakozó pálya később kerül átépítésre, akkor annak az átépítés utáni aljtávolságával. Olyan esetben, amikor a kötöttségek miatt a felépítmény cseréje során a hídfák helye nem változtatható, vagy azok változatlanul hagyhatók, akkor bizonyos határok között és forgalmi viszonyok mellett a folyópálya aljtávolságától nagyobb hídfák-távolság is megmaradhat.

4.7.1.6 Az utószigetelési terv készítésének szempontjai

(1) Az utószigetelési terven a beépítendő szigetelt illesztéseket és azok 100-100 m-es környezetét kell ábrázolni.

A tervnek tartalmaznia kell ezen a részen minden vágányt érintő létesítményt, valamennyi hevederes, szigetelt, hegesztett illesztést (az ellenállás hegesztéseket is) és ezek egymástól való távolságait.

(2) Kitérőkben az illesztéseket csak a kitérők elején és végén kell megrajzolni, de a terven vagy a műszaki leírásban szerepelnie kell annak is, hogy a közbenső részeken az illesztések hegesztettek-e, hevederesek-e és ez utóbbi esetben a sínvégeken 100 mm-en belül van-e furat. Ezt a kitérők hevederes illesztésű elejére és végére is meg kell adni. Ha minden illesztés hegesztett, vagy minden illesztés hevederes és azonos mértékben fűrtvégű, akkor elegendő ezt egy mondattal meghatározni. Amikor azonban ez az állapot egy vagy több kitérőnél eltérő, akkor az adatokat táblázatba kell foglalni. A táblázat fejezeteinek az alábbiakat kell

tartalmaznia:

- kitérő száma és rendszere,
- behegesztett illesztés száma,
- hevederes illesztés száma 100 mm-en belül furattal,
- hevederes illesztés száma 100 mm-en belül furat nélkül.

(3) Méréssel ellenőrizni kell, hogy a korábbi hegesztések alkalmával nem vágta-e le a sínvégekből, és ha igen, akkor ezt a ragasztott szigetelt kötések elhelyezésének a tervezésénél figyelembe kell venni.

(4) A terven a biztonsági határjelzők helyét - mérésrel meghatározva - ábrázolni kell és azoknak a kitérők végétől való távolságát is fel kell tüntetni. Azt is meg kell mérni, hogy a két vágány tengelytávolsága honnan kezdve legalább 4 m, illetve a szabványban meghatározott ívek esetén az úrszelvénytávolsággal növelt 4 m. (Tehát nem azt kell megmérni, hogy hol van elhelyezve a biztonsági határjelző, mert az lehet az előírástól eltérő helyen is.)

(5) A szigetelt illesztések helyét és hosszát a meglévő állapot figyelembevételével a jóváhagyott biztosítóberendezési terv, és a 4.1.7. alfejezet alapján kell megtervezni.

(6) A biztosítóberendezési tervtől való eltérésre a 4.1.7.1.2. alfejezet (15) pontjában szereplők ez esetben is érvényesek. Sőt, szükség szerint, ha ennek biztosítóberendezési szempontból akadálya nincs, a tervezett jelzők helye és ezáltal a biztosítóberendezési terv is megváltoztatható.

(7) A szigetelt sínszálak beépítésével kapcsolatban kikerülő sínszál (vágányban és kitérőben egyaránt) a mellette, vele párhuzamosan húzott szaggatott vonallal kell jelölni. Eltérés annyi, hogy kitérőben a ragasztott kötés két végén lévő hegesztést nem kell feltüntetni, vágányban azonban a hegesztéseket mindig ábrázolni kell.

(8) A terven a szigetelt sínszálak beépítése utáni állapotnak megfelelően kell a különböző illesztések közötti sínhosszakat vastagabb vonallal behúzni, a beépítés előtti állapothoz képest megváltozott régi sínhosszakat pedig vékonyabb vonallal kell feltüntetni és zárójelbe kell tenni. Ez a kitérők közbenső részére nem vonatkozik, mert ott a közbenső sínhosszakat sem a szigetelt illeszté-

sek beépítése előtti, sem az utáni állapotra vonatkozóan nem kell megadni. Ott csak a ragasztott kötés jelét, karikás számát és a szaggatott vonalat kell feltüntetni.

(9) Olyan esetben, amikor a beépített ragasztott szigetelt sínszál végénél lévő hegesztés egy másik hegesztéshez 6 m-nél közelebb kerülne, akkor a szigetelt sínszálhoz, - a közelre került hegesztés kivágásával - a 4.1.4.1 pont szerinti hosszúságú sínszálakat kell csatlakoztatni. Ehhez a csatlakozáshoz a ragasztott szigetelt sínszál helyéről kikerült sínszálakat kell felhasználni, kivéve, ha az olyan hosszban hibás vagy meg nem engedett kopású, hogy a kívánt hosszúságú, megfelelő minőségű darab nem adódik ki belőle. Tulajdonképpen ez esetben nem sincsere történik, hanem csak a sín hosszirányú mozgatása és megfelelő méretre vágása.

A hosszirányban eltolt sín hosszában nem kell szaggatott vonalat húzni, mert az cserét jelentene. A hossz mellé rajzolt csillaggal kell a hosszirányú mozgatást és a méretre vágást jelölni.

(10) A régi, mechanikus biztosítóberendezésbe bekötött kitérő végénél annak szigetelt illesztését addig kell meghagyni, amíg az új biztosítóberendezés üzembe helyezése meg nem történik. Ezért az itt lévő szigetelt illesztést egy, a 4.1.4.1 pont szerinti hosszúságú síndarab behegesztésével csak ezután szabad megszüntetni. A cserét szaggatott vonallal kell jelölni, a később végrehajtandó munkát pedig a behegesztésre kerülő sín hosszát jelző szám mellé rajzolt két csillaggal.

(11) A régebbi biztosítóberendezés céljait szolgáló és az újhoz már nem szükséges ragasztott szigetelt illesztéseket a pályából teljes hosszban el kell távolítani, tehát a ragasztott kötésektől mindkét irányban található legközelebbi hegesztéseket is ki kell vágni és helyére megfelelő hosszúságú sínt, ha egy nem elég, akkor két sínt kell beépíteni és behegeszteni.

(12) Utószigetelésnél a ragasztott kötés helyét a meglévő aljtávolságokat figyelembe véve úgy kell megtervezni, hogy a ragasztott kötés közepe az aljtávolság közepére kerüljön. 77 cm aljtávolságnál az aljrendezés végrehajtása és egy pótlaj behúzása után kerül az az aljtávolság közepére.

(13) Olyan esetben, amikor a szabványos hosszúságú ragasztott szigetelt kötésnél rövidebb

félhosszat kell felhasználni, a terven a szükséges hosszaknak kell szerepelni, a ragasztott kötés számát azonban zárójelbe tétel után kell karikába foglalni. A zárójel jelzi, hogy a szükséges hosszak vágással kell előállítani.

(14) Utószigetelés nem lehet indok arra, hogy hevederes illesztésű vágányokat összehegesszenek.

4.7.1.7 Hegesztési és sínkiosztási terv készítésének szempontjai hídprovizórium beépítése esetén

(1) Hídprovizórium beépítése előtt a hézag nélküli vágányt meg kell szakítani, majd a híd elkészülte és az alépítmény megüledése után újból össze kell hegeszteni. A vágásokat és az összehegesztést is meg kell tervezni.

A vágásokat a provizórium tervezett széleinél és védőillesztéseként ezektől 18-24 m-re kell készíteni. Ha a provizórium széleinél készített vágások közötti távolság nagyobb 24 méternél, akkor további vágásokra is szükség van. Annymira, hogy a sínek hossza ne haladja meg a 24 m-t.

A vágások helyét úgy kell megválasztani, hogy a hézag nélküli vágány helyreállítása során a sínvégek levágása után is biztosítva legyen a hegesztések illetve az illesztések egymástól való a 4.1.4.1. alfejezet (5) pontja szerinti távolsága.

A hegesztések számának a csökkentése céljából olyan megoldás is választható, hogy a szélső vágások között lévő hosszúsíneket félrerakják és helyettük vendégsíneket fektetnek. Ez esetben a vágány folyamatosságának a visszaállítása során a fűrt végek levágásának a pótlására — a visszahelyezett hosszúsínhez csatlakozva — az egyik végén egy, a 4.1.4.1 pont szerinti hosszúságú sín-szálat kell behegeszteni.

(2) A terven szerepelni kell a vágások előtti állapotnak, minden fajta illesztésnek és azok egymástól való távolságának, a vágások utáni állapotnak, a vágások szomszédos illesztésektől (hegesztésektől) való távolságának és a helyreállítás utáni állapotnak, valamennyi illesztés egymástól való távolságának.

4.7.2 Hézag nélküli felépítmény létesítéséről és változásairól vezetendő nyilvántartások

4.7.2.1 Meglévő hézag nélküli felépítményről vezetendő nyilvántartások

(1) A meglévő hézag nélküli vágányokról és

összehegesztett kitérőkről, azok fontosabb jellemzőiről, a bennük végrehajtott fontosabb munkákról, a bekövetkezett változásokról és a meghibásodásokról a pályafenntartási szakaszokon az alábbi nyilvántartásokat kell vezetni:

- Törzslap és nyilvántartás hézag nélküli vágányokról
- Törzslap és nyilvántartás összehegesztett kitérőkről
- Tényleges semleges hőmérséklet nyilvántartása
- Sín törések, hibás sínek, hibás ragasztott kötések nyilvántartása
- Vágánykinyomódás, vágánykivetődés nyilvántartása
- Nyilvántartás a semleges hőmérsékleti zónán kívüli hézag nélküli vágányrészekről.

4.7.2.1.1 Hézag nélküli vágányok és összehegesztett kitérők törzslapja, nyilvántartása

(1) A pályafenntartási szakaszokon vonalanként külön-külön nyilvántartást kell vezetni a hézag nélküli vágányokról, és összehegesztett kitérőkről, mégpedig külön a nyíltvonalokról és állomási átmenő vágányokról, állomási egyéb vágányokról, saját célú vágányokról, és kitérőkről.

A nyíltvonali és állomási hézag nélküli vágányok hosszainak egyezniük kell a felépítményi állagstatisztikai adatokkal, ahol azok a kitérők hosszai nélkül is nyilván vannak tartva. (A vágányok hosszában a kitérők hossza nem szerepelhet).

A nyilvántartásban a hézag nélküli vágányokról a 1. melléklet 1M/8., az összehegesztett kitérőkről a 1. melléklet 1M/9. mintája szerinti nyomtatványban szereplő adatoknak kell szerepelniük.

(2) Ha egy-egy állomásközben vagy állomási vágányban különböző rendszerű sínek vannak (az átmeneti sín ilyen szempontból nem kell figyelembe venni), akkor a különböző rendszerű síneket külön-külön sorban kell feltüntetni. Ugyanígy külön sorban kell feltüntetni egy állomásközre vagy állomási vágányra vonatkozó adatokat is, ha az egyes vágányrészek építése nem ugyanabban az évben történt.

(3) A változásokat (új építés, átépítés, csere) a pályafenntartási szakasz a változástól számított egy hónapon belül köteles a nyilvántartáson átvezetni. Változásként csak olyan vágányok vehetők figyelembe, amelyeknek a záróhegesztése megtörtént.

(4) A kitérők nyilvántartására vezetett kitérőkataszterben jelölni kell az összehegesztett és a szigetelt kitérőket.

(5) Fel kell jegyezni a munka megnevezésével, szelvénytáblával, időponttal:

- az évenkénti sintörések (varrat és ragasztott kötések) és hibás sín kivágások (varrat és ragasztott kötések) számát tört alakban,
- a vágánykinyomódások és -kivetődések számát,
- a nagyobb felépítményi munkákat (gépláncos vágányszabályozás, síncsere, több aljra kiterjedő aljcsere, feszültségmentesítés, ágyazatrostálás, baleset helyreállítás, stb.).

4.7.2.1.2 A tényleges semleges hőmérséklet nyilvántartása

(1) A hézag nélküli vágányokról és az összehegesztett kitérőkről a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet köteles olyan nyilvántartást vezetni, amely sínszalanként és vágányra vonatkozóan is — kitérőkben a két szélső sínszála vonatkozóan — tartalmazza a tényleges semleges hőmérsékletet az 1. melléklet 1M/10. mintája szerinti nyomtatványon. Ehhez a hegesztési jegyzőkönyv, a feszültségmentesítési - gombolási jegyzőkönyv, és a tényleges semleges hőmérsékletmérési jegyzőkönyv adatai szolgálnak alapul. A nyilvántartással minden érdekeltet (pályafenntartási szakasz pályamesterei, előmunkásai, vonalgazdái) el kell látni

(2) A nyilvántartásban szerepelnie kell a kiállítás dátumának is. Változás esetén a nyilvántartást a követő hó 25-ig módosítani kell és minden érdekeltnek adni kell a módosított nyilvántartásból. Az érvényét veszített nyilvántartásokat nyomtatott példányaikat be kell vonni és vörös színnel át kell húzni, hogy tévedésből se használhassák a változás előtti adatokat tartalmazó nyilvántartásokat.

(3) Ha a hézag nélküli vágányban vagy összehegesztett kitérőben idegen vállalat végez valamilyen munkát, az érintett részre vonatkozó tényleges semleges hőmérséklet nyilvántartással azokat is el kell látni, még a munka megkezdése előtt.

4.7.2.1.3 Sintörések, hibás sínek, hibás ragasztott kötések nyilvántartása

(1) A hézag nélküli vágányokban és összehegesztett kitérőkben bekövetkezett sintörésekről, kivágott hibás sínekről és hibás hegesztésekről, meghibásodott és újra ragasztással javított, vagy kivágott ragasztott kötésekről az 1. melléklet 1M/3. mintájú adatlapot kell felvenni. Ezek alapján a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet vonalanként összesített nyilvántartást köteles vezetni az 1. melléklet 1M/11. minta szerinti nyomtatványon. Minden negyedévet követő hó 05-ig a nyilvántartás egy példányát a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet köteles felterjeszteni a területi pályalétesítményi irányító szervezetre. A Területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet az adatlapokat évenként csoportosítva gyűjti. A Területi pályalétesítményi irányító szervezet minden negyedévet követő hó 20-ig a nyilvántartás egy példányát köteles felterjeszteni a Központi pályalétesítményi irányító szervezetnek, minden rovatot kitöltve (rövidítéseket használva).

(2) Ha egy vágányban (állomásköz, állomási vágány) a sintörési hányad egy negyedévre, de egy naptári évre vonatkozóan is több mint 0,2 db/km, de legalább két törés következik be 5 km-nél rövidebb vágányban, akkor annak az okát a területi pályalétesítményi irányító szervezet vizsgálni köteles és ezt figyelembe véve megfelelően intézkednie kell a törések számának a csökkentése érdekében. A törések okáról és a tett intézkedésekről a MÁV Zrt. központi pályalétesítményi irányító szervezet részére minden évet követő február hó végéig jelentést kell tenni.

(3) A „Sintörés”, „Hibás sín”, „Hibás ragasztott kötések” nyilvántartása a PATER rendszerben történik a területi bejelentések alapján, amit a központi pályalétesítményi irányító szervezet küld meg a PATER rendszerbe való rögzítésre a MÁV KFV Kft-nek.

4.7.2.1.4 Vágánykinyomódás, vágánykivetődés nyilvántartása

(1) A hézag nélküli vágányokban vagy összehegesztett kitérőkben bekövetkezett vágánykinyomódásokat és -kivetődéseket a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet illetékes szakaszának az 1. melléklet 1M/7. minta szerinti nyomtatvány felhasználásával jelentenie kell a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezetnek, aki azt az elektronikus irat és dokumentumkezelő rendszerben való iktatás után jelenteni köteles, a területi pályalétesítményi irányító szervezetnek.

Az iktatott jelentések hozzáférését a területi és központi pályalétesítményi irányító szervezetek részére is biztosítani kell.

(2) A területi pályalétesítményi irányító szervezetnek minden vágánykinyomódást és -kivetődést tárgyalnia kell és az azok bekövetkezéséért felelősöket felelősségre kell vonnia.

(3) Aki elmulasztja a vágánykivetődés vagy -kinyomódás azonnali bejelentését a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezetnek, vagy a területi pályalétesítményi irányító szervezetnek azt minden esetben fegyelmileg kell felelősségre vonni.

4.7.2.1.5 Nyilvántartás a semleges hőmérsékleti zónán kívüli hézag nélküli vágányrészekről és összehegesztett kitérőkről

(1) A pályafenntartási szakaszon az 1. melléklet 1M/12. minta szerinti nyilvántartást kell vezetni azokról a pályarészekről és összehegesztett kitérőkről, amelyekben a tényleges semleges hőmérséklet nincs a semleges hőmérsékleti zónán belül.

(2) A nyilvántartásban szerepelniük kell nemcsak az alacsony vagy magas sínhőmérsékleten begombolt vagy feszültségmentesített szakaszoknak, hanem a helyes tényleges semleges hőmérséklet kialakítása nélkül alacsony vagy magas sínhőmérsékleten helyreállított sítöréseknek, behegesztett ragasztott kötéseknek vagy hibás sín (hibás varrat) kivágása után behegesztett sündarabnak, illetve behegesztett kitérő alkatrésznek is.

4.7.2.1.6 A hézag nélküli vágányok létesítéséről és a változtatásokról vezetendő nyilvántartások

(1) Az újonnan épített vagy átépített hézag nélküli vágányról, hézag nélküli vágányszakaszról, összehegesztett kitérőről a műszaki átadáskor az alábbi nyilvántartásokat, jegyzőkönyveket kell átadni a beruházást lebonyolító és az üzemeltető szervezeteknek:

- Megvalósulási hegesztési és sínkiosztási terv
- Feszültségmentesítési-gombolási jegyzőkönyv
- Sínfeszítési jegyzőkönyv (ha történt ilyen munkavégzés)
- Hegesztési jegyzőkönyv

- Hegesztések egyenességmérési jegyzőkönyve.

(2) A fenti terveknek, jegyzőkönyveknek külön-külön kell készülniük az átépített szakaszra, állomásközre, állomási vágányra. A terveket, jegyzőkönyveket nem lehet egymással összevonni. (Pl. az átépített állomásköz tervét nem lehet ugyanabban az időszakban átépített állomási vágánnyal egy terven szerepeltetni.)

(3) Ha az átépített vágányra vonatkozó adatok, jelölések valamilyen ok miatt érintik a nyíltvonal átépítést is, vagy ha a nyíltvonal vágány nem épült át, akkor az állomási nyilvántartási tervet ki kell terjeszteni az érintett nyíltvonalis részre is. Az átépített nyíltvonal nyilvántartási tervén - az állomási nyíltvonalis tervtől függetlenül - ezt a szakaszt is jelölni kell.

(4) A hézag nélküli vágányok és összehegesztett kitérők változtatási adatait a munka kivitelezőjének jegyzőkönyvben kell rögzítenie.

(5) Jegyzőkönyvet kell készítenie a munkát végrehajtó szervezetnek a hézag nélküli vágány vagy összehegesztett kitérő karbantartása során végzett alábbi munkákról:

- feszültségmentesítés, gombolás,
- sínfeszítés,
- helyszíni hegesztés (vágánytengelyben, munkavágányban és munkapadon is),

A feszültségmentesítési-gombolási (ld. 1M/5. mintát), a sínfeszítési (ld. 1M/2. mintát), illetve sítörés helyreállítási jelentésnek (ld. 1M/4. mintát) mellékletét képezi a hegesztési és az egyenességmérési jegyzőkönyv.

(6) A helyszíni hegesztés kivételével az előző (5) pontban felsorolt munkák esetében a végrehajtó szervnek, ha az nem a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet, a munka időpontjáról, annak végrehajtása előtt legalább két munkanappal korábban, értesítenie kell az illetékes területi pályalétesítményi végrehajtó szervezetet, amely köteles megbízottját a munkához kirendelni. A megbízottnak legalább felsőfokú vasútépítési és karbantartási végzettséggel kell rendelkeznie.

(7) A megbízott kötelessége a munka helyes kivitelezését ellenőrizni, az esetleges hibákra a munkákat irányító helyszíni vezető figyelmét nyomban felhívni, a jegyzőkönyvbe kerülő ada-

tokat a munkák során feljegyezni és a helyesen kiállított jegyzőkönyvet aláírni. A jegyzőkönyvet a kivitelező szervnek az adatok egyeztetése után kell kiállítania. Ha a jegyzőkönyv elkészítése nem ezeknek megfelelően történik, és az adatok eltérnek a valóságos állapottól, akkor a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet megbízottja a jegyzőkönyv utolsó sora után ezt a tényt vezeti rá a jegyzőkönyvre és ezt a megállapítást írja alá.

(8) Ha a kivitelező a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet, akkor a feszültségmentesítést (gombolást), és a sínfeszítést szakaszmérnöknek, vagy a vezetőmérnökének kell ellenőriznie, és a jegyzőkönyvet is képviselőjének kell aláírnia.

4.7.2.2 Megvalósulási hegesztési és sínkiosztási nyilvántartási terv

(1) A megvalósulási hegesztési és sínkiosztási terv mindkét sínszálát olyan távolságban ábrázolja egymástól, hogy a két sínszál közé a kivitelezési adatok áttekinthetően elférjenek. A bal sínszál fölött és a jobb sínszál alatt azonos távolságot kell hagyni a változások keresztülvezetésére.

(2) A tervnek tartalmazniuk kell a 4.7.1.3. alfejezet (1) pontjában felsorolt adatokat.

(3) Formai követelmények:

- A vágány kerek szelvényeit a vágánytengelyen nullkörrel kell jelölni, a szelvényszámot a nullkör felett kell feltüntetni.
- Az ellenállás hegesztést rövid függőleges vonással, a termit hegesztést tele nullkörrel, a záróhegesztést kettős nullkörrel, (a belső nullkört itt is tele nullkörrel) kell ábrázolni.
- A hegesztés szelvényszámát és milyenségét a sínszálra merőlegesen húzott szaggatott vonalra kell feltüntetni.
- A felszerelt sínvándorlástgátló szerkezetek helyét az érintett sín mellett párhuzamos szaggatott vonallal kell jelölni, s a vonal alatt a sínvándorlástgátló szerkezetekkel felszerelt hosszt és a szerkezet típusát is fel kell tüntetni.
- A tényleges semleges hőmérsékleti adatokat az érintett sínszál alá, illetve fölé kell feltüntetni, sínszálanként úgy, hogy a felirat a vágánytengely felé essen, mert így a karbantartás során bekövetkezett változás esetén a vágányon kívülre írható az új tényleges semleges hőmérséklet.

- Az összefüggően egy tényleges semleges hőmérsékleten lévő sínszakaszt nyilazott szerkesztő vonallal kell jelölni. A sínszakasz határoló szelvényeinek elejét és végét a vágánytengelyre merőlegesen, a sínszálakon kívülre kell feltüntetni. A szerkesztővonalon fel kell tüntetni a tényleges semleges hőmérsékletet, a határoló szelvényszámokat, a tényleges semleges hőmérséklet kialakítási módját, a kialakítás dátumát.
- A nyilvántartási terven fel kell tüntetni azon dokumentum (pl. feszültségmentesítési-gombolási jegyzőkönyv, sínfeszítési jegyzőkönyv) azonosító számát, amely a semleges hőmérsékleti adatra vonatkozó bejegyzés alapidokumentumát képezte.

(4) A „Megvalósulási hegesztési és sínkiosztási terv”-ből a beruházást lebonyolító és az üzemeltető szervezeteknek 5 példányt kell átadni. A kiviteli hegesztési tervet digitális formában is el kell készítenie a Kivitelezőnek és azt az üzemeltető részére üzembe helyezéskor át kell adnia.

(5) A tervre a pályafenntartási szakasznak minden későbbi változást is rá kell vezetnie:

- a hegesztéseket,
- a síncsereket (sintörés helyreállítás, hibás sín kivágás, ragasztott szigetelt sínszál beépítés, csere, stb.),
- a tényleges semleges hőmérséklet változásait (síncsereknél, feszültségmentesítésnél, stb.).

Ha ugyanazon a helyen annyi változás fordul elő, hogy a változások keresztülvezetésére nincs elegendő hely, akkor ahhoz a részhez pótlapot kell csatolni és a változásokat, azon kell átvezetni.

A változásokat mindig úgy kell (tollal írva) átvezetni, hogy mind az eredeti állapot, mind a későbbi összes változás bármely későbbi időpontban megállapítható legyen.

4.7.2.3 Feszültségmentesítési - gombolási jegyzőkönyv

(1) A feszültségmentesítési, gombolási munkáról jegyzőkönyvet kell vezetni (ld. 1. mellékletben az 1M/5. mintát). Feszültségelosztáskor a „gombolási”, gomboláskor a „feszültségelosztási” szöveget kell áthúzni. Gomboláskor a „Csavarfelengedés kezdete” és a „Sínszálak alátétlemeztől való felemelése” rovatokat nem kell kitölteni.

(2) Egy-egy sorban az egyszerre munkába vett, azonos tényleges semleges hőmérsékletű szakaszoknak sinszálanként külön-külön kell szerepelni. Ugyanígy külön sorban és sinszálanként külön-külön kell feltüntetni az előzően létesített hézagnélküli vágány végének, lélegző szakaszának, valamint a követő szakasz hozzáhegesztése előtti 100 m hosszának feszültségmentesítését (feszültségelosztását).

(3) A jegyzőkönyvet 4 példányban kell kiállítani és ebből két példányt kell az üzemeltetőnek átnyújtani.

Ha a kivitelező a pályafenntartási szakasz, akkor csak 2 példány szükséges. Ekkor a házi példány a pályafenntartási szakaszon marad, a másodpéldányt a területi pályalétesítmenyi végrehajtó szervezetre kell egy hónapon belül megküldeni.

4.7.2.4 Jegyzőkönyv sínfeszítő berendezéssel végzett munkákról

(1) Sínfeszítéskor a „Jegyzőkönyv sínfeszítési berendezéssel végzett munkákról” c. dokumentumot kell kitölteni (ld. 1. mellékletben az 1M/2. mintát). Ekkor feszültségmentesítési – gombolási jegyzőkönyvet vezetni nem kell.

A jegyzőkönyvet 4 példányban kell kiállítani és ebből két példányt kell az üzemeltetőnek (pályafenntartási szakasznak és a területi pályalétesítmenyi végrehajtó szervezetnek 1-1 pld) átnyújtani. Ha a kivitelező a pályafenntartási szakasz, akkor csak 2 példány szükséges.

4.7.2.5 Hegesztési jegyzőkönyv

(1) Valamennyi hegesztésről, amely hézagnélküli vágány vagy összehegesztett kitérő létesítésére szolgál, függetlenül attól, hogy közbenső vagy záróhegesztés, „Hegesztési jegyzőkönyv”-vet kell készíteni a D.20. Utasításban meghatározott min-tája alapján.

(2) A Hegesztési jegyzőkönyv 4 példányban készül. Ebből kettő példányt kell átnyújtani az üzemeltető szervezetnek a vágány átadása előtt annyi idővel, hogy a tényleges semleges hőmérséklet ellenőrzése az átadásig az építési munkák vágányzára alatt megtörténhessen. Egy példány a hegesztő egységnél, egy példány a Kivitelezőnél marad.

Ha a kivitelezést az üzemeltető végzi, akkor csak 2 példány szükséges. Ekkor a házi példány a pá-

lyafenntartási szakaszon marad, a másodpéldányt a területi pályalétesítmenyi végrehajtó szervezetre kell egy hónapon belül megküldeni.

(3) Mozgó hegesztőgéppel végzett hegesztések esetén az adagokra vonatkozó rovatba ET rövidítést és a hegesztés azonosító jelét kell beírni.

(4) Ha a záróhegesztés előtt a csatlakozó szakaszokat nem feszültségmentesítették, akkor a tényleges semleges hőmérséklet kialakítása záróhegesztéskor, részbe azt kell beírni, hogy feszültségmentesítve nem volt. Ilyen esetben ugyanis a feszültségmentesítést később - rövid határidőn belül - kell végrehajtani.

(5) A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni a hegesztés során észlelt rendellenességeket, kétes minőséget, esetleges javítási igényt, ami miatt a hegesztést meg kell figyelni, illetve azt ultrahangvizsgáló készülékkel szükséges megvizsgálni.

(6) A tényleges semleges hőmérséklet megállapítása során - az egyes egymáshoz csatlakozó szakaszok átfedése miatt - mindig az utóbbi végzett munkánál kialakult tényleges semleges hőmérsékletet kell mérvadónak tekinteni. A tényleges semleges hőmérséklet kialakítása záróhegesztéskor rovat kitöltésénél közvetlenül a záróhegesztés előtt feszültségmentesített, illetve gombolt szakasz szelvényét, a munka idejét és a kialakított tényleges semleges hőmérsékletet kell feltüntetni.

(7) Kitérő záróhegesztéseinél nemcsak a kitérőben végzett közbenső hegesztések szakaszainak a feszültségmentesítését kell bejegyezni a jegyzőkönyvbe, hanem oda kell írni azt is, hogy közvetlenül a záróhegesztés előtt melyik csatlakozó vágányból hány méteres szakaszt feszültségmentesítettek.

4.7.2.6 Hegesztések egyenességmérési jegyzőkönyve

(1) Valamennyi elkészült hegesztést egyenességmérővel be kell mérni.

(2) Az egyenességmérővel bemért hegesztésekről, az egyenességmérésről kinyomtatott jegyzőkönyvekből kettő példányt az üzemeltetőnek, egy példányt a Kivitelezőnek kell átadni.

4.7.3 A nyilvántartások vezetésének általános előírásai

(1) A hézagnélküli vágányok 4.7.2. és 4.7.3. alfejezeteiben felsorolt nyilvántartásokat az ott szereplő szervezeteknek (területi pályalétesítményi irányító szervezet, területi pályalétesítményi végrehajtó szervezet, pályafenntartási szakasz) állomásközönként és állomásonként elkülönítve külön-külön irattartóban kell tartaniuk.

(2) Az irattartók tartalmát minden év január 31-ig a szervezeti egység vezetője köteles felülvizsgálni, és a felülvizsgálat tényét aláírásával igazolni. Azon nyilvántartásokról, melyeket több érdekelt részére is át kell adni, dokumentum elosztási jegyzéket kell vezetni.

(3) A feladatok összefogására a területi pályalétesítményi irányító szervezetben és a területi pályalétesítményi végrehajtó szervezetben a szervezet vezetője az utasításból vizsgát tett szakelődöt köteles megbízni.

5.0 HIVATKOZÁSOK, MÓDOSÍTÁSOK, HATÁLYON KÍVÜL HELYEZÉSEK

Az Utasításban hivatkozott dokumentumokat a 3.sz. Melléklet tartalmazza.

Az utasítás hatálybalépésével a hatályát veszti a:

- 2/2010. (III.26. MÁV Ért.10.) D.12/H. IÁVIGH. sz. utasítás A hézagnélküli felépítmény építése, karbantartása és felügyelete,
- PHM. Ig. – 319. 102749/1990. Hézagnélküli vágány kialakítása UIC 60 rendszerű sínekkel

6.0 HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉS

Az utasítás a közzétételt követő napon lép hatályba.

7.0 MELLÉKLETEK, FÜGGELÉKEK JEGYZÉKE

Az utasítás mellékletei csak elektronikusan kerülnek közzétételre.

7.1 Mellékletek:

- 1.sz. Melléklet Jegyzőkönyvek mintalapok
- 2.sz. Melléklet Hegesztési terveken alkalmazott jelölések
- 3.sz. Melléklet Az Utasításban hivatkozott törvények, szabványok, utasítások

7.2 Függelékek:

- 1.sz. Függelék Hézagnélküli vágány elmélete
- 2.sz. Függelék Szigetelt illesztések kialakítása
- 3.sz. Függelék Semleges hőmérséklet mérési eljárások
- 4.sz. Függelék Sínfeszítés végrehajtása
- 5.sz. Függelék Hézagnélküli felépítmény építési technológiák
- 6.sz. Függelék Síntörés végleges helyreállítása

Dr. Homolya Róbert
elnök-vezérigazgató

2/2022. (II.18. MÁV ÉRT. 1.) EVIG SZ. UTASÍTÁS
A MÁV-CSOPORT SAP-T ALKALMAZÓ TÁRSASÁGAINAK TULAJDONÁBAN ÉS VAGYONKEZELÉSÉBEN ÁLLÓ TÁRGYI ESZKÖZÖK ÉS IMMATERIÁLIS JAVAK SZÁMVITELI KEZELÉSÉRŐL

1.0 AZ UTASÍTÁS CÉLJA

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Szt. vagy számviteli törvény) 4.§ (1) bekezdése értelmében a gazdálkodó működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az üzleti év könyveinek zárását követően, a törvényben meghatározott könyvvezetéssel alátámasztott beszámolót köteles készíteni. A Szt. 18. §-a szerint az éves beszámolóban a vállalkozó vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és azok változásáról megbízható és valós képet kell mutatnia, valamint tartalmaznia kell minden eszközt, a saját tőkét, a céltartalékot és minden kötelezettséget, időbeli elhatárolást, továbbá az időszak bevételeit és ráfordításait, és az adózott eredményt.

A Szt. 15.§ (3) bekezdése szerint a könyvvitelben rögzített és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, bizonyíthatóknak, kívülállók által is megállapíthatóknak kell lenniük. Értékelésük meg kell, hogy feleljen a számviteli törvényben előírt értékelési elveknek és az azokhoz kapcsolódó értékelési eljárásoknak (a valódiság elve).

A Szt. 16. § (1) bekezdésének megfelelően az eszközöket és a kötelezettségeket a könyvvezetés és a beszámoló elkészítése során egyedileg kell rögzíteni és értékelní (az egyedi értékelés elve).

A Szt. 69. § (1)-(2) bekezdései alapján a könyvek üzleti év végi zárásához, a beszámoló elkészítéséhez, a mérleg tételeinek alátámasztásához olyan leltárt kell összeállítani és a számviteli törvény előírásai szerint megőrizni, amely tételesen, ellenőrizhető módon tartalmazza a vállalkozónak a mérleg fordulónapján meglévő eszközeit és forrásait mennyiségben és értékben. Ezen kötelezettség teljesítése keretében a vállalkozónak a főkönyvi könyvelés és az analitikus nyilvántartások adatai közötti egyeztetést az üzleti év mérlegforduló napjára vonatkozóan el kell végeznie.

Az állami vagyon kezelését, értékesítését és az e vagyonnal kapcsolatos egyéb kötelezettségek teljesítését az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet szabályozza, melynek 9. § (1) és (3) bekezdései szerint a vagyonkezelő a kezelt vagyont rendeltetésének, a vagyonkezelési szerződésnek, továbbá a rendes gazdálkodás szabályainak megfelelően, az ilyen személytől elvárható gondossággal birtokolhatja, használhatja és szedheti hasznait, és köteles teljesíteni a jogszabályban, illetve a vagyonkezelési szerződésben előírt, az állami vagyonra vonatkozó nyilvántartási, adatszolgáltatási és elszámolási kötelezettséget.

A MÁV Zrt. és a jelen utasítás hatálya alá tartozó további társaságok az előbbiekben előírt jogszabályi kötelezettségeiknek a számviteli törvény szerinti tárgyi eszközök és immateriális javak vonatkozásában jelen szabályzat elkészítésével és alkalmazásával tesznek eleget.

Jelen utasítás célja, hogy szabályozza a MÁV-csoportba tartozó SAP integrált vállalatirányítási rendszert alkalmazó vállalkozások számviteli törvény szerinti tárgyi eszközeinek és immateriális javainak nyilvántartását, a nyilvántartással kapcsolatos folyamatokat, és ezek kapcsán egyes – a MÁV-csoport Számviteli Politikájában nem tárgyalt – elszámolási kérdéseket.

Jelen utasítást a számviteli törvénnyel összhangban kell olvasni és értelmezni. Az utasításban külön nem definiált számviteli fogalmak a Szt. szerinti jelentéstartalommal bírnak, a külön nem tárgyalt elszámolási és nyilvántartási kérdésekben a Szt. tételes előírásai az irányadóak.

Az egyes eszközök tényleges számbavételének – leltározásának – végrehajtási szabályait és gyakoriságát a MÁV Zrt. és leányvállalatai eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzata (továbbiakban: Leltározási szabályzat), továbbá az erre épülő, az egyes vagyonkörök leltározásait szabályozó társasági leltárutasítások (továbbiakban együttesen: Leltárutasítások) tartalmazzák.

2.0 HATÁLY- ÉS FELELŐSSÉG MEGHATÁROZÁSA

Az utasítást a számviteli törvény szerinti beszámoló (beleértve a közbenső beszámolókat is), valamint a havi és negyedéves jelentések összeállítása, az ezekhez kapcsolódó adatszolgáltatások, valamint az ezeket alátámasztó könyvvezetés és analitikus

nyilvántartások vezetése során kell alkalmazni.

Az utasítás hatálya a MÁV Zrt.-re és azon, a konszolidálásba teljeskörűen bevont leányvállalataira (továbbiakban külön-külön Társaság) terjed ki, melyek az anyaválat által is használt SAP integrált vállalatirányítási rendszert alkalmazzák. Ezen leányvállalatok: MÁV START Zrt., MÁV Szolgáltató Központ Zrt., MÁV HÉV Zrt., MÁV FKG Kft., MÁV VAGON Kft.

Az utasítás kidolgozása és karbantartása (aktualizálása) a MÁV Szolgáltató Központ Zrt. Gazdasági üzletág feladata.

A jelen szabályzatban hivatkozott belső szabályzatok alatt a Társaságok mindenkor hatályos belső szabályzatait kell érteni.

3.0 FOGALMAK MEGHATÁROZÁSA

Jelen utasításban az alábbi fogalmak a következő jelentéstartalommal bírnak:

- **Aktiválás (üzembe helyezés) dátuma:** Az eszköz rendeltetésszerű üzembe helyezésének, használatba vételének, műszaki átadás-átvételnek időpontja. Tárgyévi üzembe helyezés esetén az SAP-ban a 'hivatkozás dátuma' értékmező tartalmazza. Előző évekre vonatkozó üzembe helyezés esetén a 'hivatkozás dátuma' mező értéke a tárgyévi első napja, az üzembe helyezés dátumát pedig az 'első növekedés dátuma' mező tartalmazza.
- **Anyagilag felelős személy:** A Leltározási szabályzat szerinti fogalom. Az anyagilag felelős személy az a személy, akire az adott eszköz megőrzését, állagának védelmét rábízták. Az anyagilag felelős személy, amennyiben az értelmezhető, az eszközt személyesen használó személy. A nem személyes használatba, hanem szervezet használatába adott eszközöknél az anyagilag felelős az ilyenként megbízott személy. Ha egy szervezet használatában lévő eszköz vonatkozásában nincs külön megbízott anyagilag felelős személy, akkor automatikusan a szervezet vezetője tekintendő az anyagilag felelős személynek.
- **Állagban tartó szervezet:** A Magyar Állam tulajdonában és a MÁV Zrt. vagyongazdálkodásában, kezelésében, továbbá a MÁV Zrt. tulajdonában lévő tárgyi eszközök selejtezéséről szóló mindenkor hatályos utasítás (továbbiakban: Selejtezési Utasítás) szerinti fogalom. Az állagban

tartó szervezet az a mindenkor hatályos társasági szervezeti és működési szabályzat szerinti szervezet, amely szervezeti egység kódján a tárgyi eszköz a könyvviteli és egyéb nyilvántartásokban szerepel. Az állagban tartó szervezet az eszközt használó vagy jellemzően, többségében használó szervezet vagy állagban tartónak kijelölt más szervezet. SAP terminológia szerinti elnevezése: felelős költségköltséghely.

- **Állami tulajdonú vagyongazdálkodott eszköz:** A MÁV Zrt. és a Magyar Állam között létrejött vagyongazdálkodási szerződésben meghatározott vagyongazdálkodási elemek (az állam kizárólagos tulajdonában álló országos törzshálózati vasúti pályák és azok tartozékai, továbbá a szerződés - és módosításai - mellékleteiben felsorolt állam kizárólagos tulajdonában lévő vagyongazdálkodási elemek, a kincstári vagyongazdálkodási ingatlanok, illetve egyéb kincstári vagyongazdálkodási elemek), amelyek a szerződés alapján a MÁV Zrt. vagyongazdálkodásába kerültek és ingatlanok esetében az ingatlan-nyilvántartásban a MÁV Zrt. vagyongazdálkodási joga bejegyzésre került. A Szt. 23. § (2) bekezdése előírja, hogy a vagyongazdálkodónál a mérlegben eszközként kell kimutatni a jogszabály alapján kezelésbe vett, az állami vagyongazdálkodás részét képező eszközöket is.

- **Átminősítés:** Az az eljárás, melynek során a tárgyi eszközt az állagban tartó szervezet igénye alapján a tárgyi eszköz-könyvelését végző szervezet a készletek közé átminősíti, illetve a készletek közül a tárgyi eszközök közé átsorolja. Átminősítésre akkor kerülhet sor, ha a tárgyi eszközt már tartósan nem a rendeltetésének megfelelően használják, de várhatóan a jövőben még hasznosítani kívánják. Valamint ha a készletek között van olyan eszköz, amelyet a vállalkozás saját tevékenységének végzéséhez tartós használatba vett, azokat legkésőbb a mérleg fordulónapjával át kell sorolni a tárgyi eszközök közé.

- **Átkönyvelés:** Az az eljárás, amelynek során egy eszköz:

- átadásra kerül egy másik üzletágban található állagban tartónak,
- átsorolása kerül egy másik eszközosztályban található számszámjegyzéki szám alá,
- leírási módja megváltozik (azonnali ⇔ folyamatos),
- megbontásra vagy összevonásra kerül.

- **Befektetett eszköz:** A Szt. 24.§ (1) bekezdésének megfelelő eszköz, mely szerint befektetett eszközként olyan eszközt szabad kimutatni, amelynek az a rendeltetése, hogy a tevékenységet, a működést tartósan, legalább egy éven túl szolgálja.
- **Bekerülési érték:** a Szt. 47.§ - 51.§ alapján számított érték, azzal hogy a saját előállítású eszközök bekerülési értékének (előállítás közvetlen önköltsége) megállapítása során a Társaság mindenkor hatályos önköltségszámítási utasítása szerint kell eljárni.
- **Beruházás:** a Szt. 3.§ (4) 7. pontja szerinti fogalom, azaz: a tárgyi eszköz beszerzése, létesítése, saját vállalkozásban történő előállítása, a beszerzett tárgyi eszköz üzembe helyezése, rendeltetésszerű használatbavétele érdekében az üzembe helyezésig, a rendeltetésszerű használatbavételig végzett tevékenység (szállítás, vámkézelés, közvetítés, alapozás, üzembe helyezés, továbbá mindaz a tevékenység, amely a tárgyi eszköz beszerzéséhez hozzákapcsolható, ideértve a tervezést, az előkészítést, a lebonyolítást, a hiteligenybevételt, a biztosítást is); beruházás a meglévő tárgyi eszköz bővítését, rendeltetésének megváltoztatását, átalakítását, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelését eredményező tevékenység is, az előbbieken felsorolt, e tevékenységhez hozzákapcsolható egyéb tevékenységekkel együtt.
- **Bizonylat dátuma (SAP értékmező):** Az SAP által generált belső bizonylat kiállításának dátuma.
- **Bruttó érték:** A tárgyi eszközök és immateriális javak Szt. alapján meghatározott bekerülési értéke. Az SAP-ban az 'aktuális beszerzési érték' értékmező tartalmazza.
- **Deaktiválás dátuma:** Az eszköz nyilvántartásokból való kivezetésének dátuma. Az SAP-ban a 'hivatkozás dátuma' értékmező tartalmazza az eszköz kivezetési bizonylatán.
- **Eszköz:** Az Szt. 23.§ (1)-(3) bekezdéseivel összhangban eszközként kell kimutatni a vállalkozó rendelkezésére, használatára bocsátott, a vállalkozó működését szolgáló befektetett eszközöket és forgóeszközöket, függetlenül attól, hogy azok tulajdonjoga csak törvényben, szerződésben rögzített feltételek teljesítése után kerül át a vállalkozóhoz, továbbá az aktív időbeli elhatárolásokat. A vagyongazdálkodónál a mérlegben eszközként kell kimutatni a - törvényi rendelkezés, illetve felhatalmazás alapján - kezelésbe vett, az állami vagy önkormányzati vagyონ részét képező eszközöket is. Az eszközök között kell kimutatni a pénzügyi lízing keretében átvett eszközöket, továbbá a bérbe vett (a használatra átvett) eszközökön végzett beruházások, felújítások, valamint a koncessziós szerződés alapján beszerzett, megvalósított eszközök értékét is.
- **Eszköz egyedi azonosítója:** Az SAP-ban alkalmazott eszközszám és eszköz alszám együttese.
- **Eszközkezelő:** Számadó.
- **Eszközminősítés:** Az eszközök minősítése azok pályauzemhez, illetve vasútuzemhez szükséges, illetve vasútuzemhez nem szükséges funkciójuk alapján. Az eszközök minősítésük alapján kerültek elkülönítetten a MÁV pályavasúti, illetve a MÁV központi könyvébe.
- **Eszközosztály:** Számlakijelölés alapján egységes főkönyvi könyvelés tárgyául szolgáló eszközök csoportját kijelölő nyolc karakteres azonosító.
- **Eszközszám:** Az SAP által generált, tíz számjegyből álló azonosító.
- **Eszköz alszám:** Négy karakteres azonosító szám. Az SAP AM modulban főszabályként az eszközszám után található.
- **Eszköz státusz kód:** Az egyes eszközök állapotát (státuszát) leíró kód.
- **Építményjegyzék:** A Központi Statisztikai Hivatal által kiadott Építményjegyzéket az építmények csoportosításánál, besorolásánál, valamint az ezekre vonatkozó statisztikai adatszolgáltatások és nyilvántartások készítésénél kell használni.
- **Értékelési terv:** Az eszközgazdálkodási modul legfelsőbb szervezeti egysége, amely tartalmazza az alkalmazott értékelési területeket. A létrehozott értékelési terv: 1000 – MÁV-csoport.
- **Értékelési terület:** Az eszközök értékelése különböző üzemgazdasági és jogi szempontok sze-

rint. A létrehozott értékelési területek:

- 01 – Számviteli törvény szerinti értékelési terület;
- 15 – Adótörvény szerinti értékelési terület;
- 30 – Konszolidációs értékelési terület.

- **Felújítás:** A Szt. 3.§ (4) bekezdés 8. pontja szerinti fogalom, azaz: az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló, időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul és így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak; felújítás a korszerűsítés is, ha az a korszerű technika alkalmazásával a tárgyi eszköz egyes részeinek az eredetitől eltérő megoldásával vagy kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növeli; a tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor a folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett a tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott (szerkezeti elemei előregedtek), amely elhasználódottság már a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti; nem felújítás az elmaradt és felhalmozódó karbantartás egyidőben való elvégzése, függetlenül a költségek nagyságától.
- **GIR:** 2016. december 31-ig használt Oracle Financials programrendszeren alapuló Gazdálkodásirányítási Információs Rendszer.
- **Hasznos élettartam:** A Szt. 3.§ (4) bekezdés 5. pontja szerinti fogalom, vagyis: az az időszak, amely alatt az amortizálható eszközt a gazdálkodó időarányosan vagy teljesítményarányosan az eredmény terhére elszámolja, mely lehet
 - az az időszak, amely alatt az amortizálható eszközt a gazdálkodó a várható fizikai elhasználódás (műszakok száma, tevékenységre jellemző körülmények, az eszköz fizikai jellemzői), erkölcsi avulás (technológiai változások, termékek iránti kereslet), az eszköz használatával kapcsolatos jogi és egyéb korlátozó tényezők figyelembevételével várhatóan használni fogja, vagy
 - az a megtermelhető darabszám, elvégezhető telje-

sítmény vagy egyéb egység szám figyelembevételével meghatározott időszak, amely időszak alatt a gazdálkodó az előbbieket várhatóan elő tudja állítani az amortizálható eszköz felhasználásával.

- **Immateriális javak:** A Szt. 25.§ (1) - (10) bekezdései szerinti vagyonelemek. Az immateriális javak között kell a mérlegben kimutatni a nem anyagi eszközöket (a vagyoni értékű jogokat az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok kivételével, a szellemi terméket, az üzleti vagy cégtérképet), továbbá az immateriális javakra adott előlegeket, valamint az immateriális javak érték-helyesbítését, továbbá az alapítás-átszervezés aktivált értékét és a kísérleti fejlesztés aktivált értékét is.
- **Karbantartás:** A Szt. 3.§ (4) bekezdés 9. pontja szerinti fogalom, azaz: a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a tervszerű megelőző karbantartást, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen visszatérő nagyjavítást, és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi.
- **Kataszter:** Az eszközök elsődleges – jellegük, természetük szerinti – csoportosítását kifejező betűjel, mely az eszközosztály kódjának harmadik karaktere. Típusai: immateriális javak [I], föld [F], épület [E], lakás [L], építmény [P], gép és berendezés [G], helyhez kötött gép és berendezés [H], tenyészállat [T], jármű [J]), vagyoneértékű jog [P].).
- **Könyvelés dátuma:** Az SAP-ban a könyvelési időszak periódusát meghatározó dátum.
- **Leltár státusz:** A leltározási folyamathoz kapcsolódóan az egyes eszközök törzsadatai között rögzítendő – a leltározás folyamatát támogató – eszközállapot-jelző.
- **Leltári szám:** Az SAP alapnyilvántartásba migrálással bekerülő eszközök esetében megegyezik a korábbi GIR-ben alkalmazott nyilvántartott rendszerben használt (a rendszer által kiosztott) leltári számmal. Az SAP-ban újonnan létrehozott eszköz esetében az eszközszámból és az eszköz alszámból áll.

- **Maradványérték:** A Szt. 3.§ (4) bekezdés 6. pontja szerinti fogalom, azaz: a rendeltetészerű használatbavétel, az üzembe helyezés időpontjában – a rendelkezésre álló információk alapján, a hasznos élettartam függvényében – az eszköz meghatározott, a hasznos élettartam végén várhatóan realizálható értéke. SAP terminológia szerinti elnevezése selejtérték.
- **MÁV-csoport** (továbbiakban: Csoport): A MÁV Zrt. Szervezeti és Működési Szabályzat (továbbiakban: SZMSZ) I. kötet 6.5.1.2. pontja szerinti fogalom.
- **MÁV vállalatcsoport** (továbbiakban: Vállalatcsoport): Azok a társaságok, beleértve a MÁV Zrt.-t is, amelyek felett a MÁV Zrt. – mint anyavállalat – közvetlen vagy közvetett módon meghatározó befolyást, paritásos alapon meghatározó befolyást, mértékadó befolyást gyakorol, és azon vállalkozások melyekben közvetlen vagy közvetett módon befolyást nem biztosító részesedéssel rendelkezik.
- **MÁV Zrt. Alapítója:** A MÁV Zrt. tulajdonosi jogainak mindenkori gyakorlója.
- **Nettó érték:** A tárgyi és immateriális eszközök – ide nem értve az ezekre adott előlegeket – bruttó értéke csökkentve az elszámolt halmozott terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel, növelve a visszaírt terven felüli értékcsökkenéssel. Az SAP-ban az 'aktuális könyv szerinti érték' értékmező tartalmazza.
- **Profitcenter:** A gazdasági események társasági szervezeti és működési szabályzatai szerinti szervezeti egységekre történő elszámolását biztosítja a számviteli nyilvántartási rendszerben. Minden profitcenter egy üzletágba kerül besorolásra.
- **Rögzítés dátuma:** Az SAP-ban való adatrögzítés SAP rendszer által automatikusan generált dátuma.
- **SAP:** A Csoportnál mindenkor aktuálisan alkalmazott SAP ECC rendszer, mely egy modulokra épülő, belső integrációval rendelkező vállalatirányítási rendszer.
- **Selejtezés:** A Selejtezési Utasítás szerinti fogalom, azaz: eljárás a feleslegessé vált, fizikailag elhasználdott, műszakilag elavult vagyontár-
gyaknak, valamint a káresemény miatt szükséges megsemmisítésére és az eszköznyilvántartásból történő teljes vagy részleges kivezetésére, amelyek eredeti rendeltetése szerinti funkciójukat részben vagy egészben nem tudják betölteni, további hasznosításukra részben vagy egészben már nincs lehetőség.
- **Számadó:** A mindenkori hatályos Leltározási szabályzat szerinti fogalom, azaz: a számadó az a személy, aki az adott eszköz nyilvántartását végzi, az eszköz kezelésével összefüggő feladatokért felel. A számadó felel az eszköz meglétének ellenőrzéséért (leltározás), az eszközzel kapcsolatos változások bizonylatolásáért, a különféle nyilvántartások (számviteli, adó, műszaki) felé történő adatbejelentésekért, a nyilvántartások vezetéséért. Egy adott szervezet állagában lévő valamennyi eszközt számadóhoz kell rendelni. A számadónak megfelelő szakismerettel, valamint az elszámolások végzéséhez szükséges ismeretekkel is rendelkeznie kell. Egyéb elnevezései: nyilvántartást végző személy, eszközkezelő (SAP terminológia).
- **Számadó szervezet:** A mindenkori hatályos Leltározási szabályzat szerinti fogalom. A számadó szervezet az a szervezet, amely egy adott eszközkör számadói feladatainak az ellátásáért az SZMSZ, más utasítás, vagy vezetői kijelölés alapján felelős, vagy amelyet egy állagban tartó szervezet bíz meg a számadói feladatok ellátásával. A számadó szervezet az állagban tartó szervezet eszközeit számadókhoz rendeli úgy, hogy valamennyi eszköz esetében a számadó azonosítható legyen. Amennyiben nincs más szervezet kijelölve, vagy az állagban tartó szervezet nem bíz meg egy másik szervezetet a számadói feladatokkal, akkor a számadói feladatokért az állagban tartó szervezet a felelős. A számadó szervezetet úgy kell meghatározni, hogy adott eszközök vonatkozásában olyan szervezet lássa el a számadói feladatokat, amelyben a megfelelő szakismerettel rendelkező számadók vannak. Egyéb elnevezése: nyilvántartó szervezet.
- **Számjegyzéki főcsoport:** Az egyes eszközök amortizációs norma szerinti besorolását teszi lehetővé, meghatározza a Szt. és a társasági adóról és osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tao. tv.) szerinti leírási kulcsokat.

- **Számjegyzéki szám:** Az eszközök részletes csoportosítását teszi lehetővé az egységes statisztikai rendszerekhez igazodva. Az eszközosztályok és számjegyzéki számok mindezülig definiált kombinációit, valamint a számjegyzéki számoknak a jelen utasítás kiadásakor hatályos listáját (az egyes számokhoz tartozó mértékegységekkel) a 2. számú melléklet tartalmazza.
 - **Tárgyi eszköz:** A Szt. 26.§ (1) - (9) bekezdései szerinti vagyonelemek. A tárgyi eszközök között a mérlegben azokat a rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett anyagi eszközöket (földterület, telek, telkesítés, erdő, ültetvény, épület, egyéb építmény, műszaki berendezés, gép, jármű, üzemi és üzleti felszerelés, egyéb berendezés, ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok), tenyészállatokat kell kimutatni, amelyek tartósan – közvetlenül vagy közvetett módon – szolgálják a Társaság tevékenységét, továbbá az ezen eszközök beszerzésére (a beruházásokra) adott előlegeket és a beruházásokat, valamint a tárgyi eszközök értékhelyesbítését.
 - **Térítés nélküli átadás/átvétel:** Eszköz(ök) ellenérték nélkül más gazdálkodó tulajdonába adása/ más gazdálkodótól tulajdonba vétele.
 - **Társaság:** A jelen szabályzatot alkalmazó MÁV-csoportba tartozó vállalkozás.
 - **Tartozék:** a tárgyi eszköz biztonságos üzemeltetéséhez, rendeltetésszerű használatához szükséges, és a tárgyi eszköz beszerzésével egy időben, annak üzembe helyezéséig, vagy az eszköz használata során beszerzett eszközrész, tartalék alkatrész, vagyis az olyan önmagában nem üzemeltethető eszköz, melyet a tárgyi eszköz előállításánál nem építettek be, de az üzemeltetés biztonsága, az egészség, az élet, a környezet védelme, vagy egyéb szempontból szükséges annak üzemeltetéséhez, illetőleg amely a tárgyi eszközt alapvetően, felhasználhatóságán túlmenően további feladatok, műveletek ellátására teszi alkalmassá. A tárgyi eszköz tartozékokat az üzemeltetés biztonsága, az egészségvédelem, a környezet védelme érdekében, vagy egyéb szempontból a rendeltetésszerű használat feltételeként az illetékes hatóságok is előírhatnak.
 - **Terv szerinti értékcsökkenés:** A Szt. 52.§ (1) bekezdése alapján számított érték, figyelemmel az 52. § (2)-(7) és az 53.§ (5)-(6) bekezdéseire.
- Az egyes eszközöknél elszámolandó terv szerinti értékcsökkenés mértékét a MÁV-csoport mindenkor hatályos Értékelési Szabályzata, az elszámolás gyakoriságát a MÁV-csoport Számviteli Politikája tartalmazza.
- **Terven felüli értékcsökkenés:** A Szt. 53.§ (1) bekezdése alapján számított érték, figyelemmel az Szt. 53. § (2) bekezdésére. Az egyes eszközöknél elszámolandó terven felüli értékcsökkenés mértékét a MÁV-csoport mindenkor hatályos Értékelési Szabályzata és Számviteli Politikája szabályozza.
 - **Terven felüli értékcsökkenés visszairása:** A Szt. 53.§ (3) bekezdése alapján számított érték. Az egyes eszközöknél elszámolandó terven felüli értékcsökkenés visszairás mértékét a MÁV-csoport mindenkor hatályos Értékelési Szabályzata és Számviteli Politikája szabályozza.
 - **Üzembentartó szervezet:** Az a társasági szervezeti és működési szabályzat szerinti szervezet, amelynek az állagban tartó szervezet az üzemeltetésébe adta az eszközt.
 - **Üzletág:** *A vasúti közlekedési tevékenységek vasúti társaságon belüli számviteli elkülönítéséről szóló 50/2007. (IV.26.) GKM-PM együttes rendelet* értelmében elkülönítendő tevékenységek eszközeit, forrásait, költségeit, ráfordításait és bevételeit, mérlegben kívüli tételeinek SAP rendszerben történő elkülönítését biztosító objektum (azonosító kód). A Társaság elkülönített tevékenységeit végző profitcentereinek csoportja.
 - **Vagyonrendezés:** Eljárás, melynek során tárgyi eszközt állami (vagy társasági) tulajdonból a Társaság (vagy az állam) tulajdonába sorolnak át. A vagyonrendezéshez minden esetben szükséges az állami tulajdon feletti tulajdonosi jogkörgyakorló hozzájárulása.
- ## 4.0 AZ UTASÍTÁS LEÍRÁSA
- ### 4.1 Az utasítás hatálya alá tartozó eszközök analitikus nyilvántartása
- A Társaság saját tulajdonában, illetve vagyonkezelésében lévő (állami tulajdonú) immateriális javak és tárgyi eszközök (továbbiakban együtt jelen utasítás céljaira: eszközök) analitikus nyilvántartá-

sa az SAP integrált vállalatirányítási rendszer AM (Asset Management) moduljában történik. Egyéb papíralapú eszköznyilvántartó karton vezetése nem történik, az eszközökre vonatkozó adatok aktuális állapota az SAP-ból a ZAM_EKART tranzakcióval előállítható.

Az eszközök állományáról, tartozékokról analitikus nyilvántartást kell vezetni oly módon, hogy a nyilvántartás értékadatainak és a főkönyvi könyvelés adatainak egyezősége folyamatosan fennálljon. Az év végi zárlatkor az egyezőséget a Leltárutasításokban megnevezett felelős vezető igazolja.

A számítógépes feldolgozás az Szt. és Tao tv. alapján olyan analitikus nyilvántartást biztosít, amely lehetővé teszi:

- az eszközállomány tételes ellenőrizhetőségét,
- az eszköz életútjában bekövetkezett változások rögzítését,
- a változások jogcím szerinti tagolását,
- a terv szerinti értékcsökkenési leírás elszámolását,
- műszaki adatok nyilvántartását (leíró adatok nyilvántartását),
- adótörvény szerinti értékcsökkenés kalkulálását és analitikus nyilvántartását.

A nyilvántartás elemei:

- alapnyilvántartás, amely a korábban vezetett nyilvántartásból került migrálással kialakításra,
- eszközállományt növelő tranzakciók,
- eszközállományt csökkentő tranzakciók,
- átkönyvelések,
- eszközállomány karbantartása.

Az analitikus nyilvántartás a számviteli és műszaki szempontoknak megfelelően a következő adatokat tartalmazza:

- az eszköz megnevezése és címe,
- eszközazonosító,
- leltári szám,
- gyári szám
- helyrajzi szám (település, fekvés, hrsz együttese),
- kataszter (eszközosztály)
- számjegyzéki szám és főcsoport,
- az eszköz elhelyezésének adatai: állagban tartó szervezet, számadó, üzembentartó szervezet
- az eszköz bruttó értéke, halmozott értékcsök-

- kenése, nettó értéke,
- használatba vétel időpontja,
- értékcsökkenés módja és mértéke,
- műszaki leíró adatok.

A nyilvántartás egyedenként – leltári számonként – tartalmazza a folyamatos, azonnali leírású és a bérelt eszközök teljes állományát. Az eszközállományban bekövetkező változásokat az azokat alátámasztó alapbizonylatok alapján kell a nyilvántartáson átvezetni. A változásokat (tranzakciókat) változásnem kódokkal kell megkülönböztetni. Az állományváltozások jogcím (változásnem) szerinti könyvelését a rendszer automatikusan elkészíti és továbbítja a főkönyv felé. A naplókönyveléseket a rendszer tételesen rögzíti az eszköztörzsben.

A nyilvántartás vezetését és ellenőrzését a tárgyi eszköz-könyvelésért felelős kijelölt szervezet munkavállalói a részükre biztosított hozzáférési lehetőség (jogosultság) alkalmazásával hajtják végre számadói adatközlés alapján.

A nyilvántartott eszközök adatait egyedenként, vagy valamilyen szempont (állagban tartó, számjegyzéki főcsoport, stb.) szerint csoportosítva – a megfelelő jogosultsággal rendelkező személyeknek – lehet képernyőre vagy riport formában lekérdezni.

Az eszközök használatbavételük szempontjából két csoportba sorolhatók:

- az üzembe nem helyezett, rendeltetészerűen használatba nem vett eszközök (beruházások),
- a már rendeltetészerűen használatba vett, üzembe helyezett eszközök.

Az üzembe helyezett tárgyi eszközök csoportosítása a főkönyvi könyvelésben és az analitikus nyilvántartásban a következő szempontok szerint történik:

- Jellegük szerint
 - ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok,
 - műszaki gépek, berendezések, járművek,
 - egyéb berendezések, felszerelések, járművek,
 - tenyészállatok.
- Tulajdonosuk szerint
 - a Társaság által vagy kezelt állami tu-

- lajdonú eszköz (ahol ez értelmezhető),
- a Társaság saját tulajdonú eszköze,
- a Társaság bérebevett eszköze.

- Értécsökkenés elszámolása szerint
 - folyamatos leírású eszközök,
 - azonnali leírású – egy összegben elszámolt értécsökkenésű – eszközök.

Az immateriális javak tartalmuknak megfelelő csoportosítása a főkönyvi könyvelésben és az analitikus nyilvántartásban:

- Jellegük szerint
 - alapítás-át szervezés aktivált értéke,
 - kísérleti fejlesztés aktivált értéke,
 - vagyoni értékű jogok,
 - szellemi termékek.
- Tulajdonosuk szerint
 - a Társaság által vagyonkezelt állami tulajdonú eszköz (ahol ez értelmezhető),
 - a Társaság saját tulajdonú eszköze.
- Értécsökkenés elszámolása szerint
 - folyamatos leírású eszközök,
 - azonnali leírású – egy összegben elszámolt értécsökkenésű – eszközök.

4.2 A nyilvántartásban alkalmazott számrendszerek

Az eszközök nyilvántartásban alkalmazott számrendszerek részint az egyes eszközök, eszközcsoportok beazonosítását, továbbá az eszközökhöz köthető szervezeti egységek és munkavállalók beazonosítást, részint az eszközökben bekövetkező változások tipizálását szolgálják.

Az eszköznyilvántartásban alkalmazott számrendszerek értékkészlete az SAP-ban történő törzsadat értékkészlet rögzítéssel lép életbe.

4.2.1 Az eszközök beazonosítását lehetővé tevő számrendszerek

Új eszközök állományba vétele esetében az SAP **eszközsámot** generál az eszközosztályokhoz rendelt számkör intervallumok alapján, mely 10 karakter hosszúságú.

Amennyiben az eszköz több részből tevődik össze és részleges kivezetése válik szükségessé a könyvekből, akkor a részselejtezés során az egyes selej-

tezendő eszkrész(ek)hez (eszköz komponens(ek)hez) **eszköz alszám** rendelhető amennyiben az eszköz rendelkezik nettó értékkel és külön törzsrekordban értékelendő.

A leltári szám eszközszámból és eszköz alszámból az SAP által generált egyedi azonosító. Az alapnyilvántartásba migrálással bekerülő eszközök esetében megegyezik a korábban használt nyilvántartási rendszer által kiosztott leltári számmal.

Az üzembe helyezett eszköz leltári számát – egyes eszközök kivételével – az adott eszközön is fel kell tüntetni. A leltári számmal történő megjelölés RFID címkével vagy vonalkóddal történhet.

Nem kell a leltári számmal megjelölni a következő típusú eszközöket:

- Ingatlanok (földterületek, épületek, építmények)
- Ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok
- Vasúti pályaműködtetést szolgáló berendezések és vezetékeik
- Vasúti járművek, pályaműködtetést közvetlenül szolgáló járművek
- Az időjárás hatásainak tartósan kitett, nem mozgatható gépek, berendezések
- Immateriális javak
- Azon eszközök, melyek méretüknél fogva nem jelölhetők meg (pl. mobiltelefon, mobilstick, stb.)
- Azon eszközök, amelyek esetében jellegüknél fogva nem megoldható (pl.: teljes szövet borítású eszközök, karnis, stb.). Ezen eszközcsoport esetében egy külön gyűjtő lapon lehet tárolni a vonalkódokat.
- Mindazon gépek berendezések, melyek megléte, ellenőrizhetősége távolról is elvégezhető (adatátviteli berendezések, távmenedzselte egyéb berendezések).

A leltári számnak az eszközre történő rögzítéséért, szükség szerinti pótlásáért (elhasználódás, megromlás, hiány esetén) a számadó szervezet felelős.

A számjegyzéki főcsoport az eszközök amortizációs norma szerinti besorolását teszi lehetővé, meghatározza a számviteli értékelési területen meghatározott alapértelmezett hasznos élettartamot és az adótörvény szerinti leírasi kulcsokat, helyiségjegyzék és szerszámkönyv relevancia szerinti besorolá-

sát, valamint a leltározás gyakoriságának meghatározását teszi lehetővé.

A **számjegyzéki szám** tíz számjegyű, melynek egy-egy pozíciója a különböző csoportosításokat fejezi ki. Épületek és építmények esetében az első négy számjegy a Statisztikai nomenklatúrák szerint meghatározott építményjegyzék szám, az ötödik - tizedik számjegyek a Társaság szempontjainak megfelelő, fajtankénti csoportosítást fejezi ki. Az épületekre vonatkozó számjegyzéki számok azok használhatósági idejét – élettartamát – figyelembe véve: hosszú, közepes és rövid megjelöléssel kerültek megnyitásra. Ennek megfelelően az egyes épületeket szerkezetük szerint kell a megfelelő szám alá besorolni. Gépek, berendezések, járművek esetében az első számjegy a kataszter, második-ötödik számjegye a Statisztikai nomenklatúrák szerint meghatározott vámtarifaszám, hatodik – tizedik számjegyek a Társaság szempontjainak megfelelő, fajtankénti csoportosítást fejezik ki.

Eszköz státusz kód:

Az eszköz státusz kód 4 karakteres azonosítója az alábbi szabály alapján épül fel:

- 1-2. karakter: típus
- 3-4. karakter: eszköz állapota

Típus értékkészlete:

- 15 – Befejezetlen eszköz
- 20 – Aktivált eszköz
- 50 – Deaktivált eszköz
- 80 – Idegen eszköz
- 90 – Hibás MTR kapcsolat (Rendezendő, nincs egyértelmű kapcsolat vagy leltári szám)

Eszközállapot értékkészlete:

- 00 – nincs használatban
- 10 – használatban
- 15 – felújítás alatt
- 18 – javításra átadott
- 20 – felesleges
- 23 – értékesíthető
- 30 – részben elbontott
- 35 – elbontott
- 40 – selejtezendő
- 43 – selejtezett
- 45 – selejtezett, elbontott
- 50 – részben megsemmisült
- 55 – megsemmisült

- 60 – ráaktivált (csak az idegen eszköznél használt → idegen ingatlanon végzett beruházás)

Az eszköz státusz kódokat a jelen utasítás 1. számú mellékletben található végfelhasználói kézikönyv 8. pont (mellékletek) 3. sz. melléklete tartalmazza.

A leltározási folyamathoz kapcsolódóan, az egyes eszközök törzsadatában rögzítendő azok aktuális **leltár státusza**, mely megmutatja, hogy az egyes eszközök a leltározási folyamat mely szakaszában (leltárcsomagba leválogatott illetve leltározott) vannak éppen.

A leltár státusz 3 karakteres azonosítójának értékkészletét a jelen utasítás 1. számú mellékletben található végfelhasználói kézikönyv 8. pont 3. számú melléklete tartalmazza.

A védettség és korlátozás 2 karakteres azonosítójának értékkészletét a jelen utasítás 1. számú mellékletben található végfelhasználói kézikönyv 8. pont 3. számú melléklete tartalmazza.

4.2.2 Az eszközökhöz köthető szervezetek és munkavállalók beazonosítását lehetővé tevő számrendszerek

Az eszközökhöz köthető szervezeteket és munkavállalókat a következő számrendszerek teszik beazonosíthatóvá az SAP rendszerben:

- állagban tartó kód,
- üzembentartó kód,
- számadó személyügyi törzsszáma,
- leltározás lebonyolításáért felelős szervezet azonosítója,
- használó személy személyügyi törzsszáma (szeszámkönyv).

Ezek felépítése a következők szerint alakul.

Állagban tartó kód: Az állagban tartó szervezetet jelölő kód. Az SAP rendszerben a felelős költség-hely kódja, az SAP CO modulban karbantartott értékkészlettel.

Felépítése:

Vállalat (4 karakter) + Állagban tartó (főkönyvi) szervezet kódja (5 karakter)

Üzembentartó kód: Az üzembentartó szervezetet

jelölő kód. Ötjegyű szám az SAP CO modulban karbantartott mindenkori értékkészlet szerint. Felépítése:

Vállalat (4 karakter) + Állagban tartó (főkönyvi) szervezet kódja (5 karakter S vagy G + 5 karakter)

Számadó munkavállaló személyügyi törzsszáma: az SAP HR-ben kialakított HR minitörzs által szolgáltatott adat.

Leltározás lebonyolításáért felelős szervezet azonosítója:

A leltározás lebonyolításáért felelős szervezet azonosítója 2 karakter, mely az alábbi értékkészlettel rendelkezik:

- 10 – MÁV SZK Zrt. Beszerzési üzletág (BÜ)
- 15 – MÁV Zrt. Beruházás lebonyolító igazgatóság
- 20 – MÁV Zrt. Infokommunikációs és technológiai rendszerek főigazgatósága
- 25 – MÁV Zrt. Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes szervezet
- 30 – MÁV Zrt. Ingtalngazdálkodási igazgatóság (IGI)
- 50 – MÁV START Zrt.
- 60 – MÁV Szolgáltató Központ Zrt.
- 70 – MÁV FKG Kft.
- 80 – MÁV HÉV Zrt.
- 85 – MÁV Vagon Kft.

4.2.3 Az eszközökben bekövetkező változások beazonosítását lehetővé tevő számrendszerek

Az eszközök **eszközosztályok**ba kerülnek besorolásra, majd az egyes eszközosztályokhoz hozzárendelésre kerül egy-egy számlakijelölés, ezáltal biztosítva az adott eszközosztályhoz tartozó eszközök egységes főkönyvi könyvelését. Egy számlakijelölés több eszközosztálynál is alkalmazható.

Az eszközosztályok 8 karakteres azonosítója az alábbi szabály alapján épül fel:

- 1. karakter: vagyonkör (tulajdonos szerinti besorolás)
- 2. karakter: típus
- 3. karakter: kataszter
- 4. karakter: kataszter alábontása
- 5. karakter: profil kód
- 6-8. karakter: eszközosztály egyedi azonosí-

tójának leképezése számmal.

Az eszközosztályokat és az egyes karakterek értékkészletét pedig a jelen utasítás 1. számú mellékletben található végfelhasználói kézikönyv 8. pont 3. számú melléklet tartalmazza.

Az SAP AM modulja valamint FI modulja között a számla-hozzárendelések teremtik meg a kapcsolatot. Ennek során úgynevezett számlakijelölési szabályok (**számlakijelölések**) kerülnek létrehozásra, melyek 8 karakteres azonosítója az alábbi szabály szerint kerül kialakításra:

- Saját tulajdonú eszközök eszközosztályai esetében az első 7 karakter megegyezik az eszköz bekerülési érték (bruttó érték) főkönyvi számlájának első 7 karakterével.
- Állami tulajdonú eszközök eszközosztályai esetében az első karakter 'A', a 2.-7. karakter megegyezik az eszköz bekerülési érték (bruttó érték) főkönyvi számlájának 2.-7. karakterével.
- Az utolsó karakter jelentése:
 - A – Azonnali leírású kisértékű eszközök
 - B – Befejezetlen eszközök
 - F – Folyamatos leírású eszközök
 - V – Bérbe vett eszközök nullás számlaosztályban

A számlakijelöléseket a jelen utasítás 1. számú mellékletben található végfelhasználói kézikönyv 8. pont 4. sz. melléklete tartalmazza.

A **mozgásnem** (változásnem) az eszköz(ök)ben bekövetkezett változások irányát és okát kifejező háromjegyű kódszám, amely meghatározza a főkönyvi elszámolás során alkalmazott főkönyvi számlaszámokat.

A mozgásnem definiálja, hogy mely állományi számlákat, értékelési területeket és értékmezőket kell aktualizálni. Minden mozgásnem egy mozgásnem-csoporthoz tartozik. A mozgásnemek részben megfeleltetésre kerülnek a SAP standard tranzakciókhoz beállított standard mozgásnemeknek, amelyek a beállított számlakijelölések alapján határozzák meg a könyvelendő főkönyvi számlát, részben meglévő standard mozgásnemeknek egyébként hozzárendelt, vagy manuálisan megadható ellenszámlával, részben pedig egyedi mozgásnemek

kerülnek beállításra egyedileg hozzárendelt, vagy manuálisan megadható ellenszámlával.

A Tao tv.szerinti értékelés területen az alábbi speciális mozgásnem kerül beállításra:

- fejlesztési tartalék elszámolása.

A konszolidációs értékelési területre korlátozva az alábbi speciális mozgásnemek kerülnek beállításra:

- szolgáltatás margin tartalma miatti korrekció,
- átadás miatti bruttó érték korrekció,
- átadás miatti halmozott értékcsökkenés korrekció.

Az állagba vétel, kivezetés illetve érték módosítás esetén alkalmazható mozgásnemeket az 1. számú melléklet 4.2 és 4.4 pontja tartalmazza.

Az egyik szervezeti egységtől másik szervezeti egységnek átadott eszközök, illetve az eszközök megbontása, összevonása esetén nincs külön mozgásnem kód, a változás eszköz átkönyvelési folyamattal valósul meg.

4.3 Az eszköznyilvántartásban részt vevő szervezeti egységek illetve személyek

4.3.1 Az állagban tartó szervezet

Az eszközöket főszabályként az azokat használó Társaság kimutatásaiban – amennyiben ez Társaságnál értelmezett, üzletági bontásban – ezen belül a (jellemzően) használó szervezeti egység (az állagban tartó szervezet) kódján kell nyilvántartani.

A Társaságok SAP-beli vállalati és üzletág kódjai a következők:

Társaság	Vállalat kód	Üzletág kód	Üzletág megnevezése
MÁV Zrt.	1000	P	Pályaműködtetés
		SN	Személyszállítás nem közszolgáltatás
		E	Egyéb tevékenység
MÁV-START Zrt.	2000	SK	Személyszállítás közszolgáltatás
		SKE	Személyszállítás közszolgáltatás - előváros szegmens
		SKR	Személyszállítás Közszolgáltatás - regionális szegmens
		SKT	Személyszállítás Közszolgáltatás - távolsági szegmens
		SN	Személyszállítás nem közszolgáltatás
		E	Egyéb tevékenység
MÁV SZK Zrt.	3000	E	Egyéb tevékenység
MÁV FKG Kft.	4000	E	Egyéb tevékenység
MÁV HÉV Zrt.	5000	E	Egyéb tevékenység
		P	Pályaműködtetés
		SK	Személyszáll. közszolgáltatás
		SN	Személyszállítás nem közszolgáltatás
MÁV-VAGON Kft.	6000	E	Egyéb tevékenység

4.3.2 A számadó és a számadó szervezet

Az eszköznyilvántartásban részt vevő személyek kijelöléséről az előzőekben meghatározott állagban tartó szervezetek vagy megbízás alapján a számadó szervezet vezetői kötelesek gondoskodni.

Az eszköznyilvántartással kapcsolatos teendőkben való részvétellel az állagban tartó vagy megbízás alapján a számadó szervezet vezetője egy vagy több munkatársat (számadó(k)) bízhat meg írásban.

A számadói megbízást és a felelősségvállalási nyilatkozatot (mindenkor hatályos Leltározási szabályzat mellékletei) az állagban tartó szervezet vezetője írásban köteles legalább két példányban elkészíttetni és a számadóval ellenjegyeztetni. Az első példány a megbízóé, a másodpéldány a számadóé, a további példányok szükségességéről és felhasználásáról az illetékes szakmai szervezet vezetője jogosult dönteni.

Megbízás alapján számadó szervezet kerülhet kijelölésre a számadói feladatok ellátására. Ebben az esetben a számadó szervezet jelöli ki a számadót.

A megbízás alapján számadói feladatokat ellátó szervezet vezetője számadói megbízást írásban tartozik a számadó részére kiadni két példányban.

Ha az eszköznyilvántartással kapcsolatos teendőkben való részvétel feladatát az állagban tartó szervezet vezetője látja el, akkor a szervezeti egység vezetésére kiadott megbízatása egyben számadói megbízásnak is minősül. Felelősségvállalási nyilatkozatot ebben az esetben is ki kell állítani két példányban.

A számadói feladatok:

- a hozzátartozó eszközök analitikus nyilvántartásának elektronikus vezetése,
- új eszköz törzsadatainak létrehozása vagy abban való közreműködés (kivéve a NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.-vel vagy a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.-vel és a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zrt.-vel (továbbiakban: MNV Zrt.) kötött háromoldalú eszköz átadási szerződésben foglalt eszközöket), illetve melyek bevételezését a Társaság más, nem a használó szervezethez rendeli (pl. IT eszközök esetében), de ebben az esetben a

számadót a bevételezés tényéről a bevételező szervezet minden esetben tájékoztatni köteles,

- az állagot érintő egyéb változások figyelemmel kísérése,
- az eszközök törzsadatai változása esetén a leíró jellegű adatok módosítása vagy az ehhez szükséges adatok megadása,
- értékelést befolyásoló adatok esetén közreműködés a változások DMS rendszeren keresztül történő továbbításában rögzítésre a tárgyi eszköz-könyvelést végző szervezet felé,
- az eszköz állományában bekövetkezett változások bizonylatolása vagy az abban való közreműködés, és a DMS rendszeren keresztül történő továbbítása rögzítésre a tárgyi eszköz-könyvelést végző szervezet felé,
- önrovincsolás készítése,
- szerszámkönyvek és helyiségjegyzékek vezetése,
- leltározás előkészítése, részvétel a lebonyolításban,
- feleslegessé vált eszközök feltárása, intézkedés azok hasznosítására vagy selejtezésére,
- az értékesítés, átszámítás, selejtezés kezdeményezése, lebonyolításában való közreműködés az üzletági engedélynek megfelelően,
- AM modulbeli tartozéktábla feltöltése, aktualizálása,
- munkakapcsolat tartása az irányítást, illetve műszaki feladatokat ellátó munkatársakkal/megbízás alapján számadói feladatokat ellátó esetén a megbízó szervezettel, a szervezeti egység belüli felhasználókkal, és esetenként a szervezet pénzügyi-számviteli szolgáltató egységével.

A számadó szervezet felettes szervezete saját belső utasításában határozhatja meg a számadói feladatok és hatáskörök felosztását.

4.3.3 Vállalatirányítási rendszerek üzemeltetés és fejlesztés szervezet

A Vállalatirányítási rendszerek üzemeltetés és fejlesztés szervezet az eszközök informatikai nyilván-

tartásával kapcsolatos általános felügyelői (supervizori) funkciót tölt be.

Rendszeradminisztrátori, konfigurációs és felhasználói támogatás jellegű feladatok:

- eszközosztályok felvétele, módosítása,
- számjegyzéki számok, eszközosztályok, egyéb értékészletek, amortizációs normák létrehozása, módosítása,
- SAP képfelépítések, számlakijelölések definiálása és aktualizálása,
- esetleges hibás tételek esetén közreműködés a hiba felderítésében, illetve intézkedés annak korrigálására,
- rendszerszinten központilag indítható funkciók kezelése,
- technikai ellenőrző, egyeztető kimutatások futtatása.
- eszköz elhelyezési (állagbantartók) és kontírozási információk (használó profitcenter) karbantartása.

4.3.4 A tárgyi eszköz-könyvelést végző szervezet

A tárgyi eszköz-könyvelést végző szervezet ellátja az eszközök könyvelésével kapcsolatos feladatokat. Ezek:

- eszközosztályok, számjegyzéki számok, egyéb értékészletek, amortizációs normák definiálása,
- állományba vételi, érték módosítási, illetve korrekciós tranzakciók rögzítése,
- az értékelést befolyásoló analitikus adatok feladás alapján történő módosítása,
- átkönyvelési igények szakmai ellenőrzése és lebonyolítása,
- eszközállomány csökkentő események rögzítése,
- a hó végi zárási feladatok közül: az értékcsökkenés futtatása, perióduszárás és nyitás, évszárás- és nyitás, inkonzisztencia vizsgálat, főkönyv-analitika egyeztetés.

Az eszköz törzsadatok létrehozásának, módosításának illetve az egyes eszközmozgások rögzítésének folyamata az 1. számú melléklet 6. fejezetében kerül bemutatásra.

4.3.5 A beszámolás és adózás szervezet

A beszámolás és adózás szervezet ellátja az eszközök bemutatásával kapcsolatos feladatokat. Ezek:

- amortizációs normák definiálása,
- a rendszer feletti számvetési ellenőrzés és a végfelhasználók szakmai támogatása,
- a hó végi zárási feladatok közül: listák és riportok futtatása, szakmai ellenőrzési feladatok ellátása, az eszközhöz kapcsolódó halasztott bevételek nyilvántartásának vezetése,
- külső és belső adatszolgáltatások lebonyolítása,
- önellenőrzéshez kapcsolódó listák futtatása, feldolgozása,
- az állami tulajdonú vagyonkezelte eszközökhöz kapcsolódó járulékos könyvelési feladatok ellátása és az ehhez szükséges egyeztetések elvégzése.

4.3.6 A leltározáshoz kapcsolódó feladatok

Leltárfelvételi ívek rögzítését, a ténylegesen felvett mennyiségeket a leltározók, a főkönyvi egyeztetést a leltárellenőrök végzik.

4.3.7 A munkavállalók használatában lévő eszközök nyilvántartása

A számadónak a számítógépes analitikához kapcsolódva olyan nyilvántartást kell vezetnie, amelyből mindenkor ki lehet mutatni az eszköz megőrzéséért felelős munkavállalókat, akik azt használatra átvették.

Ha az eszközt egy munkavállaló használja és annak elzárhatósága biztosított, vagy állandóan őrizetben tart, kizárólagosan használ vagy kezel, akkor a használatba adáskor a számadó vagy a nyilvántartást végző dolgozó, névre szóló szerszámkönyvet (3. sz. melléklet 1. nyomtatvány) köteles két példányban az SAP-ből kinyomtatni, amelyből egyik példány a használóé, másik példány a számadóé. Amennyiben a használó és a számadó is el tudja látni a bizonylatot elektronikus aláírással, abban az esetben elektronikus PDF formában létrehozva és tárolva is megoldható a nyilvántartás. Elektronikus bizonylatok esetében is az aktuális nyomtatvánnyal el kell látni a használót. Ha az eszközt több munkavállaló közösen használja, akkor helyiségjegyzéket

(3. sz. melléklet 2. nyomtatvány) kell a számadónak két példányban kiállítani és aláíratnia azokkal a munkavállalókkal, akik közösen használják, vagy hozzá férnek. A szobajegyzékeket is el lehet készíteni elektronikus formában, amennyiben minden munkavállaló alá tudja írni azt elektronikusan.

A szerszámkönyvben és a helyiségjegyzéken minden egyes átadott eszközt külön-külön sorban kell rögzíteni. A szerszámkönyv és a helyiségjegyzék eredeti példánya a számadónál marad, a másolati példányt az eszközt használó – átvevő – munkavállaló(k)nak kell átadni, vagy a csak elektronikus bizonylat esetében hozzáférhetővé kell tenni számára.

Újabb eszközök használatba adása esetén, az átadott eszközök adatait a szerszámkönyvek, illetve helyiségjegyzékek mindkét példányán át kell vezetni az időpont feltüntetésével és az átvevővel (átvevőkkel) aláíratni. Ezen kívül a számadónak gondoskodnia kell az adatok SAP rendszerben történő rögzítéséről. Elektronikus bizonylatok esetén pedig a hozzárendeléseket követően újra alá kell íratni a felhasználóval.

Ha a munkavállaló az eszközt visszaadta, akkor azt a tételt a szerszámkönyv, illetve helyiségjegyzék mindkét példányán, egyszeri áthúzással törölni kell. A visszavételt a számadónak az időpont feltüntetésével és aláírásával kell elismernie. Ezen kívül gondoskodni kell a számadónak az adatok SAP rendszerben történő átvezetéséről. Csak elektronikusan létező nyomtatványok esetében is van lehetőség az elektronikus lehúzásra, és a visszavétel aláírására a számadó részéről, vagy új elektronikus nyomtatványt kell készíteni.

4.3.8 A beruházás oka jellemző kezelése

Az eszköz üzembe helyezési folyamatában a beruházást lebonyolító szervezet felelős a 'beruházás oka' jellemzőhöz kapcsolódó adatszolgáltatásért. A beruházást lebonyolító szervezettől kapott adat tömeges betöltő táblába történő betöltéséért a számadó felelős (kivéve a NIF/NISZ Zrt.-től átvételre kerülő eszközök tömeges betöltőit, melynek betöltéséért a beruházást lebonyolító szervezet felelős), míg az SAP AM modulba történő feltöltéséért a tárgyi eszköz-könyvelés felelős a számadó által indított DMS munkafolyamat során. A feltöltött értékek karbantartásáért a tárgyi eszköz-könyvelést végző szervezet felelős, a releváns információt birtokló szervezetek adatszolgáltatása alapján.

A NIF/NISZ Zrt.-től átvételre kerülő eszközök átvételéhez fejlesztett betöltő táblázat a MÁV Szolgáltató Központ Zrt. beszámolás és adózás szervezetének előzetes engedélye nélkül nem használható tömeges eszköz betöltésre.

4.3.9 A tartozékok nyilvántartása

A berendezés kapcsolattal rendelkező eszközök tartozékainak nyilvántartása az SAP PM modulban, egyéb eszközöknél illetve a fent említett műszaki modulokkal össze nem kapcsolt eszközök esetén a tartozékok nyilvántartása az SAP AM modulban valósul meg.

A tartozékok nyilvántartását a 4., 5., 6., 7. sz. mellékletek tartalmazzák, de a mindenkor aktuális objektum struktúra elérhető a <https://palyaintranet.mav.hu/-n>.

A tartozékok esetében azok azonosítója, IT azonosítója, megnevezése, mennyisége, mennyiségi egysége kerül nyilvántartására. A tartozékokról értékelési nyilvántartást nem vezet a Társaság.

A tartozékok mennyiségi változása esetén a tartozékok nyilvántartását módosítani szükséges.

A különböző modulokban (AM, PM) is nyilvántartott tartozékokat az AM modulban nyilvántartott eszközökkel egy időszakban, az aktuális leltározási utasításnak megfelelően kell leltározni.

4.3.10 A környezet védelmét közvetlenül szolgáló tárgyi eszközök nyilvántartása

A Szt. 94. § (1) bekezdés előírásainak való megfelelés érdekében szükséges a környezet védelmét közvetlenül szolgáló tárgyi eszközök beazonosítása, és az erre vonatkozó analitikus nyilvántartás ('környezetvédelmi beruházás oka' mező) folyamatos aktualizálása.

Az ilyen eszközök beazonosításáért a Társaság környezetvédelmi feladatokat ellátó szervezete felelős, együttműködésben a Társaság számviteli nyilvántartásait vezetővel.

A beazonosított eszközök körét legalább évente, az éves beszámoló elkészítését megelőzően felül kell vizsgálni, és a vezetett analitikus nyilvántartást frissíteni kell.

4.4 Az eszközökkel kapcsolatos gazdálkodás és felelősség

4.4.1 Az eszközökkel való gazdálkodás

Az eszközökkel való gazdálkodás célja a feladatellátás hatékony biztosítása, az eszközök állagának és értékének megőrzése, védelme, továbbá értékének növelése.

A gazdálkodás helyes irányítása és végrehajtása szempontjából feltétlenül szükséges:

- a meglévő eszközállomány mennyiségének és értékének egyedenkénti és összesített kimutatása, melyet az eszközök analitikus nyilvántartása biztosít,
- a tényleges állomány és a nyilvántartások egyezőségének folyamatos ellenőrzése,
- a használaton kívüli felesleges eszközök feltárása, azok hasznosítása,
- az elhasználódott eszközök selejtezése,
- beruházási és felújítási igények megfogalmazása.

4.4.2 Használaton kívüli eszközök fogalma

Használaton kívüli eszköz az a további használatra alkalmas eszköz, amelynek rendeltetésszerű üzemeltetését, használatát profilváltás, korszerűbb eszköz beszerzése, vagy egyéb ok miatt legalább egy éve beszüntették.

Nem lehet használaton kívülinek tekinteni:

- a javítás alatt álló eszközöket,
- polgári védelmi eszközöket,
- a rendszeres időszakonkénti használatra szolgáló eszközöket,
- a célgépeket,
- az idényszerűen használt eszközöket (hóeke, mezőgazdasági gép),
- a tartozékként kezelt eszközöket,
- az üzemszüneteltetett vasútvonalak tárgyi eszközeit és tartozékaikat
- a TIZO állagában lévő épületek és építmények.

Minden munkavállalónak, de elsősorban az eszköz megőrzéséért felelős munkavállalónak, ingatlanok esetében a létesítményfelelősnek kötelessége a használaton kívülinek tekinthető eszközt az állagban tartó szervezet vezetőjének, vagy – ha az attól eltérő – a számadónak bejelenteni.

A számviteli törvény értelmében a nem nulla könyv

szerinti értékű, használaton kívüli, értékesítésre tartott tárgyi és immateriális eszközöket a készletek közé át kell sorolni. A használaton kívüli, továbbá az értékesítésre tartott eszköz fogalmát, az átsorolás és készletértékesítés folyamatát, a használaton kívüli eszközök kategorizálását, nyilvántartását, az azokhoz kapcsolódó bejelentési kötelezettségeket, a további hasznosítással kapcsolatos eljárásokat külön szabályzatban kell rögzíteni Társaságunként, a MÁV Zrt. esetében főigazgatóságunként.

Az állagban tartó szervezetek vezetői kötelesek az eszközök kihasználtságát, üzemeltetését figyelemmel kísérni, felelősek a használaton kívüli eszközök feltárásáért és kategorizálásáért.

4.4.3 Felelősség az eszközök megőrzéséért és azok rendeltetésszerű használatáért

4.4.3.1 Az állagban tartó szervezet vezetőinek felelőssége

A tulajdon megóvása

Az állagban tartó, illetve használó szervezeti egységek vezetőinek felelőssége a használatra és megőrzésre átvett eszközök vonatkozásában elsősorban a tulajdon megóvására vonatkozik. Ennek érdekében:

- a használatra átvett valamennyi eszközt nyilvántartásba kell venni, és
- a jelen utasításban szabályozott módon a nyilvántartást folyamatosan vezetni kell.

A használatra és megőrzésre átvett eszközök megóvásáért elsősorban azok a felelősek, akik ezekkel az eszközökkel a termelő, üzemeltető munkákat végzik, illetve a munkavégzést közvetlenül irányítják (elszámolási kötelezettség).

A rendeltetésszerű felhasználás és gazdaságos üzemeltetés

Az állagban tartó szervezeti egységek vezetőinek felelőssége – a használatra és megőrzésre átvett eszközök tekintetében – elsősorban azok rendeltetésszerű felhasználására és gazdaságos üzemeltetésére, illetve kapacitásának minél jobb kihasználására terjed ki. Az előzőek biztosítása érdekében gondoskodni tartoznak az eszközök karbantartási és időszakos javítási, illetve felújítási munkáinak elvégzéséről, elvégeztetéséről.

Az állagban tartó szervezeti egységek vezetőinek felelőssége kiterjed az eszköznyilvántartás, - megőrzés, - felhasználás ellenőrzésére is.

4.4.3.2 A számadó hiányért való felelőssége

A számadó – amennyiben az eszközt igazolhatóan átvette, de munkahelyre még ki nem adta, – a hiányért teljes mértékben felel, kivéve, ha a hiány rajta kívül álló okból következett be és annak bekövetkezését kellő gondossággal sem akadályozhatta volna meg, vagy az eszköz megfelelő helyen és módon történő tárolása nem volt biztosítható.

A számadót a munkahelyre kiadott eszközökért csak abban az esetben terheli az előzőek szerint felelősség, ha nem tudja igazolni, hogy a nyilvántartását terhelő eszközöket kinek, mikor adta át használatra.

4.4.3.3 Az eszközt használó munkavállalók hiányért való felelőssége

Azt a munkavállalót, aki az eszközt – szerszámkönyv vagy helyiségjegyzék szerint – igazoltan átveszi és azt állandóan őrzésében tartja vagy kizárólagosan használja, kezeli, és amelynek munkaidőn kívüli elzárására a Társaság lehetőséget nyújt, a hiányért teljes mértékű egyéni felelősség terheli. Mentésül a felelősség alól a munkavállaló, ha bizonyítja, hogy a hiányt részéről elháríthatatlan ok idézte elő.

Ha a megőrzésre átadott eszközben kár keletkezett, megrongálódott, a munkavállaló mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

Az eszköznek több munkavállaló részére, megőrzés, használat céljából történő átadásánál a helyiségjegyzéket valamennyi átvevő munkavállalónak alá kell írnia papír, vagy elektronikus formában. Az ilyen módon átvett eszközben bekövetkezett hiányért a munkavállalók munkabérük arányában felelnek. A munkavállalók mentesülnek a felelősség alól, ha bizonyítják, úgy jártak el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

A helyiségjegyzéket aláíró munkavállaló (munkavállalók), amint a hiány bekövetkeztéről tudomást szerez(tek), köteles(ek) az eszköz számadójának és a szervezeti egység vezetőjének azt bejelenteni.

4.4.4 Eszközök bontási költsége

A Szt. előírásainak megfelelően egy adott beruházás miatt lebontott és újraépített épület, építmény bontásának költségeit az adott beruházás bekerülési értékébe kell beszámítani. Az újraépítés költsége az újraépített eszköz bekerülési értékének minősül.

- Ha az elbontandó épület helyett új épül, az

új épület értékében kell a bontási költséget megjeleníteni.

- Ha a bontásra azért van szükség, mert más eszköz (vasúti pályához tartozó eszköz, burkolt terület, stb.) kerül az épület helyére, azoknak az eszközöknek az értékébe kell beszámítani, melyek érdekében a bontás szükségessé vált. Ezt a gyakorlatot kell alkalmazni akkor is, ha a védőtávolság biztosítása miatt történt a bontás.

A bontási költséget a bontás évében felmerült költségek között kell elszámolni, amennyiben az eszköz szükségtelenné vált, funkciója megszűnt, műszaki állapota leromlott, stb.

Az eszköz könyv szerinti értéke minden esetben terven felüli értékcsökkenés elszámolásával kerül kivezetésre, az esetleges vissznyeremény felvételével.

4.5 A tényleges eszközállomány és a nyilvántartás egyezőségének folyamatos ellenőrzése

A meglévő eszközállomány és a nyilvántartás egyezőségének ellenőrzését egyrészt a tényleges mennyiségi felvétellel, illetve egyeztetéssel végrehajtott leltározások, másrészt a két leltározási időszak között végrehajtott önrovincsolások biztosítják.

A leltár felvételét, elszámoltatását, valamint az önrovincsolás végrehajtását és kiértékelését a mindenkor hatályos Leltározási szabályzat, illetve a kapcsolódó társasági leltározási szabályzatok előírásai szerint kell végrehajtani.

4.6 Vegyes rendelkezések

4.6.1 Az eszközök bérbeadása

Abban az esetben, ha egy eszköz átmenetileg a Társaság tevékenysége szempontjából nélkülözhető, az meghatározott időre másnak bérbe adható, amennyiben ezt jogszabály vagy szerződés nem tiltja. Az eszközök bérbeadását – az állagban tartó szervezet kezdeményezésére – a Társaságnál érvényes és hatályos döntési és hatásköri lista (DHL) szerinti illetékes döntéshozó(k) engedélyezi(k).

Az eszközök bérbeadása kizárólag írásbeli bérleti szerződés alapján történhet.

A bérleti szerződést legalább négy (4) példányban kell elkészíteni. Az első példányt a szerződést kötő szervezet köteles megőrizni. A szerződés második példánya az állagban tartóé, a harmadik példány

az ügyirati példány, a negyedik példány a bérbevevőé. A bérbevevői példánynak a bérbevevő részére történő eljuttatásáról a szerződést kötő szervezet köteles gondoskodni. Az ingatlanhasznosítási utasítások (az ingatlanok bérbeadásáról szóló utasítás, illetve a lakásgazdálkodásról szóló utasítás) tárgyi hatálya alá tartozó eszközök esetében a vonatkozó utasítás szerinti példányszámban kell elkészíteni a bérleti szerződést.

A szerződést, valamint az adatmódosító betöltő táblát a DMS rendszerben elektronikusan becsatolva a szerződést kötő szervezet köteles megküldeni a Társaságnál a tárgyi eszköz-könyvelésért felelős szervezet részére. A bérbeadott eszközök adataiban a bérbeadás következtében bekövetkezett változásokat a tárgyi eszköz-könyvelésért felelős szervezetnek kell rögzítenie.

A szerződést kötő szervezet a bérleti szerződés másolati példányát köteles megküldeni a szerződéssel érintett eszköz(ök) számadójának (számadóinak).

A bérleti szerződésnek tartalmaznia kell legalább

- a bérbeadó és bérbevevő megnevezését, címét, bankszámla számát,
- a bérbeadott eszköz pontos meghatározását (megnevezés, leltári szám, mértékegység, mennyiség stb.),
- a bérbeadás időtartamát,
- a fizetendő bérleti díj összegét,
- a fizetés módját, illetve határidejét,
- a bérbevevő és bérbeadó jogait, kötelezettségeit,
- a bérleti szerződés megszűnésének és megszüntetésének eseteit,
- a bérleti szerződés megszűnését követően az eszköz visszaszolgáltatásával kapcsolatos teendőket.

A bérleti díj összegére a helyi viszonyok figyelembe vételével az állagban tartó szervezeti egység vezetője is javaslatot tehet.

Az egyes ingatlanok és vasúti járművek bérbeadását az ezekre vonatkozó külön kiadott utasítások figyelembe vételével kell lebonyolítani.

Bérbe adott ingatlan esetén a bérleti szerződésben rendelkezni kell a bérlő általi felújítás (korszerűsítés):

- lehetőségéről,
- költségeinek viseléséről,
- a költségeknek a bérleti díjban való esetle-

ges elismeréséről, annak módjáról,

- a bérleti szerződés megszűntekor a felújítás fizikai és az ezzel kapcsolatos pénzügyi elszámolásról.

4.6.2 Az eszközök bérbevétele

A bérbevett eszközöket analitikusan nyilván kell tartani. A nyilvántartást a számadók adatszolgáltatása alapján a tárgyi eszközök könyvelését végző szervezet aktualizálja a fordulónapra vonatkozóan. Az analitikának tartalmaznia kell legalább:

- az eszköz azonosítására alkalmas egyedi értéket,
- az eszköz megnevezését,
- a bérbevevő állagban tartó szervezet kódját,
- az eszközt bérbeadó szervezet, magánszemély megnevezését,
- a számadó munkavállaló személyügyi törzsszámát,
- a bérlet időtartamának kezdetét és végét,
- a bérleti szerződés számát,
- egyéb leíró adatot.

4.6.3 Eljárás az eszközök javításba küldése esetében

Eszközök javításba küldése esetén a következő eljárást kell követni:

- Ha az eszközt az állagban tartó szervezeti egység területéről javítás céljából más szervezeti egységhez, vagy külső vállalkozóhoz kell elszállítani, akkor erről „Küldlevelet” kell kiállítani. Ezzel egy időben az érintett eszköz(ök) eszköz státusz kódját 2018-ra kell módosítani az állagban tartónak. Amennyiben egy eszköznek csak egy kisebb egysége kerül javításra elküldésre, abban az esetben mivel a tárgyi eszköz, mint nagy egész fellelhető a területen nem szabad átállítani a státuszt kódot.
- A javításba küldött eszköz(ök) összes okmányán – ideértve különösen a küldlevelet és javításról kiállított számlát – a javításba küldött eszköz(öke)t egyedenként, az eszközszám feltüntetésével kell felsorolni.
- Ha olyan eszközt küldenek javításba, amely valamely munkavállaló szerszámkönyvében vagy helyiségjegyzéken szerepel, a javításba küldést és visszaérkezést – az érin-

tett munkavállaló vagy a helyiségjegyzéken helyiséget használóként feltüntetett eszközt átvevő személy kívánsága esetén – a számadó a szerszámkönyvben, vagy helyiségjegyzéken aláírásával bejegyezni köteles.

- A javításból visszakerült eszköz adatait össze kell hasonlítani a küldlevélen szereplő adatokkal és eltérés esetén az eszköz nem vehető át.
- A javíthatatlan eszközt – az IT eszközök kivételével - az állagban tartó szervezet részére vissza kell szállítani – a javíthatatlanságot igazoló műszaki szakvéleménnyel együtt – majd az eszközt az állagban tartó szervezetnek saját hatáskörben selejteznie kell, illetve a MÁV Zrt.-nél az IT eszközök esetében

az S58778-as SAP szervezeti költséghely kódra át kell számítani a selejtezés lefolytatása érdekében. A javíthatatlan eszköz helyett cserébe kapott eszközt új eszközként, az eszközbeszerzési folyamat szabályai szerint kell elszámolni és a nyilvántartásokba felvenni.

- A Társaságon kívüli szolgáltató által, illetve jótállási időn belüli vagy azon kívül, gyártó vagy forgalmazó által végrehajtott készülékjavítás illetve -csere esetén az alábbiak szerint kell eljárni:

Esemény / időszak	...jótállási időn belül	...jótállási időn kívül
Csere...	Az eszköz nyilvántartott értéke nem változik, azonban az eszköz egyéb nyilvántartott adataiban történt változásokat át kell vezetni. Ezzel egy időben a leltári számnak az eszközre történő rögzítéséről szükség szerint gondoskodni kell.	Amennyiben a régi eszköz selejtezésre vagy értékesítésre kerül, a cserébe kapott (beszerzett) eszközt új eszközként, az eszközbeszerzési folyamat szabályai szerint kell elszámolni és bevételezni, a régi eszközt a selejtezés, illetve értékesítés megtörténtekor a nyilvántartásokból ki kell vezetni. Amennyiben a cserére átalánydíjas karbantartási szerződés keretében kerül sor, az eszköz nyilvántartott értéke nem változik, azonban az eszköz egyéb nyilvántartott adataiban történt változásokat át kell vezetni. Ezzel egy időben a leltári számnak az eszközre történő rögzítéséről szükség szerint gondoskodni kell.
Javítás (ugyanaz az eszköz kerül vissza az állagban tartó szervezethez)...	Jótállási időn belüli javításról szóló bizonylat érkezik, az eszköz adataiban nem történik változás.	A javításról számla érkezik, az érintett eszköz adataiban nem történik változás.

Amennyiben az előzőekben eszközhöz kapcsolódó nem leíró adatok változtatása is szükségessé válik (ideértve különösen az eszköz hasznos élettartamát és maradványértékét), a tárgyi eszköz módosítás és állományváltozás folyamat (6-os DMS folyamat) szerint kell eljárni.

- Az eszköz javításból történő visszaérkezésekor az állagban tartónak az eszköz státusz kódját vissza kell állítania 2010-re az SAP rendszer AM moduljában.

4.6.4 Önrovincsolás

A számadónak annak érdekében, hogy a rábízott eszközökről számot tudjon adni, azok létezéséről személyesen meg kell győződnie amennyiben ez fizikailag lehetséges, valamint a szerszámkönyveket és helyiségjegyzékeket a valós állapottal össze kell vetnie.

Az önrovincsolás végrehajtását, illetve az észlelt eltérések rendezését – amennyiben azok véglegesnek tekinthetők – a mindenkor hatályos leltározási szabályzatok tartalmazzák.

4.6.5 Az aláírt szerszámkönyvek, helyiségjegyzékek, átadás-átvételi jegyzőkönyvek, leltárívek megőrzése

Az aláírt szerszámkönyveket, helyiségjegyzékeket, átadás-átvételi jegyzőkönyveket, leltáríveket a számadó időrendi sorrendbe állítva a Társaság mindenkor hatályos számviteli politikájában rögzített, a bizonylatok megőrzésére vonatkozóan előírt ideig köteles megőrizni.

4.7 Az egyes tárgyeszköz-csoportok speciális szabályai

A tárgyi eszköz nyilvántartás szempontjából a vasúti pálya és kapcsolódó létesítményein/tartozékain végzett eszköz nyilvántartási rendszerben szereplő üzemeltetési tevékenységek feladatelhatárolására, a mindenkor hatályos „Az eszköznyilvántartási rendszerben szereplő vasúti pálya és kapcsolódó létesítményein végzett tevékenységek elhatárolása” utasítás és mellékletei is irányadóak. (49/2021. 49/2021. (X.08. MÁV Ért. 17.) EVIG sz. utasítás)

4.7.1 Ingatlanok

Az ingatlanok pénzügyi nyilvántartása az SAP AM moduljában, műszaki nyilvántartása az SAP RE-FX

moduljában történik, (a RE-FX rendelkezik műszaki- és gazdasági nézetrel is) kivételt képeznek az ingatlanok minősülő vonalas létesítmények, melyek az INFRALIFE (korábban: ZAK) rendszerben találhatóak. A távközlő berendezések nyilvántartása a TTR rendszerben történik.

Az ingatlan eszközök saját minősítése (kivéve földingatlanok) minden esetben kötelező. Az egyedi minősítések (PÜSZ, VÜSZ, VÜNSZ) határozzák meg a földingatlan származtatott minősítését. A minősítéseket a **MÁV-csoport által alkalmazott térinformatikai rendszerben** objektum szinten kell elvégezni, minden esedékes ingatlanleltáror, illetve az eszköz bekerülése, funkcióváltozása során. A minősítésre vonatkozó részletes iránymutatást a mindenkor hatályos leltárujtás, valamint a Társaság „A MÁV Zrt. vasúti közlekedési tevékenységeinek számviteli elkülönítési szabályzatáról” tárgyú utasítása tartalmazza.

4.7.1.1 Földterületek

A földterületeket (telkeket) kötelező jelleggel helyrajzi számmal kell nyilvántartani.

Ingatlanok állománybavétele esetén – ha a vételár a telek és a rajta lévő épület, építmény értékét együttesen tartalmazza – és az építmények nem kerülnek lebontásra – aktiváláskor a telket és az épületet, építményt a Társaság vagyongazdálkodásért felelős szervezeti egységének, a Társaság számviteli nyilvántartásait vezetővel együttműködésben szét kell választania, majd a tárgyi eszközök nyilvántartásában külön kell szerepeltetni. Kivételt képeznek az önálló társasházi albetéttel rendelkező ingatlanok, ahol a föld, épület, építmény egység osztatlan közös tulajdont alkot, amely külön lakás kataszterként van nyilvántartva.

4.7.1.2 Lakások (önálló albetéttel rendelkező ingatlanok)

Olyan emberi szállás, tartózkodás (otthon) céljára szolgáló, általában műszakilag (építészetileg) is összefüggő önálló bejárattal rendelkező helyiségcsoport, amely a helyiségei, közművesítettsége, melegvíz-ellátása és fűtési módja alapján valamilyen komfortfokozatba sorolható, életvitelszerű lakhatást biztosít.

Lakásként kell nyilvántartani a lakás helyiségeit és a funkcionálisan a lakáshoz tartozó helyiségeket, függetlenül attól, hogy azok egymással műszakilag

összefüggenek-e.

A lakás tulajdonosának többi helyiségeit (garázs, lakás kialakítására szolgáló tetőtér, padlástér) az ingatlan-nyilvántartási adatoknak megfelelően kell a lakással együtt vagy önálló ingatlanként (eszközként) nyilvántartani.

Sorházakban, társasházakban, bérházakban a lakások számosságát az előzőek szerint nyilvántartott lakások száma határozza meg.

4.7.1.3 Épületek

Jellemzően emberi tartózkodás céljára szolgáló építmény, amely szerkezeteivel részben vagy egészben teret, helyiséget vagy ezek együttesét zárja körül meghatározott rendeltetés vagy rendeltetésével összefüggő tevékenység, avagy rendszeres munkavégzés, illetve tárolás céljából. Jelen utasítás alkalmazásában épület a végleges rendeltetéssel megvalósuló ingatlan, amely a talajjal való egybeépítés (alapozás) révén jön létre és csak szétbontás útján távolítható el. Nem minősül épületnek az összeszerelhető elemekből épült, elemeire szétszedhető és máshol felállítható barakk, raktár, stb.

A nyilvántartás szempontjából egy-egy szerkezeti- leg önálló épület tekintendő önálló tárgyi eszköz-

nek. Nem tekinthetők önálló épületnek azok az épületek, melyek – tartószerkezetük egybeépítése folytán – egyik vagy másik épület állagsérélmé nélkül külön-külön nem bonthatók el.

A földfeletti- és földalatti – a földdel tartósan összeépített – tárolótartályokat is az épületek között kell nyilvántartani.

Az épületeket egyrészt rendeltetésüknek, másrészt szerkezetüknek megfelelően kell a számjegyzéki számok alá besorolni.

Rendeltetésük szerinti besorolásnál a használatuk szerint kell dönteni. Amennyiben egy épületet több célra is használnak, a besorolást az dönti el, hogy melyik célra használt épületrész teszi ki a nagyobb légköbméter hányadot. Kivételt képeznek azok az üzemi célt szolgáló épületek, amelyekben nem üzemi rendeltetésű (pl. lakás, vagy egyéb bérlemény) is van. Ezeknél mindig az üzemi rendeltetés alapján kell a besorolást végrehajtani.

Szerkezetük szerinti besorolásnál – a számjegyzéki számok hármas tagozódásának megfelelően – a következő műszaki ismérveket kell figyelembe venni:

A csoport megnevezése	Felmenő (függőleges teherhordó) szerkezet	Kitöltő (nem teherhordó) falazat	Vízszintes teherhordó szerkezet
Hosszú élettartam	Beton- és vasbeton, égetett tégl-, kő-, kohósalak- és acélszerkezet	Tégla, blokk, öntött falazat, fémlemez, üvegbeton és profil üveg	Előregyártott és monolit vasbeton acéltartók közötti kitöltő elem, valamint boltzott földém
Közepes élettartam	Könnyűacél és egyéb fémszerkezet, gázsilikát szerkezet, bauxit-beton szerkezet, tufa és salakblokk szerkezet, fűrészelt faszzerkezet. Vályogfal, szigetelt alapokon	Azbeszt, műanyag és egyéb függönyfal	Fagerendás (hasított sűrűgerenda) mátrai földém, könnyű acél földém, illetve egyesített acél tetőszerkezet könnyű kitöltő elemekkel.
Rövid élettartam	Szarufás és deszka-szerkezet, vályogvert fal-szerkezet, ideiglenes téglafalazat	Deszkafal, lemezkeretbe sajtolt lapfal	Szarufás tapasztott és egyéb egyszerű földém

Az épület jellegét a három ismerv közül a rövidebb élettartamot jelentő alapján kell meghatározni.

Az épülethez tartoznak – azok értékében kell nyilvántartani – azok a víz-, villany-, gáz- és csatornázási vezetékek, fűtési, szellőző-, légfrissítő berendezések és felvonók, amelyek az épület szerkezetébe beépítve a használhatóságot és ellátást biztosítják.

Az épületek részét képezik a tartozékok és alkatrészek is, melyek értékét az adott épület értékében kell nyilvántartani.

Az épületek tartozékait a 4. számú melléklet tartalmazza.

4.7.1.4 Építmények

Építmény minden olyan helyhez kötött tárgyi eszköz, amelyet a földdel tartós kapcsolatban létesítettek és attól állagsérelem nélkül el nem választható, jelen utasítás alkalmazásában ide nem értve az épületeket.

Az építmények közé tartoznak az utak, vasúti pályák, erős- és gyengeáramú elektromos vezetékek, hidak, alagutak-aluljárók, gázvezetékek, vízvezetékek, csatornák, szennyvíztisztítás építményei, egyéb – fel nem sorolt – építmények.

4.7.1.4.1 Utak-terek

Utak, terek a személyek vagy járművek közlekedésére szolgáló épületen kívüli utak, járdák. Egy-egy telephelyen, vasútállomáson lévő azonos burkolattal ellátott, illetve burkolatlan úthálózat képez egy-egy önálló tárgyi eszközt négyzetméterben kifejezve. Az utak, terek értékében kell nyilvántartani a tartozékuknak minősülő táblákat, korlátokat a 4. számú melléklet szerint.

4.7.1.4.2 Vasúti pályák

A vasúti pályákat – tárgyi eszköz nyilvántartás szempontjából – egyrészt műszaki összetételük, másrészt területi megbontásuk szerint kell egy-egy önálló eszköznek tekinteni.

Műszaki összetételük szerint külön-külön tárgyi eszköznek kell tekinteni a vasúti pálya alépítményét, felépítményét és azok kiegészítő építményét, a kitérőt, átszelést, kettős vágánykapcsolat középrészét, illetve a vasúti pályatesten elhelyezkedő műtárgyakat.

A közforgalmú vasúti pálya, mely az egész ország területét behálózza, együttesen szolgálja ki a szállítási tevékenységet, de a kezelhetőség – műszaki állapot és értékkövetés – érdekében területileg megbontva kell egy-egy önálló tárgyi eszköznek tekinteni a következőkben leírtak szerint.

· Alépítmény

Alépítmény a pályatestnek az ágyazat alatti, teherviselő szerkezete. Az alépítmény tartozékát képezik – azok értékét az alépítmény értékében kell nyilvántartani – a töltések, bevágások, földkúpok, jelzőkövek és jelzőoszlopok, sebesség-jelzők, lámpa- és tárcsatartó oszlopok, állandó jellegű figyelmeztető táblák, fásítások.

Az alépítmény tartozékainak jegyzékét a 4. számú melléklet tartalmazza.

Az alépítményből egy-egy önálló tárgyi eszköznek kell tekinteni a nyíltvonal állomástól-állomásig terjedő szakaszát – kivéve azon szakaszokat, ahol a műtárgyon csak a felépítmény megy át -, illetve az állomási platót állomásonként az építési hossz folyóméterében kifejezve. Az építési hossz folyóméter mennyiséget az alépítmény felett lévő vágányhálózat hosszából és a csak felépítményt hordozó műtárgyak hosszából és a kitérők, átszelések, vágánykapcsolatok darabszámából származtatjuk (alépítmény mennyisége [ép hossz fm] = vágányhossz + (kitérők, átszelések, vágánykapcsolatok darabszáma * 30)

Két vagy több vágányú nyílt vonali pálya alépítménye együttesen képez egy tárgyi eszközt, és a vágányok összevont hossza alapján kell építési hossz folyóméterben nyilvántartani.

· Felépítmény

Felépítmény a vasúti pályának az alépítmény-korona fölötti része. Magában foglalja az ágyazatot, (zútottkő) az aljakat, a síneket és kapcsolószerkezetek elemeit, továbbá kitérők, átszelések, mozdonyfordító korongok, tolopok.

Nyilvántartás szempontjából egy önálló tárgyi eszköznek kell tekinteni két kitérő közötti

vágányszakaszokat függetlenül attól, hogy azok állomási vagy nyíltvonalis vágányok. –

Kétvágányú pálya esetében a két felépítmény külön-külön képez egy tárgyi eszközt, és a vágányfolyóméterüket külön-külön kell nyilvántartásba venni.

A felépítményi szerkezetek – ütköző bakok, kitérők, keresztezési középrések, átszelések, – darabonként képeznek egy-egy önálló tárgyi eszközt, és az elhelyezkedésüknek megfelelő vágánykategória szerint kell nyilvántartani.

• Saját célú vasúti pályahálózatok, illetve iparvágányok

Saját célú vasúti pályahálózat: az a nem állami tulajdonban levő vasúti pályahálózat, amelyet kizárólag a pályahálózat tulajdonosa használ saját áruszállítási műveletekre.

Vontatóvágány: az a pályahálózat, amely egynél több végfelhasználót szolgál vagy szolgálhat ki és nem minősül iparvágánynak.

Iparvágány: a mezőgazdasági vagy ipari üzem és létesítmény, ipari park területén lévő nem állami tulajdonú vágány vagy vasútvonal, amelynek fő feladata a gazdasági tevékenységhez szükséges nyersanyag, félkész- és késztermék szállításához szükséges vasúti összeköttetés biztosítása.

Az iparvágányokat és vontatóvágányokat műszaki összetételük szempontjából a közforgalmú vasúti pályával azonos módon kell besorolni a számjegyzéki számoknak megfelelően.

Területi megbontásuk szempontjából egy önálló egységnek kell tekinteni az üzemek kiszolgálására szolgáló vágányokat a kiinduló kitérőtől (kiágazástól) az üzem bejáratáig, illetve addig a pontig, amíg a pálya a Társaság tulajdonát képezi (pályavasúti határ). Önálló tárgyi eszközökre a vontatóvágányt, illetve iparvágányokat hasonló módon kell megbontani, mint az állomási vágányhálózatot.

• Kitérő, átszelés, kettős vágánykapcsolat középrész

A kitérő olyan szerkezet, amely lehetővé teszi, hogy a járművek folyamatos mozgással egyik vágányról a másikra áthaladhassanak.

Valamennyi kitérőt, vágányátszelést, kettős vágánykapcsolat középrészt önálló tárgyi eszközként kell nyilvántartani.

• Vasúti pályák kiegészítő építményei

A vasúti pályán vagy a mellett lévő azzal szorosán összefüggő építmények, de egyedileg elhatárolhatók, ezért egyedenként minősíthetők egy-egy tárgyi eszköznek. Ide tartoznak: a vasúti tám- és bélésfalak, árkok (talp-, öv- és szikkasztóárkok), vasúti rakodók, szikkasztó medencék, szikkasztó blokkok, aknák, élet védelmi kerítések, útátjárók, utasperonok, vízdaruk, rakminták, vasúti járműmérlegek, zajvédő falak (kivéve a műtárgyak zajvédő falát, mely a műtárgy tartozéka a 4. sz. melléklet szerint), állandó jellegű hóvédművek. Valamennyi kiegészítő építmény nyilvántartása az érvényes számjegyzéki szám lista részletezése szerint, területi elhatárolással történik.

• Műtárgyak

Műtárgyak a vasúti pályához tartozó építmények, amelyek feladata a vasúti pálya, illetve az út valamely akadályon való átvezetése. Ide tartoznak a hidak, felüljárók, jelzőhidak, átteresek, aluljárók, alagutak, galériák, szárító tárok egyéb vasúti terhet viselő műtárgyak.

Mind a vasúti, mind a nem vasúti műtárgyak egymástól egyértelműen elkülönülnek, ezért egyedenként – a tartozékaik értékével együtt – kell nyilvántartani a számjegyzéki számhoz tartozó mértékegységnek megfelelő mennyiségben kifejezve.

A műtárgyak tartozékait a 4. számú melléklet tartalmazza.

4.7.1.4.3 Biztosítóberendezések

A TEB (köztük külön munkalapon a biztosítóberendezési) berendezések objektum struktúrája az alábbi linken érhető el: [T-E-B objektum struktúrák](#)

A biztosítóberendezések között egyetlen önálló eszközszámmal a következő eszközök rendelkeznek:

• **Állomási biztosítóberendezés**

Minden egyes műszaki helyen lévő állomási biztosítóberendezésnek vagy az állomási biztosítóberendezéstől külön álló elágazás, kiágazás, forgalmi kitérő, sajátcélú vasúti pályahálózat, illetve iparvágány, rakodóhely, sajátcélú vasúti pályahálózat, valamint iparvágány kiágazás védelmi berendezésének egyetlen önálló eszközzel kell rendelkeznie. Egyetlen eszköznek (egyetlen önálló eszközzel rendelkező berendezésnek) minősül a több műszaki helyet érintő állomási biztosítóberendezés is. Ha egy adott műszaki helyen két különböző típusú állomási biztosítóberendezés található, akkor azok nem vonhatók össze, hanem külön-külön eszköznek minősülnek egy-egy önálló eszközzel.

• **Vonali biztosítóberendezés**

Minden egyes műszaki helyen lévő vonali biztosítóberendezésnek egyetlen önálló eszközzel kell rendelkeznie, ahol értelmezhető a vonali biztosítás fogalma. Ahol nem értelmezhető (biztosítatlan) oda csak abban az esetben kell felvenni egyetlen önálló eszközzel rendelkező vonali biztosítóberendezést, ha a tartozéklistában szereplő bármelyik eszköz is megtalálható az adott műszaki helyen (például kábelhálózat).

• **Állomási és vonali sorompó berendezés**

Minden egyes állomási és vonali sorompó berendezésnek egyetlen önálló eszközzel kell rendelkeznie.

• **Gurítói berendezés**

Minden egyes műszaki helyen lévő gurítói berendezésnek egyetlen önálló eszközzel kell rendelkeznie.

Egyetlen önálló eszközzel rendelkező berendezésnek minősül a több műszaki helyet érintő gurítói berendezés is.

• **KÖFE-KÖFI-FET központ**

A KÖFE-KÖFI-FET berendezések közül csak a központi berendezések minősülnek egyetlen önálló eszközzel bíró eszköznek.

• **RBC központ (Radio Block Center - rádiós**

irányító központ)

Minden egyes RBC berendezésnek egyetlen önálló eszközzel kell rendelkeznie.

• **Hőnfutásjelző berendezés**

Minden egyes hőnfutásjelző berendezésnek egyetlen önálló eszközzel kell rendelkeznie.

• **Dinamikus kerékterhelés mérő berendezés**

Minden egyes dinamikus kerékterhelés mérő berendezésnek egyetlen önálló eszközzel kell rendelkeznie.

• **Rakszelvény ellenőrző berendezés**

Minden egyes rakszelvény ellenőrző berendezésnek egyetlen önálló eszközzel kell rendelkeznie.

• **Kerékprofil ellenőrző berendezés**

Minden egyes kerékprofil ellenőrző berendezésnek egyetlen önálló eszközzel kell rendelkeznie.

• **Áramszedő ellenőrző berendezés**

Minden egyes áramszedő ellenőrző berendezésnek egyetlen önálló eszközzel kell rendelkeznie.

• **Vágányfék berendezés**

Minden egyes vágányfék berendezésnek egyetlen önálló eszközzel kell rendelkeznie.

• **Gépek (könnyű és nehéz)**

Minden egyes könnyű és nehéz gépnek egyetlen önálló eszközzel kell rendelkeznie.

• **Mérőműszer**

Minden egyes digitális illetve analóg mérőműszernek egyetlen önálló eszközzel kell rendelkeznie.

Az egyetlen önálló eszközzel bíró eszközök tartozéklistával rendelkezhetnek.

Meglévő PM-AM kapcsolat esetén tartozékként a

mindenkori aktuális objektum struktúrában a fölérendelt berendezés alatt lévő berendezéseket tekintjük. Kivétel ez alól a vágányfék.

A tartozéklista kötelező elemeit az 5. számú melléklet tartalmazza.

4.7.1.4.4 Erősáramú berendezések

A TEB (köztük külön munkalapon az erősáramú) berendezések objektum struktúrája az alábbi linken érhető el: [T-E-B objektum struktúrák](#)

Az erősáramú berendezések között egyetlen önálló eszközzámmal a következő eszközök rendelkeznek:

- **Nyíltvonal villamos felsővezeték**

A vontatási villamos energia továbbítására létesített hosszlánc rendszer, melyre az a jellemző, hogy a vasúti nyíltvonalak egész hosszában, képeznek egy-egy önálló tárgyi eszközt. A villamos felsővezeték csak oszlopok felhasználásával építhetők meg és a vezetékek csak az oszlopokkal együtt képezik a teljes építményt, lényegében tehát a tárgyi eszközt. Minden egyes műszaki helyen lévő nyíltvonal villamos felsővezeték berendezésnek egyetlen önálló eszközzámmal kell rendelkeznie egyvágányú, illetve többvágányú pályán egyaránt.

A villamos felsővezeték rendszerhez tartozékként kell figyelembe venni az állomási 25 kV-os kitápláló vezeték/kábelt, ami a vontatási célú villamos állomás és a felsővezeték között a villamos energia továbbítását és az áramvisszavezetést szolgáló berendezés.

- **Állomási villamos felsővezeték**

A vontatási villamos energia továbbítására létesített hosszlánc rendszer, melyre az a jellemző, hogy az állomás területén képeznek egy-egy önálló tárgyi eszközt. A villamos felsővezeték csak oszlopok felhasználásával építhetők meg és a vezetékek csak az oszlopokkal és a vontatási energia elosztását szolgáló szakaszolókkal együtt képezik a teljes építményt, lényegében tehát a tárgyi eszközt.

Minden egyes műszaki helyen lévő állomási felsővezeték berendezésnek egyetlen eszközzámmal kell rendelkeznie egyvágányú, illetve többvágányú pályán egyaránt. Az állomási villamos felsővezeték rendszerbe beletartozik a felsővezeték hálózatról táplált 27,5/0,23 kV-os névleges feszültségű osz-

loptranszformátor is, mely a kiefeszültségű fogyasztók energiaellátást biztosító berendezés.

Abban az esetben, ha egy műszaki helyen a MÁV Zrt. vagyonkezelésében, illetve tulajdonában lévő felsővezeték is található, akkor azok nem vonhatók össze, hanem külön-külön eszköznek minősülnek (egyetlen önálló eszközzámmal).

Az állomási és a nyíltvonal villamos felsővezeték közötti határt az állomás előtti szakaszolás közepe, négy oszlopközös szakaszolás esetén a nyíltvonal felőli belső oszlopköz közepe képezi.

A villamos felsővezeteki rendszerhez tartozékként kell figyelembe venni az állomási 25 kV-os kitápláló vezeték/kábelt, ami a vontatási célú villamos állomás és a felsővezeték között a villamos energia továbbítását és az áramvisszavezetést szolgáló berendezés.

- **Áramszedő megfigyelő berendezések**

Az áramszedők műszaki paramétereit ellenőrző berendezés. A 4.7.1.4.3. Biztosítóberendezések menü pontban található.

- **Alállomás**

Ide értendők a vontatási alállomások, autotranszformátor állomások, vonalleválasztó automatika berendezések (vonalbontó) és a személyszállító szerelvények villamos előfűtő, előhűtő berendezés. A transzformátor alállomások esetében valamennyi berendezés és műszer együttesen képez egy-egy önálló tárgyi eszközt. A két alállomásrészt összekötő közép feszültségű távvezeték/kábel az alállomás részét képezi.

- **Vontatási alállomás**

A vontatási célú villamosenergia ellátást biztosító nagy/ közép feszültségű transzformátor alállomás.

- **Autotranszformátor állomás**

A 2x25 kV 50 Hz feszültségű vontatási energiaellátó rendszerben üzemelő, a felsővezeték hálózathoz kapcsolódó speciális transzformátor állomás, mely biztosítja a vontatási transzformátor állomásról a hálózatba táplált villamos energia 25 kV-os vontatási feszültségre transzformálását és a fogyasztókhoz történő eljuttatását.

- **Vonalleválasztó automatika berendezés (vonalbontó)**

A felsővezeték hálózatrészek szelektív védelmét biztosító berendezés. Minden egyes vonalleválasztó automatika berendezésnek egyetlen önálló eszközzámmal kell rendelkeznie.

- **Személyszállító szerelvények villamos előfűtő, előhűtő berendezés**

A villamos előfűtést, előhűtést ellátó berendezés valamennyi részegységeivel együtt – képez egy-egy önálló tárgyi eszközt.

- **Áramátalakító**

A vasút-villamos (tram-train) nem törzshálózati szakaszain a felsővezeték hálózatot villamos energiával ellátó helyhez kötött létesítmény.

- **Helyi távműködtető berendezések (HETA)**

Helyi távműködtető berendezésnek nevezzük a felsővezeteki villamos hálózatba beépített motoros szakaszolók vezérlésére alkalmas, állomáson vagy nyíltvonalon elhelyezett készülékeket. Ide kell érteni a kapcsolókerti, vonali-, állomási- fázishatári, és a forgalmi kitérők távvezérlő berendezéseit a működtetés módjától függetlenül, akár helyi működtetésű, akár felsőbb irányítástechnikán keresztül működtetett.

- **Villamos váltófűtés**

A váltófűtés váltók villamos-energiával való fűtésére létesített berendezés. Létesítésének célja, hogy átlagos téli időjárási körülmények között megakadályozza a mozgó részekben a lefagyást, és ezzel biztosítja a váltó működtetését a vonatforgalom zavartalan lebonyolításáért.

Egy szolgálati helyen telepített villamos váltófűtő rendszerek részegységeivel együtt képez egyetlen önálló tárgyi eszközt.

- **Térvilágítás**

A térvilágítás célja, hogy sötétben a hely rendelkezésének megfelelő látási viszonyokat hozzon létre.

A vasúti térvilágítási rendszerekhez tartozó valamennyi berendezés és műszer együtt képez egyetlen önálló tárgyi eszközt, szolgálati helyenként

- **Energiaellátás**

Az az általános célú elosztó hálózat, ami a vasútiüzemi, technológiai, egyéb berendezései működtetéséhez szükséges villamosenergiát biztosítja. Ide kell érteni a kis- és középfeszültségű villamosenergia-hálózatokat is.

A villamosenergia-ellátó hálózatokhoz tartozó valamennyi berendezés és műszer együttesen képez

egyetlen önálló tárgyi eszközt, szolgálati helyenként.

- **Transzformátor/kapcsoló állomás**

- **Középfeszültségű oszloptranzformátor állomás**

A közüzemi hálózatról üzemelő közép/kisfeszültségű transzformátor állomás, ami a kisfeszültségű fogyasztók energiaellátását biztosítja. Minden egyes telepített oszloptranzformátor állomásnak egyetlen önálló eszközzámmal kell rendelkeznie.

- **Transzformátor állomás**

A közüzemi vagy MÁV középfeszültségű hálózatról üzemelő közép/kisfeszültségű transzformátor állomás, ami a kisfeszültségű fogyasztók energiaellátását biztosítja. Minden egyes telepített transzformátor állomásnak egyetlen önálló eszközzámmal kell rendelkeznie.

- **Kapcsolóállomás**

A közüzemi vagy MÁV középfeszültségű hálózatról táplált középfeszültségű fogyasztók energiaellátást szolgáló berendezés. Minden egyes telepített kapcsolóállomásnak egyetlen önálló eszközzámmal kell rendelkeznie.

- **Gépek (könnyű és nehéz)**

Minden egyes könnyű és nehéz gépnek egyetlen önálló eszközzámmal kell rendelkeznie.

- **Mérőműszer**

Minden egyes digitális, illetve analóg mérőműszernek egyetlen önálló eszközzámmal kell rendelkeznie.

Az egyetlen önálló eszközzámmal bíró erősáramú eszközök tartozéklistával rendelkezhetnek.

Meglévő PM-AM kapcsolat esetén tartozékként a mindenkori aktuális objektum struktúrában a fölérendelt berendezés alatt lévő berendezéseket tekintjük.

A tartozéklista kötelező elemeit a 6. számú melléklet tartalmazza.

4.7.1.4.5 Távközlési berendezések

A távközlési berendezések (SAP PM modul) körét a távközlési objektumstruktúra tartalmazza. Az objektumstruktúra műszaki szempontok szerint került kialakításra. Alapelv szerint léteznek fölérendelt és alárendelt berendezések. Az alábbiak azok a fölérendelt berendezések, amelyeknek önálló eszközszámmal kell rendelkezniük (AM-PM összerendelés). Berendezéseket a műszaki szempontok szerint lehet létrehozni, törölni, módosítani, ehhez nem szükséges számveteli oldalon változtatásokat végezni. Az SAP AM modullal való kapcsolatot a fölérendelt berendezéshez rendelt eszközszám biztosítja. Ha egy adott műszaki helyen csak tartozék van, akkor a fölérendelt eszközt létre kell hozni, a tartozékok összértékével.

A TEB (köztük külön munkalapon a távközlési) berendezések objektum struktúrája az alábbi linken érhető el: [T-E-B objektum struktúrák](#)

A távközlési berendezések között önálló eszközszámmal a következő eszközök rendelkeznek:

- **Áramellátó rendszer**

Minden egyes áramellátó rendszernek (akkumulátortöltő, inverter, UPS, komplex áramellátó keret) egyetlen önálló eszközszámmal kell rendelkeznie.

- **Analóg átviteltechnikai berendezés**

Minden egyes analóg átviteltechnikai berendezésnek egyetlen önálló eszközszámmal kell rendelkeznie.

- **Adathálózati berendezés**

Minden egyes adathálózati berendezésnek egyetlen önálló eszközszámmal kell rendelkeznie.

- **Technológiai klíma**

Minden egyes technológiai klímaberendezésnek egyetlen önálló eszközszámmal kell rendelkeznie.

- **Digitális átviteltechnikai berendezés**

Minden egyes digitális átviteltechnikai berendezésnek egyetlen önálló eszközszámmal kell rendelkeznie.

- **Fémvezetőjű kábelhálózat**

Minden fémvezetőjű kábelhálózatnak önálló eszközszámmal kell rendelkeznie. Két szomszédos állomás között több műszaki

helyet érintő vonalkábelt a szomszédos állomások közti nyílt vonali műszaki helyekhez kell felvenni. Ha egy műszaki helyen több, strukturált hálózathoz tartozó fémvezetőjű kábel található, akkor azok összevontan egy eszköznek minősülnek (egyetlen önálló eszközszámmal, de összevont mennyiséggel és értékkel). Az önálló eszközszámmal bíró Fémvezetőjű kábelhálózati eszközök tartozéklistával rendelkezhetnek. A távközlési alépítmények (kábel védőcsövek, távközlési kábelcsatornák) és távközlési oszlopok tartozékként kerülnek nyilvántartásba. A tartozéklista elemeit a 7. számú melléklet tartalmazza. Ha egy adott műszaki helyen előbb létesül tartozék, mint a fölérttes eszköz, akkor a fölérendelt eszközt létre kell hozni, a tartozékok összértékével.

- **Fényvezetőjű kábelhálózat**

Minden fényvezetőjű kábelhálózatnak önálló eszközszámmal kell rendelkeznie. Két szomszédos állomás között több műszaki helyet érintő fényvezetőjű vonalkábelt a szomszédos állomások közti nyílt vonal műszaki helyéhez kell felvenni. Ha egy műszaki helyen több, fényvezetőjű LAN hálózathoz tartozó kábel található, akkor azok összevontan egy eszköznek minősülnek (egyetlen önálló eszközszámmal, de összevont mennyiséggel és értékkel). A fényvezetőjű hálózat számára szolgáló távközlési alépítmények kezelésének szabályai megegyeznek a fémvezetőjű kábelhálózatnál részletezett szabályokkal.

- **Hangrendszer**

Minden egyes hagyományos, különállóan működő hangrendszernek, illetve ablakátbeszélő berendezésnek önálló eszközszámmal kell rendelkeznie. A diszpécserberendezésekbe integrált hangrendszer nem önálló eszköz, hanem a Technológiai célú távközlési rendszer része. Amelyik műszaki helyen nincs önálló hangrendszer, de a tartozéklistában szereplő bármelyik tartozéka megtalálható (távbeindításos állomások hanghálózati eszközei, távvezérelt vizuális berendezések), ott fel kell venni egyetlen önálló eszközszámmal rendelkező, új hangrendszert.

Hangrögzítő berendezés

Minden egyes hangrögzítő berendezésnek egyetlen önálló eszközszámmal kell rendelkeznie.

- **Menedzsment rendszeri berendezés**

Minden egyes menedzsment rendszeri berendezésnek egyetlen önálló eszközszámmal kell rendelkeznie.

- **Órahálózat**

Az órahálózat berendezései közül csak a központi berendezések (főórák) minősülnek egyetlen önálló eszközszámmal bíró eszköznek. Amelyik műszaki helyen nincs főóra, de melékóra megtalálható, ott fel kell venni egyetlen önálló eszközszámmal rendelkező, új órahálózatot.

- **Általános célú távbeszélő rendszer**

Minden egyes távbeszélő központnak (MD GS, LIM, Alcatel berendezés, CallCenter, CallManager) önálló eszközszámmal kell rendelkeznie. Amelyik műszaki helyen nincs távbeszélő központ, de a tartozéklistában szereplő bármelyik távbeszélő végkészülék megtalálható, ott fel kell venni egyetlen önálló eszközszámmal rendelkező, új, általános célú távbeszélő rendszert.

- **Technológiai célú távközlési rendszer**

Minden, az adott műszaki helyen megtalálható, különcélú, vezetékes távközlési rendszernek (diszpécser rendszerek, távgépírók) önálló eszközszámmal kell rendelkeznie. Amelyik műszaki helyen nincs önálló technológiai célú távközlési rendszer, de a tartozéklistában szereplő bármelyik tartozéka megtalálható, ott fel kell venni egyetlen önálló eszközszámmal rendelkező, új technológiai célú távközlési rendszert.

- **Technológiai célú biztonsági rendszer**

Minden egyes technológiai célú biztonsági rendszernek (vagyonvédelmi, riasztó, beléptető és integrált tűzvédelmi rendszer, illetve kamerás megfigyelő rendszer) egyetlen önálló eszközszámmal kell rendelkeznie.

- **Technológiai célú tűzvédelmi rendszer**

Minden egyes technológiai célú, önálló tűzvédelmi rendszernek egyetlen önálló eszközszámmal kell rendelkeznie.

- **Vezeték nélküli hálózat**

Minden egyes vezeték nélküli hálózat köz-

ponti berendezésének (vonali rádió központ, analóg és GSM-R bázisállomás (RRH), fix telepítésű rádiók, GSM-R MSC központ, DM, OMC-R Server, BSC, Rádiós diszpécser terminál, Antennaárboc, Tetőtartó, Antennatorony) egyetlen önálló eszközszámmal kell rendelkeznie. A GSM-R végberendezések (mobil telefonok, mozdonyrádiók) nem önálló eszközök, hanem az MSC központok alárendelt berendezései (SAP PM modulban), illetve tartozékai (SAP AM modulban).

- **Vizuális utastájékoztató rendszer**

Minden egyes különálló vizuális utastájékoztató rendszernek (külön vezérlővel rendelkező körzetnek) egyetlen önálló eszközszámmal kell rendelkeznie. A hangos utastájékoztató rendszerbe vagy diszpécser berendezésbe integrált vizuális utastájékoztató rendszer nem önálló eszköz, hanem a Hangrendszer vagy a Technológiai célú távközlési rendszer része.

- **Gépek (könnyű és nehéz)**

Minden egyes könnyű és nehéz gépnek egyetlen önálló eszközszámmal kell rendelkeznie.

- **Merőműszer (digitális és analóg)**

Minden egyes digitális és analóg mérőműszernek egyetlen önálló eszközszámmal kell rendelkeznie.

Az egyetlen önálló eszközszámmal bíró távközlési eszközök tartozéklistával rendelkezhetnek.

Meglévő PM-AM kapcsolat esetén tartozékként a mindenkori aktuális objektum struktúrában a fölérendelt berendezés alatt lévő berendezéseket tekintjük.

A tartozéklista elemeit a 7. számú melléklet tartalmazza.

Ideiglenes TEB berendezések elszámolási módja

Ideiglenes TEB berendezések esetében a NIF Zrt. a berendezést nem adja át a MÁV Zrt. részére, ebből kifolyólag az ideiglenes berendezéseket eszköz oldalon (SAP-AM modul) nem kell nyilvántartásba venni.

A NIF Zrt. által létesülő beruházás miatt ideiglenesen üzembehelyezett TEB berendezések értékét egy adott műszaki helyen belül az újonnan létesült esz-

közre vagy eszközökre kell felosztani.

4.7.1.4.6 Csatornák

A szenny- és csapadékvíz elvezetését szolgáló létesítmények.

Egy-egy állomás vagy szervezeti egység, lakótelep területén több létesítményt összekötő összefüggő csatornahálózat, amely vagy a városi csatornahálózatba, vagy a Társaság saját szennyvíztisztító telepébe, illetve műtárgyaiba köt be.

Csak ezeket a csatornákat kell szervezeti egységként egy-egy önálló tárgyi eszközként nyilvántartani. Kizárólag egy épületet szolgáló, 60 m-nél nem hosszabb, csatornát nem kell önálló tárgyi eszközként nyilvántartani, mert az az épület részének tekintendő és annak értékét az épületnél kell figyelembe venni.

4.7.1.4.7 Csővezetékek

Azok a víz, gáz és központi fűtést szolgáló csővezetékek, amelyek épületen kívül a földben, vagy a föld felett tartóoszlopokon helyezkednek el, önálló tárgyi eszközként kell nyilvántartani. Az épületek ellátását szolgáló belső csővezetékek az épületek részeit képezik, azokat az épület értékében kell nyilvántartani.

4.7.1.4.8 Magasépítmények

Épületek és olyan építmények, melyek tervezése nem a mérnöki (építő-, közlekedés-, vízépítő, stb.), hanem az építészeti tervezési szakterület hatálya alá, létesítéséhez kapcsolódó építési műszaki ellenőri tevékenység pedig a vonatkozó jogszabály alapján a magasépítési műszaki ellenőr kompetenciájába tartozik. Magasépítmény különösen: az épület, a lábakon álló tetőszerkezet, a kerékpártároló építmény, az esőbeálló, a vagyonvédelmi vagy egyéb területhatároló kerítés (vasúti pálya tartozékának minősülő, ill. életvédelmi kerítés nem minősül magasépítménynek), az ezek tartozékát képező építményrészekkel együtt.

4.7.1.4.9 Egyéb építmények

Az előzőekben fel nem sorolt építmények általában egymástól jól elkülöníthetők, ezért az Építményjegyzéknek megfelelő besorolásuk szerint egyedileg tekintendők tárgyi eszköznek.

4.7.1.5 Ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok

Ezeket a jogokat szerződésenként és ingatlanhoz kapcsolódóan kell egyedi (önálló) tárgyi eszközként nyilvántartani.

4.7.2 Gépek, berendezések, felszerelések

4.7.2.1 Műszaki berendezések, gépek

A műszaki berendezések, gépek között kell nyilvántartani – alapzatukkal, tartozékaikkal és beépített alkatrészeikkel, valamint kapcsoló berendezéseikkel együtt – a tevékenységet közvetlenül szolgáló erőgépeket, eróművi berendezéseket, műszereket és szerszámokat, szállítóeszközöket, hírközlő berendezéseket, számítástechnikai eszközöket.

Az erőgépek és eróművi berendezések közé tartoznak a stabil, illetve félstabil gőzerőgépek, gyors- és lassú égésű motorok, ipari kazánok, villamos forgógépek, transzformátorok, kis- és nagyfeszültségű villamos készülékek, stb.

Helyhez kötött gépek, berendezések közé tartoznak az olyan gépek, berendezések, amelyek az elhelyezésükre szolgáló ingatlannal – alaptest alkalmazásával – szervesen egybeépítésre kerültek. Ide tartoznak a fordítóköröngök, vasúti járműmérlegek, tolópadok, melyek a hozzájuk kapcsolódó aknákkal összerendelésre kerülnek (az aknák építmény kataszterként kerülnek nyilvántartásra).

Műszerek és szerszámok közé a tevékenységi profilnak megfelelő munkagépeket, előkészítő, kezelő berendezéseket, műszereket, vasútbiztosító berendezéseket, mérőeszközöket, stb. kell sorolni.

Szállítóeszközöknek minősülnek a vállalkozáson (telephelyen) belüli anyag- és árumozgatás céljára használt emelők, daruk, rakodók, szállító targoncák, szállítószalagok, stb.

Hírközlő berendezéseknek minősülnek a vezetékes és vezeték nélküli hírközlő eszközök és berendezések.

Számítástechnikai gépek között kell nyilvántartani valamennyi kis és nagy számítástechnikai gépet és berendezést.

4.7.2.2 Egyéb berendezések felszerelések

Az egyéb berendezések felszerelések közé tartoz-

nak azok a gépek, berendezések, felszerelések, amelyek a tevékenységet közvetetten szolgálják. Ilyenek különösen: az irodai, igazgatási berendezések, felszerelések, jelzőeszközök, az üzemkörön kívüli – szociális, kulturális létesítmények, munkahelyi étkeztetés, orvosi rendelő, munkásszállás-berendezési felszerelései.

4.7.2.3 Földelőrúd

Minden egyes kézi földelőrúdnak (az erősáramú és a forgalmi területen is) önálló eszközszámmal kell rendelkeznie.

4.7.3 Járművek

Ebben a csoportban kell nyilvántartani – a tevékenységet közvetlenül – illetve közvetetten szolgáló járművek megkülönböztetésével – az általában közforgalmi rendszámmal vagy vasúti jármű pályaszámmal ellátott, vasúti, közúti és vízi személy- és teherszállító eszközöket.

4.8 Az egyes immateriális eszköz-csoportokra vonatkozó speciális szabályok

Immateriális javak nyilvántartása

Az immateriális javak – analitikus nyilvántartását a tárgyi eszközök nyilvántartásával azonos módon az SAP AM modulban történik.

Saját előállítású szoftverek

Ha valamelyik Társaság saját maga állít elő valamilyen szoftvert, és azt több szervezeti egység is használja, akkor előállítási értékben annál a szervezeti egységnél kell aktiválni, ahol a kifejlesztés ténylegesen megtörtént.

Kísérleti fejlesztés aktivált értéke

A kutatási-kísérleti fejlesztési tevékenységet, annak elszámolását a 16/2003. (MÁV Ért. 45.) VIG. sz. utasítás szabályozása szerint kell végrehajtani.

4.9 Vagyonkezelt állami tulajdonú eszközök kezelése a MÁV-csoportnál

A Magyar Állam nevében eljáró tulajdonosi joggyakorló szervezet – jelenleg az MNV Zrt – a közlekedéspolitikáért, illetve az állami vagyonért felelős miniszter jóváhagyásával a MÁV Zrt. (továbbiakban jelen fejezetpontban: Vagyonkezelést Végző Társaság; továbbiakban: VVT) használatába, vagyonkezelésébe adta az országos közforgalmú vasúti pályát és tartozékait. Annak érdekében, hogy az

állami tulajdonban és a VVT használatában lévő vagyron szakmai, ágazati szempontokat és tulajdonosi érdekeket is figyelembe vevő szakszerű vagyrongazdálkodást biztosított legyen, a Kincstári Vagyon Igazgatóság illetve jogutódja, az MNV Zrt. és a VVT egymással vagyonkezelési szerződést kötött.

A 620318/2001/0100 számú Vagyonkezelési Szerződés és annak módosításai 2. számú mellékletében rögzítésre került az állami tulajdont képező eszközök köre – illetve az ezen eszközököt érintő változások jogszabályok szerinti végrehajtása, finanszírozása és nyilvántartása.

Az állami tulajdonban lévő és vagyonkezelési szerződéssel a VVT használatába, vagyonkezelésébe adott eszközök – működtetés és nyilvántartás szempontjából – a Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes és a Beruházási vezérigazgató-helyettes irányítása alá tartozó szervezetekhez tartoznak. Az egységes ingatlanynilvántartás kialakítása és fenn tartásának biztosítása az IGI VK feladata.

Állami tulajdonban lévő eszközök főbb csoportjai:

- közforgalmú vasúti pálya alépítménye és felépítménye a kisajátítási határon belüli földterülettel,
- tám-, zajvédő- és bélésfalak, vasúti rakodók, ütközőbakok, egyéb vasúti kiegészítő építmények, árkok, utas peronok,
- alagutak, galériák, hidak, felüljárók, jelzőhidak, aluljárók, átereszek, egyéb vasúti terhet viselő szerkezetek (kivéve a vasúti járműmérleget)
- középfeszültségű erősáramú vezetékek és kiegészítő építményei, kisműködésű erősáramú vezetékek és kiegészítő építményei, kisműködésű gyengeáramú (távközlő és adatátvitel hálózatai) vezetékek, vasúti villamos felsővezeték, vontatási transzformátor állomás,
- HM iparvágány, pálya és kiegészítő építményei, vezetékei,
- jelző- és biztosító berendezések, vezetékes és egyes vezeték nélküli hírközlő berendezések, utastájékoztató berendezések,
- vágányba épített szerkezetek (vágányfűkek, hőnfutásjelzők, vasúti járműmérlegek),

- vasútnak a vasúttal és más közlekedési úttal való szintbeni kereszteződése,
- mérlegházak aknával, vagy anélkül,
- a közforgalmú vasúti pályából kiágazó vontatóvágányok, valamint az iparvágányok, üzemi vágányok első (kiágazó) kitérője,
- honvédelmi és polgári védelmi létesítmények és eszközök,
- műemléknek nyilvánított épületek,
- a kincstári épületekhez, építményekhez tartozó földterületek,
- bútorok, berendezések.

A közforgalmú és az egyéb vasúti pályát és tartozékait, továbbá a felsővezetéki, biztosítóberendezési, a távközlési, adatátviteli rendszereket egy értelmezhető pontnál (szakaszoló, kábelrendező, főkapcsoló, stb.) kell elválasztani a helyi adottságok figyelembe vételével.

4.9.1 A vagyonkezelt állami tulajdonú eszközök kezelésére és elszámolására vonatkozó speciális előírások

A vagyonkezelt állami tulajdonú eszközök és a Társaság tulajdonában álló eszközök egyik eszközcikorból a másikba való átsorolása az Ingtalngazdálkodási igazgatóság engedélye nélkül nem lehetséges.

A vagyonkezelt állami tulajdonú eszközök bekezdési értéke a vagyonkezelésbe adás időpontjában rögzített, a Vagyonkezelési Szerződés szerinti érték.

A vagyonkezelt állami tulajdonú eszközökkel kapcsolatos számviteli elszámolások alapelveit a MÁV-csoport számviteli politikája tartalmazza.

Az állami tulajdonú vagyonkezelt eszközök állományának csökkentése során a VVT és az MNV Zrt. között létrejött SZT-40.237 számú megállapodás szerint kell eljárni az engedélyeztetés és tájékoztatás vonatkozásában.

A vagyonkezelői kötelezettségből következően, valamint a Vagyonkezelési Szerződés alapján, az állami tulajdonú vagyonkezelt eszközállományt érintő változások esetén a következők szerint kell eljárni:

- A VVT az állami vagyon mennyiségé-

ben és értékében bekövetkezett változásról, az eszközök kivezetéséről tájékoztatja az MNV Zrt.-t.

- Amennyiben a kivezetés a VVT-nek fel nem róható okból következett be, az MNV Zrt. részére a fel nem róhatóság megítéléséhez szükséges, az MNV Zrt. Selejtezési Szabályzatában előírt, alátámasztó dokumentációt is meg kell küldeni.

4.9.1.1 Beruházás, felújítás

Az állami tulajdonú vagyonkezelt eszközökre vonatkozó beruházások-felújítások előkészítését, tervezését, kivitelezését, lezárását – műszaki átadás-átvétel, használatbavétel, aktiválás – és az ügyintézés, pénzügyi elszámolás munkálatait a VVT mindenkor hatályos Beruházási Projekt Utasítása szerint kell végrehajtani. A beruházások miatt szükségessé váló selejtezések vonatkozásában a VVT-nek felróható okból történő selejtezésekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni (lásd 4.9.1.8 fejezet).

Idegen ingatlan megszerzése:

Az országos közforgalmú vasútvonalak korszerűsítése érdekében kisajátítandó ingatlanok tulajdonjogának a Magyar Állam javára történő megszerzése során folytatandó eljárás szabályai:

1. A kisajátítást helyettesítő adásvétellel, ennek megíűsulása esetén a hatóság által lefolytatott kisajátítási eljárásban megszerzendő idegen ingatlanokkal kapcsolatos eljárásrend

A VVT kijelölt szervezeti egysége által összeállított meghatalmazási kérelemmel kell fordulni az MNV Zrt.-hez, hogy a VVT a Magyar Állam javára ingatlant szerezhessen meg.

A kérelemben az alábbiaknak kell szerepelni:

- vasútvonal megnevezése,
- helység megnevezése,
- helyrajzi szám, konkrétan ingatlanonként,
- kisajátítási terv (ahol szükséges, megosztási vázrajz),
- hiteles – 3 hónapnál nem régebbi – tulajdoni lap,
- annak rögzítése, hogy a pénzügyi fedezet a területszerzés megindításakor az állami költ-

ségvetésből rendelkezésre áll.

Ezekben az esetekben a Magyar Állam képviselője, tulajdonosi jogainak gyakorlója a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., a VVT pedig vagyonkezelő lesz, a vagyonkezelői jog MNV Zrt. által történő elismerését és a Vagyonkezelési Szerződés módosítását követően. A Vagyonkezelői Szerződés módosítását az Ingatlan gazdálkodási igazgatóság kezdeményezi.

A vagyonkezelői jog a Vagyonkezelési Szerződés alapján, az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéssel jön létre.

2. A kisajátítási eljárásban már megszerzett ingatlanok rendezése

A korábban beruházás céljára megszerzett ingatlanok esetében utólag kell a vagyonkezelői jogot írásban kérvényezni az MNV Zrt.-től. A tulajdoni lapo(ka)t és terveket mellékelni kell az MNV Zrt.-nek megküldött kérelemhez.

4.9.1.2 Térítés nélkül átadás – átvétel

Az állami tulajdonú vagyonkezelt eszközök térítés nélküli átadása vagy átvételekor a mindenkor hatályos Vagyonkezelési Szerződés, továbbá az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény, valamint az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X.4.) Korm. rendelet előírásai szerint kell eljárni.

4.9.1.3 Vagyonrendezés

Vagyonrendezésnek minősül a VVT vagyonkezelésében, kezelésében lévő állami tulajdonú és a saját tulajdonában lévő eszközök közötti eszköz átadás – átvétel.

Állami tulajdonban lévő eszközt VVT tulajdonba venni, illetve VVT tulajdonban lévő eszközt állami tulajdonba adni vagyonrendezés címén csak előzetes engedély birtokában lehet.

A Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes szervezet illetékes szervezetének hozzájárulása szükséges abban az esetben, ha:

- az átsorolást a mindenkori besorolást szabályozó utasítás végrehajtása miatt – rendezés okán – kell végrehajtani;
- a földterületek tényleges megosztásából –

földhivatali bejegyzések szerinti – adódó átsorolások esetén.

Egyéb esetekben az átsorolás az ágazati minisztérium egyetértésével az MNV Zrt. javaslatát követően, kizárólag az állami vagyonért felelős miniszter előzetes jóváhagyásával történhet. Az egyetértő nyilatkozatot és az állami vagyonért felelős miniszter jóváhagyását az MNV Zrt.-n keresztül az Ingatlan gazdálkodási igazgatóság illetékes szervezetének kell megkérni a nyilvántartó szervezeti egység bejelentése alapján.

4.9.1.4 Az állami tulajdonú vagyonkezelt eszközök körének változása

- Rendezett vagyonkezelői jogállású ingatlanon végzett állami (NIF) beruházás, vagy egyéb harmadik fél beruházása esetében

Amennyiben az állami tulajdonú vagyonkezelt ingatlanon másik fél új eszközt hoz létre, az így létrejött eszköz osztja az állami tulajdonú vagyonkezelt eszköz jogi sorsát. Ilyen esetben az Nvtv. 11. § (6a) és (8) bekezdéseire való hivatkozással a VVT-nek – a Társaság vagyongazdálkodási szervezete és a leendő állagban tartó szervezet útján – meg kell állapodnia a másik féllel az új eszköz számviteli átvételéről. A megállapodás megkötésébe az illetékes szakmai szervezeteket be kell vonni. A kétoldalú megállapodást a NIF beruházások esetében az IGI illetékes szervezete készíti, míg az egyéb beruházók esetében a Területi pályavasúti igazgatóságok illetékes szervezetei az Ingatlan gazdálkodási igazgatóság 11124/2021/MÁV számon kiadott munkautasítása alapján.

- Rendezetlen vagyonkezelői jogállású ingatlanon végzett állami vagy önkormányzati forrású beruházás esetében

Amennyiben rendezetlen tulajdonosi jogállású (nem kizárólagosan állami) ingatlanokon valósul meg állami eszköz, a beruházás nem vehető át közvetlenül a beruházó féltől, azt meg kell, hogy előzze az ingatlanok rendezése. Ilyen esetekben a vagyonrendezéssel egyidejűleg, háromoldalú megállapodás keretében történik az eszközök átvétele. A VVT-nek – a Társaság IGI Vagyonkezelés szervezete és a leendő állagban tartó szervezet útján – meg kell állapodnia a másik féllel az új eszköz számviteli és műszaki átvételéről. A megállapodás megkötésébe az illetékes szakmai szervezeteket be kell vonni. A háromoldalú megállapodást az IGI illetékes szervezete készíti el

és küldi meg az illetékesek részére (MÁV Zrt., másik fél, MNV Zrt.).

4.9.1.5 Leltározás során megállapított többlet

Az időszakos leltározások során feltárt többletek okát – az állagba vételt megelőzően – szigorúan vizsgálni kell.

A nyilvántartási, elszámolási, eljárási mulasztásból eredő többlet keletkezésének okát – költségként elszámolt beruházás, selejtezett, de szét nem bontott eszköz, idegen kivitelező beruházása stb. – fel kell tární és annak megfelelően a számviteli nyilvántartásokat rendezni kell.

A rendezéseket a Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes irányítása alá tartozó illetékes szervezetnek engedélyével kell végrehajtani. Amennyiben az elszámolás az előzőek szerint nem rendezhető, úgy a fellelt eszköz becsült piaci értékét ténylegesen többletként kell elszámolni.

A Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes irányítása alá tartozó szervezetnek – az Ingatlankezelési igazgatóság útján - a többlet keletkezésének okáról és elszámolásáról az ágazati minisztériumot és az MNV Zrt.-t az engedély kiadásával egyidejűleg tájékoztatnia kell. A többletként fellelt eszközök esetében csak és kizárólag az MNV Zrt. döntése alapján történhet meg a vagyonkezelésbe vétel, a Vagyonkezelési Szerződés módosításával egyidejűleg.

A Vagyonkezelési Szerződés módosításáig a többletként fellelt eszköz a többi állami vagyonkezelt eszköztől elkülönítve kerül felvételre a főkönyvi és analitikus nyilvántartásba. Az analitikus nyilvántartás készítés és vezetés felelőse az állagban tartó szervezet vezetője.

4.9.1.6 Értékesítés lebonyolítása

Az állami tulajdonú vagyonkezelt eszközök (az ingatlanok kivételével) értékesítésekor a mindenkor hatályos jogszabályi rendelkezéseik, a Vagyonkezelési Szerződés előírásai szerint, valamint a VVT és az MNV Zrt. között létrejött SZT-41.150 számú megállapodás szerint kell eljárni.

A 254/2007 (X. 4.) Korm. rendelet értelmében az állami tulajdonú vagyonkezelt eszközök értékesítésére az MNV Zrt. mint tulajdonosi joggyakorló előzetes engedélye alapján, az MNV Zrt. által esetenként meghatározott feltételek betartása mellett

kerülhet sor.

Az engedélyt és a minisztériumi hozzájárulást a Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes szervezet illetékes szervezeti egységének kell beszerezni. A kérelemhez a vevő és az eladási ár feltüntetése is szükséges. Az MNV Zrt. az engedély megadásában rendelkezik az értékesítésből származó bevétel felhasználásra vonatkozóan.

Az értékesítések végrehajtásánál a VVT belső utasításait is be kell tartani.

Az értékesítés a vagyonkezelői jog megszűnését jelenti.

4.9.1.7 Selejtezés

Az állami tulajdonú eszközök esetében alkalmazott selejtezési eljárás VVT-n belüli előkészítő és engedélyeztetési folyamata megegyezik a MÁV Zrt. tulajdonú eszközök esetében alkalmazottal, tehát az engedélyezési eljárás a VVT Döntési Hatásköri Listájában meghatározott jogosultságok szerint történik.

A selejtezésekhöz a VVT-nek – értékhatártól függetlenül – nem kell az MNV Zrt. hozzájárulását kérnie az MNV Zrt. és a MÁV Zrt. között létrejött SZT-40.237 számú szerződés alapján.

A MÁV Zrt. köteles cégszerűen aláírt teljességi nyilatkozatot tenni, hogy a selejtezési ok a Társaságnak felróható vagy nem felróható az MNV Zrt. selejtezési szabályzata szerint. A nyilatkozat a selejtezési jegyzőkönyv mellékletét képezi. Az MNV Zrt. terminológiája szerinti, rendkívüli ok (MÁV Zrt.-nek fel nem róható ok) miatt szükségessé váló, VVT-t nem terhelő selejtezés, részselejtezés esetén a selejtezési jegyzőkönyvek egy példányát és a fel nem róhatóság igazolására szolgáló dokumentumokat, nyilatkozatokat az MNV Zrt. részére meg kell küldeni.

Az állami tulajdonú vagyonkezelt eszközök selejtezése, bontása során visszanyert és hasznosítható anyagok – az ún. vissznyereményi anyagok – állami tulajdonban maradnak, azokat a VVT a saját tulajdonában álló készletektől elkülönítetten mutatja ki, függetlenül attól, hogy a selejtezés okában megállapítható-e a VVT felelőssége.

Az állami tulajdonú vagyonkezelt eszközök selejtezésének szabályait a mindenkor hatályos selejtezési utasítás tartalmazza. (jelenleg a 45/2016. (X.28.

MÁV Ért.5.) EVIG sz. utasítás).

4.9.1.8 Káresemény

A Vagyonkezelési Szerződés értelmében a VVT azonnali köteles írásban is bejelenteni az MNV Zrt. felé, ha:

- az általa kezelt állami vagyon összértékben bekövetkezett 15%-os mértéket meghaladó csökkenésről tudomást szerez,
- a kezelt állami vagyonban súlyos környezeti veszélyeztetés alakul ki,
- a kezelt állami vagyonnal kapcsolatban természeti és környezeti károkozás történt, vagy egyéb, a vagyont érintő veszélyhelyzet következett be.

Az előzőek szerinti bejelentést a Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes szervezet illetékes szervezetének kell összeállítani, és az Ingatlangazdálkodási Igazgatóság útján az MNV Zrt. felé megtenni.

A bejelentési kötelezettség teljesíthetősége érdekében, ha az előzőekben felsorolt esetek bármelyike előfordul, a nyilvántartónak azonnali jelentési kötelezettsége van a Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes szervezet illetékes szervezete felé.

A rendkívüli esemény, elháríthatatlan külső ok – káresemény – következtében megsemmisült, vagy hiányzó eszközök selejtezését értékhatár nélkül a VVT saját hatáskörben hajtja végre a selejtezési utasításban foglaltak szerint.

Az eljárás során a kár megtérítésére, illetve áthárítására vonatkozóan is intézkedni kell. A vagyonban beállott veszteségekről, a káresemény okairól az állami vagyonért felelős minisztériumot is tájékoztatni kell az MNV Zrt. felé történt bejelentéssel egyidejűleg a hatályos Pályaműködtetési szerződés szerint.

4.9.1.9 Leltározás során megállapított hiány

Az állami tulajdonú vagyonkezelt eszközök leltározását a VVT mindenkor hatályos leltározási utasításai szerint kell végrehajtani.

A VVT vezetése a DHL-ben meghatározott jogosultságok szerint dönt a hiányzó eszközök nettó értékének nyilvántartásból történő kivezetéséről, a VVT eredményének terhére. A hiány elszámolása csak a vagyonkezelési szerződésben meghatározott esetekben kezelhető fel nem róható hiányként, azaz

ha

- arra kormányhatározat, törvény, rendelet alapján
- természeti katasztrófa miatt,
- vis major miatt kerül sor.

A fel nem róhatóság bizonyítása a VVT illetékes szervezeti egységének feladata.

4.9.1.10 Terv szerinti értékcsökkenés

Az állami tulajdonú vagyonkezelt eszközök terv szerinti értékcsökkenését a Szt. szabályai szerint kell elszámolni. Az elszámolt értékcsökkenés összegéről az „Államháztartáson kívüli, alapfeladatként vagy főtevékenységként közfeladatot ellátó egyéb vagyonkezelő szervezetként történő adatszolgáltatás állami vagyonról” (vagyonkezelői adatszolgáltatás beszámolóhoz) nevű adatszolgáltatás keretében az Ingatlangazdálkodási igazgatóságnak kell tájékoztatást adnia az MNV Zrt. felé.

4.9.1.11 Terven felüli értékcsökkenés

Amennyiben valamely eszköz kapcsán a Szt. 53.§-ban meghatározott ok(ok) fennáll(nak), akkor az állagban tartó szervezet javaslatot tesz terven felüli értékcsökkenés elszámolására.

A terven felüli értékcsökkenés elszámolása esetén a várható hasznos élettartam és maradványérték állagban tartó szervezet általi felülvizsgálata szükséges. A felülvizsgálat során a mindenkor hatályos számviteli politika előírásai szerint kell eljárni. Az állagban tartó az általa elvégzett felülvizsgálat alapján javaslatot tesz a terven felüli értékcsökkenéssel érintett eszközök körére illetve az eszközönként szükséges terven felüli értékcsökkenés mértékére.

A terven felüli értékcsökkenés végleges mértékének megállapításáról, valamint az elszámolás engedélyezéséről a DHL szerinti illetékes dönt.

4.9.1.12 Bérbeadás

A Vagyonkezelési Szerződés (620318/2001/0100) 4.3. pontja szerint a 10 évnél hosszabb időre szóló szerződés megkötése előtt a VVT és az MNV Zrt. előzetes egyeztetést tart.

Az MNV Zrt. egyetértése esetén a 10 évnél hosszabb időre szóló bérleti szerződést az ingatlan bérbeadására jogosult szerv írja alá a MÁV Zrt. SzMSz-ben és DHL-ben foglaltak betartása mellett.

4.9.1.13 Ingatlan megosztás és művelési ág megváltoztatása

Az ingatlan megosztási tevékenység során a harmadik személyek javára szóló, az ingatlan nyilván tartásba bejegyezhető jogok alapítására vonatkozó – a nemzeti vagyonról és az állami vagyonról szóló törvény, illetve a Vagyonkezelési Szerződés szerinti – szabályok, valamint a kapcsolódó MNV/01/17924/9/2011 sz. (2011.06.20-án kelt) Meghatalmazás és az SZT-102426 sz. Megbízási szerződés szerint kell eljárni.

Ha a művelési ág megváltoztatása vasútfejlesztési célból történik, a Beruházás kontrolling, amennyiben ingatlangazdálkodási célból történik az Ingatlan gazdálkodási igazgatóság Ingatlanrendezés és területszerzés szervezet járnak el a harmadik személyek javára szóló jogok alapítására vonatkozó szabályok szerint.

Az ingatlan megosztáshoz illetve a művelési ág megváltoztatásához irányuló megkeresést a kérelmező költségére elkészített, az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéshez szükséges műszaki dokumentációval és a megállapodás tervezettel együtt az Ingatlan gazdálkodási igazgatóság részére kell benyújtani.

Az Ingatlan gazdálkodási igazgatóság az illetékes területi vagyongazdálkodási szervezettel együttműködve és a feladatkör szerint érintett a Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes szervezet illetékes szervezetével történő egyeztetés lefolytatását követően az ügyletet az illetékes döntéshozóhoz döntésre beterjeszti.

A döntés alapján az Ingatlan gazdálkodási igazgatóság vagy kiadja a hozzájárulást a kérelmezőnek, vagy saját hatáskörben intézkedik a döntés végrehajtásáról; majd intézkedik a harmadik személy javára szóló jognak a VVT nyilvántartásaiba való bevezetése érdekében. A bejegyzett jogot az analitikus nyilvántartásban rögzíteni kell.

A harmadik személy javára szóló jognak az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésével kapcsolatos tevékenység és költség a kérelmezőt terheli.

4.9.1.14 Adatszolgáltatási kötelezettség

Az állami vagyonban bekövetkezett változásokról a VVT évente 5 alkalommal – a tárgynegyedévet követő 2. hónap 20-ig és a tárgyévet követő év május 31-ig – a MÁV Szolgáltató Központ Zrt. IT Üzletága és az Ingatlan gazdálkodási Igazgatóság útján

tételes jelentést ad az MNV Zrt.-nek.

Ezen túlmenően az éves beszámoló mellékletében elkülönítetten be kell mutatni az állami vagyonkör változásait főbb jogcímenkénti bontásban (beruházás, selejtezés, tárgyévi értékcsökkenés stb.) bruttó értékben, a hozzá tartozó halmozott értékcsökkenéssel együtt.

Az állami vagyon analitikus nyilvántartását a VVT saját eszközeivel azonos módon kell vezetni. A nyilvántartásban az állami tulajdonú vagyonkezelte eszközöket az eszközosztály-kódban az 5-ös számú vagyonkör kód jelzi. Az eszközállományban bekövetkező változások számviteli elszámolását a Vagyonkezelési Szabályzatban leírtak szerint kell végrehajtani.

5.0 HIVATKOZÁSOK, MÓDOSÍTÁSOK, HATÁLYON KÍVÜL HELYEZÉSEK

5.1 Hivatkozások

A szabályzatban előforduló hivatkozások:

- 2000. évi C. törvény a számvitelről,
- 2007. évi CVI. törvény az állami vagyonról,
- 2011. évi CXCVI. törvény a nemzeti vagyonról,
- 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és osztalékadóról,
- 254/2007. (X.4.) Korm. rendelet az állami vagyonnal való gazdálkodásról,
- 50/2007. (IV. 26.) GKM-PM együttes rendelet a vasúti közlekedési tevékenységek vasúti társaságon belüli számviteli elkülönítéséről,
- 16/2003. (MÁV.Ért.45.) VIG. sz. utasítás A kutatási-kísérleti fejlesztési tevékenység szabályozása,
- 87/2019. (XI.29. MÁV Ért. 29.) EVIG sz. utasítás A MÁV Zrt. és leányvállalatai eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzata,
- 64/2020. (V.01. MÁV Ért. 13.) EVIG sz. utasítás a MÁV-csoport számviteli politikája,
- 65/2020. (V.01. MÁV Ért. 13.) EVIG sz. utasítás A MÁV-csoport értékelési szabályzata,
- 45/2016. (X. 28. MÁV Ért. 17.) EVIG sz. utasítás A Magyar Állam tulajdonában és a MÁV Zrt. vagyonkezelésében, továbbá a MÁV Zrt. tulajdonában lévő tárgyi eszközök selejtezéséről,
- 5/2019. (II. 08. MÁV Ért. 1.) EVIG sz. utasítás A MÁV Zrt. és meghatározó befolyása alá tartozó társaságok tulajdonában lévő vagyontárgyak selejtezéséről,
- 60/2017. (VIII. 25. MÁV Ért. 22.) EVIG sz. uta-

- sítás A MÁV Zrt. vasúti közlekedési tevékenységeinek számviteli elkülönítési szabályzatáról,
- 85/2019. (XI. 22. MÁV Ért. 28.) EVIG. sz. utasítás az ingatlanok bérbeadásának rendjéről,
 - 94/2019. (XII.13. MÁV Ért. 32.) EVIG sz. utasítás a lakásgazdálkodásról,
 - 32/2021. (VI.25. MÁV Ért. 10.) EVIG sz. utasítás a MÁV Zrt. Szervezeti és Működési Szabályzatának és Döntési és Hatásköri Listájának hatályba léptetéséről,
 - 49/2021. (X.08. MÁV Ért. 17.) EVIG sz. utasítás az eszköznyilvántartási rendszerben szereplő vasúti pálya és kapcsolódó létesítményein végzett tevékenységek elhatárolása,
 - 13/2021. (IV. 02. MÁV Ért. 5.) EVIG sz. utasítás a Beruházási kézikönyvről
 - 08/2020. (I.24. MÁV Ért. 2.) EVIG sz. utasítás A projektek működéséről a MÁV-csoportnál (keretszabályozás)
 - 620318/2001/0100 számú Vagyonkezelési Szerződés,
 - MNV/01/17924/9/2011.sz.meghatalmazás,
 - SZT-40.237 számú szerződés: Megbízási szerződés állami tulajdonú, MÁV Zrt. vagyonkezelésében lévő eszközök selejtezésére és hulladékok kezelésére,
 - SZT-41.150 számú szerződés: A MÁV Zrt. megbízása a vagyonkezelésében álló egyes selejtezett vagyonelemek elidegenítésére.

5.2 Hatályon kívül helyezés

Jelen utasítás hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti a MÁV-csoport SAP-t alkalmazó társaságainak tulajdonában és vagyonkezelésében álló tárgyi eszközök és immateriális javak számviteli kezeléséről szóló 42/2019. (08. 09. MÁV Ért. 14.) EVIG sz. utasítás.

6.0 HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉS

Jelen utasítás a közzétételt követő napon lép hatályba. Rendelkezéseit először a 2022. január 1-jén kezdődő üzleti évben kell alkalmazni.

7.0 MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

A mellékletek elektronikusan kerülnek közzétételre.

1.sz. melléklet	SAP AM modul végfelhasználói kézikönyv
2. sz. melléklet	Az eszközosztályok és számjegyzéki számok definiált kombinációi, számjegyzéki számok aktuális listája, számjegyzéki főcsoportok mértékegységei
3. sz. melléklet	Az SAP rendszerben alkalmazott szerszámkönyv, helyiségjegyzék és átadás-átvételi jegyzőkönyv mintája
4. sz. melléklet	Alépítmények, épületek, műtárgyak, utak tartozékainak jegyzéke
5. sz. melléklet	Biztosítóberendezések tartozékainak jegyzéke
6. sz. melléklet	Erősáramú eszközök tartozékainak jegyzéke
7. sz. melléklet	Távközlési eszközök tartozékainak jegyzéke

Dr. Homolya Róbert
elnök-vezérigazgató

3/2022. (II.18. MÁV ÉRT. 1.) EVIG SZ. UTASÍTÁS MŰSZAKI ÚTMUTATÓ, KÖRNYEZETI REND (GALLYAZÁS, FAKIVÁGÁS, KA- SZÁLÁS, PARLAGFŰ MENTESÍTÉS)

1.0 AZ UTASÍTÁS CÉLJA

Az utasítás célja a MÁV Zrt. területén végzett gallyazási, fakivágási, fásítási, erdőművelési, bokorirtási, kaszálási, parlagfű irtási, parkfenntartási, parkgondozási tevékenységek és zárlati károsítók elleni védekezés szabályozása.

2.0 HATÁLY ÉS FELELŐSSÉG MEGHATÁROZÁSA

2.1 Az utasítás hatálya

2.1.1 Az utasítás tárgyi hatálya

Az utasítás tárgyi hatálya kiterjed a MÁV Zrt. területén – a MÁV Zrt. tulajdonában lévő területek és az államtól vagyongézelésre kapott területek, a továbbiakban: „MÁV Zrt. kezelésében lévő területek” - végzett gallyazási, fakivágási, fásítási, erdőművelési, bokorirtási, kaszálási, parlagfű irtási, parkfenntartási, parkgondozási tevékenységre és a zárlati károsítók elleni védekezésre.

Az elvégzendő munka a vasúti infrastruktúra üzemeltetése során előforduló, általában karbantartás jellegű (előre tervezhető) feladat. Az alábbiakban a főbb, emellett pedig az egyéb, kapcsolódó vagy önálló tevékenységek szerepelnek.

2.1.2 Az utasítás személyi hatálya

Az utasítás személyi hatálya kiterjed valamenynyi a MÁV Zrt.-vel munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban lévő munkavállaló(k)ra, személy(ek)re. A MÁV Zrt. által munkavégzésre irányuló egyéb, a Ptk. által szabályozott szerződéssel vasúti pálya melletti területen foglalkoztatott vállalkozások (továbbiakban: Vállalkozó, illetve Közreműködők) vezetőire és tagjaira, amennyiben szerződés e felteleteket kiköti.

2.1.3 Az utasítás területi hatálya

Az utasítás területi hatálya kiterjed vasútállomásokra, szolgálati helyekre és körzetükben lévő vasúti területekre, valamint a MÁV Zrt. vagyongézelésében, tulajdonában lévő területekre. Vasúti pálya melletti vasúti területekre, a villamos berendezések vonatkozó jogszabályban meghatározott biztonsági övezetére, a pályát a vasúti vontatási,

vasúti energiaellátási és térvilágítási, távközlési, biztosítóberendezési létesítményeket veszélyeztető vasúti területeken kívüli veszélyesen nagyra nőtt, vagy beteg, kimosott gyökérzetű fákat tartalmazó területeire, függetlenül a terület tulajdonjogától. A közutak, vasutak felszíni kereszteződéseiről rálátási háromszögeinek területére, függetlenül a terület tulajdonjogától. Nem vasúti területen lévő vontatási vagy energiaellátási létesítmények jogszabályban meghatározott biztonsági övezetébe tartozó területekre függetlenül a terület tulajdonjogától.

A közút, vasút, árvízvédelmi töltés, csatorna, valamint egyéb vonalas műszaki létesítménnyel azonos földrésztelen lévő, művelés alól kivett területre.

2.2 Az utasítás kidolgozásáért és karbantartásáért felelős

Az utasítás kidolgozásáért és karbantartásáért a BVIGH zöldterület karbantartási feladatokért felelős szervezeti egysége, az Ingatlan és-zöldterület kezelési osztály (továbbiakban: IFTI IZKO) és a PMVIGH vegyszeres gyomirtásért felelős szervezeti egysége a – Pályaműködtetési koordinációs igazgatóság (továbbiakban: PMLF PMKI) felelős.

3.0 FOGALMAK MEGHATÁROZÁSA

3.1 Fogalmak meghatározása

Adattár: az Országos Erdőállomány nyilvántartására szolgáló dokumentum

Bruttó fatömeg: a kitermelésre kerülő faanyag még lábönálló, kéregben mért teljes tömege, a földfelszíntől mért 130 cm-es magasságban a törzsátmérő és a földfelszíntől a koronacsücsig mért magasság alapján (Christen és/vagy digitál-optikai famagasságmérő). Lényegében a vágáslap feletti összes fatermelés, vagyis a tövön álló fának, illetve faállománynak föld feletti, kéregben mért összes vastag- és vékonyfa mennyisége tömörköbméterben.

A bruttó fatömeg különféle eljárásokkal határozható meg, amelyek pontossága 10% eltérést enged meg. A bruttó fatömeg egyenlő a nettó fatömeg + kitermelési és szállítási apadék + kéregapadék. A kitermelési és szállítási apadék (a fűrészpor, a széthulló faágak stb. tömege) a bruttó fatömegnek mintegy 5%-a. Azokon a területeken, ahol az ágfa rözsetrágyaként visszamarad, ezen a címen is számításba kell venni 1–3% veszteséget. A kéregapadék az iparifaválasztékok bruttó fatömegének bizonyos, az átlagvastagságtól és a használati módtól függő %-a.

Használati kód	Kéregszázalék		
	Durva	Közepes	Vékony
	k é r g ű f á k n á l		
Véghasználat	13–16	10-14	6-13
Gyérítés	17–20	13-17	11-15

A kéregszázalékok alsó határát általában a vastagabb, felső határát a vékonyabb átmérőjű fákra kell alkalmazni.

Durva kérgű a tölgy, a nyárfélék, nyír, vadgesztenye, akác.

Közepes kérgű a hárs, éger, fűz, szil, kőris.

Vékony kérgű a bükk, gyertyán, juharok, platán.

Cserjés: erdőnek nem minősülő területen természetes folyamat útján létrejött, vagy erdőből kialakított, erdei cserjefajok által legalább 50 százalékos mértékben fedett terület.

Eredetigazolás: a faválaszték eredetét, a kitermelés helyéről történő szállítás során igazoló okirat (lsd. 4.5.3. pont).

Erdő: az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény (továbbiakban Evt.) alapján Erdőnek minősül az Adattárban: erdőrésztelként, vagy szabad rendelkezésű erdőként nyilvántartott terület.

Az erdészeti hatóság a telepített erdőt, vagy a külterületen található, erdei fafajokból álló, összefüggő, legalább ötven – felnyíló erdő esetén legalább harminc – százalékos záródású, és két métert meghaladó átlagmagasságú, az Evt. alapján jogszerűen fenntartható faállomány által elfoglalt terület, amelynek természetbeni kiterjedése az ötezer négyzetmétert, illetve a szélső fák töben mért távolságát tekintve átlagosan a húsz méter szélességet eléri.

Erdőgazdálkodás: az erdő fenntartására, közcélú funkcióinak biztosítására, őrzésére, védelmére, az erdővagyron bővítésére, valamint - a vadászati joggyakorlásra, - hasznosítása kivételével - az erdei haszonvételek gyakorlására irányuló tevékenységek összessége.

Erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület: tisztás, terméketlen terület, erdei farakodó és készletező hely, erdészeti létesítményhez tartozó terület, vadföld, erdei vízfolyás, erdei

tó, nyiladék, cserjés, vagy erdészeti kutatóhely.

Erdőgazdálkodó személye, képviselője: erdőgazdálkodó az erdészeti hatóság által vezetett erdőgazdálkodói nyilvántartásban szereplő tulajdonos vagy jogszerű használó. A MÁV Zrt. képviseletében az illetékes pályavasúti területi igazgató, illetve műszaki igazgató-helyettes jár el aláírási címpéldánnyal rendelkező, cégszerű aláírásra jogosult személyként (együttes aláírási jog), a jogosult erdészeti szakszemélyzet szakmai iránymutatása segítségével.

Erdőtelepítés: erdőnek, szabad rendelkezésű erdőnek vagy fátlan állapotban tartott erdőnek nem minősülő területen „az erdő” fogalom meghatározásban foglalt feltételeknek megfelelő faállomány létrehozására irányuló tevékenység.

Erdőterv: az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény végrehajtásáról szóló rendeletben (továbbiakban: Evt. rendelet) meghatározott keretek között és szabályok szerint az erdő rendeltetésének betöltését, folyamatos fenntartását, szolgáltatásainak, haszonvételeinek, hozadékának biztosítását, az erdőhöz fűződő közérdek érvényesülését szolgáló adatállomány, és gazdálkodási javaslatokat tartalmazó iránymutatás, amely a fenntartható erdőgazdálkodás feltételeit a közérdeknek leginkább megfelelő módon biztosítja.

Eutr rendszer: az erdészeti hatóság faanyag kereskedelmi lánc felügyeletével kapcsolatos hatósági feladatainak ellátása érdekében létrehozott információs rendszere. A faanyag kereskedelmi lánc ellenőrzésének szempontrendszerét az ellenőrzés a faanyag kereskedelmi lánc felügyeletével kapcsolatos eljárás, bejelentés, adatszolgáltatás, nyilvántartás és ellenőrzés részletes szabályairól szóló Kormányrendelet tartalmazza.

Facsoport: ötezer négyzetméternél kisebb, jellemzően nem vonalas kiterjedéssel rendelkező, legalább ötven százalékban fával borított területen lévő fák összessége.

Fakitermelés: fakitermelésnek minősül a fa tőtől, illetve talajtól való elválasztása, valamint a kitermelt faanyag erdőben történő mozgatása, és felkészítése, ide nem értve az erdőfelújítás érdekében végzett vágástakarítást és a rakodókról végzett szállítást. Fakitermelés az a folyamat, amelynek során a telepített vagy természetes erdőből a szálfákat további feldolgozás céljára elérhetővé teszik. A fakitermelés fő munkaműveletei a döntés, a gallylyazás, a választékolás, a darabolás és a felkészítés.

A fakitermelés az erdőgazdálkodás egyik lényeges területe, az erdőgazdaság feladatai közé tartozik az erdő fájának védelme, karbantartása mellett a faki-termelés koordinálása is.

Fakitermeléssel érintett terület: kül-, vagy belterületen, valamint zártkertben belül fekvő pálya szakasz, amely nem tartozik az Evt. hatálya alá, önálló helyrajzi számon kivett közforgalmú vasút megnevezéssel szerepel az ingatlan-nyilvántartásban; vagy művelés alól kivett területtel azonos földrészleten lévő vonalas műszaki létesítmény; vagy a pálya szakasz, illetve vasút területével, mint ingatlanal közvetlenül határos ingatlan.

Fasor: jellemzően vonalas kiterjedésű fával borított terület, ahol az állományon belüli egyes fák, és a terület kisebb kiterjedése szerinti szélső fák egymástól mért tőtávolsága átlagosan nem nagyobb húsz méternél.

Fatömeg=fatérfogat: az a faanyag-mennyiség (volumen), amit egyes fa, vagy valamely faállomány képez. A fatömeget számítással kell megállapítani. Az egyes fa fatömegének kiszámítása köbözéssel, az állományok fatömegének megállapítása pedig fatömegtáblák használata segítségével történik.

Fásítás: fásításnak minősül a külterületen található, erdőnek, szabad rendelkezésű erdőnek, vagy erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületnek nem minősülő, Evt. hatálya alá tartozó, fával, faállománnyal borított terület.

Felsővezeték szakközeg: feljogosítás alapján, a munkát végzők villamos szempontú biztonságos munkakörülményeinek kialakításával és a munka során a felsővezeteki berendezések állapotának megóvásával kapcsolatos szakfelügyeleti tevékenységet ellátó, az üzemeltető területi erőszámú szervezetének létszámába tartozó személy.

Forgalmi kategória I.: az I. forgalmi kategóriába tartozó növényvédő szerek forgalmazására, megvásárlására és felhasználására kizárólag felsőfokú növényvédelmi szakképesítéssel és I. forgalmi kategóriájú hatályos engedéllyel („fehér könyv”-vel) rendelkező személy jogosult. Mind saját célú felhasználásra, mind szolgáltatási tevékenységre, továbbá minden, ezekkel összefüggő tevékenységre (vásárlás, szállítás, raktározás) csak akkor kerülhet sor, ha az előbb említett feltételek mellett a tevékenységet végző személy tagja a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamarának. Közterületen, lakott területre, üdülőterületen, házi kertben, közösségi célt szolgáló területen minden

esetben tilos az I. forgalmi kategóriájú növényvédő szerek alkalmazása!

Forgalmi kategória II.: a II. forgalmi kategóriába olyan növényvédő szerek tartoznak, amelyekkel akkor végezhető növényvédelmi tevékenység, ha a tevékenységet végző személy érvényes „zöld könyvvel” rendelkezik

Forgalmi kategória III.: a III. forgalmi kategóriába sorolt növényvédő szerek a szabadforgalmú vagy szabad felhasználású növényvédő szereket jelentik, mivel vásárlásuk és saját célú felhasználásuk szakképesítéshez, engedélyhez nem kötött. Azonban az ebbe a kategóriába tartozó növényvédő szerrel folytatott forgalmazásra, a vele összefüggő raktározási és szállítási tevékenység folytatására csak akkor kerülhet sor, ha a tevékenységet végző személy legalább II. forgalmi kategóriájú hatósági engedéllyel rendelkezik!

Földhasználó: termőfölddel, erdő vagy egyéb növényi vegetáció számára alkalmas területtel rendelkezik, illetve azt használja, vagy a termőföld hasznosítására kötelezett, vagy olyan dologgal (eszközzel, berendezéssel, tárggyal) rendelkezik, illetve azt használja, amelyben növény fenntartható.

Jogosult erdészeti szakszemélyzet: MÁV Zrt. képviseletében erdőgazdálkodási ügyekben eljáró, a mindenkor hatályos Evt. alapján bejegyzett munkavállaló.

Nettó fatömeg: a fa vagy faállomány fatömege erdei választékokká feldolgozott állapotban. Tartalmazza az összes kitermelt és a bemérési szabályok szerint ténylegesen számba vett választékok összes fatömegét. Megállapításának két módja van:

- közvetlen módja a már előállított erdei választékok számbavétele (utólagos megállapítás),
- közvetett módja a bruttó fatömeg számbavétele és ennek csökkentése az előállításra tervezett erdei választékok esetére vonatkozó kitermelési és feldolgozási apadékkal (előzetes megállapítás).

A nettó fatömeg kb. 25%-kal kevesebb, mint a bruttó fatömeg.

Nyiladék: az erdőgazdálkodási egységek térbeli rendjének kialakítását, vagy a vonalas jellegű létesítmények fenntartását, illetve az erdők tűz elleni védelmét szolgáló, az erdőben mesterségesen kialakított, fátlan állapotban fenntartott, 6 méternél szélesebb terület.

Preemergens gyomirtás: csírázásgátló hatással rendelkező gyomirtószerek alkalmazásával, a növé-

nyek tömeges kelése előtt (április 10. és május 20. között) alkalmazott kezelés (gyomirtás).

Posztemergens gyomirtás: gyomok kelése után, a készítmény utasításai szerint, de legkésőbb a virágok megjelenéséig - a növény minél kevesebb pollent tudjon termelni- alkalmazott kezelés (gyomirtás).

ÜPR – Ügyfélprofil Rendszer: a NÉBIH által üzemeltetett, elektronikus ügyintézkést lehetővé tevő ügyfélszolgálati rendszer.

Ürszelvény: a vágány mentén a vasúti járművek és a rajtuk lévő rakományok akadálytalan áthaladásához szükséges tér vágánytengelyre merőleges, ívben fekvő vágányoknál sugárirányú keresztmetszete.

Vasúti védősáv (biztonsági sáv): a vasúti védősáv a vasúti pálya, illetve a vasúti közlekedési terület része. Új építéseknél az országos közforgalmú vasút védősáv szélessége $v=160$ km/h sebességhatárig, a szélső vágány tengelyétől mérve 9,0 m, töltésben lévő vasúti pálya esetén a töltés lábától, bevágásban annak szélétől 5,0 m. A védősáv szélességét $v > 160$ km/h sebesség esetén a vasúti hatóság esetileg állapítja meg.

Vasúti vontatási, energiaellátási és térvilágítási berendezések biztonsági övezete: föld feletti vezetékek esetén, a vezeték mindkét oldalán a szélső nyugalomban lévő áramvezetőktől a vezetékek névleges feszültségétől függő, vízszintesen és nyomvonalukra merőlegesen mért, függőleges síkorig terjedő tér.

Föld feletti szabadvezeték esetén:

- legfeljebb 1kV névleges feszültségig 1 méter
- 1 kV felett legfeljebb 35 kV névleges feszültségig 5 méter, de a vezeték azon szakaszán, amely a belterületre és a fokozott biztonságra vonatkozó követelmények megtartásával létesült 2,5 méter
- 35 kV felett legfeljebb 200 kV névleges feszültségig 13 méter

Föld feletti szigetelt vezeték esetén 0,5 méter, tartószerkezeten elhelyezett kapcsoló és átalakító berendezés esetén 2,5 méter.

Szabadtéri elrendezésű, tartószerkezeten elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés biztonsági övezete 35 kV névleges feszültségig a berendezés szélétől vízszintesen 5 méter távolságban lévő függőleges síkorig terjed.

Vizsgálatköteles nem zárlati károsító: azon nem zárlati károsító, amelynek jelenléte a telepítésre szánt növényekben gazdaságilag elfogadhatatlan

mértékben kedvezőtlenül befolyásolja a növények tervezett felhasználását, és amely ennek megfelelően vizsgálatköteles az importáló ország területén.

Zárlati (karantén) károsító: potenciális gazdasági jelentőségű károsító, amely a veszélyeztetett területen még nem fordul elő, vagy előfordul, de nem terjedt el, és hatósági határozat alapján védekezést folytatnak ellene.

3.2 Rövidítések, kulcsszavak

Az utasításban alkalmazott rövidítéseket, kulcsszavakat a 14. számú melléklet tartalmazza.

4.0 AZ UTASÍTÁS LEÍRÁSA

4.1 A végrehajtásban közreműködők feladatai

A munkavégzés tervezése, előkészítése során az PMVIGH PTI feladata jelen utasítás, valamint a tevékenységet szabályozó érvényes jogszabályok, vasúti utasítások előírásainak folyamatos figyelemmel kísérése, a biztonságos munkavégzéshez szükséges feltételek megteremtése és a végrehajtás irányítása. Az utasítás előírásai, valamint a vonatkozó jogszabályok, vasúti utasítások előírásainak maradéktalan betartása.

A PMVIGH PTI valamennyi, az utasítással kapcsolatos munkát megtervezi. A PMVIGH PTI az általa összeállított fakivágási, fatelepítési, gallyazási, cserjeirtási, parlagfümentesítési, kaszálási, illegálisan elhagyott, illetve zöldhulladékok tervezett elszállításával kapcsolatos, valamint virágosítási tervet megküldi az IFTI IZKO részére. A PMVIGH PTI a fakivágási tervhez megszerzi a hatósági engedélyeket (amennyiben a terület erdőnek, vagy belterületi fásításnak, parknak, stb. minősül és nem tartozik a fás szárú növények védelméről szóló rendeletben (a továbbiakban: Fvr.) meghatározott mentesség alá). A PMVIGH PTI kijelölt munkavállalójának feladata a munkaterület helyszínen történő átadása és az elvégzett munka helyszínen történő átvétele. A PMVIGH PTI feladata a pályát, az úrszelvényt veszélyeztető, továbbá a vasúti vontatási-, energiaellátási és térvilágítási berendezések, biztonsági övezetében végzendő gallyazásnál, fakivágásnál – a vállalkozó írásbeli megrendelése alapján – szakközeg biztosítása.

A PMVIGH PTI Miskolc Pályafenntartási főnökség Miskolc Vegyszeres gyomirtási szakasz Miskolc feladata a hálózati gyomirtási ütemtervek összeállítása, a tevékenység végzéséhez szükséges

anyagszükségletek meghatározása, a vasúti gyomirtó szerelvényel és a tevékenységbe bevont UNIMOG járművekkel kapcsolatos felügyeleti, karbantartási, felújítási feladatok ellátása, valamint az Unimog-ok vasúti gyomirtásához szükséges típusismerettel rendelkező mozdonyvezető, és a vegyszeres gyomirtó szerelvény továbbításához szükséges mozdony, menetvonal engedély, kocsi-vizsgáló megrendelése.

Minden megelőző év október 15-ig az illetékes PMVIGH PTI kaszálási (parlagfűmentesítési) tervet készít a tárgyévre (6. számú melléklet) a megelőző évi adatok alapján, különös tekintettel azon területekre, ahova felszólítás, felhívás érkezett, bíróság került kiszabásra, illetve kényszerkaszálást végeztek (Ezen területeken lehetőleg évente legalább három kaszálást kell tervezni.).

Minden megelőző év október 15-ig a cserjeirtási igény meghatározására a PMVIGH PTI tervet készít a 6. számú melléklet szerint (űrszelvénybe érő vagy azt megközelítő, a szabad látást akadályozó növényzetről stb.).

Minden megelőző év október 15-ig a hulladékmentesítési igény meghatározására a PMVIGH PTI tervet készít (6. számú melléklet).

Minden megelőző év október 15-ig fakivágási, fatelepítési igény meghatározására a PMVIGH PTI a vágányzárakhoz szorosan hozzá rendelve, azokkal összehangolva tervet készít (7. számú melléklet). Amennyiben a PMVIGH PTI meglévő keretszerződés terhére végeztetné el a munkát, úgy annak megjelölésével, illetve a munka havi szintű ütemezésének megjelölésével (abban az esetben, ha valamely hatóság engedélye szükséges, úgy az engedély megjelölésével) szükséges a tervben feltüntetni. A PMVIGH PTI területi pályafenntartási és erősáramú szakmai szervezetei felmérik a berendezéseiket veszélyeztető növényzetet, továbbá azok biztonsági övezetében szükségessé váló fakivágási igényeket, melyeket a PMVIGH PTI integrál a fakivágási, fatelepítési tervbe. Az ITRF TRI minden év február 28-ig kimutatást készít az előző évben növényzet okozta vontatási, energiaellátási és térvilágítási üzemzavarokról, melyeket megküld a területileg illetékes PMVIGH PTI részére. A fakivágási terv összeállításakor a megküldött kimutatáson szereplő zavarérzékeny helyeket prioritásként kell kezelni. A fakivágási terv részletes engedélyezési, illetve véglegesítési folyamatát a 4.5.1 pont tartalmazza.

Az állomási területek virágosításához szükséges

egy- és kétnyári növények mennyiségét - azok faj körének megnevezésével egyetemben – a PMVIGH PTI-k határozzák meg, melyet a területileg illetékes műszaki igazgató-helyettessel elfogadtatni kötelezettek. A növénymegrendeléshez szükséges, tárgyévnek megfelelően frissített listát az IFTI IZKO növénytermesztést koordináló szakértője küldi meg a PMVIGH PTI-k részére – egynyári növények esetében tárgyév október 15-ig, kétnyári növények esetében tárgyév május 31-ig. A jóváhagyott megrendelőt, egynyári növény esetében tárgyév október 31-ig, kétnyári növény esetében tárgyév június 15-ig, a műszaki igazgató- helyetteseknek szükséges megküldeniük az IFTI IZKO részére. A PMVIGH PTI-nek éves parkfenntartási, virágosítási tervet kell készíteniük (8. számú melléklet) tárgyév május 15-től június 30-ig, illetőleg október 1 – november 15-ig terjedő kiültetésére, melyet az egynyári növények esetében tárgyév április 30-ig, kétnyári növények esetében tárgyév szeptember 15-ig szükséges megküldeniük a TIZO TIZF Budapest-Nyugat szervezetéhez tartozó termesztésvezető, illetve az IFTI IZKO részére. A növények átvétele a termesztő telepen történik – címe: 1102 Budapest, Kolozsvári utca 39205/4 hrsz.. A növények átvétele, szállítása és kiültetése a PMVIGH PTI-k feladata, melyről a teljesítést követő 5 munkanapon belül fényképpel ellátott készre jelentést kötelesek küldeni az IFTI IZKO részére.

A kiültetett virágok gondozását folyamatosan ellátni kell látni, melyben a közfoglalkoztatási programban résztvevők és a szakszolgálatok, illetve az állomási gondnokok együttműködni kötelesek a zöldterület karbantartási tevékenységet végzőkkel.

A PMVIGH PTI a zöldterület karbantartási munkálatok vonatkozásában egy hónapot felölelő időtartamra munkatervet készít az IFTI IZKO részére. Ezen munkatervet, a tervezett teljesítést megelőző hónap 15. napjáig, az 5. számú melléklet táblázatos formájában szükséges megküldeni, melyet a PTI TPO, PTI TTEBO, PTI TFO és PTI TIZO osztályok vezetői, illetve a közfoglalkoztatási koordinátorok közösen a területileg illetékes műszaki igazgató-helyettessel elfogadtatni kötelezettek. A jóváhagyás után a műszaki igazgató-helyetteseknek a munkatervet az IFTI IZKO részére szükséges megküldeniük.

A végrehajtott zöldterület karbantartási munkálatokról – kiegészítve a terven felüli tevékenységekkel, valamint az időjárás vagy kapacitás hiányában elmaradt munkákkal – készült kimutatást az IFTI IZKO részére meg kell küldeni, tárgyhót követő

hónap 15-ig (5. számú melléklet). Az elmaradt tevékenységeket a tárgyhót követő időszakban tervezni szükséges.

Az 5. számú melléklet kiegészítésére az éves tervadatoktól történő eltérésről a PMVIGH PTI szöveges beszámolót készít, melyet az adott hónap teljesítésére vonatkozó jelentés mellékleteként szükséges megküldeni az IFTI IZKO részére.

Idegenfeles munkavégzést szerződéses kereteken kívül a PMVIGH PTI szervezetei nem végeztethetnek.

A PMVIGH PTI az erdőgazdálkodási kötelezettségeinek saját hatáskörben tesz eleget a jogosult erdészeti szakszemélyzet jóváhagyásával (erdőterv, erdőgazdálkodói kötelezettségek és jogosultságok végrehajtása).

A PMVIGH PTI által benyújtott fakivágási tervhez a hatósági engedélyek megszerzése, illetve a javaslattétel a hatóság felé az erdőnyilvántartások módosítására a PMVIGH PTI hatásköre és felelőssége. Az IFTI IZKO az engedély meglétét nem vizsgálja, minden az engedély hiányából eredő bírság, eljárási díj stb. az illetékes PMVIGH PTI-t terheli.

Az erdőgazdálkodó képviselőjének megbízottjaként a jogosult erdészeti szakszemélyzet járhat el.

Minden év október 15-ig az IFTI IZKO amennyiben szükséges tervezési irányelvet ad ki, melyben jelen utasításban szereplő feladatok módosíthatók, illetve kiegészíthetők.

4.2 Vasúti nyomvonal melletti és azt keresztező létesítmények biztonsági zónái

4.2.1 Vasút üzemeltetéséhez szükséges területek Vasúti pálya és tartozékai, vasúti üzemi létesítmények

A vasúti közlekedésről szóló törvény (a továbbiakban: Vtv.) szerint a vasút üzemeltetéséhez szükséges területek a következők:

Vasúti pályák, vasúti létesítmények, vasúti pályahálózatok:

1. vasúti pálya
2. vasúti pálya tartozékai
3. vasúti üzemi létesítmény

A vasútállomások, rakodók, építmények állagmegővése miatti fakitermelésekre az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény és annak végrehajtásra kiadott az országos településrendezési és építési követelményekről szóló rendelet ad lehetőséget.

A vonatkozó területeken, Vállalkozó munkavégzése esetén, a végzendő munkálatokat a tevékenységgel kapcsolatban megkötött szerződésben, illetve szerződésnek minősülő dokumentumban meghatározottak szerint kell végezni. A szerződésben és/vagy a szerződéshez tartozó megrendelőben kell kitérni az esetleges fapótlásra, terület vegyszeres gyomirtására, a gallyak és fák anyagainak tárolási, leadási helyére.

Nyíltvonali pályaszakasz nem villamosított vonalakon

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat szerint

A szabadtéren keletkező tüzek megelőzése érdekében a vasút és a közút mindkét oldalán annak kezelője köteles a szélső vasúti vágánytengelytől mérve legalább 4,0 méter széles, a közút szélétől mérve legalább 3 méter széles védősávot kialakítani.

A védősávot éghető aljnövényzettől, gallytól tisztán kell tartani.

A folyamatos tisztántartásról, éghető anyagtól mentes állapotban tartásról a védősávval érintett terület tulajdonosa, kezelője, hasznóbérlője köteles gondoskodni.

A vízparti és árvízvédelmi célokat is betöltő vasúti töltések és lokalizációs, vagy másodrendű töltések mindkét oldalán, annak láb-vonalától számított 10-10 méter szélességű biztonsági sávban fás állomány nem lehet, a töltés árvízi károsodásának megelőzése érdekében. Ezen területeken mindenféle fás állomány kitermelése és a tuskók vegyszeres sarjadás elleni befojtása előírt feladat. Az árvízvédelmi célokat szolgáló fásításról a D.16. utasítás rendelkezik. A 10 méteres biztonsági sávon kívül a Dunán 60 méter, a Tiszán 80 méter, egyéb folyón 30 méter széles árvízvédelmi célú erdősáv létesítendő a Hullámtéri véderdők műszaki irányelve szerint.

Vízparti fakitermelés elsősorban a felügyeletet ellátó Vízügyi Igazgatóság feladatköre. Ilyen területre vonatkozó megrendelésnél – ha a megrendelés konkrét előírást nem tartalmaz –, a meder felügyeletét ellátó szervvel előzetes egyeztetés, illetve engedélyeztetés szükséges.

A vízügyi igazgatási szervek kezelésében lévő kizárólagos állami tulajdonban lévő folyók, patakok, holtágak, mellékágak és azok medrei felsorolást a nemzeti vagyronról szóló törvény mellékletei tartalmazzák. A felsoroláson túlmenően az államhatárt alkotó, vagy metsző folyók is állami tulajdont képeznek, így a vízügyi igazgatási szervek kezelésé-

ben vannak.

A közút-vasút szintbeli kereszteződéseiben a rálátási háromszöget biztosítani kell, az utak forgalom-szabályozásáról szóló jogszabály alapján. Vasúti jelzők mozdonyról, vezérlő kocsiról történő láthatóságát (rálátását) biztosítani kell. A rálátási távolság mértéke az F.1 Jelzési utasítása szerint, a vasúti pályára engedélyezett km/h-ban kifejezett sebesség tízszeresének 1/3 részével egyenlő, méterben mért távolság, de legalább 200 méter. A szabad rálátást a pálya tengelyétől mért 3 méter széles sávban kell biztosítani, ívekben 1m-rel megnövelt mértékben 100km/h pályasebességig, azon felül további 1m-rel növelendő a szélesség. Ezen területek fás állománytól való megtisztítását, a rálátási sáv tisztántartását folyamatosan biztosítani kell.

Az erdővel érintkező, vagy azon áthaladó vasút és közút kezelője az erdő felőli oldalon köteles 2 méter széles védősávot kialakítani (gőzvonatásnál 10-10 m), illetve a védősávot éghető aljnövényzet-től, gallytól, cserjéktől, fáktól tisztán tartani. Vasúti hidak, átereszek oldalfalainak és felépítményei biztosító kúpjai állagmegóvása érdekében a felületeken kinövő fákat, növényzetet el kell távolítani. A vasúti hidak és átereszek alatt lévő természetes és mesterséges vízfolyások, csatornák szabad lefolyásának biztosítása érdekében a meder és a mederszél fala is tisztán tartandó. A vasutat keresztező vízfolyások partjain a következő tisztán tartandó sávot kell biztosítani:

- a Dunán, Tiszán 10-10 méter széles,
- kizárólagos állami tulajdonú vízfolyások, tavak, tározók és holtágak mentén a partvonalától számított 6 méter,
- a fenti két pontba nem tartozó vizek és köz-célú vízilétesítmények partvonalától számított 3 méterig.

Szerződésben kell részletesen kitérni arra, hogy a munkakezdés előtt mely hatóságtól kell engedélyt kérni, vagy mely hatóság járul hozzá a munka elvégzéséhez (feladatelhatárolás szerint).

A földalatti energiahordozó vezetékek keresztezési sávjának tisztántartását a bányászati törvény és végrehajtására kiadott rendelet írja elő.

Távvezetékkel és nagyfeszültségű elektromos vezetékkel keresztezett vasúti szakaszokon a vezetékek biztonsági övezetét a villamosművek, valamint a termelői, magán- és közvetlen vezetékek biztonsági övezetéről szóló rendelet határozza meg.

A végrehajtási rendeletben meghatározott korlátozás szerint:

Villamos mű vagy vezetékek biztonsági övezetében fa vagy más növény akkor telepíthető, hagyható meg, ha véglegesen kifejlett állapotában fa vagy növényzet esetében,

- 500 kV névleges feszültség szint felett 6 méternél, gyümölcsfa esetében 9,5 méternél,
- 300 kV felett 500 kV névleges feszültség szintig 5 méternél,
- 200 kV felett 300 kV névleges feszültség szintig 4 méternél,
- 35 kV felett 200 kV névleges feszültség szintig 3 méternél,
- 1 kV felett 35 kV névleges feszültség szintig 2 méternél,
- 1 kV-nál nem nagyobb névleges feszültség-szintnél 1 méternél

jobban annak legkedvezőtlenebb helyzetében sem közelíti meg az áramvezetőt.

Ezen pont alá tartozó biztonsági sávokra vonatkozó tisztántartási kötelezettség a földrészlet tulajdonosát, kezelőjét, használóját terheli. A munkálatok elvégzéséhez nincs szükség hatósági engedélyekre, erre a körülményre a szerződésben is célszerű kitérni.

Állomási és nyíltvonalai pályaszakasz villamosított vonalakon

A villamosított vasútvonalakon a villamos felsővezeték, illetve egyéb erősáramú vezetékek biztonsági övezetét a villamos energiáról szóló törvény és a végrehajtási rendelet határozza meg. A biztonsági övezetben a növényzetre vonatkozó tilalmat és korlátozást a végrehajtási rendelet tartalmazza. Az 5 méteres biztonsági sávon kívül olyan fás növényzet nevelhető, amely dőléshosszának kétszerese nem haladhatja meg a biztonsági sáv méretét (3 méter magasságú fás növényzet telepíthető), feladatelhatárolás szerint.

A normál nyomtávú villamosított vasútvonalak üzemeről szóló utasítás szerint a vasúti felsővezeteki berendezés közelében lévő minden olyan fát, bokrot, amelyek a pálya irányába történő dőlés esetén az ürszelvényt, a felsővezeteki berendezést (vezeték, oszlopot, optikai kábelt stb.), erősáramú egyéb berendezést (vezeték, oszlop, világítóttest stb.) veszélyeztet, ki kell vágni.

Felsővezeték esetén a nyiladék szélességének a vezeték nyomvonalától mindkét irányban legalább 7,0-7,0 méternek kell lennie, ahol tilos olyan növényzet telepítése és tűrése, amelynek magassága kifejlett állapotában meghaladja a 4 métert. Továbbá a villamos felsővezeték részére kialakított nyi-

ladékban fa vagy más növény akkor telepíthető, hagyható meg, ha véglegesen kifejlett állapotában 2 m-nél jobban nem közelíti meg még a legkedvezőtlenebb esetben sem a villamos felsővezeték feszültség alatt álló részeit.

A normál nyomtávú villamosított vasútvonalak üzeméről szóló utasítás előírásainak nem megfelelő fákat az éves tervezés során fel kell mérni, tervezni kell és a kivágásukat végre kell hajtani.

Vasúti jelzők mozdonyról, vezérlő kocsiról történő láthatóságát (rálátását) biztosítani kell (lsd. 4.2.1.2 pontban).

A híradó fénykábel telepítése, működése esetén szükségessé váló pályával párhuzamos nyiladék fenntartására, kialakítására az elektronikus hírközlésről szóló törvény ad útmutatást.

A fent leírt biztonsági sávokra vonatkozó tisztántartási kötelezettség a földrészlet tulajdonosát, kezelőjét, használóját terheli. A munkálatok elvégzéséhez nincs szükség hatósági engedélyekre, erre a körülményre a szerződésben is ki kell kitérni, de az idegenek MÁV Zrt. területen történő tartózkodása és külső vállalkozók MÁV Zrt. területén történő munkavégzésének munkavédelmi feltételeiről szóló munkavédelmi szabályzat, valamint MÁV Zrt. üzemi területén történő tartózkodás rendjéről szóló utasítás előírásait be kell tartani.

A munkavégzésre irányuló szerződések, megrendelések kiadásánál az Erősáramú főnökség vezetőjének aláírása is szükséges, amennyiben a munkálatok érintik a vezeték megközelítési távolságát (a vezetéktől 2 méter). Az Erősáramú főnökség a berendezések védelme érdekében előírhatja a megközelítési távolságon kívüli munkavégzés esetén is felsővezeteki szakközeg kirendelését. Ha a gallyazás, fakivágás során fennáll annak a veszélye, hogy a gallynak, a fának a részei megközelítési távolságon belülre kerülnek, a munka csak feszültségmentesítést követően, szakközeg jelenlétében, és munkaengedély birtokában kezdhető meg.

A megközelítési távolságon belüli munkavégzéshez az érintett felsővezeteki berendezés feszültségmentesítése szükséges és annak végrehajtását, valamint a felsővezeték szakközeg kirendelését is meg kell rendelni az illetékes Erősáramú főnökségtől (A normál nyomtávú villamosított vasútvonalak üzeméről szóló utasítás szerint).

Kapcsolókertek-, villamos felsővezeték, vontatási állomások-, transzformátor állomások területén, az azokhoz tartozó vezetékek, térvilágítási és energiaellátási vezetékek szabad megközelítéséhez szükséges gallyazást, bozótirtást, gázos-cserjés nö-

vényi részek eltávolítását a szerződésben foglalt feltételek fennállása, erősáramú szakközeg biztosítása mellett – rendkívül szigorúan betartva az elektromos vezetékek és berendezésekre előírt biztonsági védelmi (2 m) megközelítési távolságot – kell elvégezni a Vtv. és végrehajtására kiadott rendelet (az Országos Vasúti Szabályzat, a továbbiakban: OVSZ), valamint a normál nyomtávú villamosított vasútvonalak üzeméről szóló utasítás alapján.

4.2.2 Vasút üzemeltetéséhez nem szükséges területek

Erdőnek nem minősülő bel- vagy külterületi ingatlanok

A vasúti biztonsági sávon kívüli, de a vasúti létesítményeket, berendezéseket, a vasút üzemvitelét veszélyeztető fák kivágására a Vtv. és az OVSZ ad lehetőséget. A Vtv. előírásai alapján „a vasúti pályahálózatot működtető vasúti társaság – az ingatlan tulajdonosának (használójának) kártalanítása mellett – jogosult a vasúti pályán és a vasúti pálya közvetlen közelében a szabad kilátást akadályozó, továbbá a vasúti vezetékek nyomvonalában lévő növényzet eltávolítására, ha azt a közlekedés biztonsága, üzemzavar megelőzése, vagy vezeték létesítése, javítása, karbantartása indokolja. A növényzet eltávolítása nem okozhat aránytalan sérelmet az érintett tulajdonos jogai, illetve a környezet- és természetvédelmi érdekek szempontjából.

Erdőnek, fásításnak, belterületi fás területnek nem minősülő területek mentességére vonatkozóan az az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény (továbbiakban Evt.), továbbá a fás szárú növények védelméről szóló Kormányrendelet rendelkezik.

Erdőtulajdonosok és erdőgazdálkodók által kezelt területek

Az erdőben, gazdálkodási tevékenységhez, a fakitermeléshez az erdészeti hatóság előzetes engedélyét kell kérni. Engedély nélküli fakitermelés esetén az erdészeti hatóság az erdőgazdálkodót (tulajdonost, jogszerű használót) erdőgazdálkodási bírsággal sújtja. Engedélyt az erdő tulajdonosa, vagy jogszerű használója akkor kaphat, ha előzetesen kérte az erdészeti hatóságtól a nyilvántartásba vételét (regisztrációs szám). A nyilvántartásba vételen túl szükséges a hatályos erdőterv.

Az erdőben történő fakitermelési feladatok két csoportra oszthatók, a fiatal és középkorú erdő ápolására, illetve az idős erdő kitermelésére. A MÁV Zrt. területén az erdészeti hatóság által határozatlan

előírt feladatokat végzi el. A fiatal erdőben tisztítás, a középkorú erdőben gyérítés hajtandó végre, annak érdekében, hogy a fák közül a későbbiekben a célunknak leginkább megfelelő faegyedek maradjanak a területen. Az idős erdő kitermelésekor az előírásoknak megfelelően vágásos, illetve szálaló üzemmódban kezeljük, az adott erdőterületre hatóságilag kiadott előírások alapján. A vágásos üzemmódban, mindig keletkezik pótlási kötelezettség, a szálaló üzemmódban 1-1 fa kivágása történik meg, különböző korú erdő keletkezik így.

Az Evt. alapján az erdőgazdálkodónak az erdőgazdálkodási tevékenység szakszerűségének biztosítása érdekében jogosult erdészeti szakszemélyzetet kell alkalmaznia. A MÁV Zrt. munkavállalójaként alkalmazott a szakirányítási tevékenységét az Evt. szerint látja el.

A MÁV Zrt. mint erdőgazdálkodó hatóság előtti képviselője aláírói jogosultsággal rendelkező személy lehet (cégjegyzésre jogosult vezető tisztviselő, vagy a képviselőre érvényes meghatalmazással rendelkező más munkavállaló). Az erdőgazdálkodó képviselőjének személyeként a területileg illetékes pályavasúti igazgató és a műszaki igazgató-helyettes (együttes aláírási joggal) kerül rögzítésre az Erdészeti Igazgatóságnál, akik által kiadott meghatalmazás alapján a jogosult erdészeti szakszemélyzet jár el. A hatóság felé benyújtandó dokumentumokat, ahol az szükséges, az erdőgazdálkodó cégszerű aláírása mellett a jogosult erdészeti szakszemély is aláírásával látja el.

A MÁV Zrt. vagyonkezelésében lévő területeken lévő fás szárú növények kezelése

Az Fvr. szerint kell eljárni a MÁV Zrt. vagyonkezelésében lévő területeken.

4.2.3 Vasúti közlekedés biztonságát veszélyeztető rendkívüli munkák függetlenül a terület tulajdonosától

Vasúti baleset, elemi kár, viharkár esetén

Kidőlő fák, veszélyes megdőlé fák, alámosott gyökérzetű, vagy elszáradt, törött fák soron kívüli kitermelése, a vasúti közlekedés biztonságának megteremtése érdekében teendő intézkedéseket a Vtv. és az OVSZ írja elő. A vasutat keresztező átfolyások, hidak oldalfalainak megrongálódása esetén a szükséges fakitermelés mellett a talaj rendbetételét is el kell végezni.

A vasúti bevágás rézsű megcsúszásának megaka-

dályozása miatt szükséges a fakivágás, ha a rézsűn felnövő állomány szélnyomás hatásának van kitéve, és kidőlésével rézsűcsúszást okoz.

Villamos felsővezeték, híradó fénykábel meghibásodás miatti javítása esetén szükségessé válik pályával párhuzamos nyiladék kialakítása.

Vasúti területet érintő vasútüzemi bővítés, vonalrehabilitációs, beruházási munkák

Vasúti kezelésben lévő állami területen történő vasútbővítés miatt szükségessé váló fakitermelések, továbbá vonalrehabilitációs munkák során vasúti kezelésben lévő állami területen szükségessé váló fakitermelések esetében a vasúti közlekedés biztonságának megteremtése érdekében teendő intézkedéseket a Vtv. és az OVSZ írja elő.

Vasúti területet érintő idegen beruházási munkák

A földalatti energiahordozó vezeték és kommunikációs csatornájának sérülése esetén (kőolajszármazékok vezetékes szállítása) szükségessé váló fakitermelésre a bányászati törvény és végrehajtására kiadott rendelet ad előírásokat. Egyértelműen a szolgálat jogosultját határozza meg helyreállítóként és a terület indokolt rendezésére.

Egészségügyi fakitermelések

Kitermelési okok fafajtól függően: fűz, nyár fafajoknál fagylécesség, kiszáradás, korhadás. Kemény lombos fafajoknál (pl.: tölgy, akác) korhadás, taplógombásodás, kiszáradás. Fertőző növény egészségügyi állapot esetén (gomba, vagy rovarfertőzés), az erdészeti, vagy növényvédelmi hatóság, esetleg mindkettő együtt rendeli el a zárlati védekezéssel együtt járó kitermelést és megsemmisítést. Ebben a pontban foglalt esetekre az ételmisszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló törvény ad felhatalmazást, illetve ír elő kötelezettségeket a terület tulajdonosai, illetve használója részére.

A vasúti töltést veszélyeztető vizes, mocsaras térség elnádásodását segítő faállomány kitermelése, illetve fajta váltása, a kitermelt fa tuskójának irtása, a korhadék vízzáró anyaggal való utólagos kitöltése.

4.3 Cserjeirtás, gallyazás, fakivágás, fapótlás

4.3.1 Gallyazás, munkavédelmi, balesetvédelmi és egyéb előírásai idegen feles munkavégzés esetén

Idegen feles munkavégzés kizárólag szerződéses kereteken belül a tevékenységgel kapcsolatban

megkötött szerződésben, illetve szerződésnek minősülő dokumentumban meghatározottakat figyelembe véve történhet. A munkavégzés megkezdése előtt a Vállalkozónak kimutathatóan a MÁV Szolgáltató Központ Zrt. által biztosított munkavédelmi oktatásban kell részesülnie (tevékenységéhez kapcsolódó közlekedésbiztonsági és helyi körülményekből adódó veszélyekről), mely a munkavégzéshez szükséges belépési-, behajtási engedély kiadásának feltétele. A Vállalkozó munkavállalóinak munkavédelmi oktatására a Vállalkozó kötelezettséget vállal.

A munkavégzéshez a PMVIGH PTI eseti megrendelés teljesítésekor a területen kiadott munkavégzési engedély szükséges.

Az engedélyben rögzíteni kell:

- a munkavégzés csak szakfelügyelet mellett végezhető, a szakfelügyelet(ek) költségeiről a munkavégzés kapcsán rendelkezésre álló vállalkozási szerződés rendelkezik,
- a területileg illetékes távközlési, erőáramú, illetve biztosítóberendezési osztállyal való egyeztetés alapján az állagába tartozó berendezések üzemszerű működésének és állagmegóvásának biztosítása érdekében szabott feltételeket,
- villamos vontatásra berendezett pálya esetén a PTI TTEBO osztályvezető helyi adottságok függvényében hozott döntését az erőáramú szakfelügyelet szükségességéről,
- hogy a területen munkát végzők, a szakfelügyeletre kirendelt pályavasúti munkavállaló(k) vasút-üzembiztonság fenntartása érdekében adott utasításait kötelesek betartani,
- hogy a munkavégzés csak akkor kezdhető meg, ha a MÁV Zrt. területileg illetékes ingatlankezelési és zöldterület karbantartási vagy pályafenntartási szervezeti egység arra jogosult munkavezetője (pl. főpályamester, zöldterületkarbantartási művezető, akadályoztatása esetén érvényes forgalmi vizsgálóval rendelkező megbízottja) az érintett állomás vagy valamelyik szomszédos állomás Fejrovatos előjegyzési naplójába a munkavégzés megkezdését és várható befejezésének idejét, pontos helyét, tárgyát előjegyezte és azt aláírta, valamint a területileg illetékes pályavasúti diszpécsernek bejelentette. A munka befejezését a szakfelügyeletre kirendelt pályavasúti munkavállaló személyesen, állomásközi távbeszélőn, pályatelefonon vagy mobiltelefonon kö-

teles az érintett vagy szomszédos állomás forgalmi szolgálattevőjének bejelenteni,

- a favágás, gallyazás, cserjeirtás során keletkező, biológiailag lebomló hulladékok kezelésének módját

Villamos vontatásra berendezett pálya esetén az engedélyt a PTI TPO és a PTI TTEBO osztályvezető együtt adja ki, az kizárólag együttes aláírásával érvényes.

A fejrovatos előjegyzési naplóba bejegyzést tevő MÁV Zrt. munkavállalója nem vonható felelősségre a külső fél munkavégzéséért (különösen a munka- és balesetvédelmi előírások be nem tartásáért). A kiadott engedélyekről a PTI TPO -n nyilvántartást kell vezetni. Az adott engedélyt és az oktatást igazoló dokumentumot a munkavégzésért felelős magánszemély a munkaterületen köteles magánál tartani.

4.3.2 Gallyazás a villamos felsővezeték-hálózat mentén

A villamos vontatási berendezések, energiaellátási és térvilágítási berendezések biztonsági övezetén kívül lévő, de oda benyúló fák, bokrok ágait, gallyait el kell távolítani úgy, hogy azok a berendezést a villamos energiáról szóló törvény és végrehajtására kiadott rendeletben foglaltaknál jobban a legkedvezőtlenebb esetben se közelítsék meg. Gallyazási munkáknál a normál nyomtávú villamosított vasútvonalak üzeméről szóló utasítás, illetve „Villamosművek, valamint a termelői, magán- és közvetlen vezetékek biztonsági övezetéről” szóló rendelet szerinti előírásokat kell biztosítani. A gallyazással egy időben az oszlopokról a kúszónövényeket el kell távolítani, az oszlopok mászhatóságát biztosítani kell.

A vezeték biztonsági övezetében a fakivágási és gallyazási munkákat, lehetőleg szerint vegetációs időszakon kívül (nyugalmi állapotban) kell elvégezni. Ezen időszakon kívül munkát csak élet- és balesetveszély megszüntetése illetve üzemzavar megelőzése céljából szabad és kell végezni.

A munkák elszámolása a ténylegesen legallyazott fa 1,3 m magasságban mért törzsátmérője alapján történik.

A munkavégzéshez tartozik a munkakezdés és befejezés bejelentése a terület tulajdonosának.

4.3.3 Gallyazás az úrszelvény biztosítása érdekében nem villamosított vonalakon

A vasúti pálya biztonsági övezetében lévő fák, bokrok ágainak, gallyainak eltávolítását úgy kell elvégezni, hogy azok 1 éves növekményt is figyelembe véve az úrszelvényt 1,25 m-nél jobban a legkedvezőtlenebb esetben se közelítsék meg.

A gallyazási munkát a pálya nyomvonalában lévő fák vegetációs időszakán kívüli (nyugalmi) időszakában kell végezni. Ezen időszakon kívül munkát csak élet- és balesetveszély megszüntetése illetve üzemzavar megelőzése céljából szabad és kell végezni.

A munkák elszámolása a ténylegesen legallyazott fa 1,3 m magasságban mért törzsátmérője alapján történik.

A munkavégzéshez tartozik a munkakezdés és befejezés bejelentése a terület tulajdonosának.

4.3.4 Úrszelvény tisztítása villamosított és nem villamosított vasútvonal mentén

Nyiladék vagy bevágás esetében a vasúti pályahálózat nyomvonala mentén az előbbiek teljes szélességében a magasra nőtt, illetve folyamatosan növvő növényzetet el kell távolítani. Villamosított vasútvonal esetén a fakivágást a normál nyomtávú villamosított vasútvonalak üzeméről szóló utasítás, továbbá az OVSZ-ben előírtak szerint kell tervezni és elvégezni. Egyéb területeken mindazon fákat, amelyek a pálya irányába történő dőlés esetén az úrszelvényt, a felsővezetéki berendezést (vezetéket, oszlopot, optikai kábelt stb.) távközlő berendezéseket, erősáramú egyéb berendezést (vezeték, oszlop, világítótest stb.), jelző – és biztosítóberendezést veszélyeztetik, ki kell vágni.

Az úrszelvény kitisztítása után javasolt elvégezni a nyiladék vegyszeres utókezelését. Ennek eredményeként el kell érni, hogy a nyiladékban kivágott fás szárú növények ne hajtsanak ki újra. E művelet során az alkalmazott növekedés és sarjképződést gátló vegyszereknél teljes mértékben be kell tartani az engedélyező hatóság előírásait. A vegyszerezést el kell hagyni, ha az illetékes hatóság az engedélyezési eljárás folyamán ezt határozatban megtiltja (környezetvédelmi, természetvédelmi szempontból érzékeny területek). Abban a sávban, amelyben a kidőlő fák a vezetékeket megérinthetik, a kidőlés veszélyes (beteg, kimosódott gyökérzetű) fákat ki kell vágni akár az úrszelvényen kívül is. A nyiladéktisztítási munkába (költségébe) beletartozik az úrszelvényen kívüli veszélyes fák kivágása is.

Az oszlopkokról a kúszónövényeket el kell távolítani, az oszlopok mászhatóságát biztosítani kell. A nyiladék szélessége a vezeték nyomvonalától mindkét irányban nem szigetelt vezeték esetén legalább 7,0-7,0 m, burkolt vezeték esetén 3-3 m kell legyen. Amennyiben az erdőnyiladék létesítésekor ennél nagyobb nyiladékot vágtak, akkor ebben a szélességben kell a nyiladékot tisztítani. A munka tartalmazza a munkavégzéssel járó járulékos munkák elvégzését is, szükség esetén a munkaterület szélének festékekkel történő megjelölését, valamint a levágott növényi részekkel kapcsolatos tevékenységeket (kihordás, aprítás, szétterítés, darabolás, összerakás, elszállítás, stb.). A fakivágási engedélyek beszerzése, egyeztetés, fakitermelési és engedélyezési terv készítése a területileg illetékes PMVIGH PTI feladata.

Amennyiben bejegyzett erdőterületet érint a fakitermelés, abban az esetben az erdő tulajdonosával, kezelőjével a munka megkezdése előtt írásban kell megállapodni a munka kezdési és befejezési időpontjában, valamint abban, hogy mi lesz a kivágott fák, növények sorsa.

A kitermelt faanyagot, gallyakat a nyiladék szélére kell kihordani úgy, hogy az az Országos Tűzvédelmi Szabályzat alapján, a vágánytengely 4 méteres távolságában száraz növényzet és éghető hulladék nem hagyható, illetve meg kell akadályozni, hogy kedvezőtlen időjárási körülmények hatására a területre visszakerülhessen. Amennyiben a jogszabály másként nem rendelkezik az ingatlan tulajdonosa, használója köteles a területet éghető hulladéktól és további hasznosításra nem kerülő száraz növényzettől mentesen tartani. Abban az esetben, ha a tulajdonos, kezelő indokoltan kéri, vagy az engedélyező hatóság határozata más előírást tartalmaz, a keletkezett zöldhulladékot annak megfelelően kell kezelni, ennek hiányában arra engedéllyel rendelkező hulladékkezelő részére kell átadni, a hulladék átvételéről szóló bizonylatot (pl. mérlegjegy) a MÁV SZK Környezetvédelem területileg illetékes munkatársa részére át kell adni.

A munkavégzés során a tűzvédelmi előírásokat be kell tartani.

4.3.5 Kapcsolókeretek, vontatási alállomások gyomtalanítása

A kapcsolókeretek, valamint a vontatási alállomások és autotranszformátor állomások bekerített területének gyomtalanítása az Erősáramú főnökség feladata. A munka tartalmazza a cserjés-elfásodott növényi részek eltávolítását, a nem szilárd burko-

latú kapcsolókeretek kapálását, alállomásokon a fű lenyírását, vagy kaszálását, valamint a növényi részek és a transzformátor állomás körül keletkezett hulladék aznapi elszállítását (Alállomások területén gyomirtás csak mechanikai úton lehetséges!). Amennyiben a vontatási alállomások közös MÁV – áramszolgáltatói alállomások, akkor azok gyomtalanításával, fűnyírásával kapcsolatban az Üzemviteli Megállapodásban foglaltak szerint kell eljárni.

4.3.6 Fakivágás földfelszín alatt (10 cm törzsátmérő felett)

A fakivágást követően a tuskó eltávolítható minden olyan esetben, amikor ez indokolt és a fa törzsátmérője meghaladja a 10 cm-t. (Az erdőnyiladék tisztítással érintett vezetékek esetén, a nyiladékon belüli, és azon kívüli fák kivágása is az erdőnyiladék tisztításhoz tartozik). A munka tartalmazza az érintett fa kivágásához tartozó engedélyek beszerzését (illetékes PMVIGH PTI feladata), a fa ágainak levágását, a törzs darabolását, a tő földfelszín alatti elvágását a hozzá tartozó földmunkával, a kivágott fa elszállítását. A munkavégzést olyan technológiával kell végezni, hogy a környezetben a fakivágásból eredően ne keletkezzen kár. A munka elvégzését követően a helyszínen a vágástakarítást el kell végezni, a terepet rendezni kell.

4.3.7 Kivágott fa pótlása

A felsővezeték biztonsági övezetében fát, bokrot telepíteni csak -, a PTI TTEBO előzetes engedélye alapján szabad az OVSZ előírásainak figyelembe vételével.

A telepítés során a következő munkafolyamatokat kell elvégezni: Az előírt darabszámú, méretű és fafajú facsemete helyszínre szállítása, az ültető gödrök kiásása, a facsemetek elültetése, föld visszatöltés, tereprendezés, a terület alapos locsolása. A telepítésre kerülő növényállomány / növény egyedek mennyiségét az erdőművelési ágba sorolt területek esetén az erdészeti hatóság határozatban adja meg, fásított-, ill. parkfelületek esetében az erdészeti szakszemélyzet határozza meg, illetve a növénytelepítési tervek véleményezése is feladatai közé tartozik, figyelembe véve a faj / fajta sajátosságokat, illetőleg a fásításra kerülő üzemi terület funkcióját.

Az ültetés parkosított területeken lehetőleg konténeres alacsony törzsű suhánggal történjen, tűzkár elkerülése érdekében 100X100 cm-es tányérmű-

veléssel. Fák, bokrok telepítésekor a villamosított vonalakon a felsővezeteki berendezésektől akkora távolságot kell tartani, hogy azok a végleges méreteik elérése után se veszélyeztessék a felsővezeteki berendezéseket.

4.3.8 Útátjárók környezetében a rálátási háromszög biztosítása (növényzet eltávolítása)

Más munkával (gallyazás, nyiladéktisztítás, gyomtalanítás) nem érintett területen előforduló esetekben, a munka tartalmazza a rálátási háromszög megtisztítását a növényzettől, szükségszerűen a növények mechanikai irtását, a növényi részek mielőbbi elszállítását. A rálátási háromszögben lerakott idegen anyagot (földet, hulladékot, stb.) el kell távolítani, a növényzetet lehetőleg gyökerestül ki kell irtani, a terepet oly módon kell rendezni, hogy a rálátási háromszög területén, környezetében az akadálymentes rálátás mindenkor biztosított legyen (D.11. utasítás). A rálátási háromszög megtisztítása után lehetőség szerint el kell végezni a növényzet vegyszeres kezelését. Ennek eredményeként el kell érni, hogy a kivágott fásszárú növények ne hajtsanak ki újra. E művelet során az alkalmazott növekedést és sarjképződést gátló vegyszereknél teljes mértékben be kell tartani az engedélyező hatóság előírásait. A vegyszerezést el kell hagyni, ha az illetékes hatóság az engedélyezési eljárás folyamán ezt határozatban megtiltja (környezetvédelmi, természetvédelmi szempontból érzékeny területek). Az engedély beszerzése az illetékes PMVIGH PTI, illetve vállalkozó munkavégzése esetén a Vállalkozó feladata.

4.4 A Vasúti fásítások

A fásítás jellege szerint lehet fasor, facsoport, hófogó erdősáv, műszaki, védelmi rendeltetésű.

A műszaki védelmi célú felületek kezeléséről részletesen a D.16. Utasítás rendelkezik.

A fentiekén kívül kisebb területen is végezhető díszítő fásítás, hiánypótlás a PMVIGH PTI éves karbantartási keretének terhére, figyelembe véve, hogy inváziós növényfaj nem telepíthető.

A fásítási igények felmérésénél sorrendiséget kell megállapítani, melynél elsősorban a nemzetközi és egyéb vasúti fővonalak környezetében végzett fásítások élveznek elsőbbséget. A továbbiakban az egyes vonalak fásításánál a vasút korszerűsítési munkák végrehajtására, az esetleges vasútvonal megszüntetésre is tekintettel kell lenni. Ezekben a vasútvonalakon csak a korszerűsítési munkák befel-

jezése után szabad fásítani, illetőleg tervezett megszüntetés esetén egyáltalán nem szabad telepítést végezni. Az erdőtelepítés és fásítás megkezdésének időpontját az erdőgazdálkodó MÁV Zrt. (illetékes PMVIGH PTI) köteles a teljesítés helye szerint illetékes erdészeti hatóságnak előzetesen bejelenteni. Védett természeti területen történő telepítéshez a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges. Az erdőgazdálkodó erdőtelepítést – ha a törvény másként nem rendelkezik – csak jóváhagyott telepítési-kivitelezési terv alapján végezhet.

Hófogó erdősáv telepítése esetén, ha a telepítéshez szükséges területet mezőgazdasági művelésből kell kivonni, a PMVIGH PTI-nek meg kell szereznie az illetékes szervek előzetes hozzájárulását és engedélyét. Az erdő telepítése befektetett eszköz létrehozása, ezért létesítéskor a MÁV Zrt. beruházás létrehozására és használatbavételére vonatkozó szabályzatait be kell tartani.

A vasút menti fásítások létesítése az illetékes PMVIGH PTI költségeit terhelik.

4.4.1 Fasorok fenntartása

A fák hosszú távú egészséges fenntartásához elengedhetetlen rendszeres nyesésük, metszésük. A növények telepítése után ki kell alakítani a fajra jellemző koronaformát, később a fenntartó nyesések, szárazgallyazások, segítik a fák habitusának megfelelő kialakulását. Speciális és szükségszerű beavatkozás a közlekedésbiztonsági és légvezetékek alatti nyesés és gallyazás. Az új telepítésű fák-nál törekedni kell a területek adottságainak megfelelő fajú fák ültetésére (légvezeték alá például gömbkoronájú fa, szűk utcákba oszlopos fák). Kiemelt feladat a fasorok tervezése, favédelmi tervek készítése, fasorok felmérése, mely a fák helyére, fajára, méretére, korára, állapotára és értékére terjed ki. A fasorok telepítése, fák átültetése a telepítési terv elkészítésétől a kivitelezésig. Metszés, gallyazás kosaras kocsival vagy alpinista technikával. Az elektromos légvezetékek úrszelvényében élő fák szakszerű gallyazása.

4.4.2 Faápolás

A faápolás mindig a fa állapotának felméréssel kezdődik (állomási vagy parkosított területeken fakataszterben történő rögzítéssel), amely történhet szemrevételezéssel vagy műszeres favizsgálattal. A műszeres favizsgálatot nagy személy-, ill. közforgalmú területek idős, nagyméretű, vagy rossz

egészségi állapotú faállományai esetében célszerű alkalmazni, ahol segítséget jelent a fák sorsáról történő döntések meghozatalában. Fizikai adatok mérésén és számításokon alapuló szabatos, egyértelmű információkhoz juthatunk, melyek alapján meghatározhatók a vizsgált fák további fenntartásához szükséges kezelések és azok költségei is.

A fakataszter jellemzően az alábbiakat tartalmazza:

- a fa fellelhetőségének helyszínét (GPS-el bemérve, elhelyezve egy elektronikus térképen),
- ha van, utca, házszámot, vagy egyéb, más helyszín megjelölést,
- fajt / fajtát, törzsátmérőt, magasságot
- ápolási javaslatot (gallyazás, ifjítás, csonkolás, kapálás, metszés, növényvédelem, sarjazás, kivágás, tuskómarás, stb.)
- kivágást követő üres fahelyet, tuskót, stb.

Összességében a fakataszter nem egy szimpla felmérőlapot vagy fanyilvántartást takar, hanem beilleszkedik egy térinformatikai rendszerbe.

4.5 Fakitermelés

4.5.1 A fakitermelés engedélyezése

A vasúti fásítások elsősorban védelmi, műszaki biztonsági, környezetvédelmi és esztétikai feladatot szolgálnak. A MÁV Zrt. kezelésében levő erdőkben, hófogó sávokban, műszaki védőművekben, egyéb fásításokban elsősorban a beteg, kiszáradt, törött, valamint a közlekedés biztonságát akadályozó, illetve veszélyeztető fák kivágását kell betervezni, a túltartott fák figyelemmel kísérése mellett. A vasútvonalak korszerűsítését akadályozó fásításokat rendszeresen figyelemmel kell kísérni oly módon, hogy a kitermelés a korszerűsítési munka kezdete előtt megtörténjen.

A szabadon hagyandó biztonsági-, rálátási sávokat és nyiladékokat folyamatosan tisztán kell tartani.

A tervezett fakitermeléssel érintett ingatlanok beazonosítását a MÁV Zrt. Toporail rendszere segítségével el kell végezni. A beazonosított helyrajzi szám esetén meg kell győződni arról a Toporail és a közhiteles NEBIH erdőterkép alapján, hogy az ingatlanon található-e bejegyzett erdő. Bejegyzett erdő esetén az erdészeti azonosítót az összeítő táblázatban jelölni kell. Belterületen történő fakitermelés esetén a település képviselő testülete helyi rendelet formájában rendelkezhet a nem közterületen lévő fás szárú növények védelméről. Az Fvr. szerinti formanyomtatványon szükséges beje-

lenten a kivágást élet-, egészség-, vagy vagyoni-védelmi okból történő kivágás esetén, az azonnali intézkedést foganatosító 3 napon belül, a kivágás helye szerint illetékes jegyzőhöz, aki a kivágásra jogosultat a veszélyelhárításra kötelezi. A jegyző fapótlást rendelhet el abban az esetben, ha a pótlás környezeti feltételei adottak.

Amennyiben a fakivágás sem erdőhatósági, sem pedig jegyzői hatáskörbe sem tartozik, akkor a fa tulajdonosának hozzájárulása szükséges.

A fakitermelés előírásai a 100 mm-es és e feletti faátmérőre vonatkoznak. E méret alatti kitermelés esetén fakivágási tervet, illetve fatömeg felvételi jegyzőkönyvet nem kell készíteni.

A fakivágási tervet a fakitermelés végrehajtása érdekében az illetékes PMVIGH PTI, a tárgyévet megelőző év október hó 15-ig köteles elkészíteni és megküldeni az IFTI IZKO részére. A jelentésnek tartalmaznia kell a kitermelésre váró fák helyét (állomásköz, szelvény megjelöléssel), fajtát és mennyiségét (bruttó fatömeg).

A fatömeg meghatározásához az Építőipari Munkanormák I. Irtási és ültetvényezési munka fatömegszámítási táblázatokat, illetve az ún. Sopp-féle Fatömegszámítási táblázatot kell felhasználni, mely a köbtartalmat a kivágandó fa faja, törzsátmérője és magassága alapján határozza meg (lásd 2. és 3. számú mellékletek). A *fatömegfelvételi jegyzőkönyv* 4 példányból áll, ezek mindegyikét a PMVIGH PTI illetékes szakmai szervezetéhez kell felterjeszteni a fakitermelési tervekkel együtt. A 4 példányból egy a kitermelés engedélyezését tárgyaló ügyiratban marad, 3 példányt záradékkal ellátva az illetékes szakasz vagy főnökség kap vissza.

A fatömegfelvételi jegyzőkönyv mellett 7 példányban *fakitermelési tervet* kell az illetékes szakaszon vagy főnökségen kiállítani (4. számú melléklet), melyből egy az illetékes szakaszon vagy főnökségen marad, hatot az illetékes PMVIGH PTI illetékes szakmai szervezetéhez kell felterjeszteni. Ebből egy példánya fakitermelést engedélyező hatóságé (erdőhatóság, jegyző. stb.), egy az engedélyező ügyiratban marad (PMVIGH PTI), 1 példányt a Fejlesztési beruházási főigazgatóság felé kell továbbítani, 1 példányt a Területi vasútbiztonság felé kell megküldeni. A szakasz példánya az alapja az elszámolások végrehajtásának és a fakitermelési statisztikai adatszolgáltatásnak. Az erdészeti hatóságokhoz a fatömegfelvételi jegyzőkönyveket nem kell megküldeni, mert a fakitermelési tervek ugyanazon adatokat tartalmazzák. Abban az esetben, ha a külső (nem MÁV csoporton belüli) (al)vállalkozó végzi a fakitermelést, úgy a fakitermelési tervet 2

példányban feléjük is el kell juttatni.

Az illetékes PMVIGH PTI a szakaszok bejelentései alapján éves tervet készít, melyet megküld az IFTI IZKO részére, a jogosult erdészeti szakszemélyzet általi ellenőrzésre, tárgyévet megelőző év október 15-ig. A jogosult erdészeti szakszemélyzet a tervet véleményezi, ellenjegyzi, illetve a hatósági engedélyek szükségessége esetén az azokhoz szükséges formanyomtatványokat előkészíti, ellenjegyzi tárgyévet megelőző év október 31-ig. Az ellenjegyzett dokumentumokat a PMVIGH PTI kijelölt erdőgazdálkodó képviselői kettős aláírással ellátják, illetve a PMVIGH PTI kijelölt munkavállalója a tárgyévet megelőző év november 15-ig hivatali kapu rendszerben a fakivágást engedélyező hatóságok felé megküldi. A vissznyeremény táblázatot a beszerzett engedélyek utáni véglegesítéssel a PMVIGH PTI tárgyévet megelőző év december 15-ig az IFTI IZKO részére megküldi. A PMVIGH PTI illetékes szakmai szervezete a jóváhagyásról értesíti az IFTI IZKO-t, illetve az illetékes szakaszt vagy főnökséget, két példány fatömegfelvételi jegyzőkönyv és egy példány fakitermelési terv visszaküldésével és határidőt jelöl meg a kitermelésre kerülő fák feltűnő módon (festéssel) való megjelölésére.

Fakitermelés csak a PMVIGH PTI-k munkavállalói által – önkezelésben -, vagy az IFTI IZKO által megkötött vállalkozási szerződések, illetve szerződésnek minősülő dokumentum keretein belül végezhető! Ez a tevékenység a központi szerződések keretein kívül csak egyedi különösen indokolt esetben, szerződéses, illetve szerződésnek minősülő dokumentum keretei között végezhető, ebben az esetben a szerződés előkészítése, engedélyeztetése és megkötése az illetékes PMVIGH PTI illetékes szakmai szervezetének feladata és felelőssége (Ezen szerződések megkötéséről PMVIGH PTI tájékoztatást nyújt az IFTI IZKO részére).

4.5.2 A fakitermelés végrehajtása

Az Erdészeti Biztonsági Szabályzat értelmében a motorfűrészkes fakitermelést OKJ-s szakképesítéssel vagy erdészeti végzettséggel rendelkező munkavállaló végezhet. Azon fák kitermelésénél, ahol veszélyeztetési okok miatt nem lehetséges, a fa döntéssel történő eltávolítása, a tevékenység végzése során meg kell felelni az ipari alpin technikai tevékenység biztonsági szabályzatának, az egyes kültéri berendezések zajkibocsátására vonatkozó követelményeknek és a munkavédelmi előírásoknak. Az ilyen fakitermelések esetén minimális személyi feltétel Lakott-területi fakitermelő (3362301)

vizsgál (vagy azzal egyenértékű) és Ipari alpinista (3258204) vizsgál (vagy azzal egyenértékű) rendelkező munkavállaló alkalmazása vagy egyes esetekben személyi emelő gépjármű használatával a fakitermelés megoldható.

Az előírtak érvényesek az önkezelésben, illetve a vállalkozóval végzett fakitermelésre is. A fakivágás időtartama alatt – bármely szerv végezze is azt – a pályafenntartási szakszolgálat köteles gondoskodni a forgalom biztonságáról (F.2 számú Forgalmi utasítás).

A kivágott faanyagot a ténylegesen felmért mennyiség alapján m^3 -ben kell visszanyerni, a faanyag minősége alapján (a D. 54. számú Műszaki Útmutatóban levő térfogatsúly táblázat alapján).

A kitermelt fa bevételezését anyag bevételeként - fellelt készlet - kell kezelni. A keletkezett faanyag készletének nyilvántartását (bevételezés, anyagkiadás) az adott faanyag raktározására kijelölt szakasz végzi, a jelen utasításban foglaltaknak megfelelően. A kitermelt faanyag kapcsán elvégzendő minősítési eljárásra vonatkozó szabályozást az SAP folyamatokhoz kapcsolódó elszámolások rendjéről szóló utasítás tartalmazza.

Vasútvonal korszerűsítés vagy egyéb beruházási munka miatt szükségessé váló fakitermelésekről a tárgyévvel megelőzően lehetőség szerint június 1-ig a beruházó köteles tájékoztatni a szakaszt, hogy a fakitermelési engedély megszerzésére intézkedhessen, illetve az éves tervbe felvezetésre kerülhessen (kivéve, ha a vállalkozó feladata a szükséges fakivágásokkal kapcsolatos valamennyi munka elvégzése, beleértve az arra vonatkozó engedélyek beszerzését is.). Előre nem látható rendkívüli fakitermelés szükségessége esetén póttervet kell készíteni és soron kívül engedélyeztetni kell az előzőekben szabályozott módon.

A cserjeirtást, tisztítást, egyedi kiválasztást 100 mm átmérő alatt, ezen utasítás nem korlátozza, azonban ez a tevékenység is az IFTI IZKO által megkötött szerződésen kívül, csak egyedi különösen indokolt esetben szerződéses keretek között, illetve szerződésnek minősülő dokumentum alapján végezhető. A szerződés előkészítése engedélyeztetése és megkötése a tevékenységben érintett PMVIGHPTI illetékes szakmai szervezetének feladata és felelőssége.

4.5.3 A faanyag hasznosítása

A fakivágási megrendelőkben minden esetben rögzíteni kell, hogy a kitermelt fa zöld hulladék-e, vagy értékesíthető, illetve bevételezhető-e.

Favágás, illetve bozót és cserjeirtás után keletke-

ző faanyag és lomb hasznosítása (faágak esetén csak a 100 mm-nél kisebb faágak) a PMVIGH PTI hatáskörébe tartozik, mely esetén elsősorban az újrahasznosítást kell előnyben részesíteni, az elszállítással kapcsolatos szolgáltatás megrendelésére az IFTI IZKO által megkötött központi szerződés ad lehetőséget, amennyiben az rendelkezésre áll.

A kivágott faanyagot erdei sarangba, köbméterbe (1,2mx1mx1,7m) illeszkedve (kb. 120 cm hosszra darabolva) kell összevágni és a terület vágástakarítását el kell végezni.

A favágást követően törekedni kell a faanyag helyszínről történő értékesítésére, amennyiben az nem megoldható a vagyoni védelem hiánya miatt, úgy a kitermelt faanyag beszállítása a kijelölt, NÉBIH-hez bejelentett raktározási helyszínekre történik, annak érdekében, hogy az értékesítés írásbeli lebonyolítása után ezen helyszínekről történhessen az elszállítás. A 100 mm-nél nagyobb átmérőjű faanyag közúti szállítása esetén a kitöltött EUTR szállítójegyen fel kell tüntetni az eredetigazoló dokumentumként szolgáló fakivágási engedély egyedi azonosítóját (eredetigazolás), illetve azt az EUTR-szállítójegyhez csatolni szükséges. Üzemtervezett erdőből, illetve külterületi fásításból történő kivágás utáni szállítás esetén eredetigazoló dokumentumnak tekintendő az erdészeti hatósághoz legalább a kitermelés megkezdése előtt 21 nappal benyújtott, kitermelt fatérfogat adatokat tartalmazó fakitermelési bejelentő nyomtatvány, illetve erdő esetén az erdőgazdálkodási műveleti lapot, vagy az erdei faválaszték előállítását szolgáló erdei haszonvétel gyakorlására jogosító okirat. Az Evt. hatálya alá nem tartozó terület esetén eredetigazoló dokumentum a fakivágás jóváhagyására hatáskörrel rendelkező hatóság engedélye, vagy a kitermelésre vonatkozó szabályozás hiányában a kitermelt fa mindenkori tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata.

A faanyag kijelölt NÉBIH-hez bejelentett raktározási helyszínekre történő beszállítása (illetve beszállíttatása) a PMVIGH PTI feladata. A raktározási helyszínek bejelentését az IFTI IZKO munkatársa teszi meg a NÉBIH ÜPR rendszerén keresztül, a PMVIGH PTI előzetes bejelentése alapján. Az új telephely nyilvántartásba vételét követően, az IFTI IZKO munkavállalója tájékoztatja a PMVIGH PTI-t a nyilvántartásba vétel megtörténtéről. A közúton történő szállítás esetén szállítmányonként (fordulónként) kell kiállítani az EUTR-szállítójegyet.

A PMVIGH PTI összegezi a következő évben várható favágásokat a jóváhagyott favágási terv alap-

ján (a hatósági jóváhagyás beszerzését követően, illetve azon favágásokat, ahol hatósági engedély nem szükséges), a várható vissznyereménnyel együtt, majd az IFTI IZKO felé megküldi a tárgy évet megelőző év december 15-ig, annak érdekében, hogy a következő évben várhatóan keletkező faanyag mennyiségéről az IFTI IZKO tárgyév első munkanapjáig tájékoztatni tudja a MÁV SZK Környezetvédelem szervezetét.

A fakivágási igény (terv) MÁV SZK Környezetvédelem részére megküldendő bejelentésének (így azaz IFTI IZKO-hoz beérkezett adatoknak) tartalmaznia kell: a kivágandó fa fajtáját, darabszámát, egyedi méreteit, a kivágás után keletkező rönk és a gallyak mennyiségét (várható vissznyeremény) a kivágandó fa találati helyét.

A MÁV Zrt. telephelyeire beszállított faanyagról napi szinten aktualizált nyilvántartást kell vezetni, amelyben fafajonként és választékonként elkülönítetten, kimutathatóan, származást igazolhatóan kell felvezetni a faanyagokat. Ezt a kimutatást ellenőrzés esetén be kell mutatni. A Telephelyi nyilvántartás kitöltött mintáját a 12. számú melléklet tartalmazza.

A kitermelt fák értékesítését a MÁV SZK Környezetvédelem végzi, a MÁV-csoport értékesítési szabályzata alapján.

4.5.4 Ellenőrzés

A telepítések évenkénti százalékos eredményesség vizsgálatánál, valamint az telepítések kezelésbe vételénél az PMVIGH PTI illetékes szakmai szervezetének képviselője köteles megjelenni. A fakitermelés szakszerű elvégzését, a kivágás és visszavételezés (m³) pontos mennyiségi megállapítását elsősorban az illetékes pályafenntartási szakasz, vagy ingatlan vagy zöldterületkarbantartási egység vezetője (vagy kijelölt munkavállalója) tartozik ellenőrizni.

A fakitermelést köteles ellenőrizni a PMVIGH PTI illetékes szakmai szervezetének vezetője által kijelölt illetékes (főnökség) munkavállalója vagy az illetékes pályafenntartási szakasz, vagy ingatlan vagy zöldterületkarbantartási egység vezetője (vagy kijelölt munkavállalója). Az ellenőrzésnek ki kell terjednie mind a szakmaiság megfelelésére, mind az előzetesen megállapított mennyiségi elvárások teljesülésére. Minden kitermelést megelőzően a szakasznak értesítenie kell a PMVIGH PTI illetékes szakmai szervezeténél dolgozó favágásért felelős előadóját az időpont megjelölésével. A PMVIGH PTI illetékes szakmai szervezetének vezetője által kijelölt munkavállalók a helyszínen –

esetenként – kötelesek ellenőrizni a szakszerű munkáltatást, továbbá a fatömegfelvételi jegyzőkönyvben rögzített adatokat egyeztetni kell a kitermelt fa mennyiségével. Az esetleges eltérés okát minden esetben ki kell vizsgálni. A PMVIGH PTI illetékes szakmai szervezetének vezetője felelősségre vonást tartozik alkalmazni a hibáztathatókkal szemben – a nettó fatömeghez viszonyított – 10%-ot meghaladó eltérés esetén, abban az esetben, ha a faanyag minőségének osztályozása, a minőségtől függő választékok elkülönítése és meghatározása is megtörtént. Saját kezelésben végzett fakitermelés esetén az illetékes szakasz vezetője minden esetben köteles egyeztetni a munkalapon elszámolt teljesítményt a vonatkozó visszavételezési (AV) jegyekkel, illetve fatömegfelvételi jegyzőkönyv adataival. Eltérés esetén vizsgálatot kell indítani.

4.5.5 A faanyag kereskedelmi lánc hatósági felügyelete

Az erdészeti hatóság a faanyag kereskedelmi lánc felügyeletével kapcsolatos feladatainak ellátása érdekében jogszabályban meghatározottak szerint nyilvántartást vezet a hazai faanyag kereskedelmi lánc szereplőiről. A fatermék szállításával, nyilvántartásával, valamint a szállítójeggy és a műveleti lap előállításával és forgalmazásával kapcsolatos részletes szabályokról szóló jogszabály (a továbbiakban: Szállítási rendelet) előírásai az irányadók. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról szóló jogszabály értelmében a faanyag kereskedelmi lánc hatósági felügyeletére a Kormány a NÉBIH-et jelölte ki. Az Evt. szerinti szállítójeggy (9. számú melléklet) kiállítási és kezelési kötelezettsége a törvény végrehajtási rendeleteinek szállítójeggyre vonatkozó rendelkezései figyelembevételével alkalmazandó. A területi igazgatóságok feladata a szigorú számadású bizonylatnak minősülő szállítójeggy rögzítése a MÁV Zrt. számviteli szabályainak megfelelően, illetve az EUTR rendszerben az alábbiak szerint.

A fatermék szállításával, nyilvántartásával, valamint a szállítójeggy és a műveleti lap előállításával és forgalmazásával kapcsolatos részletes szabályokról szóló rendelet szerint a nyomdai úton előállított nyomtatvány felhasználása esetén a nyomtatvány (szállítójeggy) kiállítására jogosult személy a meghatározott adatokat a nyomtatványtömb felhasználásának megkezdése előtt, valamint a nyomtatványtömb felhasználásának befejezését követően haladéktalanul, a NÉBIH ÜPR felületén elektronikus úton bejelenti. A bejelentkezéshez Ügyfélkapu,

illetve a MÁV Zrt. részéről (területi igazgató és műszaki igazgató-helyettes, mint erdőgazdálkodó képviselője) ellenjegyzett meghatalmazás szükséges. A regisztráció és a szállítójegy bejelentés részletes szabályozását a 11. számú melléklet tartalmazza.

A szállítójegyek pályavasúti területi igazgatóságoké, illetve központi összesítő nyilvántartása (lsd. 10. számú melléklet) szükséges, melyet hatósági ellenőrzés során az ellenőrző hatóság számára elérhetővé kell tenni. A központi összesítő nyilvántartás vezetése az IFTI IZKO hatáskörébe tartozik, ennek érdekében minden hónap 5. munkanapján a területi igazgatóság kijelölt dolgozója az igazgatósági összesítőt megküldi az IFTI IZKO részére.

4.6 Erdőtulajdonosra vonatkozó előírások

Az országos vasúti pályahálózat működtetését végző gazdasági társaság (MÁV Zrt.) egyes helyeken (5000 m²-nél nagyobb, erdei fafajokkal fedett, egybefüggő fás állomány esetében) erdőtulajdonosnak minősül.

A kitermelések, fásítások, erdőtelepítések és erdőfelújítások a mindenkori jogszabályi háttér előírásai alapján végezhetők. Az üzemtervek egyben a pótlások mennyiségére, minőségére és időbeni végrehajtására is adnak utasítást, a hatóságok szabályozza. Az erdőben gazdálkodási tevékenységhez, mindeelőtt a fakitermeléshez, az erdészeti hatóság előzetes engedélyét kell kérni. Engedély nélküli fakitermelés esetén az erdészeti hatóság az erdőgazdálkodót (tulajdonost, jogszerű használót) erdőgazdálkodási bírsággal sújtja. Gazdálkodási engedélyt az erdő tulajdonosa vagy jogszerű használója csak akkor kaphat, ha előzetesen kérte az erdészeti hatóságnál erdőgazdálkodói nyilvántartásba vételét az erdőgazdasági tevékenységgel érintett területre.

Az erdőgazdálkodói nyilvántartásba vételhez az alábbiak figyelembe vétele szükséges.

Az erdőterület kizárólagos tulajdonosának a tulajdonjogát igazoló okirat melléklésével kérnie kell a nyilvántartásba vételét a területileg illetékes (az erdőterület földrajzi fekvése szerinti) erdészeti hatóságtól.

A PMVIGH PTI -nek a pályafelügyelet során észlelt - az erdőterületben szereplő- engedély nélküli fakivágásokról (lopás) azonnal feljelentést kell tenni az illetékes rendőrkapitányságra.

4.6.1 A jegyzői hatáskörök és az erdészeti igazgatás kapcsolódó területei

Az erdőterületen és a fásításokban lévő fák kivágásával, pótlásával kapcsolatos hatáskört az Evt. az erdészeti hatóságra ruházta, mely alól kivételt jelentenek az Evt.-ben, valamint Fvr-ben meghatározott esetek.

Abban az esetben, ha a jegyzői hatáskörbe tartozó földrészlet megosztás engedélyezése (telekalakítás) erdőművelési ágú földrészletet érint, a megosztás az erdészeti hatóság szakhatósági hozzájárulása esetén engedélyezhető. A városok, a községek, a lakótelep és más települést védő településvédelmi, valamint a belterületi erdő, védőerdőnek minősül (településvédelmi elsődleges rendeltetés). Az erdőtervi nyilvántartásban szereplő erdők elsődleges rendeltetését az erdészeti hatóság állapítja meg.

4.6.2 Az erdőterv

Az Erdészeti Igazgatóságok meghatározott ütemterv szerint, tíz éves ciklusban, - a mindenkori hatályos erdőterv rendelet iránymutatásainak megfelelően - erdőleltározást, térképészeti felülvizsgálatot, erdőgazdálkodási feladat-meghatározást végeznek úgy, hogy figyelembe veszik az egyéb - pl. természetvédelmi, vízügyi, honvédelmi stb.- célkitűzéseket. Az Erdészeti Igazgatóság az erdőterv rendelet javaslatátételéhez, a körzeti erdőtervezés megkezdéséről, az erdőrésztleteket érintő tárgyalásokról, a körzeti erdőtervezés zárásáról levélben, interneten, hirdetmények útján értesíti az erdőgazdálkodókat, önkormányzatokat, illetékes hatóságokat, civil szervezeteket. A körzeti erdőtervezéssel kapcsolatos, a PMVIGH PTI részére érkező hivatali megkeresésekről az IFTI IZKO jogosult erdészeti szakszemélyzetének értesítése szükséges. Az erdőterv határozat tartalmazza az erdőgazdálkodó megadott erdőgazdálkodási egységére vonatkozó jogait és kötelezettségeit. A gazdálkodási viszonyokban bekövetkezett, a körzeti erdőtervezéskor előre nem látott változás esetén kérelemre, illetve körzeti erdőtervezést követően hivatalból történik az erdőterv határozat kiadása, melyet a PMVIGH PTI haladéktalanul megküld az IFTI IZKO jogosult erdészeti szakszemélyzetének.

Az erdőgazdálkodó erdőgazdálkodási tevékenységet csak a gazdálkodási területére vonatkozó erdőterv alapján végezhet.

Az erdőterv tartalma kiterjed az erdei haszonvételekre, a tartamos erdőgazdálkodást, valamint egyéb, az erdőgazdálkodást közvetve vagy közvetlenül szolgáló tevékenységekre (pl. nyiladék létesítése,

határjelek felújítása stb.). Az erdőtervezés alapjául a körzeti erdőterv és az aktuális adattár adatai szolgálnak. Az erdőterv előírásai érvényben maradnak, ha az erdőgazdálkodó személyében változás következik be. Az új erdőgazdálkodó köteles az erdőterv határozatban foglalt előírások végrehajtásáról gondoskodni.

4.7 Gyomnövények elleni védekezés

4.7.1 Parlagfű- *Ambrosia artemisiifolia* L. (syn. *Ambrosia elatior* L.)

A földhasználó (illetékes PMVIGH PTI) köteles az adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani (ez jellemzően október 31.).

A növény leírása

A parlagfű egynyári, kétszikű növény: a csíranövény a talajból két sziklevelel bújik ki. A csíranövények március végétől október közepéig jelennek meg a talaj és a környezet felmelegedésével. Az augusztusban kikelt növények magjai már nem érnek be. A parlagfű megjelenésének fő időszaka április 10 – május 20. A növény pollen és mag termelése jelentős, a képződött magok a talajban évekig – akár 40 évig – nyugalomban maradnak, és a talaj bolygatása utáni csírázást követően tömegesen jelennek meg építkezéseken, vasútépítések mellett és újonnan művelésbe vont területeken.

A növények virágzásának csúcsa július és augusztus, de a virágzás elhúzódik egészen az első fagyokig. A növények jelenlétét ezen időszakokra kell megszüntetni. Így csökkenthetjük a légkörbe jutó pollen mennyiségét, ezáltal az egészségügyi hatásokat. Ugyanakkor a környezet esztétikai állapotát is javítjuk, mert a kifejlett parlagfű 20-150 cm magasságú, sűrűn elágazó terebélyes növény.

A parlagfű elleni védekezés fontos része a gyom felismerése, ezért a területek felmérését mindig olyan dolgozó végezze, aki biztosan felismeri a növényt.

4.7.2 A gyomnövények elleni védekezés lehetőségei

A kezelendő területek bejárása után az alkalmazandó technológiát mindig az illetékes szakmai szervezet, felelős vezetőjének kell meghatározni. Ha a technológia kialakítása során növényvédő szerek használata válik szükségessé, akkor a Növényvédő szerek, termésmenvelő anyagok és a Vegyszeres gyomirtás és termésszabályozás legfrissebb kiadásait kell figyelembe venni, valamint a kiválasztott növényvédő szer Engedély okirátát.

Amennyiben a munka folyamán növényvédő szert kell alkalmazni, akkor az alkalmazott készítményre vonatkozó szabályokat a munkában résztvevőkkel a kezeléseket megelőző, éves növényvédelmi oktatáson ismertetni kell, továbbá az oktatás végeztével a munkavállalók részére papír formájában át kell adni. Ezek a speciális, a készítményre vonatkozó szabályok a gyomirtó szerek csomagolásán olvashatóak. Az előírt védőfelszereléseket a munkavégzés során viselni kell. A védőeszköz viseléséről lemondani nem lehet!

Háti permetezővel csak III. forgalmi kategóriába sorolt készítmények juttathatók ki. Az I. és II. forgalmi kategóriába tartozó készítmények háti permetezővel nem, csak a növényvédelmi tevékenységről szóló jogszabály előírása alapján, műszaki időszakos felülvizsgálattal / bevizsgálással rendelkező, zárt permetező berendezésből juttathatók ki.

A III. és II. forgalmi kategóriába tartozó készítmények kijuttatását végző személynek „zöldkönyves” növényvédelmi képesítéssel (80 órás növényvédelmi alaptanfolyam) szükséges rendelkeznie, tevékenységét a növényvédelmi tevékenységről szóló rendelet szabályai betartása mellett folytathatja. Az I. forgalmi kategóriába tartozó készítményeket kijuttató személy felsőfokú növényvédelmi képesítéssel kell, hogy rendelkezzen. A vegyszeres gyomirtást munkaidőben, üzemi területen végzik, így annak irányítását és egyben felügyeletét a növényvédelmi tevékenységről szólórendelet értelmében, a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara tagságában álló növényvédelmi szakirányító, a PMVIGH PMLF szervezettel kötött megbízási keretszerződésén keresztül látja el. A szakirányító kéri meg a NÉBIH-től a vasúti pályatestekre nem engedélyezett készítmények szükséghelyzeti engedélyét, ill. növényorvosi vényre kiírja a II. és I. forgalmi kategóriájú készítményeket.

Ha munkavégzés során baleset, vagy rosszullet következik be, a sérültet biztonságos helyre kell szállítani, a felelős vezetőnek jelenteni kell, és ha szükséges orvoshoz kell fordulni. Ha sérülés vagy rosszullet ideje alatt a munkavégző gyomirtó szerrel végzett munkát, akkor minden esetben olyan helyre kell vinni, ahol tovább nem szennyeződhet a növényvédő szerrel, és orvoshoz kell fordulni. A használt gyomirtó szer csomagolását meg kell mutatni az orvosnak.

A gyomirtó szerek hatósági engedéllyel üzemelő növényvédőszer raktárban (méregraktárban), méregraktár kezelői képesítéssel rendelkező raktárkezelő személyzet foglalkoztatásával, a vonatkozó szabályok betartása mellett tárolhatók. Védett természeti területen és annak határától mért egy kilométeres távolságon belül tilos növényvédőszert tárolni.

Mechanikai gyomirtás

Irthatjuk a növényt mechanikai módszerekkel: kaszálással és zúzással. A kezelt terület növényzetét folyamatos nyírással vagy zúzással karban tudjuk tartani, ezzel megakadályozhatjuk a növények tömeges kifejlődését és virágzását. Az év folyamán három kaszálás elegendő lehet. A korai és folyamatos kaszálással megakadályozhatjuk a növények kifejlődését. Ha nincs módunk rendszeres mechanikai gyomirtást végezni, akkor a növény virágzása előtti kaszálással meg tudjuk akadályozni a pollenképződést. Ekkor ügyelni kell arra, hogy a növényeket a talaj szintjében vágjuk el, mert így a növény nem tud hónaljhajtasokat képezni és újabb

virágokat nevelni. A kaszálás után a maradt növényi maradványokat a területről lehetőség szerint össze kell gyűjteni, és el kell szállítani, a zúzás után erre nincs szükség. Amennyiben a földhasználó a mechanikai védekezést választja, úgy az első kaszálást a virágbimbók megjelenése előtt 1-2 héttel kell elvégezni. A parlagfű esetén, ezen fenofázisában az egyszeri kezelés ugyanakkor nem okozza a növény pusztulását, mert az alacsonyan elhelyezkedő oldalrügyeiből kihajt. Biztos eredményt csak az évi háromszori, 5-10 cm magasságban elvégzett kaszálás hoz.

A munkavédelemről szóló törvény alapján a munkáltató felelőssége oktatásban részesíteni a munkavállalót, annak érdekében, hogy az általa kezelt munkaeszközre vonatkozóan (pl. kiscső, damilos fűkasza) rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat. A jelen utasítással érintett tevékenységek során alkalmazandó szabályokat a D.3. Utasítás tartalmazza.

A parlagfű elleni védekezés vegyszeres irtással

A parlagfű elleni védekezés során a mechanikai gyomirtást előnyben kell részesíteni a vegyszeres védekezéshez képest. Védett természeti területen vegyszeres védekezés kizárólag más hatékony védekezési és irtási eljárás hiányában, az illetékes természetvédelmi hatóság engedélyezésével végezhető.

Szelektív gyomirtás

Ha a területen gyepek vannak, vagy ott gyepek kialakíthatók, akkor használhatunk úgynevezett szelektív gyomirtó szereket, melyek a kétszikű gyomokat (pl.: parlagfű) kiirtják a gyepekből. Ezt a kezelést évente kétszer, a gyepek intenzív növekedési szakaszában (vágás után) kell elvégezni. A kezeléseket elvégzése előtt a területet be kell járni, és megállapítani a gyomosodást, majd ez alapján el kell döntenie, hogy csak foltokat kell-e kezelni, vagy az egész területet.

A gyomirtó szerek kiválasztását a költséghatékonyság, illetve az engedélyokirat érvényességének figyelembe vételével célszerű meghatározni, amely a tevékenységet szakmailag koordináló szervezet felelőssége.

Totális gyomirtás

Ha a területen valamilyen ok miatt növénytakaró nem alakítható ki, vagy folyamatos gyom- és növénymentességet kell biztosítani, akkor lehet totális gyomirtó szereket alkalmazni. Ezek a készítmények lehetnek csírázásgátló (preemergens) vagy

gyomok kelése után (posztemergens) használható készítmények. A terület tisztántartásához legalább 2-3 gyomirtás szükséges évente. Ha a kezelés után nagy mennyiségű száraz gyomtömeg maradt a területen, akkor azt el kell távolítani vagy a helyszínen meg kell semmisíteni.

A glifozát hatóanyag tartalmú gyomirtó szerek vasúti pályatestek, utak, útpadkák, vízelvezető árkok, elektromos-, gáz- és kőolajvezetékek, ipari létesítmények, lakott területek, kiskertek, üzemanyag-töltő állomások, totális gyomirtására alkalmazhatók.

A gyomirtó szerek kiválasztását a költséghatékonyság, környezet- és természetvédelmi szempontok, illetve az engedélyokirat érvényességének figyelembevételével célszerű meghatározni. A növényvédelmi tevékenységről szóló rendelet („...közterületen, valamint közösségi célt szolgáló területen közterületi felhasználásra engedélyezett növényvédő szer a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamarai - növényorvosi kamarai - tagsággal rendelkező szakirányító irányításával juttatható ki...”) értelmében a vágányhálózat és kapcsolódó üzemi területeinek vegyszeres gyomirtása növényvédelmi szakirányító felügyelete mellett végezhető. A készítmények kiválasztását a vegyszeres gyomirtási tevékenység növényvédelmi szakfelügyeletét ellátó szakirányító hagyja jóvá.

Vegyszeres gyomirtásnál csak a legszükségesebb dózisban és csak a célnövényre szabad vegyszert kijuttatni. A vegyszer kijuttatása azokon a területeken ahol pollengyűjtő rovarok (pl.: méhek), élővíz található különös gondossággal kell a gyomirtást elvégezni a környezet legkisebb károsítása nélkül.

Mechanikai gyomirtás és vegyszeres gyomirtás kombinációja

A gyeptelepítés az egyik leghatásosabb védekezés. A gyepterősítését kaszálással és szelektív gyomirtással segíthetjük elő. A fertőzött területek túlnyomó részén a parlagfű gazdaságos irtása mechanikai és kémiai védekezés együttes alkalmazásával, gyomirtó szerek felhasználásával oldható meg a legkönnyebben. A megfelelő vegyszer kiválasztását mindig az adott terület adottságaihoz kell igazítani.

4.7.3 Növényvédelmi bírság

A növényvédelmi előírásokkal kapcsolatos mulasztásokért és jogsértésekért az élelmiszerláncról és más ágazatokban a NÉBIH növényvédelmi bírságot szab ki, mely a jogsértés fennállásáig ismételtén kiszabható. Azonos tényállású, három éven belüli ismételt jogsértés esetén a növényvédelmi bírság összegét az

irányadó bírságtétele szerint kiszabott bírság összegének legalább felével növeli a hatóság, de az így kiszabott bírság összege nem haladhatja a jogsértésért kiszabható bírság legmagasabb összegét.

4.8 Zárleti károsítók elleni védekezés

A földhasználó (illetékes PMVIGH PTI) köteles a zárleti és a vizsgálatköteles nem zárleti károsítókat elpusztítani, azok behurcolását, meghonosodását, terjedését megakadályozni, továbbá a zárleti károsítók okozta fertőzést vagy annak gyanúját haladéktalanul az illetékes Növény – és talajvédelmi hatóság felé bejelenteni. Zárleti károsítóval való fertőzés megállapítása esetén a zárlatot a növény- és talajvédelmi hatóság rendelheti el.

4.9 Parkfenntartás, parkgondozás

A PMVIGH PTI felelőssége a zöldfelületek és a virágágyások ápolása (fű- és gyepterésztés, gyomlálás, kapálás, tápanyag-utánpótlás, növényvédelem, öntözés), az állomásokon az utcabútorok karbantartása, a virágfelületek telepítése, gondozása (szabadföldben, oszlopokon, korlátokon, kövedényekben). A faállomány szempontjából, a parkok gondozásának felügyelete a fás szárú növények védelméről szóló rendelet alapján jegyzői hatáskörbe tartozik.

5.0 HIVATKOZÁSOK, MÓDOSÍTÁSOK, HATÁLYON KÍVÜL HELYEZÉSEK

Jelen utasítás kiadásával hatályát veszti a 18/2020. (I.31. MÁV. Ért. 4.) EVIG. számú utasítás.

A vonatkozó jogszabályi hivatkozásokat a 13. számú melléklet tartalmazza.

6.0 HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉS

Az utasítás a közzététel napján lép hatályba.

7.0 MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

Az utasítás mellékletei elektronikusan kerülnek közzétételre, a hatályos mellékletek a Társaság utasítástárában érhetők el.

1. számú melléklet: Irányadó normák
2. számú melléklet: Fatömegfelvételi jegyzőkönyv önkezelésben végzett favágás esetén
3. számú melléklet: Fatömegfelvételi jegyzőkönyv alvállalkozó által végzett favágás esetén

4. számú melléklet: Fakitermelési terv 5. számú melléklet: Zöldterületkarbantartási munkák összesítő táblázata 6. számú melléklet: Éves kaszálási, cserjeirtási, hulladékmentesítési terv 7. számú melléklet: Éves fakivágási, fatelepítési terv 8. számú melléklet: Éves parkfenntartási, virágosítási terv 9. számú melléklet: Szigorú számadású szállítójegy kitöltött minta (faanyag szállítása) 10. számú melléklet: Szállítójegy összesítő nyilvántartás 11. számú melléklet: EUTR bejelentésekkel kapcsolatos szabályozások	12. számú melléklet: Faanyagok telephelyi nyilvántartása (kitöltött minta) 13. számú melléklet: Az utasításban hivatkozott jogszabályok, egyéb normatív előírások 14. számú melléklet: Az utasításban alkalmazott rövidítések 15. számú melléklet: Az utasításhoz kapcsolódó folyamatok leírása és ábrái

Dr. Homolya Róbert
elnök-vezérigazgató

**4/2022. (II.18. MÁV ÉRT. 1.) EVIG SZ.
UTASÍTÁS
A PÁLYAVASÚTI SZAKMAI SZERVEZE-
TEKNÉL VÉGZETT TEVÉKENYSÉGEK
ELLENŐRZÉSÉRŐL SZÓLÓ 4/2021. (II. 05.
MÁV ÉRT.2.) EVIG SZ. UTASÍTÁS 1. SZ.
MÓDOSÍTÁSA**

1.0 AZ UTASÍTÁS CÉLJA

A 4/2021. (II. 05. MÁV Ért.2.) EVIG sz. utasítás a Pályavasúti szakmai szervezeteknél végzett tevékenységek ellenőrzéséről kiegészítése a téliforgalmi felkészüléssel és feladatellátással kapcsolatos ellenőrzési tevékenységekkel, valamint a vissznyereményi anyagok kezelésének, elszámolásainak ellenőrzési feladataival és az időközben bekövetkező SZMSZ módosítás változásainak átvezetése.

A második bekezdés törlésre kerül.

2.0 HATÁLY- ÉS FELELŐSSÉG MEGHATÁROZÁSA

Az utasítás 2.2 Felelősség pontja az alábbiak szerint módosul:

Az utasítás kiadásáért a Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes, az előkészítéséért, karbantartásáért, a szükséges módosítások végrehajtásáért a Pályaműködtetési **koordinációs igazgatóság Vágányzár és koordináció** (PMKI VK) szervezet vezetője a felelős.

3.0 FOGALMAK MEGHATÁROZÁSA

Megegyezik az alaputasításban foglaltakkal.

4.0 AZ UTASÍTÁS LEÍRÁSA

Az utasítás 4.1.1.1 A vezetői ellenőrzés szempontjából meghatározó szintek valamennyi szakterületre vonatkozóan az alábbiak szerint módosul:

Központi irányítási szint 4. bekezdés 3. és 4. tagmondata, azaz a Nemzeti Eszközkezelő Programba került ingatlanok üzemeltetésével összefüggően a megszűnt feladatok (vagy üzemeltetése kapcsán végzett tevékenységek) végzésével megbízott szervezet, illetve társaság törlésre kerül, a 4. bekezdés 1. és 2. tagmondata változatlanul marad, ingatlan és zöldterület kezelési osztályvezető utáni vessző, pontvesszőre módosul.

Központi irányítási szint 4. bekezdése:

- magasépítményi és fenntartási osztályvezető, ingatlan és zöldterület kezelési osztályvezető;

Központi irányítási szint 1. és 2. bekezdése:

- **pályaműködtetési koordinációs igazgató, vágányzár és koordináció vezető**, gépészeti szolgáltatás vezető, közfoglalkoztatási iroda-vezető, pályalétesítményi igazgató, forgalmi és üzemirányítási igazgató, pályavasúti szolgáltatások igazgató, távközlési, erősáramú és biztosítóberendezési igazgató, ingatlanfenntartási igazgató, technológiai rendszerüzemeltetési igazgató, infokommunikációs igazgató; pályavasúti területi igazgató, műszaki igazgató-helyettes, **gazdálkodási igazgató-helyettes**, gyermekvasút vezető;

Központi irányítási szint 3., 5., 6. és 7. bekezdése változatlanul marad.

Területi irányítási szint, Operatív irányítási szint: előtt a gondolatjel törlésre kerül.

A forgalomirányítási koordinátor, közfoglalkoztatási koordinátor; elé a gondolatjel beszúrára kerül, forgalomirányítási koordinátornál a koordinátor főnökségvezetőre módosul.

Területi irányítási szint, Operatív irányítási szint:

- **területi** forgalomirányítási **főnökségvezető**, közfoglalkoztatási koordinátor;
- területi forgalmi osztályvezető, területi pályalétesítményi osztályvezető, területi TEB osztályvezető, területi ingatlan kezelési és zöldterület karbantartási osztályvezető.

Területi irányítási szint, Operatív irányítási szint: 2. bekezdése változatlanul marad.

Végrehajtási szint: kiegészül új 3. bekezdéssel, 2. bekezdés mondatvégi írásjele pontról vesszőre módosul.

- végrehajtási egységek ellenőrzés megtartására kötelezett munkavállalói (kivéve állomásfőnökségek ellenőrzésre kötelezett munkavállalói);
- **KÖFI üzemeltetési szakértő**.

Végrehajtási szint: 1. bekezdése változatlanul marad.

Az utasítás 4.1.1.3 A vezetői ellenőrzés ütemezése pontja az alábbiak szerint módosul, a módosított alpont beépül a törzsszövegbe:

Célja a biztonság, a munkáltatás és gazdálkodás, a technológiák, a működés, a foglalkoztatás, az eszköz kihasználás megfelelőségének ellenőrzése, a javítás és beavatkozás szükségességének feltárása a hatékonyság növelése érdekében. A vezetők kötelesek ellenőrzést végezni a hatáskörükbe tartozó szakmai szervezeteknél.

A helyszíni ellenőrzéseket az alábbiak szerint kell ütemezni:

- központi irányítási szinten — kivéve pályavasúti területi igazgató, műszaki igazgató-helyettes — negyedévente egyszer. A pályavasúti területi igazgató, műszaki igazgató-helyettes, **gazdálkodási** igazgató-helyettes kéthavonta egyszer,
- területi irányítási és operatív irányítási szinten kéthavonta egyszer,
- végrehajtási szinten havi két alkalommal (kivéve állomásfőnökségek ellenőrzésre kötelezett munkavállalói, akik a hatályos Forgalmi Utasítások alapján végzik).

Végrehajtási szinten, a forgalmi csomóponti főnökségvezető szervezésében valamennyi szakterület főnökségvezetőjének **(vagy az általuk kijelölt munkavállaló)** részvételével közös helyszíni ellenőrzést kötelesek tartani.

A forgalmi csomóponti főnökségvezetőnek a közös helyszíni ellenőrzést az alábbiak szerint kell megszervezni:

- **A forgalmi csomóponti főnökség területére kiterjedően félévente egy-egy alkalommal.**
- **A második félévre tervezett ellenőrzés legkésőbbi időpontja október 31 (a téli forgalmi felkészülés ellenőrzésének betudható).**
- **A helyszíni ellenőrzéssel megbízható a forgalmi csomóponti főnökségvezető által kijelölt munkavállaló (állomásfőnök, forgalmi koordinátor, forgalmi üzemmérnök, forgalmi technológiai szakelődő).**
- **A helyszíni ellenőrzés betudható forgalmi csomóponti főnökségvezető esetén:** az adott hónapra vonatkozóan előírt (havi két alkalom) ellenőrzés egyikének. **A forgalmi csomóponti főnökségvezető által kijelölt munkavállaló esetén: a kijelölt munkavállalónak az adott hónapra (hétre) előírt ellenőrzéseinek egyikének.**

Az ellenőrzés megállapításairól Jegyzőkönyvet kell készíteni:

- A Jegyzőkönyv eredeti példányát a forgalmi csomóponti főnökség őrzi.
- A Jegyzőkönyv másolati példányát a forgalmi csomóponti főnökségvezető megküldi a Területi forgalmi osztály vezetőjének, a Területi vasútbiztonság vezetőjének, valamint az ellenőrzésben résztvevő valamennyi szakterület főnökségvezetőjének (e-mailben).
- **A Területi forgalmi osztályvezető megküldi (e-mailben) a műszaki igazgató-helyettes részére, akinek a megállapított hiányosságok mielőbbi megszüntetése érdekében az érintett szakterületek felé a szükséges intézkedéseket meg kell tennie.**

A Területi vasútbiztonság a megküldött Jegyzőkönyvben foglalt hiányosságok megszüntetését **vizsgálhatja** a saját ellenőrzései alkalmával és a továbbra is fennálló hiányosságok megszüntetésére intézkedést **tehet** az érintett szakterület vezetője felé.

Baleset bekövetkezése után elrendelt rendkívüli ellenőrzés éves tervezett ellenőrzésként nem vehető figyelembe.

A távközlési, erősáramú és biztosítóberendezési szakterületeknél az 5. sz. (Az Infokommunikációs és technológiai rendszerek főigazgatóság Távközlési, erősáramú és biztosítóberendezési igazgatóság szakmai ellenőrzései) és 6. sz. (Pályavasúti területi igazgatóságok távközlési, erősáramú és biztosítóberendezési szakterület ellenőrzési tevékenysége) mellékletekben megadott vezetői ellenőrzések ütemezését kell figyelembe venni.

A központi irányítási, területi irányítási és operatív irányítás szinteken az ellenőrzés megtartására kötelezett munkavállalók az egyéni saját ellenőrzéseiket az „Ellenőrzések tervezése és a megállapítások nyilvántartása” táblázatban kötelesek ütemezni (15. sz. melléklet).

A végrehajtási szinteken az ellenőrzésre kötelezett munkavállalók ellenőrzéseinek ütemezését, gyakoriságát a szakmai szervezetek az utasítás rájuk vonatkozó mellékleteiben meghatározottak alapján kötelesek tervezni.

Központi irányítási szint ellenőrzéseinek ütemezése:

A szakmai szervezeteknél tervezett központi ellenőrzésekről „Központi Ellenőrzési Ütemterv”-et kell készíteni. Az érintett Pályavasúti területi igazgatóság

szakmai szervezet vezetőjét a tárgyévet megelőző év november 10-ig kell tájékoztatni a „Központi Ellenőrzési Ütemterv” megküldésével.

Területi irányítási, Operatív irányítási szint ellenőrzéseinek ütemezése:

A területi szakmai szervezeteknél tervezett ellenőrzések ütemezését — figyelembe véve a központi ellenőrzéseket, továbbá a Pályavasúti területi igazgatóságok, az Üzemirányító központ és a Technológiai rendszerüzemeltetési igazgatóság éves ellenőrzéseit — a tárgyévet megelőző év november 20-ig köteles a szakmai szervezet vezetője elkészíteni, és tájékoztatni:

- a Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettest,
- a *Pálya és mérnöki létesítmények* főigazgatóját,
- a *Forgalmi és üzemviteli főigazgatót*,
- az Infokommunikációs és technológiai rendszerek főigazgatóját,
- az Ingatlanfenntartási és gazdálkodási főigazgatót és
- az érintett végrehajtási szakmai szervezet vezetőjét.

Végrehajtási szint ellenőrzéseinek ütemezése:

- A pályavasúti szervezeti egység vezetői és az ellenőrzés megtartására jogosult munkavállalói — kivéve a végrehajtási szakmai szervezetek ellenőrzés megtartására kötelezett munkavállalóit — az egyéni éves ellenőrzési ütemtervüket kötelesek a tárgyévet megelőző év november 30-ig elkészíteni, és felterjeszteni. Az egyéni tervek készítésekor figyelembe kell venni a Központi Ellenőrzési Ütemterv és a Területi szolgálati felsőbbség, Operatív irányítás által ütemezett ellenőrzéseket.
- A végrehajtási szakmai szervezetek ellenőrzés megtartására kötelezett munkavállalói — az éves ellenőrzési tervüket a tárgyévet megelőző év november 30-ig kötelesek elkészíteni és jóváhagyásra megküldeni. Az egyéni éves ellenőrzési tervet elektronikus formában kell elküldeni a szakmai szervezet által kijelölt munkavállalónak, aki köteles összesíteni, és egységes szerkezetben elkészíteni a szakmai szervezet éves ellenőrzési tervét. A szakmai szervezet összesített éves ellenőrzési tervét jóváhagyásra, a szakmai szervezet vezetőjének kell megküldeni. A szakmai szervezet vezetőjének az éves el-

lenőrzési terveket felül kell vizsgálnia, és a tárgyévet megelőző év december 15-ig jóváhagynia. A jóváhagyott éves ellenőrzési terveket a szakmai szervezet által kijelölt munkavállalónak, elektronikus formában kell megküldenie az ellenőrzés megtartására jogosult munkavállalók részére. Az ellenőrzés megtartására jogosult munkavállalóknak ellenőrzési tevékenységüket a jóváhagyott éves ellenőrzési tervük alapján kell végezniük.

A havi ellenőrzések ütemezése:

A havi ellenőrzések ütemezését az alábbi szakmai szervezeteknél kell elkészíteni:

- Forgalmi csomóponti főnökséghez tartozó valamennyi Állomásfőnökségen;
- **Területi forgalomirányítási főnökségekhez tartozó KÖFI üzemeltetési szakértő ellenőrzéseit;**
- Pályafenntartási főnökség székhelyén és a hozzájuk tartozó szakaszokon;
- Tengelyátszerelési főnökség székhelyén és a hozzátartozó Tengelyátszerelő egységénél;
- Távközlési főnökség székhelyén és a hozzátartozó szakaszokon;
- Erősáramú-, Felsővezetéki és állomási-, Energiaellátási főnökség székhelyén és a hozzátartozó szakaszokon;
- Biztosítóberendezési főnökség székhelyén és a hozzátartozó szakaszokon;
- Területi ingatlankezelési és zöldterület karbantartási főnökség székhelyén és a hozzátartozó egységeken.

Az utasítás 4.1.1.4 Ellenőrzési tervek felterjesztésének rendje alpontja az alábbiak szerint módosul és beépül a törzsszövegbe:

Jóváhagyás céljából elektronikus formában (DMS) kell felterjeszteni:

- A forgalmi csomóponti-, a pályafenntartási-, a tengelyátszerelési-, a távközlési-, az erősáramú-, és a biztosítóberendezési és a területi ingatlankezelési és zöldterület karbantartási főnökségvezetők az illetékes **területi osztály vezetőjének;**
- A területi forgalmi osztályvezető, a területi pályalétesítményi osztályvezető, a területi távközlő, erősáramú és biztosítóberendezési osztályvezető és a területi ingatlankezelési és zöldterület karbantartási osztályvezető a **műszaki igazgató-helyettesnek;**

- A műszaki igazgató-helyettes és a gazdálkodási igazgató-helyettes a **pályavasúti területi igazgatónak**;
- A pályafenntartási osztályvezető, a híd osztályvezető és a diagnosztikai elemzés és tervezés osztályvezető a **pályalétesítményi igazgatónak**;
- A magasépítményi és fenntartási osztályvezető, az ingatlan és -zöldterület kezelési osztályvezető az **ingatlanfenntartási igazgatónak**;
- A forgalmi felügyeleti osztályvezető, a forgalmi technológiai osztályvezető, a forgalmi üzemirányítási osztályvezető, az üzemirányító központvezető a **forgalmi és üzemirányítási igazgatónak**;
- A kereskedelmi osztályvezető és az elszámolási osztályvezető a **pályavasúti szolgáltatások igazgatóinak**;
- A távközlési osztályvezető, az erősáramú osztályvezető, a biztosítóberendezési osztályvezető a **távközlő, erősáramú és biztosítóberendezési igazgatónak**;
- A GSM-R és hálózat üzemeltetés osztályvezető, a biztosítóberendezési és áramellátási technológiai osztályvezető és a mérés-technikai osztályvezető a **technológiai rendszerüzemeltetési igazgatónak**;
- A pályavasúti területi igazgatók, a gyermekvasút vezető és a **közfoglalkoztatási irodavezető** a **pályaműködtetési vezérigazgató-helyettesnek**;
- A pályalétesítményi igazgató, a **pályaműködtetési koordinációs igazgató, a pálya és mérnöki létesítmények főigazgatóinak**;
- A **forgalmi és üzemirányítási igazgató és a pályavasúti szolgáltatások igazgató a forgalmi és üzemviteli főigazgatónak**;
- Az ingatlanfenntartási igazgató az **ingatlanfenntartási és gazdálkodási főigazgatónak**;
- A távközlési, erősáramú és biztosítóberendezési igazgató, valamint a technológiai rendszerüzemeltetési igazgató, az **infokommunikációs és technológiai rendszerek főigazgatóinak**;
- A gépészeti szolgáltatás vezető és a **vágányzár és koordináció vezető a pályaműködtetési koordinációs igazgatónak**;
- A közfoglalkoztatási koordinátor a **közfoglalkoztatási irodavezetőnek**;
- A **KÖFI üzemeltetési szakértő a Területi forgalomirányítási főnökség vezetőnek**;
- A **Területi forgalomirányítási főnökség vezető az Üzemirányító Központ vezetőjének**.

A felterjesztett összesített éves ellenőrzési tervek felülvizsgálat után, a tárgyévet megelőző év december 15-ig kerülnek jóváhagyásra és visszaküldésre a felterjesztő pályaműködtetési szervezeti egység vezetőjének. A pályaműködtetési szervezeti egységek vezetőinek a jóváhagyott éves ellenőrzési tervek alapján kell végezniük ellenőrzési tevékenységüket.

Az utasítás 4.4 Éves beszámoló jelentés pontja az alábbiak szerint módosul és beépül a törzsszövegbe:

Amennyiben bármely vezetői ellenőrzés során kritikus eltérés, vagy azonnali intézkedést igénylő megállapítás történik, arról – a megállapítás jellegétől és az érintett szakmai szervezettől függően - soron kívüli jelentést kell készíteni a Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettesnek, az Ingatlanfenntartási és gazdálkodási főigazgatónak vagy a Beszerzési főigazgatónak.

Központi irányítási szint:

A Pályavasúti és **mérnöki létesítmények főigazgatóság** igazgatóinak, a **Forgalmi és üzemviteli főigazgatóság igazgatóinak**, az Ingatlanfenntartási igazgatónak, az Infokommunikációs és technológiai rendszerek főigazgatóság Távközlő, erősáramú és biztosítóberendezési igazgatónak, a Technológiai rendszerüzemeltetési igazgatónak, a Beszerzési főigazgatóság Anyagbeszerzési és készletgazdálkodási igazgatójának, a Közfoglalkoztatási irodavezetőnek, **január 31-ig** el kell készítenie a szervezetük alá tartozó, az ellenőrzés megtartására jogosult munkavállalók által tartott **ellenőrzésekről és azok megállapításairól készült összesített** éves beszámoló jelentésüket. Az összesített éves beszámoló jelentéseket meg kell küldeni a **Pályaműködtetési koordinációs igazgatóság Vágányzár és koordináció** kijelölt munkatársának.

A **Vágányzár és koordináció** vezető által kijelölt munkatársnak a megküldött éves beszámoló jelentések alapján a **február 15-ig** el kell készítenie az összesített éves beszámoló jelentést melyet ezt követően jóváhagyásra meg kell küldenie a Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes részére.

A jóváhagyott összesített Éves beszámoló jelentést a **Belső ellenőrzési igazgatóság** részére is meg kell küldeni.

Területi irányítási szint, Operatív irányítási szint:

A területi irányítás és az operatív irányítás vezetőinek és a hozzájuk tartozó szakmai szervezeteiknek el

kell készíteniük a saját éves beszámoló jelentésüket, amelyek tartalmazzák a végrehajtó szakmai szervezetektől (január 15-ig megküldendő) beérkezett éves beszámoló jelentéseket is.

Az összesített Éves beszámoló jelentést **január 22-ig** kell elküldeni a műszaki igazgató-helyettes részére, akinek az Éves beszámoló jelentéseket felhasználva, el kell készítenie a pályavasúti területi igazgatóság éves beszámoló jelentését, és azt **január 31-ig** fel kell terjesztenie a **Pályaműködtetési koordinációs igazgatóság Vágányzár és koordináció** részére.

A területi forgalomirányítási főnökségvezetőnek az összesített Éves beszámoló jelentést január 15-ig kell elküldenie az Üzemirányító Központ központ-vezetője részére, akinek az Éves beszámoló jelentéseket felhasználva, el kell készítenie a forgalmi üzemirányítás éves beszámoló jelentését, és azt január 22-ig fel kell terjesztenie a Forgalmi és Üzemirányítási Igazgatóság vezetője részére.

Végrehajtási szint:

A pályavasúti szervezeti egység vezetői, és az ellenőrzés megtartására jogosult munkavállalói - kivéve a végrehajtási szakmai szervezetek ellenőrzés megtartására kötelezett munkavállalóit - a saját és a szervezeti egységeikhez tartozó összesített Éves beszámoló jelentésüket **január 15-ig** kötelesek elkészíteni, és felterjeszteni az illetékes szakmai osztályvezetőnek, vagy illetékességéből a területi forgalomirányítási főnökségvezetőnek.

5.0 HIVATKOZÁSOK, MÓDOSÍTÁSOK, HATÁLYON KÍVÜL HELYEZÉSEK

Nincsenek.

Megegyezik az alaputasításban foglaltakkal.

6.0 HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉS

Jelen utasítás a MÁV Értesítőben történő közzétételt követő napon lép hatályba, szövege beépül az alaputasítás szövegébe és a 25/2019. (V. 31. MÁV Ért. 8.) EVIG sz. utasítás 4.7.1. pontja alapján a hatályba lépést követő napon automatikusan hatályon kívül helyeződik.

7.0 MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

Az utasítás törzsszövegének módosítása során az 1., 2., 3., 5., 6., 8. és a 14. sz. mellékletek aktualizálásra és ezzel együtt módosításra kerülnek.

1. sz. melléklet	Forgalmi üzemirányítás tevékenységének szakmai ellenőrzései
2. sz. melléklet	Forgalmi szakterület tevékenységének szakmai ellenőrzései
3. sz. melléklet	Pályalétesítményi szakterület tevékenységének szakmai ellenőrzései
5. sz. melléklet	Az Infokommunikációs és technológiai rendszerek főigazgatóság Távközlési, erősáramú és biztosítóberendezési Igazgatóság szakmai ellenőrzései
6. sz. melléklet	Pályavasúti területi igazgatóságok távközlési, erősáramú és biztosítóberendezési szakterületek ellenőrzési tevékenysége
8. sz. melléklet	Vágányzár és koordináció szakmai ellenőrzése
14 sz. melléklet	Ingatlanfenntartási igazgatóság ellenőrzései

Dr. Homolya Róbert
elnök-vezérigazgató

Forgalmi üzemirányítás tevékenységének szakmai ellenőrzései

Az **1.3.1 Üzemirányító központ működés vizsgálata** alpont Célja az alábbiak szerint módosul:

Az Üzemirányító központ hatáskörébe tartozó irányító, koordinációs, tervezői, felügyeleti tevékenység, valamint a munkaidő-beosztás tervezés feltételeinek vizsgálata.

Forgalomirányítási tevékenység, a funkcionális felügyelet által végzett munka értékelése, a pályavasúti informatikai rendszerben *ITSD-ben* szereplő adatok felhasználásával, továbbá a kiadott utasítások, rendelkezések figyelembevételével és az üzemirányítás hatékonyságára javaslatok kidolgozása.

Az **1.3.2 alpont címe Területi forgalomirányítási főnökség működés vizsgálatára** módosul, Célja az alábbiak szerint módosul:

Az üzemirányítási tevékenység vizsgálata, a területi *forgalomirányítási főnökségvezető*, valamint a *területi forgalomirányítási főnökség* munkavállalói és a *területi forgalomirányítási főnökség* hatáskörébe tartozó irányító, koordinációs, tervezői, felügyeleti tevékenység vizsgálata.

A funkcionális felügyelet által végzett munka értékelése, a pályavasúti informatikai rendszerekben szereplő adatok felhasználásával, továbbá a kiadott utasítások, rendelkezések figyelembevételével.

A 3. pont címe *Területi forgalomirányítási főnökség-ellenőrzési tevékenységére* változik, tartalma az alábbiak szerint módosul:

A Területi forgalomirányítási főnökségen kerül megtervezésre:

- *Területi forgalomirányítási főnökségvezető ellenőrzési tevékenysége (kéthavonta egy alkalom),*
- *KÖFI üzemeltetési szakértők által végzett ellenőrzések (heti egy alkalom).*

Az 5.1 pont az alábbiak szerint módosul:

Az 5.1 Ellenőrzési naplót kell felfektetni: pont felsorolása új 6. felsorolással egészül ki, az 5. felsorolás pontja vesszőre módosul:

- KÖFI központonként,
- *Területi forgalomirányítási főnökségeken,*

Az 5.2.1 **Működésvizsgálat dokumentálása** alpont első bekezdése az alábbiak szerint módosul, 2-4 bekezdés változatlanul marad:

- Asz. Központi Ellenőrzési Ütemterv alapján a TFO/ÜK/TFF területére vonatkozóan a Működésvizsgálat a mai napon megnyitásra került. Az ellenőrzés megállapításairól Vizsgálati jelentés készül” (aláírás a bejegyzés végén)

1/B. számú melléklet

Címe az alábbiak szerint változik:

Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság Üzemirányító központ Területi forgalomirányítási főnökség tevékenységének szakmai ellenőrzés szempontrendszere

Az ellenőrzés szempontrendszerében a 13. pont az alábbiak szerint módosul:

Sorszám	Ellenőrzés szempontrendszere
13.	Utastásgyűjtemény, vezetett nyilvántartások, ITSD rendszerben a funkcionális felügyelet hibaplózássainak ellenőrzése.

1/D. számú melléklet

KÖFI üzemeltetési szakértők ellenőrzéseinek szempontrendszere

Az ellenőrzés szempontrendszerében a 7. pontból a nyilatkozatok szó és az előtte lévő vessző törlésre kerül, szövege az alábbiak szerint módosul:

Sorszám	Ellenőrzés szempontrendszere
7.	Rakodási engedélyek kiállítása, kezelése.

2. számú melléklet

Az 1. pont az alábbiak szerint módosul:

A Forgalmi és üzemviteli főigazgatóság Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság Forgalmi felügyeleti osztály ellenőrzési tevékenysége

A Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság Forgalmi felügyeleti osztályon kerül megtervezésre a :

- Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság Forgalmi felügyeleti osztály vezetőjének ellenőrzési tevékenysége. (negyedévente egy alkalom)
- Területi forgalmi osztály Forgalmi csomóponti főnökség kijelölt szolgálati helyein a forgalombiztonsági keresztellenőrzések ütemezése. (Területi forgalmi osztályonként évente három szolgálati hely)
- Pályavasúti területi igazgatóság Területi forgalmi osztály, Üzemirányító központ, **Területi forgalomirányítási főnökségek** működés vizsgálatának ütemezése. (kétévente)
- Forgalombiztonsági ellenőrzések. (Forgalmi felügyeleti osztály vezetője által kijelölt időpontban)

Az 1.2 pont címe az alábbiak szerint módosul:

A Forgalmi és üzemviteli főigazgatóság Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság Forgalmi felügyeleti osztály ellenőrzésre kijelölt munkavállalóinak ellenőrzési tevékenysége

Az 1.2.2 alpont az alábbiak szerint módosul:

Működés vizsgálat ellenőrzése a Pályavasúti területi igazgatóság Területi forgalmi osztályán, Üzemirányító központban, Területi forgalomirányítási főnökségeken

Célja:

A Pályavasúti területi igazgatóság Területi forgalmi osztály, **Üzemirányító központ, Területi forgalomirányítási főnökség** munkatársai által megtartott ellenőrzések, az informatikai rendszerekben végrehajtott kezelések, és a munkaidő-beosztás tervezés vizsgálata.

Módszere:

A Forgalmi felügyeleti osztály elkészíti (**Központi Ellenőrzési Ütemterv**) a Területi forgalmi osztály, **Üzemirányító központ, Területi forgalomirányítási főnökség** Működés vizsgálatának ütemezését (Központi Ellenőrzési Ütemterv), majd megküldi a Területi forgalmi osztályoknak, **Üzemirányító központnak, Területi forgalomirányítási főnökségnek**.

Az ellenőrzésben **érintetteknek** az éves Ellenőrzési tervükbe a Működés vizsgálatot be kell építeni.

A vizsgálatot megnyitja a Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság vezetője, vezeti a Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság Forgalmi felügyeleti osztály vezetője. A Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság Forgalmi felügyeleti osztálya által összeállított szempontrendszer szerint Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság Forgalmi felügyeleti osztály kijelölt munkatársai által, valamint a Forgalmi üzemirányítási és technológiai osztályok közreműködésével tartott helyszíni vizsgálat. A munkaidő-beosztás tervezés vizsgálatát a Forgalmi felügyeleti osztály által felkért szervezet végzi.

A vizsgálatban résztvevőknek Részvizsgálati jelentést kell készíteni, melyben feladatterv javaslatokat is meg kell határozniuk. A Részvizsgálati jelentéseket elektronikus formában az illetékes osztályvezető jóváhagyásával – az előírt határidőre – a Forgalmi felügyeleti osztály kijelölt szakértőjének kell megküldeni. A Vizsgálati jelentés és a hozzá tartozó Feladat meghatározás az ellenőrzött **szervezet** részére kiadmányozásra kerül.

Az **ellenőrzés megállapításaira** tett intézkedésekről Igazoló jelentést kell készíteni, és azt a Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság részére kell megküldeni, a kiadmányban meghatározott határidőre. Az Igazoló jelentés elfogadását követően a Vizsgálat a **Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság** vezetője vagy megbízottja által kerül lezárásra. Az ellenőrzés megtartásának tényét az Ellenőrzési naplóba kell előjegyezni.

Az 1.2.3 **Forgalombiztonsági szakellenőrzés** alpont Módszere az alábbiak szerint változik:

A **Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság** Forgalmi felügyeleti osztály vezetője által kijelölt munkavállalók által céllenőrzés keretében, a kijelölt szolgálati helyeken szűrőpróbaszerű, esetenként tételes vizsgálat végzése.

A 2. **A Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság Forgalmi technológiai osztály ellenőrzési tevékenysége** pont az alábbiak szerint módosul:

A Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság Forgalmi technológiai osztályon kerül megtervezésre a :

- Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság Forgalmi technológiai osztály vezetőjének ellenőrzési tevékenysége. (negyedévente egy alkalom)
- Területi forgalmi osztály Forgalmi csomóponti főnökség kijelölt szolgálati helyein a technológiai jellegű szakellenőrzések **ütemezése**. (Forgalmi technológiai osztály vezetője által kijelölt időpontban)

Közreműködik a:

- Pályavasúti területi igazgatóság Területi forgalmi osztály Működés vizsgálatának ellenőrzésében (kétévente)
- **Üzemirányító központ, Területi forgalomirányítási főnökségek Működés vizsgálatának ellenőrzésében (kétévente)**

A 2.2.1 **Technológiai jellegű szakellenőrzések** alpont Módszere az alábbiak szerint módosul:

A **Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság** Forgalmi technológiai osztály vezetője által kijelölt munkavállalók által, céllenőrzés keretében, a kijelölt szolgálati helyeken szűrőpróbaszerű, esetenként tételes vizsgálat végzése.

A 3. **A Pályavasúti területi igazgatóság Területi forgalmi osztály ellenőrzési tevékenysége** pont 2. és 3. bekezdése törlésre kerül, az 1. és 4. bekezdés szövege változatlanul marad, a a törlések miatt a 4. bekezdés 2. bekezdésre változik:

A Területi forgalmi osztályon kerül megtervezésre a:

- Pályavasúti területi igazgatóság Területi forgalmi osztály vezetőjének ellenőrzési tevékenysége (kéthavonta egy alkalom).
- Forgalmi csomóponti főnökségek területén tartott ellenőrzési tevékenységet (évente több alkalom a 3.2.1 pont teljesülése érdekében).

A 3.2.1 **A Forgalmi csomóponti főnökségek területén tartott ellenőrzési tevékenység** alpont Módszerének második és harmadik bekezdése az alábbiak szerint módosul, első bekezdése változatlanul marad:

Az ellenőrzést a Pályavasúti területi igazgatóság Területi forgalmi osztály munkatársai, valamint a Pályavasúti területi igazgatóság vezetője által kijelölt területi értékesítési szakelődök és elemző gazdálkodók végzik a helyszínen, a pályavasúti informatikai rendszerek felhasználásával.

A megtartott éves ellenőrzésekről Vizsgálati jelentést kell készíteni a Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság Forgalmi felügyeleti osztály által összeállított szempontok alapján. A Vizsgálati jelenést a Pályavasúti területi igazgatóság Területi forgalmi osztály vezetője január 31-ig terjeszti fel a Forgalmi és üzemirányítási igazgatóság Forgalmi felügyeleti osztály vezetőjének.

A 3.2.1.2 **A humán erőforrás foglalkoztatás és a gazdálkodás vizsgálata** alpontban a mondat végén a (2/B. melléklet) törlésre került.

A 3.3 **Szigorított forgalombiztonsági ellenőrzés** pontjának első mondatában „közlekedő vasúti baleset (I.)” **„jelentős vasúti baleset (I.)”**-re módosul.

Vasúti forgalom lebonyolításával összefüggő munkát végző munkavállaló súlyos munkabalesete, **jelentős** vasúti baleset (I.), vagy közlekedő vonat váratlan eseménye (II.A) csoportba sorolt tárgyi baleset esetén a bekövetkezés idejét követő 10 munkanapon belül szigorított forgalombiztonsági szakellenőrzést kell tartani, amennyiben a nyíltvonalon, valamint az állomás területén a balesetvizsgáló bizottság - (3 munkanapon belüli) - előzetes véleménye alapján a tárgyi baleset a forgalmi szakszolgálatot (is) terheli.

A 4.3 **Az Állomásfőnökségek ellenőrzésre kötelezett munkavállalóinak ellenőrzési tevékenysége** pont második bekezdésének második mondata az alábbiak szerint módosul, második bekezdés első mondata változatlanul marad:

A megtartott ellenőrzés **tényét** az ellenőrzési naplóban kell dokumentálni, **a megállapításokról a Forgalmi csomóponti főnökség vezető által meghatározott módon történik a beszámolás.**

Az 5.1 **Ellenőrzési naplót kell felfektetni:** pont felsorolása az alábbival egészül ki:

- **Területi forgalomirányítási főnökségeken,**

Az 5.2.1 **Működésvizsgálat dokumentálása** alpont első bekezdése az alábbiak szerint módosul, a 2-4 bekezdés változatlanul marad:

- „Asz. Központi Ellenőrzési Ütemterv alapján a TFO/ÜK/TFF területére vonatkozóan a Működésvizsgálat a mai napon megnyitásra került. Az ellenőrzés megállapításairól Vizsgálati jelentés készül” (aláírás a bejegyzés végén)

Az 5.2.3 Egyéb ellenőrzés alpont az alábbiak szerint módosul:

5.2.3. Egyéb ellenőrzés dokumentálása

- A megállapítások folytatólagosan történő bejegyzésével.
- **„A mai napon Állomásfőnökségek közötti keresztellenőrzést tartottam.”**
- „A mai napon ...ellenőrzést tartottunk, melyről Vizsgálati jelentés/Jegyzőkönyv/Vezetői tájékoztató készül.”
- Az ellenőrzés vezetői tevékenységre vonatkozó megállapításokat: „Egyéb megállapítások melyet írásban megküldök/ünk” szöveggel kell előjegyezni. A vezetői tevékenységre vonatkozó megállapításokat írásban kell a munkáltatói jogkör gyakorló részére megküldeni.

2/A. számú melléklet

Forgalombiztonsági szakellenőrzés szempontrendszere

Az ellenőrzési szempontrendszerből hiányzik az 5. és a 15. sorszám, ezért a számozás aktualizálásra került. Ennek megfelelően a 15. pont szövegéből a nyilatkozat szó és az előtte lévő vessző törlésre kerül, szövege az alábbiak szerint módosul:

15.	Villamos üzemű vontatás esetén, villamos üzemi napló vezetése, az E.101, E.102 sz. utasításban szabályozottak és a munkavédelmi előírások betartása. Rakodási engedélyek, kiállítása, kezelése.

3. számú melléklet

PÁLYALÉTESÍTMÉNYI SZAKTERÜLET TEVÉKENYSÉGÉNEK SZAKMAI ELLENŐRZÉSEI

Az 1.2.1 A pálya- és pályatartozékok hiba- és zavarelhárítási tevékenységének ellenőrzése, hatékonyságának elemzése alpont Módszere az alábbiak szerint módosul:

Az Ellenőrzési Ütemterven kívül végzett időszakos elemzés.

A pályavasúti informatikai (PAZAR, SAP) rendszerben a pályafenntartási diszpécser által rögzített hiba- és zavaresemény adatok lekérdezésével.

Az osztály szakértő munkavállalója a lekérdezett hiba- zavareseményekről hiba okonként időszakos (havi, negyedéves, féléves, éves) összesítést készít, összevetve azokat a bázis időszak hasonló adataival.

A IV. negyedév hiba- zavareseményeinek elemzése során értékelni kell a téli forgalmi felkészülés eredményességét is.

A vizsgálat eredményét a vonali elemzésekhez, tervezésekhez, prioritások megfogalmazásához az érintett szervezeti egységek részére tájékoztatásul meg kell küldeni.

Az 1.3.1 A Területi pályalétesítményi osztály osztályvezetőjének ellenőrzései alpont Módszere az alábbiak szerint módosul:

Ellenőrzési Ütemtervben rögzítve **kéthavonta** a végrehajtó szolgálatnál tartott helyszíni ellenőrzés az illetékes főnökség vezetőjének vagy megbízottjának közreműködésével. Az ellenőrzés kiterjed az ellenőrzött szolgálati helyeken vezetett nyilvántartásokra és a munkafolyamatokba épített ellenőrzésre, a gazdálkodási-, munkáltatási ellenőrzésekre, valamint a pályavasúti informatikai rendszerekben rögzített adatok ellenőrzésére.

A IV. negyedévben végzett ellenőrzéseknek ki kell terjednie a téli forgalmi felkészülés ellenőrzésére is.

Az ellenőrzés során tett megállapításokat az Ellenőrzési naplóba, vagy Felügyeleti könyvbe rögzítik.

Az 1.3.2.2 Pályaállapotok, jelzőeszközök vonalbeutazással történő ellenőrzése alpont Módszere az alábbiak szerint módosul:

A területi ellenőrzésre kötelezett munkavállalók ütemezése szerinti vonalszakaszok szűrőpróbaszerű vizsgálata.

A területi ellenőrzésre kötelezett munkavállalók a jóváhagyott Ellenőrzési Ütemtervben foglaltak szerint **negyedévente** végeznek ellenőrzést az illetékességét érintő Pályavasúti területi igazgatóságon.

A IV. negyedéves vonalbeutazások során a téli forgalmi felkészülés időarányos teljesülését is értékelni kell.

A vonalbeutazás megállapításait ügyiratban kell rögzíteni, melyet a pályafenntartási főnökség vezetőjének címezve kell kiadni.

A vonalbeutazás során a forgalom- vagy üzembiztonságot veszélyeztető hibák, hiányosságok esetén azonnal intézkednie kell az elhárításra.

Egyéb megállapításait ügyiratban kell rögzíteni, melyet az illetékes területi pályafenntartási főnökség vezetőjének címezve kell kiadni.

Az 1.4.1 A pálya- és pályatartozékok hiba- és zavarelhárítási tevékenységének ellenőrzése, hatékonyságának elemzése alpont Módszere az alábbiak szerint módosul:

Ellenőrzési terven kívül végzett időszakos elemzés.

A pályavasúti informatikai (SAP) rendszerben a Pályavasúti területi igazgatóság pályafenntartási diszpécser által rögzített hiba- és zavaresemény adatok lekérdezésével.

A Pályafenntartási főnökség szakaszmérnökei, szakelőadói a lekérdezett hiba- zavareseményekről hiba okonként időszakos (havi, negyedéves, féléves, éves) összesítést készít, összevetve azokat a bázis időszak hasonló adataival.

A IV. negyedév hiba- és zavaresemények értékelése során értékelni kell téli forgalmi felkészülés hatékonyságát is.

Az 1.4.3 Főnökségvezető ellenőrzései alpont Módszere az alábbi 4. bekezdéssel egészül ki:

A forgalmi csomóponti főnökség vezetők által szervezett második féléves közös ellenőrzések keretében ellenőrizni kell az ellenőrzött terület téli forgalmi felkészülését. Hiányosság esetén intézkedni kell annak haladéktalan megszüntetésére.

Az 1.4.5.2 Ellenőrzési Ütemtervben rögzített ellenőrzések alpont Módszere az alábbi 4. bekezdéssel egészül ki:

A IV. negyedévben végzett ellenőrzések során értékelni kell az ellenőrzött terület téli forgalmi felkészülését. Hiányosság megállapítása esetén intézkedni kell annak haladéktalan megszüntetéséről.

A Pályalétesítményi gazdálkodási szakellenőrzés szempontrendszere az alábbiak szerint módosul:

Sorszám	Ellenőrzés szempontrendszere
1.	Munkalapok, elszámolás ellenőrzése
2.	Munkalapok, anyagmozgási bizonylatok kezelésének, vételezésének, nyilvántartásának ellenőrzése.
3.	Munkanormák meglétének, használatának ellenőrzése.
4.	<i>A munkákhoz felhasznált anyagok, kiadásának, visszavételezésének norma szerinti elszámolásának ellenőrzése.</i>
5.	Anyag-,tárgyi eszköz kartonok vezetése, bizonylati sorszámozó, anyagbizonylatok (Adatlap), átszámítási okmányok, küldlevél könyvek, anyageladások ellenőrzése.
6.	Hiánylati könyv szabályszerű vezetésének ellenőrzése.
7.	Raktározás, üzemi rend ellenőrzése.
8.	Gépek, járművek teljesítmény elszámolásának, üzemnaplók vezetésének ellenőrzése
9.	Gépek, járművek norma szerinti üzemanyag felhasználásának ellenőrzése
10.	Selejtezések ellenőrzése

A Pályalétesítmenyi felügyeleti szakellenőrzés szempontrendszere az alábbiak szerint módosul:

Ssz.	Ellenőrzés szempontrendszere
1.	Helyszínrajzok, hossz-szelvények naprakészségének ellenőrzése.
2.	Állagadatok, szakmai (alépitmény felépitmény híd; és mérnöki szerkezetek) kataszteradatok vezetésének ellenőrzése.
3.	Ívkimutatás naprakészségének ellenőrzése.
4.	Saját célú és gépészeti vágányok ügyei, nyilvántartása
5.	Sebességkorlátozások, vágányzárak nyilvántartásának ellenőrzése.
6.	Vágánymérések, vizsgálatok, hiba megszüntetés előjegyzések ellenőrzése.
6.1.	Vágánymérési grafikonok
6.2.	Kézi vágánymérések
6.3.	Sínkopás mérések
6.4.	Alj és kapcsolószer vizsgálatok
6.5.	Kitérőmérések
6.6.	Gyalogbejárás
6.7.	Mozdonymenet, vonalbeutazás
7.	Síntörés nyilvántartás ellenőrzése.
8.	UH vizsgálatok, hibamegszüntetések ellenőrzése.
9.	Hézag nélküli vágányok ügyeinek ellenőrzése Hézag nélküli vágány, kitérő nyilvántartás ellenőrzése
9.1.	Tényleges semleges hőmérsékleti nyilvántartás
9.2.	Hegesztések
9.3.	Nyilvántartás a semleges hőmérsékleti zónán kívüli vágányokról és kitérőkről
9.4.	Gombolási, feszítési jegyzőkönyvek ellenőrzése
10.	Felügyeleti- és vonalgonozói szakaszok kimutatásának ellenőrzése.
11.	Időszakos vizsgálatok jegyzéke (707, MEDINA) + nyilvántartások, jegyzőkönyvek ellenőrzése.
12.	Fokozott pályafelügyelet elrendelésének, dokumentálásának ellenőrzése.
15.	Átvezetések és párhuzamos vezetések nyilvántartásának ellenőrzése.
16.	Különleges berendezések nyilvántartásának ellenőrzése.
17.	Gépi felépitmény-fenntartási munkák dokumentumainak ellenőrzése.
18.	Ár-és belvízveszélyes pályarészek, védművek, hófúvós helyek kimutatásának, felügyeletének ellenőrzése.
19.	Állomási, vonali víztelenítő, vízvezető rendszerek, rézsűvédelmi létesítmények (mélyszivargók, burkolt árkok, övarkok, terek, geocellák, szárítótárók) nyilvántartásának, felügyeletének ellenőrzése
20.	Alépitményhibás helyek nyilvántartásának, felügyeletének ellenőrzés
21.	Természetes bevágások, sziklafalak, tám, bélésfalak, pergés-, görgetegfogó létesítményeink nyilvántartásának, felügyeletének ellenőrzése
22.	Hófúvás veszélyes helyek nyilvántartásának ellenőrzése
23.	Hóvédművek,(ideiglenes, állandó) állapotának ellenőrzése
24.	Átvezetések és párhuzamos vezetések nyilvántartásának ellenőrzése
25.	Alagutak nyilvántartásának és felügyeletének ellenőrzése
26.	Vasúti járműmerlegek, tolópadok, fordítókorongok, töltő-, lefejtők, átfajtók, kocsimosók acél, beton, vasbeton teherhordó szerkezeteinek nyilvántartásának, felügyeletének ellenőrzése
27.	Pályán kívüli műtárgyak nyilvántartásának és felügyeletének ellenőrzése
28.	Épületen kívüli liftek, mozgólépcsők nyilvántartásának, felügyeletének ellenőrzése
29.	Létrák, állványok időszakos vizsgálatának ellenőrzés
30.	Útjáró nyilvántartás, és vizsgálati könyv, hibamegszüntetések előjegyzésének ellenőrzése.
31.	Peron nyilvántartás ellenőrzése.
32.	Utak, rakterületek nyilvántartásának ellenőrzése
33.	Zajvédelmi létesítmények kezelésének ellenőrzése.
34.	Idegen kivitelezők által végzett pályafelügyeleti tevékenység ellenőrzése.

5. számú melléklet

1. AZ INFOKOMMUNIKÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI RENDSZEREK FŐIGAZGATÓSÁG TÁVKÖZLÉSI, ERŐSÁRAMÚ ÉS BIZTOSÍTÓBERENDEZÉSI IGAZGATÓSÁG SZAKMAI ELLENŐRZÉSEI

1.3.2.3 alpont után új 1.3.2.4 alpontként kerül a mellékletbe:

1.3.2.4. Villamos váltófűtő berendezések működési időszakban történő eseti ellenőrzése

Célja:

A szükséges dokumentációk meglétének ellenőrzése, a váltófűtő berendezések működőképességének ellenőrzése, fogyasztásmérés meglétének ellenőrzése, váltófűtési követelményrendszernek való megfelelés ellenőrzése.

Módszere:

A kijelölt szolgálati helyeken helyszíni, szűrőpróbaszerű ellenőrzés.

Szervezése:

Évente kétszer, lehetőleg a működési időszakban. Az ellenőrzés végrehajtásáért az Infokommunikációs és technológiai rendszerek főigazgatóság TEB igazgatóság Erősáramú osztály vezetője a felelős.

Vizsgálat végzése:

Az ellenőrzést szűrőpróbaszerűen, az ellenőrzés szempontjából kedvező időjárási körülmények esetén célszerű végezni (hidegben, havazáskor vagy közvetlenül utána, amikor a berendezések üzemszerűen működnek). Az ellenőrzés jellemző időszaka novembertől márciusig tart. A váltófűtő berendezések dokumentált-ságát, épséget, működőképességének ellenőrzését kell elvégezni. Az ellenőrzést az Infokommunikációs és technológiai rendszerek főigazgatóság TEB igazgatóság Erősáramú osztály munkatársai végzik.

Dokumentálás: 5/G számú melléklet alapján.

Az új 1.3.2.4 alpont miatt, az eredeti 1.3.2.4 alpont számozása 1.3.2.5-re módosul.

5/B számú melléklet

TEB igazgatóság Távközlési osztály szakértő ellenőrzési szempontrendszere

Az ellenőrzési szempontrendszer az alábbi új 12-es ponttal egészül ki a 11. pont után és az ellenőrzés össze-
sitése elé:

Sor- szám	Ellenőrzés szempontrendszere	Ninc s eltérés	Elté- rés	Kriti- kus eltérés
12.	<i>Téli forgalmi (D4) rendelkezés betartásá- nak ellenőrzése</i>			

5/C számú melléklet

TEB igazgatóság Felsővezetékes szakaszok szakellenőrzésének szempontrendszere Erősáramú szakértő

Az ellenőrzési szempontrendszer az alábbi új 18-as ponttal egészül ki a 17. pont után és az ellenőrzés össze-
sitése elé:

Sorszám	Ellenőrzés szempontrendszere	Nincs elté- rés	Eltérés	Kritikus el- térés
18.	<i>Téli forgalmi (D4) rendelkezés betartásának ellenőr- zése</i>			

5/D számú melléklet

TEB igazgatóság
Vontatási állomások/FET központok
technológiai szakellenőrzésének szempontrendszere
Erősáramú szakértő

Az ellenőrzési szempontrendszer az alábbi új 14-es ponttal egészül ki a 13.pont után és az ellenőrzés össze-
sítése elé:

Sorszám	Ellenőrzés szempontrendszere	Nincs el- térés	Eltérés	Kritikus eltérés
14.	<i>Téli forgalmi (D4) rendelkezés betartásának ellenőrzése</i>			

5/E számú melléklet

TEB igazgatóság
**Energiaellátási főnökség, Erősáramú főnökségek által végzett kiefeszültségű vizsgálati és karbantar-
tási munkák helyszíni szakellenőrzésének szempontrendszere**
Erősáramú szakértő

Az ellenőrzési szempontrendszer az alábbi új 13-as ponttal egészül ki a 12. pont után és az ellenőrzés össze-
sítése elé:

Sorszám	Ellenőrzés szempontrendszere	Nincs el- térés	Eltérés	Kritikus eltérés
13.	<i>Téli forgalmi (D4) rendelkezés betartásának ellenőrzése</i>			

5/F számú melléklet

Biztosítóberendezési osztály szakellenőrzései

Az ellenőrzési szempontrendszer 25. pontja törlésre kerül.

Új 5/G számú melléklet kerül az utasításba az 5/F számú melléklet után:

Villamos váltófűtő berendezések működési időszakban történő eseti ellenőrzése**Ellenőrzés időpontja:****Ellenőrzött szolgálati hely:****Ellenőrzés módszere: tételes, elemző, szűrőpróbaszerű *****Ellenőrzést végezte:**

Sor- szám	Ellenőrzés szempontrendszere	Nincs eltérés	Eltérés	Kritikus eltérés
1.	<i>Váltófűtés belsőtéri berendezéseinek és kezelő szervének ellenőrzése. Szabályozó- és kommunikációs berendezések működésének ellenőrzése.</i>			
2.	<i>Kezelési szabályzat meglétének ellenőrzése.</i>			
3.	<i>Próbaűtés jegyzőkönyvének ellenőrzése. Forgalmi, pályás és erőáramú szakszolgálat jóváhagyásának ellenőrzése.</i>			
4.	<i>Fogyasztásmérő(k) működésének ellenőrzése.</i>			
5.	<i>Betáplálási elosztó állapotának ellenőrzése.</i>			
6.	<i>Váltófűtési körzetvezérlő állapotának és a benne elhelyezett nyomtatott megvalósulási terv meglétének vizsgálata.</i>			
7.	<i>Váltó csatlakozó dobozok állapotának szemrevételezéses ellenőrzése.</i>			
8.	<i>Síndobozok állapotának szemrevételezéses ellenőrzése.</i>			
9.	<i>Váltófűtőtestek szemrevételezéses vizsgálata, működésük ellenőrzése.</i>			
	<i>Az ellenőrzés összesítése:</i>			

a megfelelő aláhúzendó*Észrevétel vagy javaslat:**

6. számú melléklet

AZ 1. PÁLYAVASÚTI TERÜLETI IGAZGATÓSÁGOK TÁVKÖZLÉSI, ERŐSÁRAMÚ ÉS BIZTOSÍTÓBERENDEZÉSI SZAKTERÜLETEK ELLENŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGE PONT UTOLSÓ BEKEZDÉSE AZ ALÁBBIK SZERINT MÓDOSUL, A TÖBBI BEKEZDÉS VÁLTOZATLANUL MARAD:

Az ellenőrzési szempontok külön alpontokba vannak részletezve az átláthatóság végett, az ellenőrzésen viszont egybe kell figyelembe venni. *A mellékletben (A-J) szerepeltetett ellenőrzési szempontok alkalmazása szakmánként és munkakörönként különböző.*

Az 1.2 Pályavasúti területi igazgatóság Területi TEB osztály ellenőrzésre kötelezett munkavállalóinak ellenőrzési tevékenysége a Távközlő, Erősáramú és Biztosítóberendezési főnökségek (továbbiakban T-E-B főnökségek) területén pont módszereinek utolsó bekezdése az alábbiak szerint módosul, a többi bekezdés változatlanul marad:

Az ellenőrzést a Pályavasúti területi igazgatóság Területi TEB osztály munkatársai, valamint a Pályavasúti területi igazgatóság vezetője által kijelölt területi műszaki szakelődök, területi T-E-B szakértők, koordinátorok, elemző gazdálkodók, műszaki adatgazdák, anyaggazdálkodási koordinátorok és szakelődök végzik a helyszínen, és a pályavasúti informatikai rendszerek felhasználásával a 6/A, 6/B, 6/C, 6/D sz. mellékletekben szereplő szempontrendszer szerint *szűrőpróbaszerűen* negyedévente.

Az 1.3. A T-E-B főnökség ellenőrzési tevékenysége pont Megtervezi részének utolsó bekezdése az alábbiak szerint módosul, az 1. és 2. bekezdés változatlanul marad:

- Valamennyi szakterület főnökségvezetőjének részvételével közös helyszíni ellenőrzés megtartását *(fél évente egy alkalom). A II. féléves közös ellenőrzés keretén belül vizsgálni kell a téli forgalmi felkészülés hatékonyságát is.*

Az 1.3.1 A T-E-B főnökségvezető szakellenőrzései alpont Módszerének második bekezdése az alábbiak szerint módosul, az első bekezdés változatlanul marad:

A főnökségvezető az ellenőrzéseket a 6/A, 6/B, 6/C, 6/D sz. mellékletekben szereplő szempontrendszer szerint végzi. *A negyedik negyedév ellenőrzése során ellenőrizni kell a téli felkészülés érdekében tett intézkedéseket és hatékonyságát is.*

Az 1.3.2 A T-E-B főnökségek ellenőrzésre kijelölt munkavállalói által tartott ellenőrzési tevékenység alpont Módszerének második bekezdése az alábbiak szerint módosul, az első bekezdés változatlanul marad:

Vezetői jóváhagyással elkészített terv alapján kijelölt szolgálati helyeken szűrőpróbaszerű ellenőrzés. A vezetőmérnök/technológiai rendszermérnök kéthavonta, a szakaszmérnök/vonalellenőr havonta ellenőriznek a 6/A, 6/B, 6/C, 6/D sz. *mellékletek* szerint. *A negyedik negyedév ellenőrzése során ellenőrizni kell a téli felkészülés érdekében tett intézkedéseket és hatékonyságát is.*

6/A számú melléklet

**A Pályavasúti területi igazgatóság T-E-B főnökség
Általános szakellenőrzések
(TTEB osztályvezető¹, TTEB szakértő¹, főnökségvezető¹, vezetőmérnök²,
szakaszmérnök³, PTI műszaki- szakelődő/szakértő¹)**

Az ellenőrzési szempontrendszer az alábbi új 21-es ponttal egészül:

Sorszám	Ellenőrzés szempontrendszere	Nincs eltérés	Eltérés	Kritikus eltérés
21.	<i>Téli forgalmi (D4) rendelkezés betartásának ellenőrzése</i>			

6/B számú melléklet

**A Pályavasúti területi igazgatóság T-E-B főnökség
Gazdálkodási szakellenőrzések
(TTEB osztályvezető¹, TTEB szakértő¹, főnökségvezető¹, vezetőmérnök²,
szakaszmérnök³, PTI műszaki- szakelőadó/szakértő¹)**

Az ellenőrzés szempontrendszere az alábbi új 14-es ponttal egészül ki:

Sorszám	Ellenőrzés szempontrendszere	Nincs eltérés	Eltérés	Kritikus eltérés
14.	<i>A munkához felhasznált anyagok kiadásának/visszavételezésének (visszanyereményi anyag) ellenőrzése</i>			

8. számú melléklet

A melléklet megnevezése Működtetési támogatás szakmai ellenőrzéséről **Vágányzár és koordináció szakmai ellenőrzésére** Módosult.

A 8.1 A MÁV Zrt. Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes szervezetén belül működő valamennyi szakmai szervezeti egységének képzési és vizsgáztatási ellenőrzései pont:

- Szervezésében a Pályaműködtetési hálózati koordináció Működtetés támogatás, **Pálya és mérnöki létesítmények főigazgatóság Pályaműködtetési koordinációs igazgatóság Vágányzár és koordinációra** módosul.
- Vizsgálat végzésének első bekezdésének első mondatában a MÁV Zrt. O.1. sz. Oktatási és Képzési Utasítása **MÁV Zrt. oktatási utasítására** módosul.
- Vizsgálat végzésének harmadik bekezdésében Pályaműködtetési hálózati koordináció Működtetés támogatás, **Pálya és mérnöki létesítmények főigazgatóság Pályaműködtetési koordinációs igazgatóság Vágányzár és koordinációra** módosul.

A 8.2 A MÁV Zrt. Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes szervezetén belül működő valamennyi szervezeti egységének vágányzári tevékenységének ellenőrzései pont:

- Szervezésében a Pályaműködtetési hálózati koordináció Működtetés támogatás, Pálya és mérnöki létesítmények főigazgatóság Pályaműködtetési koordinációs igazgatóság Vágányzár és koordinációra módosul.
- Vizsgálat végzésének harmadik bekezdésében Pályaműködtetési hálózati koordináció Működtetés támogatás, Pálya és mérnöki létesítmények főigazgatóság Pályaműködtetési koordinációs igazgatóság Vágányzár és koordinációra módosul.

8/A. számú melléklet

Képzéssel és vizsgáztatással kapcsolatos ellenőrzés szempontrendszere

Az ellenőrzési szempontrendszer 6. 7. és 8. pontjában a MÁV Zrt. O.1. sz. Oktatási és Képzési Utasítása

MÁV Zrt. oktatási utasítására módosul.

11. számú melléklet

**Pályavasúti területi igazgató, a Műszaki igazgató-helyettes és a
Gazdálkodási igazgató-helyettes ellenőrzései**

A Végrehajtandó ellenőrzési feladatokból a 25. sorszám alatt szereplő feladat az alábbiak szerint módosul:

25.	<i>Pályavasúti területi igazgatóság hatáskörébe utalt ingatlanokkal kapcsolatos ingatlankezelési, zöldterület karbantartási feladatok irányítása és felügyelete.</i>	évente

14. sz. melléklet

Ingatlanfenntartási szervezet ellenőrzései

Az 1. pont szövegéből a NET osztály törlésre került, szövege az alábbi szerint módosul:

Ingatlanfenntartási és gazdálkodási főigazgatóság, Ingatlanfenntartási igazgatóság, Ingatlan- és zöldterület kezelési osztály, Magasépítményi és fenntartási osztály, szakmai irányítása alá tartozó tevékenységet érintő szakmai ellenőrzések

14/2.D. számú melléklet

Területi ingatlankezelési és zöldterület karbantartási szervezet szakmai (technológiai) szakellenőrzés

Az ellenőrzés szempontrendszere az alábbi új 21-es ponttal egészül ki a 20-as pont után:

Sorszám	Ellenőrzés szempontrendszere	Nincs eltérés ("X")	El- térés ("X")	Kritikus eltérés (azonnali intézkedés) ("X")	Megállapítás, észrevétel vagy javaslat	Tett intézkedések
21.	<i>Téli forgalmi (D.4.) rendelkezés betartásának ellenőrzése</i>					

A 14/3. sz. melléklet törlésre kerül az 55/2021. (X.29 MÁV Ért. 19) EVIG sz. utasításban szabályozottaknak megfelelően.

**5/2022. (II.18. MÁV ÉRT. 1.) EVIG SZ.
UTASÍTÁS**
**A PANDÉMIÁS HELYZETEK CSOPORT-
SZINTŰ KEZELÉSÉRE KIADOTT 53/2020.
(III. 13. MÁV ÉRT. 10.) EVIG SZ. UTASÍTÁS
2. SZ. MÓDOSÍTÁSA**

1.0 Az utasítás célja:

Megegyezik a pandémiás helyzetek csoportszintű kezelésére című 53/2020. (III. 13. MÁV Ért. 10.) EVIG sz. utasításban (a továbbiakban: alaputasítás) foglaltakkal.

2.0 Hatály és felelősség meghatározása

Megegyezik az alaputasításban foglaltakkal.

3.0 Fogalmak meghatározása

Megegyezik az alaputasításban foglaltakkal.

4.0 Az utasítás leírása

Az alaputasítást a jelen utasítás hatályba lépésének napjától az alábbiak szerint módosítom:

4.1 Az alaputasítás 4.1.2 pontjának első bekezdése az alábbira módosul:

„A Pandémiás Operatív Csoport tagjai és feladatai

A Pandémiás Operatív Csoport vezetője a MÁV Zrt. biztonsági főigazgatója.

Állandó tagjai:

- MÁV Zrt. Biztonsági főigazgatóság Gazdaságvédelem szervezet vezetője (a Pandémiás Operatív Csoport titkára),
- MÁV Zrt. Biztonsági főigazgatóság Vasútbiztonsági igazgatóság szervezet vezetője,
- MÁV Zrt. Humánerőforrás vezérigazgató-helyettesi szervezet Operatív HR igazgató,
- MÁV Zrt. Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettesi szervezet Pályaműködtetési koordinációs igazgató,
- MÁV Zrt. Jogi főigazgató,
- MÁV Zrt. Kontrolling igazgató,
- MÁV Zrt. Pénzügyi igazgató,
- MÁV Zrt. Kommunikációs igazgató,

- MÁV-START Zrt. biztonsági igazgató,
- MÁV-HÉV Zrt. biztonsági igazgató,
- VOLÁNBUSZ Zrt. biztonsági igazgató,
- ZÁHONY-PORT Zrt. biztonságért felelős vezetője,
- MÁV KFV Kft. biztonságért felelős vezetője,
- MÁV FKG Kft. biztonsági és védelem vezetője,
- MÁV Rail Tours Kft. biztonságért felelős vezetője,
- MÁV Szolgáltató Központ Zrt. Humán üzletág Munkavédelem szervezet vezetője,
- MÁV VAGON Kft. biztonságért felelős vezetője,
- Vasútegészségügyi Nonprofit Közhasznú Kft. (a továbbiakban: VNK Kft.) képviselője.”

4.2 Az alaputasítás 4.5.3 pontja az alábbira módosul:

„Amennyiben a járványügyi helyzet miatt bekövetkezett tartós létszámhiány szükségessé teszi az üzemidő csökkentését, a Pályavasúti főigazgatóság a pályahálózatot igénybe vevő vasúti társaságokat és a VOLÁNBUSZ Zrt-t köteles soron kívül tájékoztatni

- az intézkedés bevezetéséről és annak előrelátható időtartamáról,
- a vonatforgalom lebonyolításában bekövetkezett ideiglenes változásokról,
- a hálózat-hozzáférés valamint a pályavasúti szolgáltatások igénybevételi lehetőségeire gyakorolt hatásáról.”

4.3 Az utasítás 5.0 pontja az alábbi alponttal egészül ki:

5.3 Az utasításban használt szervezeti megnevezések és azok rövidítése alatt azon szervezetek és azok megnevezésének rövidítése értendő, melyek az utasításban leírt feladatokat ellátására a mindenkor hatályos SZMSZ szerint jogosultak, illetve kötelesek. A szervezeti változások nem alapozzák meg az utasítás módosítását, ha arra egyéb okból nincs szükség.

4.4 Az utasítás 1. sz. mellékletének 7. pontja helyébe az alábbi pont lép:

- „7. A Válságstáb összetétele:
- MÁV Zrt. elnök-vezérigazgatója (a Válságstáb vezetője),
 - MÁV Zrt. Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettese,
 - MÁV Zrt. Pálya- és mérnöki létesítmények főigazgatója,
 - MÁV Zrt. Pályaműködtetési koordinációs igazgatója,
 - MÁV Zrt. Forgalmi és üzemviteli főigazgatója,
 - MÁV Zrt. Infokommunikációs és technológiai rendszerek főigazgatója,
 - MÁV Zrt. Humán erőforrás vezérigazgató-helyettese,
 - MÁV Zrt. Gazdasági vezérigazgató-helyettese,
 - MÁV Zrt. Beruházási vezérigazgató-helyettese,
 - MÁV Zrt. Biztonsági főigazgatója,
 - MÁV Zrt. Kommunikációs igazgatója,
 - MÁV-START Zrt. vezérigazgatója,

- MÁV SZK Zrt. vezérigazgatója,
- MÁV-HÉV Zrt. vezérigazgatója,
- VOLÁNBUSZ Zrt. elnök-vezérigazgatója,
- MÁV FKG Kft. ügyvezetője,
- MÁV Rail Tours Kft. ügyvezetője,
- ZÁHONY-PORT Zrt. vezérigazgatója,
- MÁV KFV Kft. ügyvezetője,
- MÁV VAGON Kft. ügyvezető igazgatója.”

5.0 Hivatkozások, módosítások, hatályon kívül helyezések

Az utasítás hatályba lépésével az 53/2020. (III.13. MÁV Ért. 10.) EVIG. sz. utasítás fent hivatkozott pontjai helyébe a jelen utasítás 4.1-4.4 pontjában foglalt rendelkezések lépnek. A módosítások szövege beépül az alaputasítás szövegébe.

6.0 Hatályba léptető rendelkezés

Jelen utasítás a MÁV Értesítőben történő közzétételt követő napon lép hatályba.

7.0 Mellékletek jegyzéke

Jelen utasításmódosításnak nincs melléklete.

6/2022. (II.18. MÁV ÉRT. 1.) PMVIGH SZ. UTASÍTÁS

A PÁLYAVASÚTI TERÜLETI IGAZGATÓSÁGOK PÁLYAFENNTARTÁSI KÉSZENLÉTI SZOLGÁLATÁNAK ÉS ZAVAR ELHÁRÍTÁSI TEVÉKENYSÉGÉNEK ELLÁTÁSÁRÓL

1.0 AZ UTASÍTÁS CÉLJA

Az utasítás célja a forgalom biztonságos, menetrendszerű közlekedés feltételeit kielégítő vasúti pályahálózat biztosítása, valamint az egyes pályavasúti területi igazgatóságok területén történt személyi, illetve dologi kárral járó balesetek, vis maior események, a vasúti pályában keletkezett egyes hibák és üzemzavarok (együtt: üzemzavar) rendes munkaidőn kívüli, gyors, szakszerű elhárítási rendjének szabályozása.

Célja továbbá az üzemzavarral, illetve az üzemzavar elhárításával összefüggő lényeges adatok hatályos utasításoknak megfelelő dokumentálása, valamint az üzemzavar elhárítását és a forgalom irányítását végzők gyors, pontos tájékoztatása, szakszerű irányítása, illetve az üzemzavar által érintett szakágak vezetőinek gyors, szakszerű tájékoztatása.

2.0 HATÁLY- ÉS FELELŐSSÉG MEGHATÁROZÁSA

Az utasítás hatálya kiterjed a pályavasúti területi igazgatóságok valamennyi érintett, pályalétesítményi, pályafenntartási szervezeti egységére és szolgálati helyére.

Az utasítás kidolgozásáért és karbantartásáért az Pályaműködtetési vezérigazgató-helyettesi szervezet Pálya és mérnöki létesítmények főigazgatóság Pályalétesítményi igazgatóság a felelős.

3.0 FOGALMAK MEGHATÁROZÁSA

Hiba

A vasúti pályahálózatban vagy berendezéseiben jelentkező, előre nem látható olyan rendellenesség, amely a vasúti forgalmat jelentősen nem befolyásolja, elhárítása azonnali beavatkozást nem

igényel, megszüntetése gazdasági szempontokat mérlegelve tervezhető.

Kárhelyparancsnok

A rendkívüli esemény bekövetkezésekor a mentés, segélynyújtás és a dologi következmények felszámolásának felelős helyszíni irányítója, koordinálója. Összehangolja a MÁV Zrt. és a közreműködő szervek munkáját. A kárhelyparancsnoki feladatokat a MÁV Zrt. pályaműködtetési vezérigazgató-helyettesi szervezet Pályavasúti területi igazgatóságainak megbízott munkavállalói látják el, területi szinten.

Készenlét

A KSz 37.§-a alapján, készenlétnek minősül a munkavállaló által megjelölt – a munkavégzés helyére tekintettel elérhető – helyen töltendő rendelkezésre állás, amely alatt a munkavállaló a rendes munkaidején kívül köteles meghatározott ideig munkavégzésre készen állni.

Munkahelyi készenlét

Ha a munkavállaló a munkáltató előzetes hozzájárulásával vagy külön írásbeli megállapodás alapján a készenlétet a munkáltató telephelyén tölti el.

Ügyelet

Ügyeletnek minősül a munkáltató által meghatározott helyen és ideig történő – a munkavállaló rendes munkaidején kívül eső – rendelkezésre állás.

A készenlét és az ügyelet munkajogi fogalmára és szabályaira a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt), valamint a MÁV Zrt. mindenkor hatályos Kollektív Szerződésében, illetve a mindenkor hatályos foglalkoztatásra vonatkozó fontosabb munkajogi szabályokról szóló utasításban (jelenleg a 40/2020. (II. 21. MÁV Ért.7. EVIG sz. utasítás) foglaltak az irányadók.

Zavar

A vasúti pályahálózatban vagy berendezéseiben jelentkező előre nem látható olyan hiba/hibák, közvetlen balesetveszélyt jelentő súlyos meghibásodás, amely a biztonságos üzemet gátolja. Következésképpen a meghibásodott pályaszakaszon a

vasúti forgalom kizárása, vagy jelentős mértékű korlátozása. Ilyenek különösen: sántörés, hevederzárlat, UH hibás sínek, előre nem észlelhető alkatrész-, illetve vágány, útátjáró meghibásodások, váltóállítási problémák, stb. E körbe tartoznak a „vis maior” következtében bekövetkezett károk is.

Vis maior

Vis maior alatt kell érteni minden előre nem látható, rendkívüli, felek érdekkörén kívül eső és általuk elháríthatatlan körülményt, okot, pl.: a szélsőséges rendkívüli időjárás, terrorcselekmények, háború, sztrájk, földrengés, árvíz stb.

4.0 AZ UTASÍTÁS LEÍRÁSA

4.1 Zavarelhárítás folyamata

Célja a vasútüzem működése során a vasúti pályahálózatban és berendezéseiben jelentkező műszaki meghibásodásból eredő zavart okozó események, rendkívüli események szakszerű, gyors elhárítása.

4.1.1 Hiba, zavar bejelentés

- a) A pályavasúti területi igazgatóság (továbbiakban PTI) területén (bárhol, bárki által) észlelt pályafenntartási hibát, zavart be kell jelenteni az illetékes területi pályalétesítményi osztály diszpécserének (továbbiakban: pályás diszpécser). A pályás diszpécsernek elérhetőségét az utasítás 2. sz. melléklete tartalmazza.

A pályafenntartási szakasz által észlelt hibát, zavart elsőként a pályás diszpécsernek kell bejelenteni a pályafenntartási főnökség egyidejű értesítése mellett.

A pályás diszpécser a hiba, zavar bejelentést a bejelentést megtevő munkavállalónak az SAP PM modul jelentés, illetve - amennyiben a hiba, zavar elhárítása nem tűr halasztást - a jelentésből készített rendelésszám megadásával igazolja vissza és egyúttal tájékoztatást ad a hiba, zavar megszüntetésének várható idejéről.

A bejelentett hibával kapcsolatban a további intézkedés a pályás diszpécser feladata, aki az érintett szakasz munkaidejében a területileg illetékes pályafenntartási szakasz részére, mun-

kaidón túl a készenlét részére jelzi a bejelentett hibát, megadja a hiba, zavar elhárítására készített rendelés számát.

A pályás diszpécseri szolgálat a hiba; zavarelhárítás hatékony végrehajtása érdekében folyamatos, állandó kapcsolatot tart az Üzemirányító Központ hálózati főüzemirányítójával, a területi főüzemirányítóval, és a társszolgálatok diszpécserével.

A központi állításba bekötött váltók meghibásodása esetén a pályás diszpécser a bejelentést követően köteles egyeztetni a területi biztosítóberendezési diszpécserrel a hiba, zavar elhárításával kapcsolatban. Amennyiben a hiba, zavar megszüntetéséhez előre láthatóan a váltó beszabályozására van szükség, az elhárításra a pályafenntartási készenlét mellett a biztosítóberendezési készenlétet is ki kell rendelni. Egyértelműen meghatározott biztosítóberendezési hiba, zavar esetén a hibát, zavart a biztosítóberendezési diszpécsernek át kell adni. A hiba, zavar elhárításának irányítását a továbbiakban a biztosítóberendezési diszpécser végzi.

A bejelentett hibát a pályás diszpécser a diszpécseri utasításban előírtak szerint köteles helyreállíttatni, egy-egy területen jelentkező több hiba, zavar esetén a sorrendiséget a területi főüzemirányítóval egyeztetve meghatározni.

4.1.2 Káreseményhez tartozó hiba/zavarelhárítás

Káresemény bekövetkezése után a pályás diszpécser vagy egyéb felelős munkavállaló értesíti a káreseményben érintett szakmai szervezetet a káreseményről.

Az SAP PM rendelések végrehajtásáért felelős dolgozó értesíti a területi gazdálkodási koordinátort* a káreseményről, aki a PERKÁR rendszerben a káreseményt rögzíti (kárszám kiosztás) és visszajelez a PM rendelést végrehajtónak, aki az SAP PM rendelés mellé leíró mezőben (Bővítés fül) rögzíti a kárszámot (értéklistás/maszkolt).

* gazdálkodási koordinátor alatt mindazon munkavállalót kell érteni, aki a káreseményekkel kapcsolatos nyilvántartásért és adatszolgáltatásért felel az adott szervezeti egység

vonatkozásában.

4.1.3 Pályafenntartási szakaszokon tartandó készenlétek megszervezése és az elhárítás tevékenység végzése:

A zavarelhárítási készenlét:

A készenléti létszám 1 fő pályamesterből (vagy szakvizsgákkal, helyismerettel, és gyakorlattal rendelkező más beosztású munkavállalóból), aki a készenlét vezetője és legfeljebb 4 fő fizikai munkavállalóból (elsősorban pályamunkás és/vagy kitérőlakatos) áll. Kivéve azokon a szolgálati helyeken, ahol erre jelen utasítás 1.számú melléklete eltérő létszámot határoz meg. A készenlétet adók közül legalább 1 fő gépkocsivezetői jogosultsággal rendelkező munkavállalót is vezényelni kell.

Ahol (TVG, UDJ, UFDJ, DGKU, FVG, AGMU) vasúti jármű használata is szükséges, ott a fenti létszámon felül legfeljebb 2 fő vasúti jármű vezetésére jogosult fizikai munkavállaló is készenlétre vezényelhető.

Elsősorban munkahelyen töltött készenlétet kell szervezni, lehetőleg a pályafenntartási szakaszok székhelyén, amennyiben ennek munkajogi feltételei (az érintett munkavállalók ezt elfogadó nyilatkozatai, készenléti helyiségek) rendelkezésre állnak.

A munkavállaló által megjelölt lakóhelyen, illetve tartózkodási helyen töltött készenlét akkor szervezhető, ha a zavarelhárításra előírt 3 órán belüli átlagos elhárítási idő betartása biztosított.

A helyi körülmények, illetve várható rendkívüli események mérlegelése alapján többlet vagy erősített/kiegészítő készenlét is szervezhető, amennyiben az elvárt zavarelhárítási idő csak, ezáltal biztosítható.

A pályafenntartási szakaszonkénti készenléteket az 1. sz. melléklet tartalmazza.

A hiba, zavarelhárítási készenlét feladatköre az ideiglenes helyreállításig, azaz a forgalom újbóli felvételéig - a lehetőségekhez mérten a vonatok korlátozás nélküli közlekedtetésének biztosításáig - terjed ki.

A készenlét értesítése a diszpécser kötelezettsége.

Több egyidejű hiba esetén az elhárítás sorrendjéről, illetőleg arról, hogy a hiba, elhárítását meg kell-e kezdeni a készenlét (esetleg ügyelet) alatt, vagy elégséges az azt követő első munkanapon elvégezni, a pályás diszpécser a területi főüzemirányítóval történt egyeztetést követően dönt.

4.1.4 Pályás diszpécseri rendelkezésre azonnal elvégzendő munkák:

- életveszélyt, balesetveszélyt okozó hibák elhárítása,
- síntörés és hevedertörés helyreállítása,
- váltóállítási probléma megszüntetése átmenő és vonatfogadó fővágányban, (amennyiben a hiba, zavar elhárításhoz a központi állításba bekötött váltó beszabályozására is szükség van, úgy a biztosítóberendezési készenlét egyidejű kirendelésére is intézkedni kell a biztosítóberendezési diszpécseren keresztül),
- forgalomveszélyes pályahibák megszüntetése, melyek a vonal kizárását eredményeznék,
- pályaelzárás megszüntetése,
- személy, vagy nagytestű állat gázolása esetén fertőtlenítés,
- vasúti útátjáró meghibásodás (útfelület szempontjából is),
- megrongálódott, hiányzó jelzőeszközök javítása, szükség szerinti pótlása

A zártatos szigetelt sínek helyreállítási sorrendjéről, illetve a megszüntetésről a forgalomzavartatás és időjárás függvényében a pályás diszpécser a területi főüzemirányítóval történt előzetes egyeztetést követően dönt.

4.1.5 A készenlétek megkezdése, nyilvántartása, tartásának ideje:

A készenlétes pályamester a készenlét megkezdésekor köteles bejelentkezni a pályás diszpécsernek, aki óra, perc nyugtázásával azt köteles előjegyezni a diszpécseri naplóban.

Készenlétek ideje:

- munkanapokon naponta a mindenkori napi munkaidő végétől másnap reggel munkaidő

kezdetéig,

- munkaszüneti napon folyamatosan, a munkaszüneti napot megelőző munkanap munkaidő végétől a munkaszüneti napot követő első munkanap munkaidő kezdetéig.
- a pályás diszpécser a zavar helyreállítását a területi illetékes készenlétes egységgel köteles végeztetni, de célszerűségi okból, illetve több egyidejű zavar esetén másik terület készenléteseit is átvezényelheti az elhárításra.

A zavar megszüntetésének idejét, módját élőszóban a pályás diszpécser felé kell bejelenteni. Az adatokban történő minden változást azonnal át kell vezetni. A pályás diszpécser a várható helyreállítás időpontjáról, illetve az abban bekövetkezett valamennyi változásról értesíteni kell. Amennyiben rendkívüli esemény bekövetkezésekor időszakosan a zavarelhárítást végzők létszámát, eszközállományát egyéb zavarelhárítási feltételeket erősíteni kell, ezekben a kérdésekben a kárhelyparancsnok – az illetékes szakmai vezetővel történő egyeztetés mellett - jogosult dönteni.

A pályás diszpécser a hibáról PM jelentést készít és szükség esetén rendelést indít az SAP rendszerben a diszpécseri tevékenységet szabályzó eljárásrendnek megfelelően.

A hibát helyreállító szolgálati hely a pályás diszpécser által indított PM rendelést a helyreállítás tényének megfelelően köteles kezelni és visszajelenteni.

4.1.6 Zavarelhárítási készenlét eszközállománya, annak biztosítása

A pályafenntartási főnökségek a készenléteket a hiba, zavar elhárításhoz szükséges anyagokkal és eszközökkel valamint a várható kockázatoknak megfelelően – tevékenységükhöz előírt (kármentesítés, elütött személyekkel és állatokkal kapcsolatos pályavasúti feladatok, stb) - védőeszközökkel, illetve a klímakörnyezethez igazodóan védőítallal kötelesek ellátni, felhasználásuk esetén pótlásukról a lehető legrovidebb időn belül kötelesek gondoskodni. .

(A készenléti tevékenységekhez szükséges védőeszközöket, védőítalokat a MÁV Zrt. Munkavédelmi Szabályzata és az érintett szervezeti egységek Munkavédelmi Szabályzat Helyi Függelékei tartalmazzák)

Az anyagok, eszközök, védőeszközök és védőítal biztosításáért a pályafenntartási főnökség vezetője, a készlet felhasználás ütemének megfelelő feltöltéséért a készenlétet ellátó végrehajtási egység vezetője a felelős. Az anyagok és eszközök, védőeszközök és védőítal mennyiségét a készenlét során ellátandó terület függvényében kell meghatározni.

A készenlétben tartandó anyagokról, eszközökről, valamint a biztosítandó védőeszközökről és védőítalról kimutatást kell készíteni és azzal el kell látni valamennyi készenlétet adó szolgálati helyet, valamint egy példányban a pályás diszpécsernek is meg kell küldeni.

A készenléti szolgálatban lévő pályamester a készenlét megkezdésekor köteles meggyőződni az anyagok és eszközök, védőeszközök és a védőítal előírás szerinti meglétéről, amennyiben eltérést talál, azt a pályás diszpécsernek bejelentkezéskor tudomására kell hoznia. Erről a szolgálata letelével a pályafenntartási főnökség vezetőjének is jelentést kel tenni.

A készenlét eszközállománya:

- 1 db személy és szerszám szállítására alkalmas gépkocsi, valamint szükséges esetén vasúti jármű (TVG, UDJ, UFDJ, DGKU, FVG, AGMU)
- a különféle zavartípusok helyreállításához szükséges szerszámkészlet, ksigép, anyag
- vezénylésben rögzített elérhetőséget biztosító mobil telefon,
- különféle szakanyagok,
- a tevékenységhez szükséges védőeszközök, védőítalok

Ha a zavar elhárítása a szokványosnál nagyobb létszámot, több rendkívüli munkavégzést, nagyobb anyagfelhasználást kíván meg, a pályás diszpécsernek előzetesen egyeztetnie kell az elhárításban érintett illetékes szakmai vezetővel és a kárhelyparancsnokkal, aki dönt az igénybe vehető erőforrásokról, és a helyreállítást irányító személyről.

4.2 Egyéb rendelkezések

1. A vasúti hidakon, egyéb műtárgyakon a forgalombiztonságot befolyásoló, pl. teherbíró áthidaló szerkezeten vagy pillérekben bekövet-

kező üzemzavarok gyakorisága nem indokolja külön hidász készenlét felállítását. Hidak vasúti felépítményén kialakuló üzemzavarok elhárítása a pályás zavarelhárítási készenlétek feladata. A vis maior (pl. elemi események) okozta károk helyreállítása, figyelő szolgálat működtetése a rendkívüli ügyeletek keretében történik. A hidak szerkezeti sérülései esetén a helyreállítás módjáról az illetékes pályafenntartási főnökségvezető dönt, szükség és lehetőség szerint előzetesen egyeztetve a területi híd- és alépítményi szakértővel.

2. A téli időjárás vasútüzem működésére gyakorolt hatásával összefüggő feladatokat a mindenkor hatályos D.4. számú utasításban, a területi téliforgalmi rendelkezésekben, és helyi végrehajtási utasításokban foglaltak szabályozzák.

A vasúti pályahálózatot érintő veszélyhelyzetben a rendkívüli esemény (üzemzavar, baleset) következményeinek felszámolási feladatait a mindenkor hatályos Műszaki mentési és segélynyújtási utasítás szabályozza.

3. A pályafenntartási főnökségvezető a zavarelhárítás, megszervezése, irányítása, a vasútüzem folyamatosságának mielőbbi visszaállítása érdekében rendkívüli munkavégzést rendelhet el. A rendkívüli munkavégzésre kötelezettek feladatát, hatáskörét, jelentési kötelezettségét az elrendelő határozza meg.

A baleseti eredetű, és vis maior károk elhárítása során az Mt. 108. § (2) bekezdésében foglaltak irányadók, amely szerint nem esik korlátozás alá a rendkívüli munkavégzés, ha arra baleset, elemi csapás vagy súlyos kár, továbbá az életet, egészséget, testi épséget fenyegető közvetlen és súlyos veszély megelőzése, illetve elhárítása érdekében kerül sor. Azonban ebben az esetben is figyelembe kell venni az Mt. és a Kollektív szerződés munkaidőre, pihenőidőre vonatkozó szabályait.

4. A vis major károk elhárítása során, amennyiben a hatékonyság növelése megkívánja, a pályás diszpécser a távközlési szakszolgálat területileg illetékes diszpécserén keresztül, az értekezési igények egyértelmű meghatározásával, ideiglenes távbeszélő összeköttetések

azonnali létesítését igényelheti, amit a távközlési szakszolgálat műszaki lehetőség szerint kiszolgál.

5. A zavarelhárításban a katasztrófavédelem, rendőrség, illetve egyéb hatóságokat kivéve MÁV Zrt-n kívüli szervezet közreműködését csak a PTI műszaki igazgató-helyettese, vagy a területi pályalétesítményi osztályvezetője írásbeli (levél, e-mail, fax) engedélyével lehet igénybe venni az illetékes területi főüzemirányító, illetőleg amennyiben a zavartatás jellege kárhelyparancsnoki tevékenységet igényel, akkor az ő javaslatára. Rendkívüli sürgősség esetén az engedély szóban, telefonon, is megadható. Ebben az esetben, a szóban, telefonon megadott engedélyt, az engedély megadását követő első munkanap végéig írásban meg kell erősíteni.

5.0 HIVATKOZÁSOK, MÓDOSÍTÁSOK HATÁLYON KÍVÜL HELYEZÉS

5.1 Jelen utasításban hivatkozott

- a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- MÁV Zrt. Kollektív Szerződése
- MÁV Zrt. Munkavédelmi Szabályzata és Helyi Függelékei
- 39/2021. (VII.23 . MÁV Ért. 13) a MÁV Magyar Államvasutak Zrt. Műszaki mentési és segélynyújtási utasítása
- 18/2017. (III. 17. MÁV Ért. 8.) EVIG sz. utasítás A téli időjárás alkalmával követendő eljárásról D.4. sz. utasítás
- 28584/2019/MAV Eljárásrend az SAP PM diszpécseri folyamatokról

5.2 Jelen utasítás hatálybaléptetésével egyidejűleg hatályát veszti:

A pályavasúti területi igazgatóságok pályafenntartási készenléti szolgálatának és zavar elhárítási tevékenységének ellátásáról szóló 31/2018.ÜVIGH sz. utasítás.

6.0 HATÁLYBA LÉPTETŐ RENDELKEZÉS

Jelen utasítás a MÁV Értesítőben történő megjelenést követő napon lép hatályba

7.0 MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

Az utasítás mellékletei az utasítás módosítása, újbóli kiadása nélkül is aktualizálhatók, kiegészíthetők a karbantartásért felelős szervezet által. Az utasítás hatályos mellékletei a Társaság utasítástárában érhetők el.

1. sz. melléklet A pályavasúti területi igaz-

gatóságok zavar elhárítási pályás készenléti
szolgálatainak rendje
2. sz. melléklet Diszpécseri szolgálatok,
felépítményi raktárbázisok, egyéb készenlétek

Virág István
pályaműködtetési vezérigazgató-helyettes

1.sz. melléklet**Pályavasúti területi igazgatóságok pályafenntartási szervezeti egységeinek zavar elhárítási készenlétei****(A számmal jelölt területen belül, ha több Pft. szakasz van felsorolva, akkor ezek közül valame-lyik, a kiadott készenléti beosztásnak megfelelően)**

HELYE (Pályafenntartási szakaszok)	ELÉRHETŐ SÉG	HÁZI készenlét	MUNKAHELYI készenlét	Megjegyzés
Pályavasúti területi igazgatóság BUDAPEST				
1) Budapest 1				
Ferencváros szpu. Ferencváros rpu. Kelenföld pu. Soroksár	01/61-49 01/63-62 01/55-20 01/67-41		1 fő pályamester 1 fő munkavezető 6 fő fizikai munka- vállaló	6 fő fizikaiból legalább 1 fő vasúti járművezető, 1 fő gép- kocsivezetői megbízással kell rendelkezzen. A készenlétet közúti gépkocsi- val, minden Pft. szakasz a saját telephelyén látja el, heti váltás- ban a kiadott havi készenlétes beosztás szerint... A készenlét- ben a közúti jármű mellett vas- úti járműre is szükség van.
2) Budapest 2				
Vác Rákosrendező Bp. Angyalföld Bp. Keleti pu. Rákos	02/32-85 01/45-57 01/81-03; 31-67 01/14-98 01/64-88	Hétfégen 1 fő fizikai (TVG vezető)	1 fő pályamester 1 fő munkavezető 5 fő fizikai munka- vállaló	5 fő fizikaiból legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással kell rendelkezzen. Hétfégen plusz 1 fő házi készenléten lévő fizikai munkavállalóval egészül ki a készenlét, aki a vasúti jármű vezetését is el tudja látni. A készenlétet közúti gépkoc- sival minden pályafenntartási szakasz a saját telephelyén látja el heti váltásban a kiadott havi készenlétes beosztás szerint.
3) Győr 1				
Biatorbágy Tatabánya Komárom	01/54-67 02/57-69 02/51-75		1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló	3 fő fizikaiból legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással kell rendelkezzen, A készenlétet közúti gépkoc- sival minden pályafenntartási szakasz a saját telephelyén lát- ja el váltakozva naponta a ki- adott havi készenlétes beosztás szerint.

4) Győr 2				
Komárom Győr Hegyeshalom	02/51-75 02/63-43 02/63-07		1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló	3 fő fizikaiból legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással kell rendelkezzen, A készenlélet közúti gépkocsival minden pályafenntartási szakasz a saját telephelyén látja el váltakozva naponta a kiadott havi készenlétes beosztás szerint
5) Székesfehérvár				
Kápolnásnyék Székesfehérvár Kisbér Pusztaszabolcs Dunaújváros	02/41-26 02/41-26 02/41-26 02/48-87 05/96-34	Hétvégén 1 fő fizikai (TVG vezető)	<u>Munkanapokon</u> 1 fő pályamester 4 fő fizikai munkavállaló	4 fő fizikaiból legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással kell, hogy rendelkezzen, Hétvégén plusz 1 fő házi készenléletben lévő fizikai munkavállalóval egészül ki a készenlélet, aki a vasúti jármű vezetését is el tudja látni. A készenlélet közúti hibaelhárító gépkocsival, Székesfehérvár; Kisbér; Kápolnásnyék Pft. szakasz a Székesfehérvár Pft telephelyen, Pusztaszabolcs, Dunaújváros Pft. szakasz a saját telephelyén látja el heti váltásban a kiadott havi készenlétes beosztás szerint.
6) Szolnok				
Rákoshegy Nagykátá Szolnok szpu Szolnok rpu Cegléd Monor	01/66-60 02/10-30 02/15-52 02/15-22 02/17-88 01/69-13		1 fő pályamester 1 fő munkavezető 4 fő fizikai munkavállaló	4 fő fizikaiból legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással kell rendelkezzen. A készenlélet közúti hibaelhárító gépkocsival, minden pályafenntartási szakasz a saját telephelyén látja el heti váltásban a kiadott havi készenlétes beosztás szerint.
7) Hatvan				
Aszód Hatvan Salgótarján	02/25-35; 25-37 02/22-62; 22-15 02/27-84		1 fő pályamester 3 fő fizikai munkavállaló	3 fő fizikaiból legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással kell rendelkezzen. A készenlélet közúti gépkocsival, minden Pft. szakasz a saját telephelyén látja el heti váltásban a kiadott havi készenlétes beosztás szerint.

8) Balassagyarmat				
Balassagyarmat		1 fő pályamester 3 fő fizikai munkavállaló		3 fő fizikaiból legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással kell rendelkezzen. A készenlélet közúti hibaelhárító gépkocsival a lakáson töltött készenlét miatt telephelyen kívüli parkolás engedélyeztetésével kell ellátni a kiadott havi készenlétes beosztás szerint.
Mindenkori készenlétebe beosztott készenlétet vezető munkavállaló részére biztosított szolgálati mobil telefon. A készenlétet adók elérhetősége a Pályás diszpécser szolgálat részére átadott készenléti vezénlyásban rögzítendő.				
Pályavasúti területi igazgatóság DEBRECEN				
9) Debrecen				
Debrecen I, Debrecen II, Tócsóvölgy	Diszpécser útján 06 1 513 12-51 06 30 932 5307		1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló	- 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen. - A készenléte közúti gépkocsival, minden Pft. szakasz a saját telephelyén látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint.. -
10) Nyíregyháza				
Görög szállás, Nyíregyháza, Demecser	Diszpécser útján 06 1 513 12-51 06 30 932 5307		1 fő pályamester 3 fő fizikai munkavállaló	- 4 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen. - A készenléte közúti gépkocsival, minden Pft. szakasz a saját telephelyén látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint..
Nyírbátor Mátészalka	Diszpécser útján 06 1 513 12-51 06 30 932 5307	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		- 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen. - A készenléte közúti hibaelhárító gépkocsival a lakáson töltött készenlét miatt telephelyen kívüli parkolás engedélyeztetésével kell ellátni, a kiadott havi készenlétes beosztás szerint.

11) Püspökladány				
Kisújszállás, Karcag, Püspökladány	Diszpécser útján 06 1 513 12-51 06 30 932 5307		1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló	- 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen. - A készenlélet közúti gépkocsival, minden Pft. szakasz a saját telephelyén látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint..
12) Záhony				
Záhony Eperjeske, Fényeslitke,	Diszpécser útján 06 1 513 12-51 06 30 932 5307		1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló	- 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen. - A készenlélet közúti gépkocsival, minden Pft. szakasz a saját telephelyén látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. Záhony Pft. szakasz esetében a készenlét helye Komoró.
Mindenkori készenlétbe beosztott készenlélet vezető munkavállaló részére biztosított szolgálati mobil telefon. A készenlélet adók elérhetősége a Pályás diszpécser szolgálat részére átadott készenléti vezénylésben rögzítendő.				
Pályavasúti területi igazgatóság MISKOLC				
13) Hatvan				
Kál-Kápolna: Füzesabony:	04/36-86 04/31-42; 31-86		1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló	- A készenlélet közúti gépkocsival, minden Pft. szakasz a saját telephelyén látja el.
Vámosgyörk Nyékládháza	04/41-87; 41-93 04/22-90		1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló	- 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen. - Felváltva, egyik nap Nyékládháza és Kál-kápolna Pft. Szakasz 1+2 és 1+2 fővel, a másik nap Füzesabony és Vámosgyörk Pft. Szakasz 1+2 és 1+2 fővel a kiadott havi készenlétes beosztás szerint..
				-

14) Miskolc				
Miskolc Tiszai pu Hidasnémeti Miskolc Gömöri Sajószentpéter	04/17-86; 19-49		1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló	- A készenlélet közúti gépkocsival, központi telephelyen a Miskolc Tiszai pu Pft. Szakasz telephelyén látja el. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
Szerencs	04/72-86		1 fő kitérő lakatos	- A szakaszok felváltva napi gyakorisággal 1+2 fővel, látják el a szolgálatot a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. - Szerencs Pft. Szakaszon 1 fő kitérő lakatos.
Mindenkori készenlétebe beosztott készenlélet vezető munkavállaló részére biztosított szolgálati mobil telefon. A készenléte adók elérhetősége a Pályás diszpécser szolgálat részére átadott készenléti vezénylésben rögzítendő.				
Pályavasúti területi igazgatóság SZEGED				
15) Kiskunhalas				
Kiskunhalas	0 6 - 5 2 - 8 8 ; 3 0 / 2 3 0 6 4 8 1 ; 3 0 / 7 3 8 3 1 0 9 ; 3 0 / 5 6 5 5 6 4 6 ; 30/2681725 30/7383106	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		- A készenléte közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléteben a Pft. szakasz látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
16) Kecskemét				
Kecskemét	0 6 - 4 2 - 7 7 ; 3 0 / 5 6 5 5 6 4 1 ; 3 0 / 5 6 5 5 6 4 0 ; 30/5656550 30/8344252 306455491	1 fő pályamester 3 2 fő fizikai munkavállaló		- A készenléte közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléteben a Pft. szakasz látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. - 4 3 fő közül legalább 1 fő vasúti járművezető (TVG vezetéséhez), 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.

17) Lakitelek				
Lakitelek	06-43-15 30/7383089 30/7605182 30/4678093 30/5655644	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		- A készenléletet közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléletben a Pft. szakasz látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
18) Kiskunfélegyháza				
Kiskunfélegyháza	06-27-85 30/7383088 30/7605186 30/5655645	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		- A készenléletet közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléletben a Pft. szakasz látják el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
19) Szeged Rókus				
Szeged Rókus	06-16-84 30/7383092 30/9167644 /565562430/3619788 30/4077027	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		A készenléletet közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléletben a Pft. szakasz látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
20) Kiskőrös				
Kiskőrös	0 6 - 5 7 - 4 4 ; 3 0 / 5 3 5 5 4 8 6 ; 3 0 / 7 3 8 3 1 0 7 ; 3 0 / 7 3 8 3 0 8 0 ; 30/5991515	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		- A készenléletet közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléletben a Pft. szakasz látja el. a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen

21) Békéscsaba				
Békéscsaba	06-33-88; 30/7382-974; 30/7382-953; 30/5655-638; 30/7382-973	1 fő pályamester 3-fő fizikai munkavállaló		- A készenléletet közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléletben a Pft. szakasz látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint.. - 4 fő közül legalább 1 fő vasúti járművezető (TVG vezetéséhez), 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
22) Mezőtúr				
Mezőtúr	06-37-86; 30/645-5492; 30/738-2966; 30/738-2965; 30/738-2965	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		- A készenléletet közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléletben a Pft. szakasz látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint... - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
23) Szeghalom				
Szeghalom	06-30-58; 30/5655-637; 30/7382-970; 30/7383-069; 30/7382-969	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		- A készenléletet közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléletben a Pft. szakasz látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen
24) Orosháza, Szentes összevontan adja				
Orosháza	06-20-60; 30/6455-487; 30/2675-479; 30/7383-068; 30/2675-479	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		- A készenléletet közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléletben a Pft. szakaszok látják el kettő heti váltással a kiadott havi készenlétes beosztás szerint... - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
Szentes	06-71-84; 30/7383067; 30/7383093; 30/7383086; 30/5070360			

25) Makó				
Makó	06-12-61; 30/645-5489; 30/738-2960; 30/217-7189; 30/2684-251	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		- A készneléket közúti gépkocsival, lakáson töltött késznelében a Pft. szakasz látja el a kiadott havi késznelétes beosztás szerint. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
Mindenkori késznelébe beosztott készneléket vezető munkavállaló részére biztosított szolgálati mobil telefon. A készneléket adók elérhetősége a Pályás diszpécser szolgálat részére átadott készneléti vezénylésben rögzítendő.				
Pályavasúti területi igazgatóság PÉCS				
26) Dombóvár 1				
Sárbogárd Szakály-Hőgyész	Diszpécser útján 05+12-22 Fax: 05+26-52 06 30 689-2693		1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló	- A készneléket közúti gépkocsival, a Pft. szakaszok a saját telephelyen látják el, heti váltással a kiadott havi késznelétes beosztás szerint. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
27) Dombóvár 2				
Kaposvár Dombóvár	Diszpécser útján 05+12-22 Fax: 05+26-52 06 30 689-2693		1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló	- A készneléket közúti gépkocsival, a Pft. szakaszok a saját telephelyen látják el, heti váltással a kiadott havi késznelétes beosztás szerint. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
28) Dombóvár 3				
Fonyód Siófok	Diszpécser útján 05+12-22 Fax: 05+26-52 06 30 689-2693		1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló	- A készneléket közúti gépkocsival, a Pft. szakaszok a saját telephelyen látják el, heti váltással a kiadott havi késznelétes beosztás szerint. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.

29) Pécs 1				
Nagykanizsa Somogyiszob	Diszpécser útján 05+12-22 Fax: 05+26-52 06 30 689-2693	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		- A készenlétet közúti gépkocsival, a Pft. szakaszok lakáson töltött készenlétben látják el, heti váltással a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen
30) Pécs 2				
Pécs	Diszpécser útján 05+12-22 Fax: 05+26-52 06 30 689-2693	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		- A készenlétet a Pft. szakasz saját közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléttel látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
31) Pécs 3				
Barcs Bátaszék	Diszpécser útján 05+12-22 Fax: 05+26-52 06 30 689-2693	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		- <u>Szélsőséges időjárási körülmények esetén alkalmazható készenlét!!!!</u> - A készenlétet a Pft. szakaszok saját közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléttel látják el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
Mindenkori készenlétbe beosztott készenlétet vezető munkavállaló részére biztosított szolgálati mobil telefon. A készenlétet adók elérhetősége a Pályás diszpécser szolgálat részére átadott készenlétí vezénlylésben rögzítendő.				
Pályavasúti területi igazgatóság Szombathely				
32) Zalaegerszeg				
Zalaegerszeg	Diszpécser útján 07/15-22, 06 1 517-1522	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		- A készenlétet a Pft. szakasz saját közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléttel látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. - 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.

33) Balatonfüred				
Balatonfüred	Diszpécser útján 07/15-22, 06 1 517-1522	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		– A készenléletet a Pft. szakasz saját közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléttel látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. – 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
34) Ajka				
Ajka	Diszpécser útján 07/15-22, 06 1 517-1522	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		– A készenléletet a Pft. szakasz saját közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléttel látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. – 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
35) Celldömölk				
Celldömölk	Diszpécser útján 07/15-22, 06 1 517-1522	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		– A készenléletet a Pft. szakasz saját közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléttel látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. – 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
36) Tapolca				
Tapolca	Diszpécser útján 07/15-22, 06 1 517-1522	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		– A készenléletet a Pft. szakasz saját közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléttel látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. – 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
37) Veszprémvarsány				
Veszprémvarsány	Diszpécser útján 07/15-22, 06 1 517-1522	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		– A készenléletet a Pft. szakasz saját közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléttel látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint. – 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.

38) Veszprém				
Veszprém	Diszpécser útján 07/15-22, 06 1 517-1522	1 fő pályamester 2 fő fizikai munkavállaló		– A készenlétet a Pft. szakasz saját közúti gépkocsival, lakáson töltött készenléttel látja el a kiadott havi készenlétes beosztás szerint.– 3 fő közül legalább 1 fő gépkocsivezetői megbízással rendelkezzen.
Mindenkori készenlétbe beosztott készenlétet vezető munkavállaló részére biztosított szolgálati mobil telefon. A készenlétet adók elérhetősége a Pályás diszpécser szolgálat részére átadott készenléti vezénylésben rögzítendő.				

2.sz. melléklet**Diszpécseri szolgálatok, felépítményi raktárbázisok, egyéb készenlétek**Diszpécseri szolgálatok

Pályavasúti területi igazgatóság	Elérhetőség	Készlenlét
<u>Pályavasúti diszpécserok</u>		
Budapest (VIII. Kerepesi út. 16.)	01/12-46, 14-02, 16-64, 06-30-827-4024 faxmodem: 01-14-02 telefax: 06-1-333-8060	folyamatos
Debrecen 4024. Debrecen Piac u. 28	03/12-51, 12-55, 16-97 06/52-316-1255	folyamatos
Miskolc 3527 Miskolc, Szemere út.26	04/14-07, 06/30/338-19-97	folyamatos
Szeged 6701. Szeged Indóház tér 1	06/11-60, Fax: 06/11-61+36 30/565-6553	folyamatos
Pécs 7623. Pécs Szabadság u. 39	05/12-32, 12-22 06/72-215-611	folyamatos
Szombathely 9700. Szombathely Széll Kálmán út. 2	07/15-22, 06 1 517-1522 +36 30/560-5301	folyamatos
<u>Ingatlankezelési diszpécser</u>		
Budapest XIV.Teleki Blanka u.15-17.	01/63 - 58, 01/63 - 19, ingatlankezesi.diszpecser@mav.hu	folyamatos
<u>Biztosítóberendezési diszpécser</u>		
Budapest VIII. Kerepesi út. 16. (balparti)	01-15-70	folyamatos
Budapest Bp. Déli pu. (jobbparti)	01-56-20	folyamatos
<u>Felsővezetékkes diszpécser</u>		
Budapest VIII. Kerepesi út. 16.	01-14-80 MÁV Zrt. TEB Budapesti Erősáramú Üzemfelügyelet <budapest.eadiszp@mav.hu	folyamatos

<u>Energiallátsási diszpécser (10 kV)</u>		
Budapest Istvántelek állomás	01-82-76, 01-82-60 bp-istvantelek.ea@mav.hu	folyamatos

Felépítményi raktárbázisok

Hely	Elérhetőség	Anyag, Gép
Budapest XIII. Madridi út. 9. (Bp-Angyalföld áll)	01-81-26, 81-58 370-5417 06-30-9211-798	kapcsolószer. vb. termékek.
Érd	01-51-17; 06-30-9211-803	54, 48 r. kitérők, sínek, alkatrészek
Ludas	04-46-24; 06-30-9211-801	54, 48 r. kitérők, sínek, alkatrészek
Komárom	02-52-79; 06-30-9211-822	60 r. klf. felép. a.

Egyéb készenlétek

Hely	Elérhetőség		Készenlét	Anyag, Gép
Munkagépek				
FKG Kft. Jászkisér	04-41-74		folyamatos szolgálat	08-as sor FKG 08-as sor KIAG
A nagyteljesítményű KIAG minden munkaszünetes napon 24-órás készenlétben áll az FKG pedig (általában) november 15-től következő év áprilisáig tart folyamatos készenlétet.				
Zúzottkő				
Tállya-Tarcall	06-47-398-158			10 FAD
Szob	06-27-370-049			10 FAD
Nógrádkövesd	06-35-378-307			10 FAD
Uzsabánya	07-42-30 06-87-436-186			10 FAD
Komló	06-72-481-534			10 FAD
A 10-10 FAD kocsis zúzottkő (általában) április 01-től november 15-ig áll rakottan készenlétben.				

**7/2022. (II. 18. MÁV ÉRT. 1.) EVIG SZÁMÚ
UTASÍTÁS
AZ ÜZEMIRÁNYÍTÁSI ÉS AZ OPERATÍV
IRÁNYÍTÁSI SZOLGÁLAT ELLÁTÁSÁRA
VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOKAT TARTAL-
MAZÓ F.3. SZ. UTASÍTÁS HATÁLYBA
LÉPTETÉSÉRŐL**

Az üzemirányítási és az operatív irányítási szolgálat ellátására vonatkozó előírásokat tartalmazó, MÁV Zrt. elnök-vezérigazgatója által 32319/2019/MAV szám alatt jóváhagyott F.3. sz. Utasítást 2022. március 01-én 00 óra 00 perctől a következő kiegészítéssel hatályba léptetem:

A 3.10.3.3. pont helyébe az alábbi lép:

„**3.10.3.3.** A villamos üzemirányítói feladatokat ellátó munkavállaló hatásköre kiterjed a felügyelete alá utalt vontatási alállomásokra, a felsővezetési hálózatra, a felsővezetési energia távvezérlő berendezésekre továbbá azon váltófűtési berendezésekre, melyek állapot és üzemi jelzései valamint védelmi riasztásai a villamos üzemirányító részére az ezt biztosító váltófűtési felügyeleti berendezéseken keresztül visszajelzésre kerülnek.”

A hivatkozott utasítás hatályba léptetését az utasítás „Pótlékok és módosítások előjegyzése” című oldalán:

- a „Tételszám” rovatban **1. tételszám**,
- „A módosítás száma” rovatban a hatályba léptető **EVIG Utasítás száma**,
- „MÁV Zrt. Ért. éve, száma” rovatban a közzétételt tartalmazó **MÁV Zrt. Értesítő éve és száma**,
- „A módosítás tárgya, pótlék száma” rovatban **Hatálybaléptetés és kiegészítés** szöveggel kell előjegyezni.

Az üzemirányítási és az operatív irányítási szolgálat ellátására vonatkozó előírásokat tartalmazó:

a MÁV Zrt. elnök-vezérigazgatója által 53851/2014/MAV sz. alatt jóváhagyott, 29/2015. (VI. 26. MÁV Ért. 11.) EVIG sz. Utasítással 2015. július 1-től hatályba léptetett F.3. sz. Utasítást 2022. március 01-én 00 óra 00 perctől hatályon kívül helyezem.

Dr. Homolya Róbert
elnök-vezérigazgató

KÖZLEMÉNYEK

2022. január hónapban módosultak az alábbi utasítások megjelölt mellékletei:

- 96/2020. (X.09. MÁV Ért.23.) EVIG sz. utasítás 1. és 5. számú melléklete
 - 93/2017. (XII. 22. MÁV Ért. 32.) EVIG sz. utasítás 1. sz. melléklete
 - 59/ 2020. (III.27. MÁV Ért. 11.) EVIG. sz. utasítás 3. sz, melléklete
 - 93/2017. (XII. 22. MÁV Ért. 32.) EVIG sz. utasítás 1. sz. melléklete
 - 54/2021. (X. 22. MÁV Ért. 18.) EVIG sz. utasítás 3a. sz. melléklete
-

SZOLGÁLATI MEGBÍZÓLEVÉL ÉRVÉNYTELENÍTÉSE

Az Energia Ellátás Szakasz Szentés létszámába tartozó Fekete Nagy Kálmán munkavállaló részére kiadott 11942 sz. Szolgálati Megbízólevél ismeretlen körülmények között elveszett.

Fenti sorszámú Szolgálati Megbízólevél érvénytelen, azt megtalálás, vagy felmutatás esetén be kell vonni és a körülményeket tisztázó jegyzőkönyv kíséretében a Biztonsági főigazgatóság részére meg kell küldeni.

Az FVSZ Kiskunfélegyháza létszámába tartozó Hájas Krisztián Márk munkavállaló részére kiadott 11871 sz. Szolgálati Megbízólevél ismeretlen körülmények között elveszett.

Fenti sorszámú Szolgálati Megbízólevél érvénytelen, azt megtalálás, vagy felmutatás esetén be kell vonni és a körülményeket tisztázó jegyzőkönyv kíséretében a Biztonsági főigazgatóság részére meg kell küldeni.

A Területi ingatlankezelési és zöldterületkarbantartási főnökség Pécs létszámába tartozó Perák Zsuzsanna NET szakelőadó I. munkavállalója részére kiadott 12881sz. Szolgálati Megbízólevelét nem adta le munkaviszonya megszűnésekor.

Fenti sorszámú Szolgálati Megbízólevél érvénytelen, azt megtalálás, vagy felmutatás esetén be kell vonni és a körülményeket tisztázó jegyzőkönyv kíséretében a Biztonsági főigazgatóság részére meg kell küldeni.

a PTI TTEBO Biztosítóberendezési Főnökség Pécs létszámába tartozó Róder Gábor pályavasúti gyakornok munkavállalója részére kiadott

13124sz. Szolgálati Megbízólevelét nem adta le munkaviszonya megszűnésekor.

A Szolgálati Megbízólevél érvénytelenítésének megjelentetését kérjük a MÁV Értesítőben. Fenti sorszámú Szolgálati Megbízólevél érvénytelen, azt megtalálás, vagy felmutatás esetén be kell vonni és a körülményeket tisztázó jegyzőkönyv kíséretében a Biztonsági főigazgatóság részére meg kell küldeni.

Belépési Engedély érvénytelenítése

A MÁV Zrt. Pályavasúti területi igazgatóság Szombathely Celldömölk Forgalmi Csomóponti Főnökség létszámába tartozó Sárík Tamás vonali tolatásvezető részére kiadott 00960 számú Belépési Engedély ismeretlen körülmények között elveszett.

Fenti sorszámú Belépési Engedély érvénytelen, azt megtalálás, vagy felmutatás esetén be kell vonni és a Biztonsági Főigazgatóság részére meg kell küldeni.”

Szerkeszti a MÁV Zrt. Jogi főigazgatóság, 1087 Budapest, Könyves Kálmán körút 54-60. Telefon: 511-3105

Szerkesztésért felelős a Szerkesztőbizottság.

Kiadja a MÁV Zrt. Felelős kiadó: Dr. Siska Judit.

Terjeszti a MÁV SZK Zrt. BÜ (1087 Budapest, Könyves Kálmán körút 54-60.)

HU ISSN 1419—3973

Nyomda: Zemplén Vektor Kft. Felelős vezető: Suskó Viktor ügyvezető